مجموعهٔ نسخه اوراق [illegible]

عدد ٢٤٠٧

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين بلكلكم بو رساله جيب آفاقى دكله متعارف اولان آلتكك ربع دائره اقسامندن دعملاريني بيان ايدر مثالليله ازرف التدرجيح افاقى جميع علماى بو كله بيلور بو رساله بر مقدمه و دخى يكرمى بش باب اوزرينه توكلم ترتيب ايلدم تا طالبلره اوله بس امدى مقدمه دد يكمى بو مكك آدلرين بيان ايدر مركز اول دليكه ديركه مركزدر كم انك خيط كيجور بر برسيى دخى مريدر مرى شول كوچك دخيط ديرلركه ربعك خيطنه بغلرلر آشاغه يوقرو يورتك ايچون قائم مقام شمسدر اما زنكى خيط زنكنك عيندر اوله كوكر قوس الارتفاع برسيى دخى قوس الارتفاعدر كه ربع دائره احاطه ايتمشدر طقسان درجه يه برابر قسمت اولنمشدر اولنده يعنى صاغ جانبنده آخرينه آخرينه اولنه و دخى جقلملر اولندن آخرينه يازلمه اعداد مستويه ديرلر آخرندن اولنه يازلنه اعداد معكوسه ديرلر خط المشرق والمغرب برسيى دخى خط المشرق والمغرب اول بر طوغرى چكلمش خطدركه مركزدن قوسك اولنه ايتمشدر بو خط جيب التمامى ديرلر خط الطلوع ديرلر التمش درجه يه برابر قسمت اولنمشدر مركزدن قوسه وارنجه اعداد مستويه يازلمشدر قوسدن يوقرو مركزه وارنجه اعداد معكوسه يازلمشدر خط وسط السما برسيى دخى خط وسط السما دركه طوغرى چكلمشدر مركزدن قوسك آخرينه وارنجه بو كه خط نصف النهار ديرلر استيني ديرلر جيب الاعظم ديرلر بو دخى التمش درجه يه برابر تقسيم اولنور مركزدن قوسه وارنجه اعداد مستويه يازلمشدر قوسدن مركزه وارنجه اعداد معكوسه يازلمشدر و دخى شول خطلرلر اول ايكى خطك اقسامندن اشاغه قوسه اينرلر اول خطلره جيوب ديرلر بسيط ديرلر استيندن اينن خطلره جيوب مبسوطه ديرلر و دخى جيب تمامدن اينن خطلره جيوب منكوسه ديرلر واما دائرة الميل الاعظم شول دائره دركه مركزدن اجزاء مستويه دن يكرمى درت درجه اوزرينه ايكى طرفدن چكلمشدر واما خط المعدل شول اكريجه خطدر كه قوس اولندن چقمشدر خط نصف النهار اجزاسندن قرق ايكى بچوق درجه نهايه بولمشدر و دخى شول ايكى قوسدر كه بعض ربعلرده ايدر لر برسيى ربعك مركزندن چقمشدر جيوب ايدوب تا اول قوسك نهايه بولمشدر و برسيى مركزدن چقمشدر ايدوب تا آخر قوسه نهايه بولمشدر بونلره دائرة التجويب ديرلر واما هدفتان شول ربعك طرفنده ياپشمه اوكه ارتفاعه ديرلر و دخى شاقول اليه شول جسم ثقيله ديرلر كه ارتفاع النديغى وقت خيط اصابع اهوادن منع ايتمكدن اوتورى الباب الاول فى معرفة اخذ الارتفاع ارتفاع الموشمسك يا كوكبك اخذ ايتمك ديرلر بو نيك طريق بودر كه ربعى ايكى الكله دوتوب شاقول دخى خيط اصلى اوله و دخى ربعك هدفدن خالى اولان طرفنى شمس قبله سى اندن ربعى آز آز حركت ايتدوره سن تا هدفه عكسيله طلى هدفه مستقليه ايرنجه دكين حالى بو كه خيطه ربعه طيانه و زشمس اوله ايدى يعنى طرفندن طوقنمز كى اوله بس اول وقته نظر ايله خيط قوس ارتفاعك هدفدن خالى اولان طرفندن قاچ درجه قطع ايلديسه ارتفاع دخى اولدر

اكر ارتفاع اوليه دن اوكوردر ايسه شرقيدر واكر زوالدن صكره ايسه غربيدر واما شمسك شعاعى اولمزايسه كوندن ارتفاع المتق ديلرسك اول وقت ربعك ايكى هدفلرين بصر كلاشمسك يا كوكبك جرمى اراسنده قلمه سن اندن صكره بر كوزك يومه سن دخى ايكى ايلوكى آز آز حركت ايتدوره سن تا ربعك ايكى هدفلرى اوزرينه دن يا ايكى دلكلرى ايچنده شمسك جرمينى يا كواكب كورنجيه دكين بو طريقه ايتدوكك تقديرجه نظر ايله خيط قوس ارتفاعك هدفدن خالى اولان طرفندن قاچ درجه قطع ايلديسه ارتفاع وقت اولر اولور الباب الثانى فى معرفة جيب القوس و قوس الجيب ايكى باب قوسك جيبنى بلمك ديلرسك اول قوسك جيب مبسوطه استينه جمع اجزاء مستويه دن بولورسه اول قوسك جيبى اولور مثلا قوس الارتفاع اوتوز اولسه اوتوز ايله جيب مبسوطه دخول ايليك استينه چقدق اجزاء مستويه دن اوتوز درجه جيب بولدق اوتوز قوسك اولور جيب وارغنى ديدك واكر قوس الارتفاع التمش ايكى درجه ايله دخول ايليك استينه چقدق اجزاء مستويه دن قرق التى درجه جيب بولدق التى درجه فرق التى جيب وارايكى ديدك التمش قوسك التى ايكى جيب وارد طقسان قوسك التمش جيبى وارد ربعك اوزرينه قياس اولنه واما بر جيبك قوسنى بلمك ديلرسك اول دليله ولكك جيبدن جيب مبسوطه قوس الارتفاع اوزره اول قوسدن قاچ درجه وارايسه اول جيبك قوسى اول اولور مثلا اوتوز جيبله استيندن اينوك قوسنه اوتوز درجه بولدق اوتوز جيبك اوتوز درجه قوسى وارد ديدك واكر جيبمز التى اولسه استيندن التى جيبله قوسه اينوك اول قوسدن التى التى بچوق درجه بولدق التى جيبك التى التى بچق درجه قوسى وارد ديدك التمش جيبك طقسان قوسى وارد دائرة التجويب ايله دخى عمل بلمكك طريقى بودركه خيط اول قوسدن مثلا اوتوز درجه اوزرينه وضع ايليه كه امر مركزدن آخر قوسه چكلمش دائره اوزرينه طاقلق اندن خيطى حركت ايتدرك تا خيط استينى اوزرينه واقع اولنجه اندن نظر ايليه كه مراجزاء مستويه دن اوتوز درجه جيب قطع ايلمش اوتوز قوسك اوتوز جيبى وارغنى ديدك واكر اجزاء مستويه دن مراد قرق جيب اوزرينه طاقلق اندن خيطى حركت ايتدرك تا مراد دائرة التجويب اوزرينه واقع اولنجه اندن خيط نظر ايليك اول قوسدن قرق بر بچوق درجه قطع ايلر قرق جيبك قوسى اول اولور و قس على هذا الباب الثالث فى معرفة السهم من القوس و القوس من السهم اوچنجى باب قوسك سهمنى بيلورز و دخى سهمك قوسنى بيلورز بونلرك طريقى بودركه دلو وكلك قوس مقدارى قوسك اولندن صاير اول قوسدن جيب معكوسله جيب التمامى جمع اجزاء معكوسه دن بولورسه اول قوسك سهمى اولور مثلا اوتوز قوسك سهمى التى ارز اول قوسدن اوتوز ايله جيب منكوسه اوزرندن جيب التمامه چقدق اجزاء معكوسه دن سكز درجه سهم بولدق اوتوز قوسك سكز درجه سهمى وارد ديدك التمش قوسك اوتوز سهمى وارد طقسان قوسك التمش سهمى وارد واكر قوس سهمز طقسان نون ارتق اولسه مثلا يوز درجه اولسه طقسان التمش اون درجه قالور اون قوسك جيبى بچوق در

بو جیبی سهم فرض ایلینه بوزده قوسنک تمامی بجح سهمی واردر دیرز اما سهمک قوسنی بلمکک طریقی بودرکه
دلدوکمز سهم مقدارن ستینک معکوسنده صای اول عدد له ستینی جیب اولنده نه قوس ایسه قوسک معکوسنده
نه بولورسه اول سهمک قوسی اولور مثلا سهمز یکرمی اولسه ستینک معکوسنده یکرمی صایوب اول جیبه قوس
ایندکده آخر قوسنده معکوس قولدر صایوب قرق سکز بجح درجه یکرمی سهمک قوسی بولدق التی سهمک
قوسی طقسان درجه در اما سهم التمشدن ارتوق اولسه تمامی اولسه اوته سهمده التمش اولور بونک جیب فرض ایلدک
قوسی الدوکمزنکه طریقی کچمشدر طقوز بجح درجه واردر طقسان قدوح تمامی درجه سهمک طقسان طقوز بجح
درجه قوسی واردر دیدک قلاسن بونکا کوره قیاس ایله ودخی بلکه قوس بویسنک اولسه سهمی یوز یکرمی اولور

الباب الرابع فی معرفة الظل من الارتفاع دوردنجی باب ارتفاعدن ظلی بلمکدر ظل ایکی نوعدر بری ظل مبسوطدر
بلکه اولنسه درکه ارتفاع زیاده اولدقجه کندوسی اکسلور منار ظلی کبی اغاج ظلی کبی هر نسنه که قائم علی الارض
انک ظلنه مبسوط دیرلر وبریسی دخی ظل منکوسدر بو شول نسنه درکه ارتفاع زیاده اولدقجه کندوسی دخی
زیاده اولور قائم علی الارض اولمایوب غیر یره دیوارلره [illegible] ودخی ظل الجیوب قامت وضع ایتمشلردر اگر
قامت اون ایکی قسمه اولنمش اولجح اولورسه اکا صابع دیرلر واگر یدی یا دخی التی قسمه اولنمش
اولجح اولورسه اول قامته اقدام دیرلر ودخی التمش قسمه ایلرلر اکا اجزا دیرلر اما اکثر زیجلرده اون ایکی
قسمت اولنان قامته عمل اولنور بونلری بلمکک طریقی بودرکه خیط اول قوسنه ارتفاع نیسه انکله اوزرنه
وضع ایلیه‌سن مری جیوب مبسوطدن قامت مقدارکه اون ایکی در انک اوزرنه قوسس انوندن خیطی حرکه ایتدره‌سن
تا ارتفاعک تمام اوزرنه [illegible] بلکه هر عددکه تمامی طقسان باقی قلانسه مثلا اوتوزک تمامی التمش
اولور انده نصلکی نظر ایلیه‌سن مری جیوب مبسوطده نه جیب اوزرنه واقع اولدیسه اول جیبه ستینه جح اجزا
مستویدن نه بولندیسه اول ارتفاعک ظل مبسوطی اولور مثلا اوتوز ارتفاعمز اولسه خیطی اول قوسنه
اوتوز ارتفاع اوزرنه قودق مری جیوب مبسوطده اون ایکی قامت مقدارن اوزرنه وضع ایلدک انوندن
خیطی حرکه ایتدردک تا التمش قوسکه اوتوزک تمامیدر انک اوزرنه کلنجه اندن مری نظر ایلدک جیبدن
نه قطع ایتمشلر اول جیبه ستینه جحدوح اجزا مستویدن صایدق اوتوز ارتفاعک یکرمی بردن اکسیکک
ظل مبسوط حاصل اولدی هر ارتفاعک بونکا کوره قیاس اولنه اما ظل منکوسک طریقی خیط اول قوسندن
ارتفاع اوزرنه قویه‌سن مری جیب منکوسدن قامت مقدارکه اون ایکیدر انک اوزرنه قویه‌سن اندن خیطی
حرکه ایتدره‌سن تا ارتفاعک تمامی اوزرنه وارنجه اندن نصلکی مری نه جیب قطع ایتدیسه اول جیبه جیب التمام
جح اجزا مستویدن نه بولندیسه اول ارتفاعک ظل منکوسی اولا اولور مثلا ارتفاعمز اوتوز اولسه خیطی

اور

اول قوسندن اوتوز ارتفاع وضع ایلدک جیب منکوسی اون ایکی قامه اوزرنه قودق اندن خیطی حرکه ایتدردک
اوتوزک تمامی که التمشدر انک اوزرنه کلنجه اندن نظر ایلدک مری جیوب منکوسدن نه جیبه اوزرنه واقع اولدیسه اول
جیبه جیب التمام جحدوح اجزا مستویدن صایدق اوتوز ارتفاعک ظل منکوسیدر حاصل اولدی [illegible] بونکا کوره قیاس
ایدوب بردخی ارتفاعدن ظل بلمکک مثلا اوتوز ارتفاع اولسه خیطی اوتوز ارتفاع اوزرنه وضع ایلدک ستینی [illegible] اون ایکی
قامته خیط کلنجه انک قامته خیط تقاطع ایتدوکی یردن جوفی دیردکه جیب منکوسده جیب التمام جحدوح اجزا مستوی
صایدق اوتوز ارتفاعده ظل مبسوط یکرمی بردن اکسیک اولورمش واگر خیط بردن طورکن قامته جیب التمامدن
اینسک خیط کلنجه تقاطعدن جیب مبسوطه دوشک ستینه جیبنک اجزا مستویدن اوتوز ارتفاعک [illegible] ظل منکوسی
حاصل اولدی یا بعینه بو [illegible] طریق [illegible] اولدکه [illegible] قامته اینسک خیطه بولشمامسه [illegible]
تضعیف یا تربیعیله ایله ممکن [illegible] اندن عمل تمام ایلیه‌سن [illegible] حاصل اولور اگر تضعیف عمل ایتدکده نصف الظل
حاصل اولور واگر ربعیله عمل ایتدکده ربع الظل حاصل اولور مثلا ارتفاعمز اون درجه [illegible] اولسه ایکی قامته اینسک خیطه
بولشمز قامتک تضعیف ایندکده [illegible] تقاطعدن جیب منکوسده جیب التمام [illegible] اجزا مستویدن [illegible] اون بش
درجه بولدق اون ارتفاعک نصف الظلیدر بونی تضعیف ایلدکه اون ارتفاعک تمامی درجه ظلی اولورمش قلاسن بونکا
کوره قیاس ایله الباب الخامس فی معرفة الارتفاع من الظل بشنجی باب ظلدن ارتفاع بلمکدر بونک طریقی بودرکه اون
ایکی قامته ستینه اینه‌سن ظل مطلوبله جیب التمامدن اینه‌سن ایکی جیب تقاطع ایتدوکی یره خیطی وضع ایلدکده
کوره‌سن خیط قوسه اولندن قاچ درجه قطع ایلدیسه ظل مطلوبک ارتفاعی اولا اولور مثلا ظل مبسوط یکرمی درجه
بولنکا جیب التمامدن اینزدک قامته ستینه اینزدک ایکی جیب تقاطع ایتدوکی یره خیطی وضع ایلدک کوردک خیط اول
قوسدن اوتوز درجه دخی زیاده قطع ایلمش یکرمی مبسوطک ارتفاعی اولا اولور واما ظل منکوس یکرمی اولسه بونکله
ستینه اینوب قامته جیب التمامدن اینزز ایکی جیب تقاطع ایتدوکی یره خیطی وضع ایدرز بو عددیره خیطی
اول قوسدن التمش درجه قطع ایدر یکرمی ظل منکوسک ارتفاعی اولا اولور اما ظلله قامت تقاطع ایدرشمسه
مثلا ظل یتمش اولسه اول وقت ظل مبسوطله تضعیف که اوتوز بش جیب التمامدن اینزک قامتک [illegible]
ستینه اینوبک ایکی جیبک تقاطع ایتدوکی یره خیطی وضع ایلدک خیط اول قوسندن اون درجه قطع ایلدی یتمش
ظل مبسوطک ارتفاعی اولا اولور وقس علیه هذا الباب السادس فی معرفة درجة الشمس فی هذه الآلة التنجی باب
الشمسک کتدوکی درجه شمسی بنجیلیوز انی بیلدر بونک طریقی بودرکه قوس ارتفاعک اولندن صایلسن اوتوز
عدد کچه وارنجه حمل اولور اوتوزدن التمشه وارنجه ثور اولور التمشدن طقسانه وارنجه جوزا اولور اندن کرو دونه‌سن که
آخر قوسندن صایه‌سن اوتوز عدد واریجه سرطان اولور اوتوزدن التمشه وارنجه اسد اولور التمشدن طقسانه وارنجه سنبله

شمالی اولان برجلر تمام اولدقلرندن کره اولدیغی اوتوزه وارنجه میزان اولمقده اوتوزدن اتمشه وارنجه عقرب اتمشدن آخر
قوسه وارنجه قوس برجندن کمده قوسک آخرندن اوتوزه وارنجه جدی اوتوزدن اتمشه وارنجه دلو ودلودن اتمشدن آخر حوته
وارنجه حوت جنوبی اولان برجلر دخی تمام اولور بس بلدی شمس قنغی برجده ایدوکی وقنغی درجه سنده در بیلدکدنصکره
بونک بیلمسی تقویمدن ویا اسطرلابدن بیلنور بو بلدکدنصکره خیطی درجه شمس اوزرینه قویه سن اوقوسک
ارتفاعی نه قنغی سنندن اتلکه اوزرینه قویه سن اکا کوره عمل ایلیه سن الباب السابع فی معرفة المیل درجة الشمس
یدنجی باب درجه شمسک میلی بولمق بونک طریقی بودر که خیطی درجه شمس اوزرینه وضع ایلیه سن مری میل اعظم دائره
اوزرینه قویه سن وادخی مربیه جیب مبسوطه قوسی اینه سن اول قوسی صیاکوله اولدرجه نک اولادعد اکر درجه شمس
شمالی ایسه میلی دخی شمالی اولور اکر جنوبی ایسه مثلا شمس ثورده اولسه انک حمله اوتوزه خیطی اوزرینه وضع
ایلدک مری میل اعظم دائره سی اوزرینه ثابت اولدوغی حالتده انده جیب مبسوطه اشغه قوسی اینوک اول قوسی اون بر بچوق
درجه ثور اولسه میلی بولدق اما شمالی اولدوغی نیچون درجه شمس شمالی در قلاینه بوکا کوره قیاس ایله و اکر ربعیه میل
اعظمک دائره سی اولمیوب اولدعد بعضی ربعده اولمز انک کبی ربعده میل بلمک طریقی بودر که خیطی خط
نصف النهار اوزرینه وضع ایلیه سن مری اجزاء مستوینه یکرمی درت جیب اوزرینه قویه سن انده خیطی درجه شمس اوزرینه
کتوره سن انده مری جیب مبسوطه قنغی جیب اوزرینه واقع اولدیسه اوله جیبه اشغه قوسی اینه اول قوسی
نه قطع اولدیسه اول درجه نک میلی اولور مثلا خیطی خط نصف النهار اوزرینه وضع ایلدک مری اجزاء مستوینه
یکرمی درت جیب اوزرینه ثابت اولدق انده خیطی درجه شمس کبی ثور اولسه طوتدق انک اوزرینه نقل ایلدک اندنصکره
مری جیب مبسوطه قنغی جیب قطع ایتدیسه اول جیبه قوسی اینوک اول قوسی اون بر بچوق درجه ثور اولنک میلی
بولدق وقس علی هذا الباب الثامن فی معرفة غایة الارتفاع وعرض البلد من المیل سکزنجی باب غایة الارتفاع
ودخی عرض البلد بلمک مسئله سی بونلرک طریقی بودر که اول غایة زوال وقتنده رصد له تحصیل ایله رصد صحیح دفتر
بلکه دیرلر غایتی بلدکدنصکره جهتنی بلمک دلسک جنوبیمیدر شمالیمیدر بونلرک بلمسنک طریقی بودر که ارتفاع
نهایتی وقتنده شرق جانبنه توجه ایدیسن اکر کولکه صاغکه دوشرسه مکه شرفها الله تعالی یعنی مکه صاغکه دوشدوکی کبی
اوته سی کبی بلمسکه اول غایة شمالیدر واکر صولکه دوشرسه مدینه نک الطیب کبی عرض نهایه بولدوغیده دکی کبی
بلکه اول غایة جنوبیدر پس ایدیر غایتی بلدکدنصکره نظر ایله اکر شمسک اول کونه میلی یوغسه شمس حمل یا میزان اولنده
اولدوغی کبی اول بولدوغک غایة عرض بلدکدر غایت اولور یعنی هر عددک لطف قلاننه تمام دیرلر واکر شمسک
میلی اولیجق اولورسه ایکیدن خالی دکلدر یا شمالی اوله یا جنوبی اوله اکر شمالی اولیجق اولورسه میل غایة الارتفاعدن
کدر میل شمالی غایة جنوبی اولدوغندن اوتوری واکر میل جنوبی اولیجق اولورسه غایته جمع ایله ایکیسی جنوبی

اولدوغندن

اولدوغندن اوتوری تمام عرض بلد حاصل اولور اندنصکره تمام عرض بلد طقساندن طرح ایله عرض بلد کندیسی
باقی قالور مثلا قسطنطنیه که شمس حمل یا میزان اولنده اولسه اول وقت شمسک میلی اولمز غایة الارتفاع قرق طقوز
درجه بولنور بو غایتی طقساندن طرح ایلدک قرق بر درجه عرض بلد باقی قالدی اما ثور اولنده اولسه که شمالی برجلردندر
بر نسنه اولدوغنه شمالی اولدوغنه میلی اون بر بچوق درجه در غایة الارتفاع التمش بچوق درجه در طوتدق بلکه دائما
بو عرض جنوبیدر اون بر بچوق میلی التمش بچوق غایة الارتفاعدن طرح ایلدک قرق طقوز تمام عرض بلد باقی قالدی بونی
طقساندن طرح ایلدک قرق بر عرض بلد باقی قالدی واما شمس عقرب اولنده اولسه جنوبی برجلردن برسنده اولدوغنه
بونک میلی اون بر بچوق ایکیسنی جمع ایلدک ایکیسی جنوبی اولدوغندن اوتوری قرق طقوز تمام عرض بلد حاصل اولدی
بونی طقساندن طرح ایلدک قرق بر درجه عرض بلد باقی قالدی وقس علی هذا الباب التاسع فی معرفة بعد القطر طقوزنجی
باب بعد القطر بلمک بیاننده در بونک طریقی بودر که خیطی ستینی اوزرینه وضع ایلیه سن مری عرض بلدک جیبی نه ایسه
اول قوسی انکه اوزرینه واقع اولدیسه اندن مریه نظر ایلیه سن جیوب مبسوطه قنغی جیب اوزرینه واقع اولدیسه بعد القطر
اول اولور اما شمسک میلی اولمسه حمل اولنده یا میزان اولنده اولدوغی کبی اول ایکی دقیقه بعد القطر اولمز مثلا
شمس ثور اولنده اول خیطی ستینی اوزرینه وضع ایلدک مری قسطنطنیه عرضی که قرق بر درجه جیبی اوتوز طقوز
بچوق درجه در اجزاء مستوینه انکه اوزرینه قودق اندن خیط نقل ایلدک تا اول کونک میلی که اون بر بچوق درجه در
اول قوسدن انکه اوزرینه واقع اولدی اندن مریه نظر ایلدک جیوب مبسوطه سکز جیب قطع ایلمش ثور اولنک بعد القطر
اول اولور وده فی سنبله و عقرب اولنک بعد القطر اکر حمل سکزدر زیرا اوردینک یالمیلی اون بر بچوقدر وقس
علی هذا الباب العاشر فی معرفة الاصل اوننجی باب اصل بلمسنک بیاننده در بونک طریقی بودر که خیطی ستینی
اوزرینه وضع ایلیه سن مری عرض بلدک غایتی نه ایسه انکه جیبی اوزرینه قویه سن اندن خیطی نقل ایلیه سن تا اول کونک
میلی نه ایسه آخر قوسدن انکه اوزرینه واقع اولنجه اندن مری تقاطع ایتدوکی جیب ستینیه چیقدوق اجزاء مستوینه نه تو
اول کونک اصلی اول اولور مثلا شمس ثور اولنده اولسه خیطی ستینی اوزرینه وضع ایلدک مری تمام عرض بلدکه قرق
طقوز درجه جیبی قرق بشدر انده تحقیق اجزاء مستوینه انکه اوزرینه قودق اندنصکره خیطی نقل ایلدک تا اول کونک
میلی که اون بر بچوق درجه در آخر قوسدن انکه اوزرینه واقع اولنجه اندن مری تقاطع ایتدوکی جیب ستینیه چیقدوق اجزاء
مستوینه قرق درت درجه در توجع ثور اولنک اصلی بولدق بودر سنبله اولنک و عقرب اولنک وحوت اولنک
اصلی اولور میللری برابر اولدوغندن اوتوری قلاینه بوکا کوره قیاس ایله الباب الحادی عشر فی معرفة نصف التعدیل
اون برنجی باب نصف التعدیل بلمکک بیاننده در بوکا نصف الفضل دیرلر بونلرک طریقی بودر که خیطی ستینی
اوزرینه وضع ایلیه سن مری اجزاء مستوینه اول کونک اصلی نه ایسه انکه اوزرینه قویه سن اندن خیطی حرکت ایتدره سن که

تامر اولکونکه بعد القطر زاویه جیبندن انکی اوزرنه واقع اولنجه بس آمور خیط اول قوسندن قاچ درجه قطع ایلیکه
اولکونکه نصف التعدیلی اولا اوصلود مثلا شمس ثور اولنده اولسه خیطی ستینی اوزرنه وضع ایلیک مری اصلی که فرق
دورتدن ارتجعدر انکی اوزرنه نذلدوج اندن خیطی حرکه ایتدردک تامر اولکونکه بعد القطری که سکز درجه جیبنه
انکه اوزرنه واقع اولنجه اندن نظر ایلدک خیط اول قوسندن اون درجه دن ارتجح ثور اولنکه نصف التعدیلی قطع
ایلدی فلانیدر بونی اکوره قیاس اوله الباب الثانی عشر فی معرفة نصف قوس النهار واللیل اون ایکنجی باب کیجه نکه
وکوندزک نصف قوسلرنی تمام قوسلرنی بیلدر بونلرک طریقی بودر که اولکونکه نصف تعدیلی بلرسه و دخی کورسه که
میل شمالی اولاجق اولورسه نصف تعدیلی طقسان درجه اوزرنه زیاده ایلیه سه نصف قوس النهار اولور و اکر میل جنوبی اولجق
اولورسه نصف تعدیلی طقسان درجه دن نقص ایلیه سه اول کونکه نصف قوس النهار حاصل اولور اکر زیاده ایلیه سه نصف
اللیل حاصل اولور بونلرک هر برنی تضعیف ایلسه تمام قوس النهار یا تمام قوس اللیل اولور شمس ثور اولنده اولسه
نصف تعدیلی اون درجه دن ارتجعدر میلیه شمالیدر طقسان درجه اوزرنه نصف تعدیلی زیاده ایلدک یوز درجه
ارتجح ثور اولنکه نصف قوس النهار حاصل اولدی طقساندن کیدردک سکسان درجه دن اکسیک نصف قوس اللیل حاصل اولدی
هر برنی تضعیف ایلدک ایکیوزدن ارتجح تمام قوس النهار حاصل اولدی و یوز التمشدن اکسیک تمام قوس اللیل
حاصل اولدی شمس عقرب اولنده اوله بونک نصف التعدیلی اون درجه دن ارتجعدر بونک میل جنوبیدر طقساندن
طرح ایلدک سکسان درجه دن اکسیک عقرب اولنکه نصف قوس النهار حاصل اولدی طقسان اوزرنه زیاده ایلدک
یوز درجه دن ارتجح نصف قوس اللیل حاصل اولدی هر برنی تضعیف ایلدک یوز التمشدن اکسیک تمام قوس النهار
حاصل اولدی و ایکیوزدن ارتجح تمام قوس اللیل اولدی وقس علی هذا الباب الثالث عشر فی معرفة الدائر و فضل
الدائر اون اوچنجی باب دائر و فضل الدائر بلمکک بیانندهدر بونلرک طریقی بودر که شمسدن ارتفاع الکسی اول
ارتفاعک جیبنی بلرسه و دخی اول کونکه بعد القطرنی بلرسه و دخی کورسه میل شمالی اولجق اولورسه ارتفاع
جیبله بعد القطرک مابیننده تفاوتنی ایله … و اکر میل جنوبی ایسه ایکیسی جمع ایلیه سه … اصل معدل
حاصل اولور اندن صکره خیطی ستینی اوزرنه وضع ایلیه سه و دخی مری اولکونکه اصلی زاویه اجزاء مستویه دن انک
اوزرنه نذلدوکس اندن خیطی حرکه ایتدره سه تامر جیب مبسوطه دن اصل معدل اوزرنه واقع اولنجه بس
ایلدر خیط آخر قوسندن قاچ درجه قطع ایلیه سه فضل الدائر اولا اوصلود اکر ارتفاع زوالدن اول اولورسه بو فضل
الدائر زواله باقی قلان اولور و اکر زوالدن صکره اولجق اولورسه زوالدن کیجمش اولور و دخی اول قوسنکه
خیطای قطع ایتمشدر انکه اوزرنه نصف فضله زیاده ایلیه اکر شمس شمالی ایسه و جنوبیه ایسه نصف فضلهٔ طرح
ایله دائر حاصل اولور اما ارتفاع جیبی بعد القطردن اکسیک اولجق اولورسه اولوقت بعد القطر ارتفاع جیبندن کیجمکه

ممکن

ممکن دکل بونلرک طریقی بودر که ارتفاع جیبی بعد القطردن کیدیره سه اصل معدل حاصل اولور ما دامکه بعد القطر ارتفاع
جیبندن ارتجح اوله بویله ایتمک کرکدر و اندن صکره خیطی ستینی اوزرنه وضع ایلیه سه و مری اصل اوزرنه نذلدوکس اندن
خیطی حرکه ایتدره سه تامر اصل معدل اوزرنه واقع اولنجه اندن نظر ایلیه سه خیط اول قوسندن نه قطع ایلیه سه طقسان درجه دن
زیاده ایلیه سه اول ارتفاعک فضل الدائری حاصل اولور و دخی شونی بلمک کرکدر جیب الارتفاع بعد القطره برابر اولسه اولوقت
فضل الدائر طقسان درجه اولور مثلا شمس شمالی ثور اولنده اولسه ارتفاع وقت اوتوز درجه اولسه بعد القطر سکز درجه
ارتفاعک جیبی دخی اوتوز درجه در بعد القطری اوتوزدن کیدردک ثور اولنکه میلی شمالی اولدوغندن اوتوز سکز درجه ایکی
درجه اصل معدل حاصل اولدی اندن صکره خیطی ستینی اوزرنه وضع ایلدک مری ثور اولنکه اصلی که فرق دورت درجه دن
ارتجعدر اجزاء مستویه دن انکه اوزرنه نذلدوج اندن خیطی حرکه ایتدردک تامر جیوب مبسوطه دن اصل معدل اوزرنه
واقع اولنجه اندن خیط نظر ایلدک آخر قوسندن التمش درجه قطع ایلمش ثور اولنکه اوتوز ارتفاعنکه فضل الدائری اول
اولور بو فضل الدائر زواله باقی قلان اولور اکر ارتفاع اویله دن اول اسه اکر اویله دن صکره اولجق اولورسه بو فضل الدائر
اویله دن کیجمش اولور و دخی اول قوسدن خیط اوتوز درجه قطع ایلمشدر ثورک اون درجه دن دخی زیاده ایله نصف فضلنکه
اوتوز درجه اوزرنه زیاده ایلدک قرق درجه اول نهاردن دائر حاصل اولدی جنوبیدن شمس عقرب اولنده اولسه ارتفاع
وقت اوتوز اوله بونکه دخی بعد القطر سکز درجه در ارتفاعک جیبی اوتوز در ایکیسی جمع ایلدک میل جنوبی
اولدوغندن اوتوز سکز اصل معدل حاصل اولدی اندن صکره خیطی ستینی اوزرنه وضع ایلدک مری عقرب اولنکه
اصلی که فرق دورت درجه دن ارتجعدر اجزاء مستویه دن انکه اوزرنه نذلدوج اندن خیطی حرکه ایتدردک تامر جیوب
مبسوطه دن اصل معدل اوزرنه واقع اولنجه اندن خیط نظر ایلدک آخر قوسندن اوتوز بر درجه قطع ایلمش عقرب اولنده اوتوز ارتفاعنکه
فضل الدائری اولا اولور و دخی اول قوسدن خیط التمش طقوز درجه قطع ایلمش عقرب اولنکه اون درجه نصف فضلی
التمش طقوزدن طرح ایلدک میل جنوبی اولدوغندن اوتوز قرق طقوز درجه اول نهاردن دائر حاصل اولدی

الباب الرابع عشر فی معرفة الارتفاع من فضل الدائر اون دردنجی باب فضل دائردن ارتفاع بلمکک بیانندهدر
خیطی ستینی اوزرنه وضع ایله مری اولکونکه اصلی اوزرنه نذلدوکس اندن خیطی حرکه ایتدره تا آخر قوسندن فضل الدائر
زاویه اثرکا اوزرنه واقع اولنجه بس آمور نظر ایله مری جیوب مبسوطه دن جیب قطع ایتدر ایسه اول اصل معدل اولور بو اصل
معدلدن بعد القطر نقص ایله اکر میل جنوبی اولجق اولورسه و اکر شمالی اولجق اولورسه ایکیسی جمع ایله ارتفاعک
جیبی حاصل اولور اما فضل الدائر طقسان درجه دن زیاده اولجق اولورسه اولوقت خیطی ستینی اوزرنه
قتیب مری اصل اوزرنه نذلدوکس خیط اول قوسدن زائری اولنکه اوزرنه نقل ایله اندن نظر ایله مری جیوب
مبسوطه دن جیب قطع ایتدر ایسه بعد القطردن طرح ایله ارتفاعک جیبی حاصل اولور شمس ثور اولنده اولسه خیطی ستینی اوزرنه

وضع ایلیه‌سن مری اصل که فرق دورت درجه‌دن ارتجقدر اجزاء مستویدن انک اوزرنه نتایله‌سن آندن خیطی حرکت ایتدیرکه
مالامر قوسندن فضل الدائر که التمش درجه در انک اوزرنه واقع اولدیغی یکر نظر ایلیه‌سن عمر جیوب مبسوطدن یکرمی ایکی جیب
اصل معدل قطع الیملی میل شمالی اولدوغندن اوتوز بعد القطر که سکز درجه در انک اوزرنه زیاده ایلیه‌سن اوتوز درجه جیب الارتفاع
حاصل اولور وقس علی هذا الباب الحادی عشر اون بنجی باب عصرک ارتفاعی و دخی عصرک زوال ما بینی بیلمک و دخی عصر ایله
غروبک مابیننده اولان دائر بیلمکدر اگر بعده قوس عصر اولورسه بونکه بیلمکک طریقی بودر که خیطی اول قوسدن اولکونک
غایة الارتفاع اوزرنه وضع ایلیه‌سن مری قوس عصرک اوزرنه نتایله‌سن اندن‌صکره مری تقاطع ایتدوکی جیب مبسوطه قوس
ایلیه‌سن اول قوسدن خیطنه قطع ایلدیکی اول کونک عصرینک ارتفاعی اولا اولور و اگر بعده قوس عصر اولمیجق اولورسه بونکه
بیلمکک طریقی بودر که اول غایة الارتفاعک ظل مبسوطنی تحصیل ایلیه‌سن ثم ظل الزوالدرنکه بونکک طریقی ظل بابنده گچمشدر
اندن‌صکره بو ظله اوزرنه قامت اون ایکیدر زیاده ایلیه ارتفاع عصرک ظل مبسوطی حاصل اولور اندن حاصل اولان ظلک ارتفاعنی
چقرمنکه ظل بابنده گچمشدر عصرک ارتفاعی بلدکدنصکره اول ارتفاعک فضل الدائرنی چقر مابین الظهر والعصر حاصل اولور معلوم
اولدقدنصکره بونی اولکونک نصف قوس النهارندن طرح ایله مابین العصر والغروب حاصل اولور بونلرک اولور اما
عصرک گچمش طریقدر عصر اول دینلور در بوبری اکثر معمول اولان دخی بو عصر در اما ابو حنیفه نکک عصری بودر که غایتک ظلی
اوندنه ایکی قامه زیاده ایلیه که یکرمی درت اوندن حاصل اولان ظل ارتفاع عصرک ظل مبسوطی حاصل اولور بو حاصل اولان
ظلک ارتفاعی چقرمقدر بونکک طریقنه مابین الظهر والعصر حاصل اولور بونکک عصرنه عصر ثانی دیرلر مثلا شمس ثور اولنده
اول غایة الارتفاع التمشدن ارتجقدر بو ظلی که ظل الزوال الا بدر درجه‌دن اکسیکدر بونکک اوزرنه قامت زیاده ایلدکده
اون ایکیدر طقوزه یتیشی عصر اولکی ارتفاعنک ظل مبسوطی حاصل اولور بو ظله جیب التمامدن ایندک اون ایکی قامتیله
ستیندن ایندک آکا جیب تقاطع ایتدوکی یره خیطی وضع ایلدوک نظر ایلدوک اخیطا اول قوسدن اوتوز ایکی بچق درجه قطع
ایلدی ثور اولنک ارتفاع عصری حاصل اولور بو فضل دائرنی چقدقدنکه طریقی گچمشدر التی الی بچق درجه ظهر عصرک
مابیننده گچمش حاصل اولور ثور اولنک نصف قوس النهارندن که یوزدن ارتجقدر طرح ایلدک فرق دورتدن الکیجک
عصرله غروبک ما بینی حاصل اولور اما ابو حنیفه عصری دخی بوکا گوره قیاس ایلیه‌سن الباب السادس عشر
اون التنجی باب فجرک دخی شفقک حصه‌لرین بیلمک بیانندهدر فجر دیو شول افق مشرقده آق قوروسنه آغزن آبونجه
دیرلر بونکک طریقی بودرکه بونکک حصه‌سی گندوکک طلوعنک شمسک طلوعنک ما بیننده اولان مدته دیرلر شفق مغربده
سوز قرلغه دیرلر که شمس غایب اولدقدنصکره واقع اولور شفقک حصه‌سی غروب شمسله بونکک غایب اولیسنک ما بیننده
اولان مدته دیرلر اما صحیح قولی اوزره اکثر معمول اولان دخی بودر که خیطی اولکونکک اصلنکک قوسیندن ایرانک
اوزرنه وضع ایلیه‌سن مری اونی بول بچق جیب اوزرنه نتایله‌سن اگر شفق و اگر فجر دریسکی مری اونی طقوزنجی جیب

اوزرنه

اوزرنه نتایله‌سن آندن خیطی ستینییه نقل ایلیه‌سن گوره‌کی مری ستینی اوزرنده اجزاء مستویدن قاچ جیب قطع
ایلدیسه نصف تعدیلک جیبی بونکک اوزرنه زیاده ایلیه‌سن اگر شمس بروج شمالیده اولورسه و اگر بروج
جنوبیده اولورسه اولور نصف التعدیلی بوندن نقص ایلیه‌سن حاصل اولورسه بونکه قوسی اکل اندن بو قوسی
حفظ ایله اگر شمس بروج شمالیده اولورسه نصف التعدیلی بو حفظ ایتدوکک قوسدن گیدره‌سن اگر جنوبی
اولورسه زیاده ایله حصه مطلق بکه یا شفقدر یا فجردر اول حاصل اولور مثلا شمس ثور اولنده اوسطی خیطی
اولکونکک اصلی که فرق دورتدن ارتجقدر قوسی فرق بر بچق یقیندر انک اوزرنه وضع ایلدوک مری جیب
مبسوطدن اون بچق جیب اوزرنه نتلاق شفوح اچون و اگر فجر اچون ایسه اون طقوز جیب اوزرنه نتایلدک
اندن خیطی ستینییه نقل ایلدوک نظر ایلدوک مری اجزاء مستویدن شفوح اچون یکرمی دورت جیب قطع ایلدی
فجر اچون یکرمی التیدن ارتجق جیب قطع ایلدی نصف التعدیلک ثور اولنده اون ارتجقدر جیبی اون ارتجقدر
بو اون بچق جیب التعدیلی شفوح اچون یکرمی دورت جیب اوزرنه زیاده ایلدک فجر اچون یکرمی التیدن ارتجق
جیب اوزرنه زیاده ایلدک شفوح اچون حاصل جیب اوتوز دورت بچق اولدی بونکک قوسی اوتوز دورتدن
ارتجقدر بوندن نصف التعدیلک اوندن ارتجقدر طرح ایلدک یکرمی دورت ثور اولنک حصه الشفق حاصل اولور
اما فجر اچون حاصل اولان جیب اوتوز التی بچقدن ارتجق اولدی بونکک قوسی اوتوز سکزدر نصف التعدیلی
اوندن ارتجقدر بو قوسدن طرح ایلدک یکرمی سکز ثور اولنک حصه الفجر حاصل اولدی اما حمل یا میزان اولنده
بونلرک نصف فضلی یوقدر شفوح و فجر اچون طریقی بودر که خیطی اصل که فرق بشی درجه‌دن ارتجقدر قوسی فرق
طقوز درجه در بونکک اوزرنه وضع ایلیه‌کک مری شفق اچون اون بچق جیب اوزرنه قوسی خیطی
ستینییه نقل ایلیه‌سن مری قنغی جیب اوزرنه واقع اولدیسه اول جیبک قوسی ایسه‌سن اول قوسک یکرمی اوچی
اکسیک حصه الشفوح حاصل اولور اما فجر اچون مری اون طقوز بچق جیب اوزرنه واقع اولدیسه اول جیبک قوسی
ایسه‌سن اول قوسک یکرمی التیدن اکسیک حصه الفجر حاصل اولور و قس علی هذا الباب السابع عشر اون یدنجی باب
سعة المشرق والمغرب بیانندهدر بونکک بیلمکک طریقی بودر که خیطی ستینییه وضع ایلیه مری تمام عرضکده نتایله‌سن انکک
جیبی اوزرنه نتایله آندن خیطی حرکت ایتدرک تمام میل اولکونکک میلی نه ایسه انک جیبی اوزرنه واقع اولدیغنده
نظر ایله خیطا اول قوسدن نه قطع ایتدیسه سعة المشرق اولا اولور سعة المغرب دخی بونکک عینیدر اما حمل اولنده
یا میزان اولنده بونلرک جیبی اوزرنه اولمز زیرا که انلرک میلی یوقدر مثلا شمس ثور اولنده اول خیطی ستینییه
وضع ایلدک مری تمام عرضک جیبی که فرق بشدن ارتجقدر انکک اوزرنه نتلاق اندن خیطی حرکت ایتدرک
تمام اولکونکک میلی که اون بر بچقدر جیبی اون ایکیدر بو اون ایکی جیب اوزرنه واقع اولدیغنده نظر ایلدک

خيطى اولقوسندن اون بش درجه قطع ايلمش اولور كه اولنك سعة المشرق والمغرب اولا اولور الباب الثامن عشر
اون سكزنجى باب ارتفاع بلدده كه نجى نصف النهار ارتفاعى كه و ارتفاعدن سمت بولمق نه شرط اولور كه ميل شمالى
اوله زيرا جنوبى اولورسه وقت ارتفاعك سمتى اولمز بو عمله طريقى بودر كه خيطى ستينى اوزرينه وضع ايلدوكدن
اجزا مستويدن عرض بلدك جيبى اوزرينه نشان ايلدوكدن خيطى حركت ايتدير تا مرى جيب مبسوطدن اولكونك ميلنك جيبى
اوزرينه واقع اولنجه اندن نظر ايله خيطى اولقوسدن نه قطع ايلديسه سمت اولميه ارتفاع اولا اولور شمس ثور اولنده
اولسه خيطى ستينى اوزرينه وضع ايلدكدن مرى عرض بلدك جيبى كه اوتوز طقوز بچقدر اجزاء مستويدن انكه اوزرينه نشان ايلدوكدن
اندن خيطى حركت ايتدير كه تا مرى اولكونك ميلنك جيبى كه اون ايكى درجه در جيب مبسوطدن انك اوزرينه واقع اولنجه
اندن نظر ايلدكده خيط اولقوسدن اون سكز قريب درجه قطع ايلمش اولور اولنه سمت اولمز ارتفاع اولا اولور باب

الباب التاسع عشر في معرفة السمت من الارتفاع اون طقوزنجى باب ارتفاعدن سمت بلمكك بياننده در بونكده يولى بودر كه خيطى
تمام عرض بلد اوزرينه وضع ايلدكده مرى جيب مبسوطده عرض بلدك جيبى اوزرينه نشان ايلدكدن خيطى حركت ايتدير تا اولقوسدن
ارتفاع اوزرينه كلنجه اندن مرى دن جيب مبسوطه ستينه چيق اجزاء مستويدن قاچ عدد بولنورسه حصة السمت اولا اولور اكر اول
كونك ميلى شمالى اولنجه اولورسه جيب خيطى بونك ارالرندن تفاوت الكه اكر جنوبى ايسه ايكيسنى جمع ايله ايسه تعديل السمت
حاصل اولور اكر ميل اولمجه اولورسه حمل يا ميزان اوليكى اولوقت حصة السمت تعديل السمت كبيدر اولورسه اكر
ارتعديل السمت معلوم اولدقده خيطى تمام ارتفاع اوزرينه وضع ايله مرى جيب مبسوطدن تعديل السمت اوزرينه
نشان ايلدكدن خيطى ستينى اوزرينه نقل ايله مرى اجزاء مستويدن نه جيب قطع ايلديسه اولحيله قوسنه ايت اولقوسدن
قاچ درجه بولنورسه اول ارتفاعك سمتى اولور ودخى بوسمتك جهتى شمالى اولورسه اكر ميل شمالى اولوب ارتفاع دخى ارتفاع
الذى لا سمت له دن از اولورسه اولور واكر ميل شمالى اولوب ارتفاع دخى ارتفاع الذى لا سمت له دن ارتوق اولنه اولوقت
سمت جنوبى اولور اما حمل جنوبى دائم سمت جنوبى اولور زوالدن اول اولدقده سمت شرقى دير لر زوالدن صكره اولدقده
غربى ديرلر مثلا شمس ثور اولنده اولسه ارتفاع دخى اوتوز درجه اولسه خيطى تمام عرض بلدكه قرق طقوز درجه در
انكه اوزرينه وضع مرى عرض بلدك جيبى اوتوز طقوز بچقدر انكه اوزرينه نشان ايلدق اندن خيطى حركت ايتدرد كه شمس
اولقوسدن ارتفاع كه درجه در انكه اوزرينه كلنجه اندن مرى يه جيب مبسوطدن ستينه چيقدق اجزاء مستويدن يكرمى التى دن
ارتوق عدد ار بچق حصة السمت بولدق ثور اولنده سعة المشرق اون بش درجه در جيبى اون بش بچقدر بونى
حصة السمتدن طرح ايلدك اون بر درجه تعديل السمت حاصل اولدى اندن صكره خيطى تمام ارتفاع كه التمش درجه در
قوسندن اوزرينه وضع ايلدك مرى جيب مبسوطدن تعديل السمت كه اون بر درجه در اوزرينه نشان ايلدق اندن خيطى
ستينه نقل مرى اجزاء مستويدن اون درجه قريب جيب السمت قطع ايلدى بو جيبله قوسنه ايندك اولقوسدن اون ايكى بچق

درجه

درجه قريب اولنده اوتوز ارتفاعك سمت جنوبيسى حاصل اولور وقس على هذا الباب العشرون في معرفة سمت القبلة
يكرمنجى باب قبله بلمكك بياننده در اول اكى بلده مكه نك طول وعرضى قاچ درجه در اندن عرض مكه ميل شمالى فرض ايله
فضل الطولين كه مكه طولى ايله مطلوب اولان بلدك شهرك طوليك ما بيننده اولان تفاوت مقدار بو تفاوت فضل الدائره فرض ايله
بو ايكيسندن ارتفاع جيب شلا قسطنطينيه نك طولى التمش درجه در عرضى قرق بر درجه در مكه نك طولى يكرمى يدى بر درجه در عرضى
يكرمى بر بچق درجه در بو يكرمى بر بچق درجه ميل شمالى فرض ايلدك قسطنطينيه طولى مكه طولندن طرح ايلدك اون يدى
درجه فضل الطولين باقى قالدى بو اون يدى درجه فضل الدائره فرض ايلدك بو ايكيسندن ارتفاع جيب دخى طريق بودر كه
اول يكرمى بر بچق ميله بعد القطر واصل جيب دخى بعد القطر اون دورت بچق درجه در واصل قرق ايكى درجه در خيطى ستينى اوزرينه
وضع ايلدك مرى اجزاء مستويدن قرق ايكى اصل اوزرينه نشان ايلدق اندن خيطى نقل ايلدك آخر قوسندن اون يدى درجه
اوزرينه كه فضل الدائره فرض ايلدك ايدى مرى جيب مبسوطدن قرق جيب قطع ايلدى اصل معدل حاصل اولدى بونكله اوزرينه
بعد القطر كه اون دورت بچق درجه در زياده ايلدك اللى دورت بچق درجه سمت ارتفاعك جيبى حاصل اولدى قوسنده الوقت
التمش التيدن اكيچوك سمت قبله نك ارتفاعى حاصل اولدى اندن صكره خيطى آخر قوسندن التمش التى سمت قبله نك ارتفاع
اوزرينه وضع ايلدك مرى فضل الدائره كه اون يدى درجه در جيبى اون يدى بچقدر جيب مبسوطدن اوزرينه نشان ايلدق اندن
صكره خيطى نقل ايلدك اول قوسدن يكرمى بر بچق ميل اوزرينه اندن مرى جيب منكوسيله قوسنه ايندك اولقوسدن
قرق سكز درجه قسطنطينيه نك سمت قبله سى حاصل اولدى اما بر شهرك سمت قبله سنك جهتنى بلمك اولدر كه اكر كس
اول شهرك طولى مكه نك طولى برابر اولورسه و اول شهرك قبله سى خط نصف النهار اوزرينه جنوب جانبنه
اولور اكر عرض مكه عرضندن ارتوق ايسه جنوبى صل كبى مكه نك عرضى ارتوق ايسه عينيله صنعا كبى اول وقت اول شهرك قبله سى
شمال جانبنه خط نصف النهار اوزرينه اولور و اكر مكه نك طولى مطلوب اولان بلدك شهرك طولندن ارتوق اولورسه
قسطنطينيه كبى و اكر مكه نك طولى از اولورسه بغداد كبى سمت قبله سى غربى اولور يعنى خط نصف النهار اوزرينه جنوب طرفندن
غرب جانبنه اولور يعنى غربى جنوبى اولور اما بر شهرك عرضندن و طولندن مكه طولندن از اولورسه اول وقت
اول شهرك سمت قبله سى شمالى طرفندن شرق جانبنه اولور يعنى غربى شمالى اولور و اكر شهرك عرضى اكثر و طولى مكه طولندن ارتوق
اولورسه اول وقت اول شهرك سمت قبله سى شمالى طرفندن غرب جانبنه اولور يعنى غربى شمالى اولور الباب الحادى والعشرون
في معرفة اخراج الجهات والقبلة يكرمى برنجى باب جهات اربعه جيب مسكده قبله وضع ايلمككه بياننده ايدر بونك طريقى
بودر كه مطلوب ايدنلكه وقتك سمتنى بلمك لازم اون طقوزنجى بابده ذكر اولنمش ارتفاعك سمتنى حسابه انكله بلنور
اندن صكره اول بلده عملا ايده وقتك سمتنى انكله چيقاره اندن خيطى اولسمتك اوزرينه وضع ايله صوره ايتمكك طريقى شونى
خالى دكلدر يا قوسنكه اولنوب يا غربى اوله واكر وقتك سمتى شرقى اوله جنوبيه اوله يا غربى اوله شمالى اوله

اول وقت سمت مقداری ظلی قوسیکه اولندن وضع ایلیه‌سن واکر وقتک سمتی شرقی اولان شمالیده اوله یا غربی
اولان جنوبیده اوله اول وقت ظلی سمت مقداری آخر قوسدن وضع ایلیه‌سن که اندن ظل اول ایرتکی موضع برکیدوکی
اندن ربعی بر دوزیره اوزرنه قویه بر حیثیله که بونک سطحی افقه موازی اوله و وفق ربعک مرکزنه شمس جهتنه اوله
اندنصکره بر خیط شاقول اصه‌سن شمسله ربعک مرکزی مابیننده بر آلت ایله ربعی یر اوزرنده آز آز دوندره‌سن تا اول اصلا
خیطک ظلی راست اولور ربعک مرکزندن اوزرنده طوغری کیچه یا اوزرنده اول موضع برکیمش خیطک دوپدن اوزرنه
پس ایمدی بوبیله اولدقده تقدیرچه ربع جهات اوزره موضوع اولمش اولور اما شول خطکه سمتک عمودیله اندن اقتوا
ایتمش اوله‌سن اول خط خط المشرق والمغرب اولور و اول خط خط نصف النهار اولور بو ایکی خطک هر بریسی
اوزرنه تا جهات اربعه حاصل اولدقده بو ایکی خطک تقاطعنده دورت ربع حاصل اولور بر ربعنه شرقی جنوبی دیرلر و بو
غربی جنوبی دیرلر و بر ربعنه شرقی شمالی دیرلر و بر ربعنه غربی شمالی دیرلر پس ایمدی مکه قنغی ربعده ایسه انکه
اوزرنه وضع ایلیه‌سن بر وجهله که ربعک خط مشرق و مغرب استخراج ایتدوکک خط مشرقه و مغربه موازی اوله دخی
مرکزی تقاطع ایتدوکی نقطیه اوج کوکردن اندنصکره ربعک خط مشرقدن سمت قبله مقداری اجزاء قوسندن ایراق اولوب
خیط اوزرنه وضع ایلیه‌سن بوبیله ایتدوکک تقدیرجه خیط سمت قبله‌یه مطابق اولور بیله‌سن قوس ارتفاع طرفنه اولور مثلا
شمس ثور اولنده اولسه اوتوز ارتفاعده قبل استخراج ایتمکده اوتوز ارتفاعک سمتنی بلدک که اون یدی
درجه در شرقی جنوبیده سنک سمت بابنده طریقی کیچدی سمت بلدکدنصکره بو سمت مقداری ظلی قوسیکه اولندن اوزرنه
وضع ایلدوکک موضعه بر کوده که اندن بر دوزیره وضع ایلدوکک راست سطحی افقه موازی اوله دخی … ربعک
مرکزنه شمس … اندن بر خیط شاقول اصدق شمسله ربعک مرکزی مابیننده بر آلت ایله …
ربعی یر اوزرنده آز آز دوندره‌سن تا اول اصلا خیطک ظلی ربعک مرکزندن کیچه اول ثابت خیطی بندن باشلر …
پس ایلدوکده تقدیرچه ربعک ایکی طرفنه ایکی خط چکوک دورت ربع حاصل اولور شول خط که اندن سمت صادق یعنی
قوسک اولندن اولان خط اول خط خط المشرق والمغرب دیرلر اول بر خط خط نصف النهار دیرلر بو قسطنطینیه ارضنده
مکه شرقی جنوبی اولان ربعده واقع اولمشدر پس ایمدی ربع دائره‌یی بو ربعه وضع ایلدکده مرکزنه ایکی خطک تقاطع
ایتدوکی یره ایلدوکده اندن خط مشرق و مغربدن سمت مکه مقداری … درجه در قوس ارتفاع اوزرنه ایراق
کتورک خیطی اوزرنه وضع ایلدوکده بو تقدیرجه خیط سمت قبله‌یه مطابق اولان قبله در قوس ارتفاع طرفنه واقع اولور
وقس علی هذا الباب الثانی والعشرون فی معرفة المطالع الفلکیه یکرمی ایکنجی باب مطالع فلکیه بیلمکده مطالع
فلکیه عبارتدر جدینک اول نصف النهاره کلوب کچدوکی زماندن بر دخی … اولدر بونکده مددنکه
مدة حد اولندن اولادخی بونکا مطالع … طریقی بودرکه ظلی آخر قوسنده میل تامی درجه

انکه اوزرنه وضع ایلیه‌سن مرئی جیب مبسوطدن اللی بش جیب اوزرنه نقل ایلیه‌سن اندن خیطی شمسک درجه‌سی که
حملدن یا میزاندن قنقسندن بقیه ایله اوزره توتوب بعده اوزرنه نقل ایلیه‌سن که … جیب مبسوط ایدوب آخر قوسدن
قائم عمود واقع اولور مطالع فلکیه دائرة اولور واکر شمس جدیده دلوده حوته بو اوج برجلره اولسه اولور واکر
حملده ثورده جوزاده اولسه اولور اول حاصل اولان مطالعی یوز سکسندن نقص ایلیه‌سن …
اولسه اولورسه اول حاصل اولان مطالع یوز سکسندن اوزرنه زیاده ایله … قوسده اولسه اولور
اول حاصل اولان مطالع اوج یوز التمشدن طرح ایلیه‌سن … حاصل اوله اول درجه‌نک مطالع
فلکیه‌سی اولور مثلا شمس دلوک اون بش درجه‌سنده اولسه ظلی آخر قوسدن بونکده میلی اون التی …
اوزرنه وضع ایلدکده مرئی جیب مبسوطدن اللی بش جیب اوزرنه … اندن نظر ایلدوکده شمس …
یکرمی … درجه بعده … خیطی بولدی مقداری اوزرنه نقل ایلدوکده مرئی جیب مبسوط …
آخر قوسدن فرق یدی درجه اولدی که اون بش درجه‌سنک مطالع فلکیه‌سی حاصل اولور اما شمس ثورک اون بشنده
اولسه کرک عملده مطالع فلکیه‌سی قرق یدی بچق بولنور اما بونی یوز سکسان درجه‌دن نقص ایلیه‌سن یوز اوتوز ایکی بچق
درجه ثورک اون بش درجه‌سنک مطالع فلکیه‌سی حاصل اولور وقس علی هذا الباب الثالث والعشرون فی معرفة مطالع
البلدیه ومطالع الطالع من افق بلد مفروض یکرمی اوچنجی باب مطالع بلدیه‌یی افقدن دلدوکده وقتک مطالع طالعی
بولمقده مطالع بلدیه‌یی بیلمکده بیاننده مطالع بلدیه عبارتدر حملک اول طلوع ایتدوکی زماندن شمس طلوع ایتدوکی زمانه کلنجه
سوندن اوتوزه بونکده ابتداسی حمل اولندن اولدر بونک طریقی بیلمک سهل طریقی بودرکه اول کونک نصف قوس النهارنی
مطالع فلکیه‌سندن طرح ایلیه‌سن مطالع بلدیه‌سی حاصل اولور بونکا مطالع المشرق دیرلر واکر نصف قوس النهاری مطالع
فلکیه اوزرنه زیاده ایلیک مطالع النظیر حاصل اولور که مطالع المغرب دیرلر اما … دلدوکده وقتیچه کرکدر
حمکده اولسه یعنی نصف قوس النهاری مطالع فلکیه‌دن ارتوق … اول وقت مطالع فلکیه اوزرنه دور که اوچیوز التمش درجه
زیاده ایله اندنصکره نصف قوس النهاری طرح ایله مطالع بلد حاصل اولور اما … جمع ایلدوکده دوردن زیاده اولسه مطالع
مطلوبه دوردن زاید اولور مثلا شمس ثور اولنده اولسه بونکده مطالع فلکیه‌سی یوز اون سکز درجه در نصف قوس
النهاری یوز درجه در بونی اندن طرح ایلدوکده اون سکز درجه ثور اولنک مطالع بلدیه‌سی حاصل اولور واکر مطالع
فلکیه اوزرنه نصف قوس النهاری زیاده ایلیک ایکیوز اون سکز درجه مطالع المغرب حاصل اولور واما شمس
دلوک اون بش درجه‌سنده اولسه بونکده مطالع فلکیه‌سی قرق یدی بچق درجه در نصف قوس النهاری سکسان بش
درجه در قرق یدی بچق مطالع فلکیه‌دن کتمک ممکن دکل زیرا نصف قوس النهار اول تقدیرده بونکده طریقی اولدر که
مطالع فلکیه اوزرنه دوری یعنی اوچیوز التمش درجه زیاده ایلدوکده دورت یوز یدی بچق درجه‌دن طرح ایلدوک

اوجیوز اوتوز ایکی بچق درجه دلوکدا اون بش درجه سنک مطالع بلدیه سی حاصل اولور و آنلکنور شهر یکی
النقنده دلیو دکلکده وقتی مطالع طالعی بلمکده طریقی بودرکه او نکونکه مطالع بلدیه سی بلمسی دقی اوتوز زمانه
قاچ درجه کیجدیسه بو بلدکی مطالع بلدیه اوزرینه زیاده ایلیه سن مطالع الطالع حاصل اولور
بلمک استدکده شمسک مطالع نظیرینی درجه بلدیه سی کیجه دن قاچ درجه کیجدیسه مطالع نظیر اوزرینه زیاده ایلیه سن
مطالع الطالع حاصل اولور پس اندن مطالع الطالع بلندکده نقصان ایدوب مطالع بلدیه حقیقه ترتیبه
زایسه حمل اولندن باشلیوب کندره سن هر قنغی برجک درجه سنه یتیشور ایسه درجه طالع اول اولور مثلا قسطنطنیه
ارضنده شمس سرطانک اولنده اولوب اول لیل نهاردن اوتوز سکز درجه کیجه اولدیکونکده مطالع بلدیه سی التمش سکز درجه
اوتوز سکز درجه دائره بونلر کی اوزرینه زیاده ایلیه جک یوز التی درجه مطالع کوفت اولدی و دخی بونی بلکه هر
برجک حصه سی بیلمز حملک ١٨ درجه در ثورک ٢١ درجه در جوزانک ٢٩ درجه در سرطانک ٣٦ درجه در اسدک
٣٨ درجه در سنبله نک ٣٨ درجه در میزانک ٣٨ درجه در عقربک ٣٨ درجه در قوسک ٣٦ درجه در دلوک ٢١ درجه در
حوتک ١٨ درجه در بو قدر بلدکدنصکره اول یوز التی درجه دن اون سکز درجه سنی حمل حصه سی ویردک یکرمی بر درجه سنی
ثور حصه سی ویردک اوتوز طقوز اولدی دخی یکرمی طقوز درجه سنی جوزا حصه سی ویردک التمش سکز اولدی و اوتوز
التی درجه سنی سرطان حصه سی ویردک یوز التی درجه تمام اولدی طالع سرطانک تمامی اولوب اسدک اولی یمشدی دیدک وقس علیها

الباب الرابع والعشرون في معرفة طول القائم على بسيط الارض كالاعمدة والمنارة ونحوها

یکرمی دردنجی باب شول یرلر اوزرنده دیکلمش اولنلرک اوزونلغی بلمکی بیاننده در دیکلمش دیرکلر کبی مناره لر کبی نه که بوندن
بکیز و اراسی دیبنه وارلمق ممکن اوله بونک طریقی بو درکه ربعی ایکی الکه الوب قادره سی
هو فندن خالی اولیه جانبنی اول ارتفاعی الجیا غکه نه ایله بر کوزیکی یومه سن بر کوزیله دقتله
نظر ایلیه سن ربعک ایکی هدفدن اوزرینه ایکی دلکلری کوکدن ارتفاع الدیغک کبی تا اول شیئک
دپه سنی ارتفاع قرق بش درجه اولنجه دکین ایلرو کرو وارسن یاکرو کلسن راست ربعی قرق بش درجه اولدوقده
بکی ایاغکک التنه بر نشانه ایدوب اندنصکره اول نشاندن تا اول ارتفاعی الدوغک شینه نک دیبنه وارنجه دکین بر اوزونلغی
بار یر غیره نه حاصل اولورسه بونک اوزرینه کندو بویک قدرینه وارنجه دکین اول الحاصل نه مقدار
اندن زیاده ایلیه سن نه ایدرسه جمع اولدیسه اول ارتفاعی الدوغک شیئک یوکسکلکی اول مقدار اولور و اکر
ارتفاعی الجق نسنه نک دیبنه وارسق ممکن اولمسه دیوار اچنده اولنلر کبی یا طاغلر کبی یا مناره کبی دیبنه
یا بوسی اوله راست دیبنه وارسق ممکن دکل اول وقتده آنلرک بلمکک طریقی بو درکه هر نه یرده نه دلرسک دپه سینی
بر ارتفاع الدسن اصلا اخر قوسدن صیسن اول الدوغک ارتفاعنه ایلک ظل مبسوطنی بلمسک اندن ایاغکک

اوزرسنن

اوزرسنن برنشانه ایدوب اندن اول ظل دورت اصابع زیاده ایلیه سن کره قامتک تغنی در یا نقص
ایلیه سن اندنصکره حاصل اولان ظلک ارتفاعین بلسن نه مقدار در اول مقدار کرو سنه کیسن اکر ظل اون درت
دورت اصبع زیاده ایلدکیسه اکر نقص ایلدکیسه ایلرو سنه کیسن تا شول مقدار کرو سنه یا ایلرو سنه کیسن کم
اول ارتفاعی الجقک نسنه نک دپه سنک ارتفاعی اول حاصل اولان ظلک ارتفاعی مقدار اوله پس اول
وقت نظر ایله ایکی قدمک اوزرسنده تا اول نشانه نه قدملک وارنجه قاچ ذراع حاصل اولدیسه
قامتک عیرانی قامتک قاعسی جمله سنه اولیدر اول نسنه نک یوکسکلکی اول اولور مثلا بر مناره دیبنه
وارمق ممکن دکل دپه سنه یا بوسی واردر اول بر یردن اوتوز درجه ارتفاعی الدوق بونک ظل مبسوطی یکرمی
بر درجه در و دخی ایکی قدمک اوزرسنده بر نشانه ایلدک بو ظلک اوزرینه دورت اصبع دخی اوتوز
یکرمی بش اولدی یا نقص ایلدک اون بش اولدی اندن یکرمی بش ظلک ارتفاعی یکرمی بش بچق درجه
بولدق واول یر ظلک ارتفاعی اوتوز بش درجه بولدق اندن دورت اصبع زیاده اتدیکمزدن اوتوز
کرو سنه کندک تا یکرمی بش بچق ارتفاع اول مناره نک دپه سندن بولنجه دکین اندنصکره ایکی قدمک
اوزرسنده تا اول نشانه وارنجه مثلا اون ذراع بولدق بلدکه اول مناره نک طولنک تعلیقی اون ذراع
اوچ بو قدر عدد اوتوز ذراع اولور حفظ ایلدک اندنصکره اول مناره نک یوجه لکی اوتوز اوچ
ذراع ایمش دیدک اما نقص ایلدکمزدن اوتوز دخی مثل بو یلدر

الباب الخامس والعشرون في معرفة سعة الانهار وعمق الآبار

یکرمی بشنجی باب ایرمقلرک و دخی دکزلرک انکلکی و دخی
قیولرک اغزندن صوینه وارنجه درینلکی نه مقدار در بلمکک بیاننده در بونلرک طریقی بو درکه اول
ایرمغک بر کنارنده صو قاتنده طورا سن یادکزک کنارنده طوره سن اندنصکره قرشو کنارینک انخفاضنی
ربعله قاچ درجه در بلسن اندن بعض کره صو کنارینه وارنجه که بعدونکک بردرلی قامت فرض ایلیه سن
مشهور اون ایکی اصبعدر بعض اون ایکیه تقسیم ایلیه سن اول ارماغک یادکزک انلو کلکی
او مقدار اولور مثلا برابر مقدار بر کنارنده صو قاتنده طوردق اوته کنارینک ربعله انخفاضنی
الدق یکرمی درجه اندنصکره کندن بعض کوره ایکی قدمک باصدوغی یر وارنجه قامت فرض اولوب
اون ایکیه تقسیم ایلدک یکرمی انخفاض مقدار حفظ قوس اولنه اوزرینه وضع ایلدک اول
ایکی قامتله ستیندن جیب مبسوطله ضبط ایلدک تقاطعینه جیب التمام اجزاء مستویه
اوتوز اوچ جیب یکرمی انخفاضک ظل مبسوطنی بولدق اول ارماغک انلو کلکی عرض
قامت بخشنده بو اولدی و قس علی هذا واما قیونک صوینه وارنجه درینلکی نکه طریقی بو کر

قبونکا غزی نه مقدار در بر نسنه ایله اولچیلسه انی نقلکه قبو اغزینک راست برکنارینه طوته سن
ودوز بجله او رقاریقو مقابلکده صوکنا رینه اغفاص الدیسن انی نقلکه خیطلی قوس اونسنه اول
الدوغنکده اغفاص مقدارین اوزرینه وضع ایلیه سن انی نقلکه جیب التمامده اوله قبونکده اغزینه بر
نسنه ایله اولچیلسه ایدی انکده مقدار خیطه اینه سن دوغی تقاطعنه جیب مبسوطه ستینه جیقوب
اجزاء مستویدن نه بولدنک بعرکون بو وار بجه اولا اولچو ایله نه مقدار در اول بولدوغکده
اعوادن کبیده سن پس ایدر نکه باقی قالورسه اول قبونکده اغزی ایکی ذراع اولسه قبونکده
اغفاص سنک نه درجه اوده خیطل قوس اولسه اول سنک نه درجه اغفاص اوزرینه وضع ایلیه
انی نقلکه اول جیب التمامه اولا ایکی ذراع که قبونکده اغزی اولچو سیدر انکیله خط اینوکده دوغی
تقاطعنه جیب مبسوطه ستینه چیقوب اجزاء مستویدن اون بچوج جیب بولدوغ اون بچوج
ذراع اولور بو اون بچوج ذراع کربعرکله قدمکده مابینندن طرح ایلدکده اول قبونکده اغزندن صوینه
وار بجه در کلی سکز ذراع اولدی

وقس علی هذا

تمام شد در چاشتگاه پنجشنبه از صوم الحکوم در سال پنج و چهل و صد و هزار

هر که خواند کوثری را فاتحه　　کان له باب جنت فاتحه

جدول ساعات مستقبل وماضی بیانندادر

	ناری			بادی			آب			خاک		
ا	ة	ا	ل	ة	خ	ة	ة	ع	ل	ة	و	ة
ب	ة	ح	ة	ة	و	ة	ة	ط	ة	ة	ب	ة
ج	ة	یح	ل	ة	ط	ة	ة	عج	ل	ة	یج	ة
د	ة	و	ة	ة	ب	ة	ة	یج	ة	ة	کد	ة
ه	ة	ر	ل	ة	ه	ة	ة	که	ل	ة	ل	ة
و	ة	ط	ة	ة	یج	ة	ة	کر	ة	ة	لو	ة
ز	ة	ی	ل	ة	کا	ة	ة	لا	ل	ة	مب	ة
ح	ة	ب	ة	ة	کد	ة	ة	لو	ة	ة	یح	ة
ط	ة	یح	ل	ة	کر	ة	ة	م	ل	ة	نه	ة
ی	ة	ه	ة	ة	ل	ة	ة	مه	ة	ا	ة	ة
یا	ة	لو	ل	ة	لح	ة	ة	مط	ل	ا	و	ة
یب	ة	یج	ة	ة	لو	ة	ة	نه	ا	ا	ب	ة
یج	ة	نط	ل	ة	لط	ة	ة	نح	ل	ا	یج	ة
ید	ة	کا	ة	ة	مب	ة	ا	ح	ة	ا	که	ة
یه	ة	که	ل	ة	مه	ة	ا	ر	ل	ا	ل	ة
یو	ة	کد	ة	ة	یح	ة	ا	ب	ة	ا	لو	ة

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل الشمس ضياء والقمر نورا لمن قدر بهما الازمنة اياما وشهورا والصلوة
والسلام على نبيه المبعوث الى الخلق بشيرا ونذيرا وعلى آله واصحابه وسلم تسليما كثيرا
وبعد وسيلهٔ معرفت قبله واوقات صلاة ايچون آلات رصدیه دن وضع اولنان آلات
وادواتك اسهلی واكملی ربع مقنطره ایله مشهور اولان آلة اوزرینه كرچه فضلاء متقدمین و
متأخرینك تألیف وتصنیف ایلدكلری كتب ورسائلك عددی نامحصور دراما اكثری زبان تازی ودری
اوزره اولوب تركیبده اولنلردخی قلم ناسخ نااهل ایله ركاكت وتحریفدن سالم اولمیوب مسائل
مشكلاتنك اصطلاح ورموزینه دسترس بولهمیوب مبتدیلرك استفادهٔ دن محروم‌یتنه
باعث اولغله طالبیندن بعض اعزهٔ اخوانم تركی اوزره عبارات واضحه ایله مسائل مهمه‌یی جامع
بر رساله جمع اولنسه كه فائده‌سی عام اولوب طالبلر مستفید اوله دیو ابرام تام وسعی اقدام ایله
حصول مرامه سبب اولغین بنده برفقیر ربع دائره اولان كتب ورسائلك عربی وفارسی وتوركیسینی
اكثرینی تتبع وانتخاب وتنقیح وبعض مواردده مشكلاتنی حل وتوضیح اولنوب توركیجه بو رساله
جمع وتألیف اولنوب بر مقدمه واوتوز باب اوزرینه ترتیب و هدیة الاخوان نامی ایله
تسمیه قلنوب احبابه اتحاف اولندی اصحاب تدقیق وفضلاء وارباب فضل وكمالدن متوقعدر كه
اگر سهو نسیت آثار دربز بیرند بزرگان قلم برخود ازان نكیرند مدلولنجه واقع اولان قصورینی
ذیل كرم ایله تصحیح وعیبمزه ناظر اولمیوب دعاء خیر ایله یاد ایلیه‌لر وبالله التوفیق وعلیه اعتماد
وهو حسبی ونعم النصیر المقدمة فی بیان فهرست ابواب الكتاب الباب الاول فی ذكر الاشیاء التی
لزم معرفتها قبل شروع المقصود وهی ثلثة ابحاث المبحث الاول فی بیان الاشیاء المتفرقة المبحث
الثانی فیما یتعلق بالكواكب المبحث الثالث فی بیان الاسماء الاشیاء الموضوعة فی الربع المقطوع
الباب الثانی فی معرفة المجال الكبیر الباب الثالث فی معرفة الاخذ الارتفاع الباب الرابع فی معرفة
درجة الشمس الباب الخامس فی معرفة وضع المری علی درجة الشمس الباب السادس فی معرفة المیل
الشمس وجهته الباب السابع فی معرفة غایة الارتفاع الباب الثامن فی معرفة عرض البلد الباب
التاسع فی معرفة طول البلد الباب العاشر فی معرفة الظل من الارتفاع والارتفاع من الظل
الباب الحادی عشر فی معرفة نصف الفضلة ونصف قوس النهار ونصف قوس اللیل

وقوسهما

وقوسهما كاملا الباب الثانی عشر فی معرفة الدائر وفضل الدائر الباب الثالث عشر فی معرفة
الساعات المستویة والمعوجة الباب الرابع عشر فی معرفة اول وقت الظهر وارتفاع العصر
وفضل الدائر بین الظهر والعصر والدائر بین العصر والمغرب الباب الخامس عشر فی معرفة اول وقت
المغرب والعشاء الباب السادس عشر فی معرفة سعة المشرق والمغرب الباب السابع عشر
فی معرفة الارتفاع الذی لاسمت له الباب الثامن عشر فی معرفة سمت الارتفاع الباب التاسع عشر
فی معرفة سمت القبلة الباب العشرون فی معرفة جهت سمت الكعبة الباب الحادی والعشرون
فی معرفة اخراج جهات الاربع وتعیین القبلة الباب الثانی والعشرون فی معرفة المحاذی للبلد الكبیر
الباب الثالث والعشرون فی معرفة ارتفاع سمت القبلة وفضل دائره من خط الموضوع علی الربع
الباب الرابع والعشرون فی معرفة مطالع الفلكیة بالفلك المستقیم محسوبا من اول الجدی
الباب الخامس والعشرون فی معرفة مطالع البلدیة الباب السادس والعشرون فی معرفة ادلة
الاربعة والتسویة البیوت الباب السابع والعشرون فی معرفة العمل بالكواكب الباب الثامن والعشرون
فی معرفة اوائل السنین وشهورها الباب التاسع والعشرون فی معرفة ارتفاع المرتفعات الباب
الثلاثون فی معرفة سعة الانهار وعمق الآبار الباب الاول فی ذكر الاشیاء التی لزم معرفتها
قبل شروع المقصود وهی ثلثة ابحاث اولكی باب اول اشیا بیانندهدر كه مقصوده شروعدن
اول علمی طالبه اهم والزم در بو سه اوچ مبحث وارد ر المبحث الاول فی بیان الاشیاء المتفرقة
معلوم اوله كه عالم بر كره در كره طوبدن عبارتدر كه انك وسطنده فرض اولنان نقطه‌دن جمیع
اطرافه خطوط مستقیمه اخراج اولنسه جمله برابر اوله اول نقطه‌یه مركز وخطلره انصاف اقطار
دینور اگر كره‌نك بر جانبندن بر خط مركزه اوغرایوب طرف آخرینه چیقسه اول خطه قطر تسمیه اولنور
ودخی معلوم اوله كه كرهٔ عالم اون اوچ قاتدر طقوزی فلكدر درددی عناصر در اولكیه عالم اثیر وعالم
افلاك وثانیه عالم عناصر وعالم كون وفساد اطلاق اولنور اول افلاك اعظمدركه اكا فلك اطلس
وفلك الافلاك دخی دیرلر جمله‌یی محیط اولوب اندن خارج اصلا موجود اولمدیغی ایچون اكا محدد
جهات دیرلر ایكنجی فلك البروجدر كه اوكا اون ایكی برج اننه اعتبار اولنور فلك ثوابت دخی دیرلر
اوچنجی فلك زحلدر دردنجی فلك مشتریدر بشنجی فلك مریخدر التنجی فلك شمسدر یدنجی
فلك زهره در سكزنجی فلك عطارددر طقوزنجی فلك قمردر افلاك مزبوره حوفت اربابنك
عادتی اوزره بو قوددن ابتدا اولنوب تعداد اولنور فلك قمردن دخی ابتدا اولنوب تعداد اولنور

اوچنجی کرهٔ ناردر اوننجی کرهٔ هوادر اون ایکنجی کرهٔ مادر اون اوچنجی کرهٔ ارضدر
لکن کرهٔ ما و کرهٔ ارض بر کره حکمنده در مذکورلر بعضی بعضی احاطه ایتمشلردر و مرکزلری
مرکز ارضدر که مرکز عالم تسمیه اولنور فلک اعظمده اصلا کوکب یوقدر فلک بروجده
اولان کواکب ثابته در و باقی یدی فلکده اولان کواکب سیاره در و دخی معلوم اوله که
افلاکده دوائر غیر متناهیه فرض اولنور بعضی عظیمه بعضی صغیره عظیمه کرهٔ عالمی تنصیف
ایدنه دینور یعنی قاطع فرض اولسه مرکز ارضه اوغرایه صغیره بونک خلافیدر پس بز
علم بعده بزه لازم اولان دوائر بیان ایده لم دائرهٔ معدل النهار فلک اعظمک سطح محدبنده
مفروضه بر دائرهٔ عظیمه در که قطبلرینه قطب العالم دینور بنات النعش طرفنده اولانه
قطب شمالی مقابلنده اولانه قطب جنوبی تسمیه اولنور قطب جنوب اول نقطه دیرلر که دائره
بعدا جمیع طرفندن برابر اوله دائره حرکت ایتدکده اول حرکته ایتیه و کرهٔ ارضک اوزرنده دائره
مذکوره نک سطحنده اولان دائرهٔ صغیره یه خط استوا تسمیه اولنور معدل النهار تسمیه اولندوغنک
وجهی بودر که شمس حرکت ذاتیه سیله اکا کلدکده جمیع اقالیمده کیجه و کوندز برابر اولور
دائرهٔ منطقة البروج فلک اعظم سطحنده مفروضه بر دائرهٔ عظیمه در قطبلرینه قطب البروج
تسمیه اولنور معدل النهار سطحنده دکلدر بلکه معدل ایله ایکی نقطه ده تقاطع ایدر که اول
نقطه لره اعتدال نقطه لری تسمیه اولنور که بری اول حمل و بری اول میزاندر بو دائره نک نصفی قطب
شمالی و نصفی قطب جنوبی طرفلرینه واقع اولوب هر نصفنده التیشر برج واردر زیرا بو فلک
ارباب هر دائره یی اوچیوز التمش بخش ایدوب هر بخشه بر درجه و هر برجی اوتوز درجه یه تقسیم ایدرلر
پس التی برج یوز سکسان درجه اولور که دائرهٔ مذکوره نک نصفیدر لازم کلدیکه بروجک
نصفی شمالی و نصفی جنوبی اوله بروج شمالیه نک منتصفنده راس سرطان واقع اولور
اکا انقلاب صیفی و بروج جنوبیه نک منتصفنده راس جدی واقع اولور اکا انقلاب شتوی
تسمیه اولنور زیرا شمس انقلاب اوله کلدکده ایام صیفده کوندز قصالمغه باشلر و انقلاب
ثانیه کلدکده ایام شتاده کوندز اوزامغه باشلر بروج شمالیه نک اسملری بونلردر
حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبله بروج جنوبیه نک اسملری بونلردر میزان عقرب
قوس جدی دلو حوت نتکم بو نظمده بیان اولنمشدر که بودر بر جهاندیدم که از مشرق برآوردند سر
جمله در تسبیح و در تهلیل حق تا لا یموت حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبله میزان عقرب قوس جدی دلو حوت

مرکز العالم الذی یبعد جمیع اطراف العالم الیه علی السواء

المحدب السطح الاعلی

چونکه اکثر

چونکه اکثر معمور طرف شمالده در اقالیم دخی اکا کوره قسمت اولنمشدر بلاد شمالیه ده کیجه کوندز
اوزانوب قصالمه اشمسک بروجده سیرینه کوره در معلوم اوله که بر جرم کریدر اکرچه
فلک رابعده در لکن مرکزی منطقه البروجک سطحندن ایلمز حرکت ذاتیه سیله اون ایکی برجی
بر سنه شمسیه ده سیر ایدر حمل اولنه کلدکده جمیع معمورده کیجه و کوندز برابر اولور حمل اولنی کیچوب
تا اول سرطانه وارنجه کیجه قصه لوب کوندز اوزانمقده اولور پس شمسک حمل و ثور و جوزا ایله
سیر ایتدوکی مدته فصل ربیع دیرلر اول سرطانه کلدوکی وقت اطول نهار اولور بعده کوندز
قصالمغه و کیجه اوزامغه باشلر تا اول میزانه وارنجه اکا وارد قلده کیجه کوندز برابر اولور پس شمسک
سرطان و اسد و سنبله ده سیر ایتدوکی مدته فصل صیف دیرلر اندنصکره کیجه اوزانوب کوندز
قصالمغه باشلر تا اول جدیه کلنجه اکا کلدوکده اطول لیل اولور خلق اکا شب یلدا دیرلر
پس شمس میزان و عقرب و قوسده سیر ایتدوکی مدته فصل خریف دیرلر اندنصکره کوندز
اوزانوب کیجه قصالمغه باشلر تا ینه اول حمله کلنجه پس شمسک جدی و دلو و حوتده سیر ایتدوکی مدته
فصل شتا دیرلر الی آخره ثابته بو منوال اوزره حرکت ایدر دائرة الافق بر دائرهٔ عظیمه در که
فلکی مرئی و غیر مرئی قسمن فصل ایدر یعنی فلکک او دائره دن یوقروسی کورینور و اشاغیسی
کورنمز و طلوع و غروب بو دائره دن معلوم اولور مثلا کوکب بو دائره نک اوستنده
اولسه طالع و التنده اولسه غارب دیرلر بو دائره نک قطبلری سمت راس و قدم نقطه لریدر
سمت راس و قدم فلک اعظمک سطح محدبنده ایکی نقطه دن عبارتدر بر شخص استقامت
اوزره قائم اولسه بر خط دخی فرض اولنسه که اول شخصک ایاغی التندن مرکز ارضه
اوغرایوب فلک اعظم سطحنه چیقه اول خط منتهی اولدوغی نقطه یه سمت قدم دینور و
برا و جرح باشی اوجندن چیقوب فلک اعظم سطحنه چیقه اول خط منتهی اولدوغی نقطه یه
سمت راس دیرلر و معلوم اوله که افق اوچ قسمدر زیرا اگر افقک قطبلری معدل النهار اوزرینه
واقع اولورسه اکا افق مستقیم دیرلر خط استواده واقع بلادک افقلری کبی و اول مواضعده
قطب العالم افق اوزرینه مماس اولوب فلکه دولابی دیرلر جمیع اجزا طلوع و غروب
ایتدوکی ایچون و اگر افقک قطبلری معدل النهارک قطبلرینه منطبق و افق معدله منطبق
اولسه اکا افق رحوی دیرلر و بو فلکه دوری رحوی دیرلر زیرا اول مواضعده فلک دکرمن کبی
دور ایلر و اول مواضعک ارضنه ارض تسعین دیرلر که التی آی کیجه و التی آی کوندز اولور

واگر مذکور ایکی قسم کبی اولمزسه اکا افق حمائلی دیرلر زیرا اجزای فلک حمائلی گبی ایدوب
دورفلکده حمائلی دیرلر اکثر آفاق بویله درکه انده بعض کواکب غروب ایتمیوب ابدی الظهور
وبعض کواکب طلوع ایتمیوب ابدی الخفادر ودخی معلوم اوله که دائرهٔ افق معدل النهاری
تنصیف ایدر ایکی نقطه ده که برینه نقطهٔ مشرق وبرینه نقطهٔ مغرب تسمیه اولنور بو ایکی
نقطه نک مابیننه واصل اولان خط مستقیمه خط مشرق ومغرب دینور دائرهٔ نصف النهار
بر دائرهٔ عظیمه درکه عالمک ایکی قطبینه وسمت راس وقدمه اوغرایوب فلکده نصف شرقی
ونصف غربیده فصل ایدر وشمس فوق الارض بو دائره یه کلدکده نصف نهار وتحت الارض
کلدکده نصف اللیل اولور وبو دائره نک قطبلری نقطهٔ مشرق ومغربده در ودائرهٔ افق ایله
ایکی نقطه ده تقاطع ایدرلر جنوب طرفنده اولان نقطهٔ جنوب وشمال طرفنده اولان نقطهٔ شمال
تسمیه اولنور وبو ایکی نقطه نک مابیننه واصل اولان خط مستقیمه خط نصف نهار دینور
دائرة الارتفاع بر دائرهٔ عظیمه در سمت راس وقدمه وبر خط مستقیمک طرفنه
اوغرار که مرکز عالمدن مرکز شمسه یا مرکز کوکبه اوغرایوب فلک اعظم سطحنه منتهی اوله
وبو دائرهٔ دائرهٔ افقی ایکی نقطه ده قطع ایدر که انده سمت نقطه لری تسمیه اولنور زیرا ظل
مستویه نک سمتنده درلر لکن بو ایکی نقطه ثابته دکلدر بلکه دائرهٔ افق اوزرنده
بر موضعدن بر موضعه انتقال ایدرلر پس قطبلری کذلک انتقال ایدرلر لکن خط استوا
دائرهٔ ارتفاع معدل النهاره منطبق اولدقده قطبلری انتقال ایتمزلر زیرا بو تقدیرجه قطبلری
نقطهٔ جنوب وشمال اولور دائرهٔ اول السموت بر دائرهٔ عظیمه درکه سمت راس وقدمه
ونقطهٔ مشرق ومغربه اوغرار وقطبلری نقطهٔ جنوب وشمالدر ودائرهٔ نصف النهار ایله
سمت راس وقدمده تقاطع ایدر وبو دائره ایله دائرهٔ فلکک نصف جنوبیسی ونصف
شمالیسی فصل اولور وبو دائره یه اول السموت تسمیه اولنور وجهی بودر که دائرهٔ ارتفاع بو
منطبق اولدقده دائرهٔ ارتفاعک قوس سمتی اولمز زیرا نقطتی سمتک بری نقطهٔ مشرقه
وبری نقطهٔ مغربه منطبق اولور واول وقت کوکبک ارتفاعنه الارتفاع الذی لا سمت له
تسمیه اولنور پس دائرهٔ ارتفاع بو دائره دن ایرلمغه باشلدقده افق اوزرنده سمت پیدا
اولمغه باشلر لهذا بو دائرهٔ سموتک اولی اولور دائرة المیل بر دائرهٔ عظیمه درکه معدلک
قطبلرینه اوغرایوب معدل ومنطقة البروج ایله تقاطع ایدرلر بو دائره ایله کوکبک واجزای

فلکک

فلک البروجک معدلدن بعدی ومیلی معلوم اولور سابقا معلوم اولمش ایدی که معدل النهار
منطقة البروج ایله اول حمل واول میزانده تقاطع ایتمشلردر پس اول حمل واول میزانک
میلی یوقدر زیرا میل معدلدن بعددن عبارتدر واول حملدن اول میزانه کلنجه میل متزاید اولور
واول سرطان منطقة البروج اجزاسنک معدلدن غایت بعیدی موضعیدر بعده میل تناقصه باشلر
تا اول میزانه کلنجه کانده میل یوقدر بعده اول جدی یه وارنجه میل متزاید اولور واول جدی اول سرطان
کبی منطقة البروج اجزاسنک معدلدن غایت بعیدی موضعیدر بعده میل تناقصه باشلر تا اول حمله
کلنجه ومعلوم اوله که اول سرطانک واول جدینک میللرینه میل کلی وباقی اجزاسنک میللرینه میل
جزوی دیرلر وبروج شمالیه نک میللرینه میل شمالی وبروج جنوبیه نک میللرینه میل جنوبی تسمیه اولنور
ومعلوم اوله که میل کلی ارصادک مختلف بولنمشدر واشهر اقوال اوزره یکرمی اوچ بچق درجه و
بش دقیقه در دیمشلر والله اعلم بحقایق الامور المقنطرات اولر دوائر صغاردر که افقه موازی
سمت راسه کلنجه وسمت قدمه اینجه یعنی افقک اوستنده فرض اولنان افقدن کوچک وانک
اوستنده فرض اولنان اندن کوچک وهکذا تا سمت راسه کلنجه بونکا مقنطرات ارتفاع دینور وافقک
التنده فرض اولنان افقدن کوچک وهکذا تا سمت قدمه اینجه بونکا مقنطرات انحطاط دینور وافقدن
سمت راسه کلنجه وسمت قدمه اینجه مقنطرات طقسان درجه در لهذا صفایح اسطرلاب وربع تامده
صایارلر المدارات الیومیة اولر دوائر صغاردر که معدله موازی فرض اولنوب قطب جنوبی و
قطب شمالی یه وارنجه بری برندن کوچک قطب جنوبی طرفنده اولانه مدارات جنوبیه وقطب شمالی
طرفنده اولانه مدارات شمالیه تسمیه اولنور خط استواده جمیع مداراتی افق قطع ایدوب مداراتک
نصفی فوق الارض ونصفی تحت الارض اولور زیرا انکک افقی مستویدر قطب عالم افقی اوزرنده
واقع اولوب انده جمله اجزاء فلک هم طلوع وهم غروب ایدر اما افاق مائله اگر شمالی اولورسه
معدلدن شمالی اولان مداری قطع ایتدکده فوق الارض اولان قوسی بیوک وتحت الارض اولان قوسی
کوچک اولور جنوبی اولان مدارک حالی بونک عکسنه در اگر افق جنوبی اولورسه معدلدن جنوبی
اولان مداری قطع ایتدکده فوق الارض اولان بیوک وتحت الارض اولان قوسی کوچک اولور
شمالی اولان مدارک حالی بونک عکسنه در آفاق مائلهٔ شمالیه ده بعض مدارات جنوبیی افق
قطع ایدهمز افقدن اشاغی اولدوغیچون وبعض مدارات شمالیه یی قطع ایدهمز افقدن یوقرو
بولندوغیچون تحت الارض اولان مدارده بولنان کواکب طلوع ایتمز انده ابدی الخفا وفوق

الارض اولان مدارلرده بولنان کواکب غروب ایتمز انلره ابدی الظهور تسمیه اولنور واکر افق
رحور اولورسه افق معدل منطبق اولور زیرا معدلک قطبلری سمت راس وقدمه منطبق
اولمشدر معدلدن اشاغی واقع اولان مدارات ابدی الخفا وبو قردن واقع اولان مدارات
ابدی الظهور اولور پس شمس اکر ابدی الظهور اولان مدارلرده بولنور ایسه اصلا غروب ایتمز
ابدی الخفا اولان مدارلرده بولنورسه اصلا طلوع ایتمز التی آی کیجه والتی آی کوندز اولدیغی
حکمتی بودر قوس النهار شمسک مدارندن بر قوسدر که مدار مذکورک افق ایله جانب شرقیده
تقاطع ایتدوکی نقطه دن دائرهٔ نصف النهار ایله تقاطع ایتدوکی نقطه یه کلنجه اولان قوسه نصف
قوس النهار تسمیه اولنور الدائر مدار شمسده بر قوسدر که مرکز ارضدن بر خط مستقیم مرکز شمسه
اوغرایوب مداره منتهی اولسه اول طرفیله افق مشرق یا افق مغرب مابیننده محصور اوله
پس ابدی شمسده ارتفاع الثانی وقت قبل الزوال اولسه خط مذکور ایله افق مشرق مابیننده
حاصل اولان قوسه دائر ماضی من النهار ودائر ماضی من الطلوع دیرز وخط مذکور ایله دائرهٔ النصف
النهار مابیننده حاصل اولان قوسه دائر باقی الی الزوال وفضل الدائر دیرز واکر ارتفاع الثانی وقت
بعد الزوال اولسه خط مذکور ایله دائرهٔ نصف النهار مابیننده اولان قوسه دائر ماضی من الزوال
وفضل الدائر دیرز وخط مذکور ایله افق مغرب مابیننده حاصل اولان قوسه باقی من النهار ودائر
باقی الی الغروب تسمیه ایدرز سعة المشرق دائرهٔ افقدن بر قوسدر که مدار ایله افق تقاطع
ایتدوکی نقطه ایله نقطهٔ مشرق مابیننده محصور اوله معلومدر که مدارات معدله موازیدر
پس هر کوکبک سعهٔ مشرقیه سی سعهٔ مغربیه سنه موافق اولور واکر کواکب معدل اوزرنده اولسه
سعهٔ مشرقیه اولمز اکر مدار معدلدن جنوبی اولسه سعهٔ مشرقی جنوبی اولور واکر شمالی اولسه
سعهٔ مشرقیه دخی شمالی اولور سمت القبلة للبلد افقدن بر قوسدر که بلدک نصف نهاری ایله
بو دائره که سمت راس بلد وسمت راس اهل مکه یه اوغرایه بونک مابیننده محصور اوله
ودخی معلوم اوله که سمت قبله اول نقطه دن عبارتدر که سمت راس بلد مفروض وسمت راس
مکه مرور ایدن دائرهٔ سمتیه نک افق بلد ایله تقاطعندن حاصل اوله وبر خط که مرکز موافق
ونقطهٔ مفروضهٔ مذکوره مابیننه واصل اوله خط سمت قبله تسمیه اولنور وبو خط اساس محرابک
الکن اوزرینه وضع اولنان قوسک سهمی اولور پس مصلی خط مذکورک ایکی ایاغنک
مابیننه آلوب اولور ینه سجده ایتسه بر دائره نک محیطنه سجده ایتمش اولور که بسیط ارضه

اوزرینه مرسوم اولوب موضع سجده سیه ومابین القدمینه وسط کعبه یه مرور ایتمش اوله دخی
بر خط استقبال ایتمش اولور که وسط کعبهٔ مکرمه دن خروج ایدوب نقطهٔ سمت راس مکه یه منتهی
اولمش اوله وکعبه نک کندویه اتمش اولنز بو معنایه که مصلی نک نظرندن خارج اولان خط نفس کعبه یه
واقع اوله نتکم بعضیلر بویله توهم ایتدیلر زیرا مکه نک افق مصلی نک افقندن عرض بلد مقداری
اشاغی واقع اولمشدر ابدی مصلینک نظرندن خروج ایدن خط سابقه مسامت اولور نفس کعبه یه
مسامت اولمز وبلدک سمت قبله سی دائرهٔ افقدن بر قوسدر که دائرهٔ سمتیهٔ مذکوره نک افق
بلد ایله تقاطعی نقطه سی ایله نقاط اربعه که نقطهٔ مشرق ومغرب وجنوب وشمالدر مابیننده محصور
اوله وبو قوسه قوس انحراف تسمیه اولنور مصلی مذکور نقاط اربعه نک برندن بر قدر شی مقداری منحرف
اولمق واجبدر تا کم قبله یه متوجه اولمش اوله عرض البلد دائرهٔ نصف النهاردن بر قوسدر که معدل
النهار ایله سمت راس بلد مابیننده محصور اوله چونکه عرض بلد سمت راس بلدک خط استوادن
بعدندن عبارتدر پس خط استواده عرض تصور اولنمیوب اندن جنوب وشمال طرفنده واقع بلاده
تصور اولندیغی ظاهردر وبو قوس مذکور قاچ درجه ایسه قطب ظاهرک افق بلددن ارتفاعی
وقطب خفی نک انحطاطی اول مقدار اولور مثلا اکر عرض بلد شمالی قرق درجه اولسه قطب شمالینک
افق بلددن ارتفاعی وقطب جنوبینک انحطاطی دخی قرق درجه اولور الحاصل دائرهٔ نصف النهاردن
بر قوس که معدل ایله سمت راس بلد مابیننده محصور اوله افق بلد ایله قطب عالم مابیننده
محصور اولان قوسه مساوی اولور ومعلوم اوله که معموره نک عرضی التمش التی درجه در که انده
قطب بروج شمالی ارتفاع اعلاسنده نصف نهاره کلدکده اول بقعه اهلینک سمت راسنه کلور
چونکه هر درجه یکرمی ایکی فرسخ وبر فرسخک ایکی ثلثی مقداری اعتبار اولنه عرض معموره بیک
طقوز یوز التمش التی فرسخ وایکی میل اولور ومعموره نک ابتداسی خط استوادندر نتکم بطلمیوس
مجسطی نام کتابنده ذکر ایتدی لکن ینه بطلمیوس جغرافیا نام کتابنده دیمشکه خط استوادن جنوب
طرفنده زنج وحبشه سمتنده معموره واردر نهایتنک عرضی اون التی درجه ویکرمی بش دقیقه در
بو کا کوره عرض مسکون سکسان ایکی درجه ویکرمی بش دقیقه اولور که بیک سکز یوز اوتوز برچق فرسخ
اولور طول البلد معدلدن بر قوسدر که منتهای عمارتک نصف النهاری ایله مطلوب اولان بلدک
نصف النهاری مابیننده محصور اوله یعنی ایکی نصف النهارک معدل ایله تقاطع ایتدکلری نقطه لر
مابیننده وابتداء طولده حکما اختلاف ایتدیلر بعضیسی نقی بحر محیطک سواحل غربیه سنده

اعتبار ایتدیلر و بعض متقدمین جزایر خالدات دیرلر بر جزیره واردر بحر یونیه بقیه
که حالا انلر دریا بعضلر کنارنده بعدی اون درجه دراندن اعتبار ایتدیلر الحاصل معموره نك
طولی علی اختلاف الاقوال مواضع مذکوره نك برندن یوز سکسان درجه درکه دورت بیك فرسخ اولور

المبحث الثانی فیما یتعلق بالکواکب معلوم اوله که کوکب یا ثابته در یا سیاره در ثابته فلك
البروجده اولان کواکبدر بو سببدن اکا فلك ثوابت تسمیه اولنور سیاره افلاك سبعه ده اولان
کواکبدر ثوابته ثوابت تسمیه اولندوغنك وجهی بودر که بونلرك اوضاعی یکدیگره نسبت
ثابته درکه قریب و بعید اولمزلر و بعضلر دیدیلر که حرکتی غایة بطی اولدوغیچون ثابته تسمیه
اولندی زیرا بطلمیوس قولنده فلك بروج یوز سنه شمسیه ده بر درجه حرکه ایدر و بعض اصحاب
ارصاد قولنده التمش التی سنه ده بر درجه حرکه ایدر و نصیر طوسی و ابن اعلم قولنده یتمش سنه ده
بر حرکه ایدر و دخی معلوم اوله که کواکب مرصوده بیك یکرمی ایکیدر و حکما کواکب مرصوده نك تمییز
ایچون طقوز یوز اون یدی کوکبدن قرق سکز صورت تخیل ایتدیلر بعضی تام و بعضی غیر تام و یوز بش
کوکب دخی بو صورتلره اضافه ایدوب اکا خارج صورت دیدیلر و بو مذکور قرق سکز صورتدن
یکرمی بر صورت منطقة البروجك شمالنده در و بو صورتلرك کواکبی اوچیوز اون بردر و خارج
صورتی یکرمی طقوزدر و اون بش صورة منطقة البروجك جنوبنده در و بو صورتلرك کواکبی ایکیوز
طقسان یدیدر و خارج صورتی اون طقوزدر و اون ایکی صورة منطقة البروجك اوستنده در و صورة
و بو صورتلرك کواکبی ایکیوز سکسان طقوزدر و خارج صورتی التی یدیدر بو اون ایکی صوره بروج تسمیه
اولنور

المبحث الثالث فی بیان اسماء الاشیاء الموضوعة فی الربع المقطوع ربع مقطوعك
اوزرنده موضوع اولان اشیانك اسمارین بیان ایدر اولا مرکز اول دلوکه دیرلر که اکا خیط کچورلر
قطب دخی تسمیه اولنور خیط اول ایپکه دیرلر که مرکزه کچورلر مری اول کوچك ایچکزه دیرلر که
خیط بغلیوب اشاغی یوقاری یوریدرلر مرکزدن خیطك آخرینه وارنجه حرکه ایدر و بو مری قایم مقام
شمسدر مناسب اولدر که انك رنکی خیط رنکینك غیری اوله خلقه اولدر که انی خیطك اوجنه
باغلرلر تا قوی اوله جسم تعلیق ایدیلر که خیطك اشاغی اوجنده خلقیه اصارلر ارتفاع الدقلری وقت
خیطی روزکار تحریك اتمسون ایچون قوس الارتفاع اول قوسدر که ربعی احاطه ایدوب خط
مشرق و مغرب ایله خط نصف نهار ما بیننده محصور اوله اولی خط مشرق و مغرب و اخری
خط نصف نهاردر و بو قوس طقسان قسمه مساوی قسمت اولنوب هر قسمنه درجه تسمیه اولنور

وعدد در

وعدد در دخی حروف جمل ایله بشده بر اشارة اولنمشدر اگر خط مشرق و مغرب طرفندن ابتدا
اولنوب اوله ه ثانیا ی ثالثا یه تا اخرنه ص یازیلورسه قوس مستوی دیرلر و اگر خط نصف نهار
طرفندن ابتدا اولنوب مثال مذکور اوزره خط مشرق و مغرب طرفنده ص یازیلورسه قوس معکوس
دیرلر هدفتین اول ایکی زائده لردر که قوس ارتفاعك آخر طرفنده در ربعك مرکزی یانینده اولانه
هدف علیا قوس ارتفاعك آخرنده اولانه هدف سفلی تسمیه اولنور ثقبتین هدفلرك اولان
دلکلردر که بعض ربعلرده هدفلرده اولور بونلرك دلوکلرندن نظر اولنسه شعاع بصر اول بونلرك دلوکلرندن
کچوب کیدر تا که شمسك شعاعی اولدیغی وقتده قرصندن و کیجه کوکبدن و قمردن ارتفاع المق ممکن اوله
خط مشرق و مغرب اول خط مستقیمدر که مرکزدن جیب قوس ارتفاعك اولنه منتهی اولمشدر
خط نصف النهار اول خط مستقیمدر که مرکزدن جیب قوس ارتفاعك آخرینه منتهی اولمشدر
بوکا خط وسط السماء دخی دیرلر و خط الزوال دخی دیرلر و بو خط خط مشرق و مغرب ایله مرکزده
زاویه قائمه اوزرینه تقاطع ایدرلر قوس الظل اول قوسدر که مرکز ربعدن قوس ارتفاعه موازی چکلمشدر
والتمش درجه یه دك تقسیم اولنمشدر ولکن اقسامی مساوی دکلدر اعدادی تحتنده اشارة اولنمشدر
پس اگر اعدادینك ابتداسی خط وسط السمادن اولورسه اکا ظل مبسوط دیرلر و اگر اعدادینك
ابتداسی خط مشرق و مغربدن اولورسه اکا ظل منکوس دیرلر تحقیقی تحتنده کلور قوس العصر الافاقی
اول قوسدر قوس ارتفاعه موازی رسم اولنوب مرکزی مرکز ربعدر غیر مساوی قرق بش درجه یه
تقسیم اولنوب اعدادی تحتنده اشارة اولنمشدر ابتداسی خط مشرق و مغرب و آخری خط وسط
السماییه اولاشور قوس المیل اول قوسدر که مرکز ربعدن قوس ارتفاعه موازی رسم اولنوب
اما اکثر ربعلرده بو قوس المیل مدار سرطانك فوقنده رسم ایدرلر غیر مساوی یکرمی اوچ درجه
و بش دقیقه یه قسمت اولنمشدر اکا میل اعظم و میل کلی دخی تسمیه اولنور اولی خط مشرق و مغرب
و آخری خط نصف نهاردر اعدادی تحتنده خمسات اعتباریله اشارة اولنمشدر ساعات افاقیه که اکا
ساعات زمانیه و ساعات معوجه دخی تسمیه اولنور التی قوسدر که مرکز ربعله مدار سرطانك ما بیننده
رسم اولنمشدر که هر بری نصف دائره در اولی خط مشرق و مغرب و التنجیسی خط نصف نهاردر قوس
نصف الفضله شول قوسدر که مرکزدن مدار سرطانه متصل بروج شمالیه علی الولاء ایچون خط
مشرق و مغربدن خارج رسم اولنوب تقریبا نصف عرض بلد مقداری درجات مساوی ایله قسمت
اولنمشدر و اعدادینك اولی خط مشرق و مغربدندر بوکا نصف تعدیل دخی دیرلر المدار الثانی

شول قوسلردر کە قوس ارتفاعە موازی رسم اولنوب مرکزلری مرکزە بعید قوس ارتفاع
قریب اولان کە جملەنک اعظمیدر مدار جدی دیرلر و مرکزە قریب اولان کە جملەنک اصغریدر
مدار سرطان دیرلر و بوایکیسنک مابینندە اولان اوسطنە مدار الحمل و المیزان دیرلر و مدار الاعتدالین
دخی دیرلر و بو مدار ایلە خط مشرق تقاطع ایلدوکی نقطەیە نقطۀ مشرق و مغرب دیرلر
و نقطۀ اعتدالین دخی دیرلر الافق اول قوسلردر کە مدار سرطاندن جیقوب مدار جدیە منتهی
اولمشدر و مدار حمل و میزان ایلە نقطۀ مشرق و مغربدە تقاطع ایتمشدر و بو قوسە اول المقنطرات
دخی دیرلر المقنطرات اول قوسلردر کە افقە نصکە بربری ایچندە درجلەسی مدار سرطاندن
جیقوب بعضیسی مدار جدیە و بعضیسی خط وسط السمایە منتهی اولمشدر هر ایکی مقنطرە نک
مابینلری واسعک ذاتینە کورە اولور اکثر ربعلرکە ایکیشر اعتبار اولنور اما بعضیلر اوج
و بشر و التیشر دخی اعتبار اولنمشدر عددلری حروف جمل ایلە اشارت اولنمشدر السموت
اول قوسلردر کە مدار سرطاندن جیقوب مقنطراتی قطع ایدرلر بعضیسی افقە و بعضیسی
مدار جدیە منتهی اولمشدر اول السموت اول قوس سمتدر کە مدار سرطاندن جیقوب نقطۀ
مشرقە منتهی اولمشدر بوکە ام السموت دخی دیرلر و بو ام السموتدن هدفۀ علیا طرفندە
واقع اولان سموتە سموت شمالیە و هدفۀ سفلی طرفندە واقع اولان سموتە سموت جنوبیە تسمیە
اولنور کە اول سموت سموت شمالیە و سموت جنوبیە مابیننی فاصلدر و اکثر ربعلرکە بو ام السموتی
فرق ایچون نقطەلر ایلە علامت ایدرلر و هر ایکی قوس سمتک مابیننی بشر درجە اعتبار اولنوب
اعدادی حروف مقطعە ایلە اشارت اولنمشدر منطقة البروج اول ایکی قوسدر کە نقطۀ مشرقدن
جیقوب بری خط وسط السما یانندە مدار سرطانە منتهی اولمشدر بوکا منطقۀ شمالیە دیرلر
و بری دخی خط وسط السما یانندە مدار جدیە منتهی اولمشدر و بوکا منطقۀ جنوبیە دیرلر و اکثر
منطقۀ جنوبیە تقسیم ایدوب الحق شمالیەیی تقسیم ایتمزلر بونکلە اکتفا اولنور قوس عصر البلد
اول قوسدرکە مدار سرطاندن جیقوب مدار جدیە منتهی اولمشدر و بعضی ربعلرکە قوس
عصری ایکی رسم ایدوب برینە عصر اول و برینە عصر ثانی حوالت ایدرلر قوس الفجر و الشفق
اول قوسلردر کە مدار سرطاندن جیقوب مدار جدیە منتهی اولمشدر و اوزرلرینە فجر و شفق
حوالت اولنمشدر قوس زمانیە هرکوننە ساعات زمانیەنک اجزاسی معلوم اولور
بلمک ایچون بعض ربعلرکە خط وسط السمایە موازی مدار سرطاندن مدار جدیە کلنجە

برقوس رسم ایدرلر و اوزرینە زمانیە حوالت ایدرلر قوس ارتفاع سمت مکە شرفها الله تعالی
بعض ربعلرکە هرکوندە سمت کعبەنک ارتفاعی معلوم اولمق ایچون مدار سرطاندن مدار جدیە
منتهی برقوس رسم ایدرلر و اوزرینە قوس ارتفاع سمت کعبە حوالت و اشارت ایدرلر الباب الثانی
فی معرفة الجمل الکبیر ایکنجی باب جمل کبیر بلمکنک بیانندەدر معلوم اوله کە اشبو فنک فضلاری
جمل کبیر اسمیلە کلمەلرە جمع ایدرلر و اول اسکز کلمە بونلردر ابجد هوز حطی کلمن سعفص قرشت ثخذ
ضظغ ایدی بونلری بر بر بیان ایدەلم طالبلرە آسان اولە اب ج د ه و ز ح ط ی ک ل م
ن س ع ف ص ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ بو حروفە حروف مقطعات دخی دیرلر
فقط بو حروف ترکیب اولنوب الاتنە و غیریلرە وضع اولنمشلر اول عددلرکە اکثر اولانی اقل
اوزرینە تقدیم اولنە مثلا اون بر یازلمق اولسە بو رسمە یا یازارلر اون بشدە بو رسمە یە یازارلر بونی
سکسانی قف اوچیوز التمشدە شس اوچیوز التمش بشدە شسە طقوز یوز طقسان
طقوزدە ظصط یازارلر بیکە وارنجە قاعدە بودر اما بیکدن صکرە ترکیبدە اقل عددی بیکک اوزرینە
تقدیم ایدرلر مثلا ایکی بیک یازلمق اولورسە بو رسمە بغ یازارلر و یکرمی بیک یازلمق اولسە بو رسمە
کغ یازارلر و یوز یکرمی بیک یازلمق اولسە بو رسمە قکغ یازارلر و قس علی هذا و دخی قاعدۀ کلیە بودرکە
ایچنجی حاء یازلمق اولسە هاویدر دخی بیلە بو رسمە ح یازارلر اما جیم یازلمق اولسە هاوی قرین ایدر
بو رسمە ج یازوب نقطەسن وضع ایتمزلر دخی بر نقطەلی با و تحتیە و ایکی نقطەلی با و تحتیە ترکیب
اولندقدە نوندن فرق ایچون نقطەلرینی یازمزلر اما نونک نقطەسی البتە یازلمقدر مثلا اون ایکی
یازلمق اولسە بو رسمە یب یازارلر نقطە قومزلر زیرا ترکیبدە بیکە وارنجە اکثر اقل اوزرینە تقدیم اولنور
پس اول ایکی نقطەلی و یا آخر بر نقطەلی با اولدوغی ظاهر اولور و اون بش یازلمق اولسە بو رسمە
یە یازارلر اما اللی بش و اللی ایکی و اللی سکز یازلمق اولسە بو رسمە نە و نب و نح یازارلر مثلا
نونک نقطەسن وضع ایدرلر الباب الثالث فی معرفة اخذ الارتفاع من الشمس و الکواکب
اوچنجی باب شمس و یا کواکبک ارتفاع المسنک بیانندەدر بونک طریقی بودرکە اولا شاقولی
خیط وضع و تعلیق ایدوب و ربعی ایکی الک ایلە طوتوب هدفەدن خالی اولان طرفنی شمسک جانبنە
طوتەسن و ربعی آهستە آهستە تحریک ایدەسن تا هدفۀ علیانک ظلی راست هدفۀ سفلیە
منطبق اولە و بو حالدە خیط ربعک یوزینە طوقنمز کرکدر چونکە ظل مذکور راست هدفیە
منطبق اولە ربعک یوزینی آسمان طرفنە چویروب نظر ایدەسنکە خیط قوس ارتفاعک اولندن

قاج درجه اوزرینه واقع اولمشدر اول قوسدن اول درجه گلنجه درجات صایسن نه مقدار درجه اولورسه
شمسک اول وقت ارتفاعی یعنی افقدن بعدی اول مقدار اولور اگر قبل الزوال ایسه ارتفاع شرقیدر
واگر بعد الزوال ایسه ارتفاع غربیدر اما اگر هدفه لر دلنمش ایسه بو منوال مشروح اوزره
ربعی ایکی الک ایله طوتوب آز آز حرکت ایدوره سن تا شعاع شمس هدفه علیانک دلوکندن
هدفه سفلینک دلوکی اوزره واقع اوله بعده عملی تمام ایله اوگیکه واگر شمسک شعاعی
اولمیوب الجق قرصی گورینور ایسه ارتفاع المقنک طریقی بودر کم ربعی ایکی الک ایله طوتوب یوقرو
قالدره سن و هدفه سفلینک دلوکندن نظر ایده سن تا شعاع بصر هدفه علیانک دلوکندن
گچوب قرص شمس اوزرینه واقع اوله بعده اوگیکی عملی تمام ایله و گیجه وقتی کوکبدن و قمردن دخی
ارتفاع بو طریق ایله اخذ اولنور واگر هدفه لرک دلوکی اولمیه هدفه لرک اوزری اولوق کبی
اویولمش ایسه افقدن نظر ایده سن والا گوندز هدفه لرک اوستنه بر اینجه چوپ و گیجه بر اینجه بیاض ایلک
گچوب هدفه سفلی طرفندن شعاع بصر ایلکه موازی ایدوب قرص شمسه یا کوکبه یا قمره مصادف ایلدکدن
وعملی اوگیکی تمام ایدسن اما بو صورتلرده احتیاط تام گرکدر تا عملده خطا اولمیه الباب الرابع
فی معرفة درجة الشمس جدولسز درجه شمسی بلمکنک بیاننده در درجه شمسی زیجدن
و یا تقویمدن یا روزنامه دن و یا خود صحیح حساب اولنمش جدول و تذکره دن استخراج ایدوب بیلوب
ضبط ایلمک گرکدر اما بونلرک برندن استخراج ایلمک ممکن اولمیه اول وقت درجه شمسی بلمکه طریق
بودر کم اول گونده غایت ارتفاعی دقت اوزره رصد ایلیه سن تا کم شمس خط نصف النهاره واره بعده
نظر ایدوب گوره سن غایت ارتفاع قاج درجه اولمش ایسه انی حفظ ایده سن اندن صکره خیطی خط
وسط السما اوزرینه وضع ایدوب ومنتظر اولدن محفوظ اولان غایة ارتفاع مقداری مقنطره
صایوب مری اوزرینه چکوب نشانلیه سن بعده خیطی اول یردن قالدروب گروسنه نقل ایده سن
تا کم مری منطقة البروج اجزاسندن بر جزؤی اوزرینه منطبق اولوب قرار ایلیه پس نظر ایله
مری التنده اجزای منطقه دن نه جزؤ واقع اولدیسه اول گونده درجه شمس اول اولور اما لا علی
التعیین ایکی جزؤک مابیننده مشترک واقع اولور پس اعدی بونک طریقی بودر که گوره سن
شمس شمالده اولوبده گونلر ارتمقده ایسه مثلا اول حملدن اول سرطانه وارنجه اول وقت
درجه شمس حمل یا ثور یا جوزا برجلرینک برنده در واگر شمس شمالده اولوبده گونلر اکسلمکده ایسه
مثلا اول سرطاندن اول میزانه گلنجه اول وقت درجه شمس سرطان یا اسد یا سنبله برجلرینک برنده در

واگر شمس

واگر شمس جنوبده اولوبده گونلر دخی اکسلمکده ایسه مثلا اول میزاندن اول جدیه وارنجه اول
وقت درجه شمس میزان یا عقرب یا قوس برجلرینک برنده در واگر شمس جنوبده اولوبده
گونلر ارتمقده ایسه یعنی اول جدیدن اول حمله گلنجه اول وقت درجه شمس جدی یا دلو یا حوت برجلرینک
برنده اولور بو دخی معلوم اوله که منطقه شمالیه التی برج اعتبار اولنور نقطه مشرقدن ابتدا اولنوب
اجزای منطقة البروجدن اوتوز درجه حمل ایچون بعده اوتوز درجه ثور ایچون بعده اوتوز درجه جوزا ایچون
که خط وسط السمایه وارنجه خط وسط السمادن ابتدا اولنوب اوتوز درجه سرطان ایچون بعده
اوتوز درجه اسد ایچون بعده اوتوز درجه سنبله ایچون که نقطه مشرقه منتهی اولور و منطقه جنوبیه
دخی التی برج اعتبار اولنور نقطه مشرقدن ابتدا اولنوب اوتوز درجه میزان ایچون بعده اوتوز
درجه عقرب ایچون بعده اوتوز درجه قوس ایچون که خط وسط السمایه منتهی اولور اینه خط وسط
السمادن ابتدا اولنوب اوتوز درجه جدی ایچون بعده اوتوز درجه دلو ایچون بعده اوتوز درجه
حوت ایچون که نقطه مشرقه منتهی اولور مذکور درجه لره درجه شمس دیرلر پس اگر درجه شمس
اوزرینه مری وضع ایله دینلدکده اول درجه اوزرینه وضع ایدوب مری اوزرینه چکوب وقت ایله دمکیده
زیرا مری شمسک قائم مقامیدر الباب الخامس فی معرفة وضع المری علی درجة الشمس
بشنجی باب مری درجه شمس اوزرینه وضع ایلمسنک بیاننده در بونک طریقی بودر کم اولا درجه
شمس معلوم ایدینوب قنغی برجده و قچنجی درجه سنده در بعده خیطی منطقه جنوبیه ده درجه شمسک
اوزرینه وضع ایدوب و مری راست اوزرینه چکوب نشانلیه سن بویله اولدقده تقدیر درجه جنوبیه ده
درجه شمس نشانلمش اولور و مری دخی شمسک قائم مقامی اولور پس اگر درجه شمسی شونک اوزرینه
وضع ایلدیکه بوندن مراد مری وضع اولنسون دمکدر اما شمالیه ده که اگرچه زیجلرده منطقه جنوبیه
تقسیم ایدرلر شمالیه یه اعتبار ایتمزلر بو علت ایله اولان زیجلرده شمس شمالی برجلرده اولدیغی وقتده مری درجه
نشانلمغه راست گلمز گرکدر پس اول وقتده طریق بودر کم هر برجک نظیری واردر نظیری ایله عمل ایلمک
گرکدر مثلا حملک نظیری میزاندر ثورک عقربدر جوزانک قوسدر سرطانک جدیدر اسدک
دلودر سنبله نک حوتدر پس ایدی بونلر بلندکدن صکره اگر منطقه شمالیه تقسیم اولنمش ایسه خیطی
منطقه جنوبیه ده شمالی برجلرک نظیری اوزرینه وضع ایدوب و حرکت ایتدرمه دن مری منطقه شمالیه
اوزرینه چکه که مری درجه شمس اوزرینه واقع اولور مثلا درجه شمس ثورک اونیجی درجه سی اولسه
و اوزرینه مری وضع اتمک مراد اتسک اولا خیطی ثورک نظیری اولان عقربک اونیجی درجه سی اوزرینه

وضع ایدوب بعده مری منطقهٔ شمالیه اوزرینه چکوب نشانلیه که مری ثورک اون ایکنجی درجهسی اوزرینه
واقع اولور و درجهٔ شمس نشانلنمش اولور سائر درجهلرده دخی بوکا کوره قیاس اولنه الباب
السادس فی معرفة میل الشمس وجهته فی کل یوم التنجی باب هر کونده شمسک میلنی قج درجهدر
وجهتی شمالیمیدر جنوبیمیدر بلمسنک بیاننده در طریق بودر کم اکر ربعک اوزرنده قوس میل
رسم اولنمش ایسه که بعض ربعلرده مرکز ربعدن مدار سرطانک فوقنده بر قوس رسم ایدرلر و اوزرنده
قوس میل کلی یازارلر پس قوسنده میل بلمک مراد اولندقده قوس الارتفاعی منطقة البروج فرض
ایدوب بعده اول قوسده حمل ایچون اوتوز درجه بعده ثور ایچون اوتوز درجه بعده جوزا ایچون اوتوز
درجه عد ایدوب اول سرطانه وارنجه خط نصف نهاره منتهی اولور اندن کیروسنه عودت ایدوب قوس
اولندن سرطان ایچون اوتوز درجه بعده اسد ایچون اوتوز درجه بعده سنبله ایچون درجه عد ایدوب
اول میزانه کلنجه خط مشرق و مغربه منتهی اولور بونده بروج شمالیه تمام اولور بعده ینه قوس اولندن
منوال مشروح اوزره میزان ایچون اوتوز درجه بعده عقرب ایچون اوتوز درجه بعده قوس ایچون
اوتوز درجه عد ایدوب اول جدیه وارنجه خط نصف نهاره منتهی اولور اندن کیروسنه عودت ایدوب
قوس اخرندن جدی ایچون اوتوز درجه بعده دلو ایچون اوتوز درجه بعده حوت ایچون اوتوز درجه عد
ایدوب خط مشرق و مغربه منتهی اولور جنوبیه برجلرده دخی بونده تمام اولور پس اول بعدن درجهٔ شمس
قنقی برجده و قنقی درجهسنده ایسه قوس ارتفاع درجاتندن اعتداد ایلیندن ایسه اول قوس ارتفاعی
انقلابیندن ایسه آخر قوس ارتفاعدن اول مقدار درجه عد ایدوب خیطی اول درجه اوزرینه وضع
ایدوب بعده نظر ایله ضبط قوس میلده خط مشرق و مغرب جانبندن نه مقدار درجه قطع ایتدیر ایسه
اول کونده اول درجهنک میلی اول مقدار اولور وجهتی برجنک جهتی اولور مثلا درجهٔ شمس شمالی
برجلرده ایسه میل دخی شمالی اولور جنوبیه برجلرده ایسه میل دخی جنوبی اولور اما ربعده قوس المیل رسم
اولنمامش ایسه اول وقت میل بلمسنک طریقی اولدر کم خیطی منطقهده درجهٔ شمس اوزرینه وضع ایدوب
مری اثبات ایدوب بعده خیطی تحریک ایدوب خط وسط السما اوزرینه نقل ایلیوب نظر ایله مری
ایله مدار حمل و میزان مابیننده اجزاء مقنطراتدن قج درجه وار ایسه اول کونده اول درجهنک میلی
اول اولور اکر مری مدار حمل و میزان ایله مدار سرطان مابیننده واقع اولور ایسه میل شمالی اولور و اکر مری
مدار حمل و میزان ایله مدار جدی مابیننده واقع اولور ایسه اول میل جنوبی اولور و غایة ارتفاعدن
دخی میل بلمک ممکندر مثلا میلنی بلمک مراد ایلدوکک کونک غایة ارتفاعنی زوال وقتنده

رصد ایدوب قج درجه ایدوکنی معلوم ایدنه که نصفکه اکر شمس شمالی برجلرده اولور ایسه بوندن
غایة ارتفاعدن عرض تمام بلدی نقص ایلیه نه باقی قالور ایسه اول کونده اول درجهنک میل شمالیسی
اول اولور و اکر شمس جنوبیه برجلرده اولور ایسه بو تمام غایة ارتفاعی عرض تمام بلددن نقص ایلیه
قج درجه باقی قالور ایسه اول کونده اول درجهنک میل جنوبیسی اول اولور الباب السابع فی
معرفة غایة ارتفاع الشمس وجهته فی کل یوم یدنجی باب هر کونده شمسک غایة ارتفاعنی
و اول غایتک جهتی شمالیمیدر جنوبیمیدر بلمسنک بیاننده در طریق بودر که غایة ارتفاعنی بلمک
مراد ایلدوکک کونک درجهٔ شمسنی و جهتنی معلوم ایدنوب بعده خیطی منطقه اوزرینه وضع
ایدوب مری اول کونک درجهٔ شمسی اوزرینه نشانلاندکده خیطی خط نصف نهار اوزرینه نقل
ایدوب نظر ایله مری ایله افق مابیننده اعداد مقنطراتدن قج مقنطره بولنور ایسه اول کونک غایة
ارتفاعی اول مقدار اولور وجه آخر میلدن غایة ارتفاع بلمسنک طریقی بودر که اولا غایة ارتفاعنی
بلمک مراد ایلدوکک کونک میلنی و جهتنی معلوم ایدنوب بعده موجود اولان میلی شمالیده عرض
تمام اوزرینه زیاده ایلیجه اول کونک غایة ارتفاع شمالیسی حاصل اولور و اکر موجود اولان میل جنوبیده
عرض تمامدن نقص ایلیک اول کونک غایة ارتفاع جنوبیسی باقی قالور وجه آخر غایة ارتفاعنی
بلمک مراد ایلدوکک کونک میلی قاج درجه در معلوم ایدنیسن و عرض بلدنی دخی معلوم ایدنوب کونک
حکم شمالیده میلی طقساندن درجه زیاده و جنوبیده طقساندن نقص ایلیسن زیادهدن و نقصاندن نه
حاصل اولور ایسه اول شهرک عرض بلدینی حاصلدن طرح ایدنجه باقی قلان درجه اول کونک غایة ارتفاعی
اولور وجه آخر شمالیده میلی عرض بلددن نقص ایدوب باقی قلانی طقساندن طرح ایلیک
اول درجهنک غایة ارتفاع شمالیسی باقی قالور و جنوبیده میل شمسی عرض بلد اوزرینه زیاده ایدوب
حاصل اولانی طقساندن طرح ایلیک اول درجهنک غایة ارتفاع جنوبیسی باقی قالور و بو غایة
ارتفاعک جهتی شمالیمیدر جنوبیمیدر بلمک مراد ایلیک شمسک غایة ارتفاعی وقتنده نظر
ایدهسن اکر شمس غایة ارتفاعنده جنوب جانبنده اولوبده ظل اشخاص مرتفعه شماله دوشر ایسه اول
ارتفاعک جهت جنوبی اولور اما شمس شمال جانبنده اولوبده ظل اشخاص جنوبه دوشر ایسه اول
ارتفاعک جهتی شمالی اولور وجه آخر غایة ارتفاع شمالیمیدر جنوبیمیدر بلمک مراد اولندقده
غایة ارتفاعک نهایتنده یعنی زوال وقتنده مشرق جانبنه توجه ایدوب نظر ایدهسن اکر کنده
فلکک صاغه دوشر ایسه اول غایة شمالی اولور و اکر کنده و کونک صوله دوشر ایسه اول غایة جنوبی اولور

اشبو یرلرده غایة دائما جنوبیده‌در شمالده اولمق یوقدر عرض میل کلیه مساوی اولان یرلرده عرض
تسعین وارنجه بویله‌در الباب الثامن فی معرفة عرض البلد فی ای بلد شئت سکزنجی باب
دیلدوکک بلدک عرضنی قچ درجه‌در بلمسنک بیاننده‌در طریق بودر که اولا اول کونک غایة
ارتفاعنی قچ درجه‌در بیله‌سن بعده کوره‌سن اول کونده شمسک میلی وارمیدر یوقمیدر اکر اولمیجق
اولورسه حمل یا میزان اوّلنده اولدوغی کبی پس اول ایکی کونلرکه بولنان غایة ارتفاعی قاچ درجه ایسه
طقسان درجه‌دن نقص ایلیه‌سن باقی قالان نه قالورسه اول شهرک عرض بلدی اولور زیرا حمل و میزان
اوّلنده میل اولماز پس اول کونک غایة ارتفاعی تمام عرض بلد اولور طقساندن طرح اولنجه باقی
عرض بلد قالور و اکر شمسک میلی اولاجق اولورسه ایکیسیدن خالی دکلدر یا اول میل شمالی اوله یا
جنوبی اوله اکر میل شمالی اولاجق اولورسه اول وقت میلی اول کونک غایة ارتفاعندن طرح ایله
میل شمالی غایة جنوبیه اولدوغیچون و اکر میل جنوبی اولاجق اولورسه اول وقت میلی غایة ارتفاعله
جمع ایله ایکسیده جنوبی اولدوغیچون پس ایکی حالده دخی مثلا طرحدن و یا جمعدن هرنه حاصل اولورسه
تمام عرض بلد اولور طقساندن نقص ایدنجه عرض بلد باقی قالور • وجه آخر اکر درجه شمسک میلی وار
و شمالیسه پس اول میل شمالی اول کونک غایة ارتفاعنک تمامی اوزرینه زیاده ایله که مجموعی عرض
بلد اولور و اکر میل جنوبی ایسه اول میل جنوبی اول کونک غایة ارتفاعندن نقص ایله که باقی عرض
بلد قالور • وجه آخر عرض بلد بلمک مراد ایلدوکک کونک غایة ارتفاعنی اول کونک نظیرینک
غایة ارتفاعیله جمع ایدوب نه حاصل اولورسه تنصیف ایدنجه تمام عرض بلد اولور تمام عرض بلدی
طقساندن طرح ایله باقی عرض بلد اولور • وجه آخر اولا عرض بلد بلمک مراد ایلدوکک کونده
شمسک میلنی معلوم ایدینوب و غایة ارتفاعنی دخی تحصیل ایده‌سن بعده اول کونده میل شمس
قاچ درجه ایسه شمالیده طقسان درجه‌یه زیاده ایدوب جنوبیده طقسان درجه‌دن نقص ایده‌سن
زیاده‌دن و یا نقصدن نه حاصل اولورسه اول کونک غایة ارتفاعنی اندن طرح ایدنجه باقی عرض بلد
قالور • و دخی معلوم اوله که صحیفهٔ ربع قاچنجی عرضه کوره رسم اولنمشدر بلمک مراد اتسک
طریق بودر که اول صحیفه‌ده حمل و میزان اوّللرینک غایة ارتفاعنی بیلوب قاچ درجه ایسه
انی طقساندن طرح ایله باقی عرض بلددر که اول صحیفهٔ ربع اکا کوره رسم اولنمشدر • وجه آخر
افقدن ابتدا ایدوب خط نصف نهار اوزرنده مدار حمل و میزان تقاطعنه وارنجه مقنطرات
عدّ ایدوب کوره‌سن قاچ مقنطره ایسه انی طقساندن طرح ایدنجه ربعک عرض بلدی باقی قالور

وصحیفه

وصحیفهٔ ربع اکا کوره رسم اولنمشدر الباب التاسع فی معرفة طول البلد من غایة الارتفاع
طقوزنجی باب غایة ارتفاعدن طول بلد بلمسنک بیاننده‌در بونک طریقی بودر که طول بلد
بلمک مراد اولنان شهرده اولا غایة ارتفاع شمسی معلوم ایدنمک کرکدر و تقویم شمسی دخی
معلوم ایدنمک کرکدر و بر شهرک که اولان طولی معلوم اوله نصف نهارده زیجدن انک دخی
تقویم شمسک اول کونده معلوم ایدینه‌سن بعده نظر ایده‌سن اکر ایکی تقویم درجه‌ده بربرینه
مساوی اولورسه رصد اولنان شهرک طولی اول معلوم الطول اولان شهرک طولنه مساوی
اولور و اکر تقویملر درجه‌ده بربرینه مساوی اولمیوب مخالف اولورسه ایکی تقویم بیننده
فضل الاسن یعنی ازاولانی چوق اولاندن کیدره‌سن بعده حاصل اولانی فضله ایکرمی دورده ضرب
ایده‌سن و حاصل ضربی بسیر وسط شمسه که رصد جدید حسبیله التمش طقوز دقیقه و سکز ثانیه‌در
اکا تقسیم ایده‌سن خارج قسمت طولین بیننده ساعات فلکیه وسط شمس اولور و ذکر اولنان
ساعاتی اون بشه ضرب ایده‌سن حاصل ضرب تفاوت ما بین الطولین اولور پس ایدر تقویم
شهر مرصود تقویم شهر معلوم الطولدن ناقص اولورسه شرقی اولور اول تفاوتی شهر
معلوم الطولک اوزرینه زیاده ایده‌سن و تقویم شهر مرصود تقویم شهر معلوم الطولدن
زیاده اولورسه غربی اولور اول وقت اول تفاوتی شهر معلوم الطولدن نقص ایده‌سن حاصل
و یا باقی هرنه اولورسه شهر مرصودک طولی اول اولور و بوندن معلوم اولدی که شرقی شهرلرک
طولی غربی اولان شهرلرک طولندن زیاده اولور زیرا مبدأ طول جانب غربدن معتبردر
عند الجمهور • الباب العاشر فی معرفة الظل من الارتفاع والارتفاع من الظل
اونجی باب ارتفاعدن ظل و ظلدن ارتفاع بلمسنک بیاننده‌در معلوم اوله که ظل بر
خط مستقیمدن عبارتدر بر سطحده که مقیاس اول سطحک اوزرینه عمود اوله و اول ظل
اول خطدر که اوجیدر که مرکز شمسدن چیقوب و مقیاسک باشندن کچوب سطح مذکوره
منتهی اوله و بر طرفی مقیاس سطح مذکور تقاطع ایتدوکی نقطه‌در و بو ظل دخی ایکی قسمدر
بر قسمنه ظل اول دیرلر زیرا شمسک طلوعی وقتنده بو ظلک ابتداسیدر و شمسک
ارتفاعی زیاده اولدقجه بو ظل دخی زیاده اولور و غایة ارتفاع شمسده ازدیادی نهایتنه
ایریشوب و بو ظله ظل منکوس دخی دیرلر زیرا باشی مرکز عالم سمتنه‌در و ظل منتصب
دخی دیرلر زیرا افقک سطحی اوزرینه دیکلمشدر و اعمال نجومیده بو ظل استعمال اولنور

وبو ظلّك مقياسى سطوح عمود دركه اول بر سطحك اوزرينه قائم اوله كه اول سطح سطح افق
ايله سطح دائرهٔ ارتفاعك اوزرينه قائم اوله مثلا ديوارلره قاقيلان ميخك ظلّى كبى
وظلّك ايكنجى قسمنه ظلّ ثانى وظلّ مستوى ديولر زيرا ظلّ اولك عكسيدر وظلّ مبسوط
دخى ديرلر سطح افق اوزرينه مبسوط اولدوغيچون وبو ظلّك مقياسى بر عمود دركه دائرهٔ افقك
سطحى اوزرنده قائمدر كه وقت طلوع شمسده غايت زيادہ اولور وشمسك ارتفاعى زياده اولدقجه
بو ظلّ اكسلكده اولور وغاية ارتفاع شمسده نقصانى نهايتنه ايريشور وبعده بو ظلّى رسم
ايدوب بونكله عمل ايدرلر ومعلوم اوله كه شمس اول طلوع ايتدكده ظلّ اول اولمز وظلّ ثانى غايه
اوزرنده اولور شمسك ارتفاعى زياده اولدقجه ظلّ اوّل اوزانور وظلّ ثانى قيصه لورستوبله كه هر
ارتفاعك ظلّ اوّلى تمام ارتفاعك ظلّ ثانيسى مقداری اولور وشمس فرق بش درجه ارتفاعه
كلدكده بو ظلّلرك ايكيسى بيله برابر اولورلر وشمس غاية ارتفاعه كلدكده ظلّ اولك ازدياد وظلّ
ثانينك نقصانى نهايتنه ايريشور وبو وقتده اولان ظلّه فى زوال ديرلر وظلّ زوال دخى ديرلر
وبو فنّك اربابى ظلّ مبسوطك اجزاء اوچ قسم مقياس وضع ايلمشلردر مقياسك بر قسمنى
اون ايكيه تقسيم ايدوب اكا ظلّ اصابع ديمشلردر وبر قسمنى دخى يدى يه تقسيم ايدوب اكا ظلّ
اقدام ديمشلردر وبر قسمنى دخى التمشه تقسيم ايدوب اكا ظلّ ستينى ديمشلردر وبو قسمنه
ظلّ اجزاء دخى ديرلر اما اكثر ربعلرده اون ايكيه تقسيم اولنان ظلّ اصابعدر كه انكله عمل ايدرلر واكر ربعده
رسم اولنان ظلّ قنغى قسمده اولدوغين بلمك مراد اتسك خيطى قوس ارتفاعدن فرق بش
درجه اوزرينه وضع ايله بعده نظر ايله خيطله خطّ وسط السماء مابيننده اجزاء ظلّدن قچ ظلّ بولنور
قامة مقياس اولمقدار اولور زيرا شمسك فرق بش درجه ارتفاعنده سطح زمين اوزره قائم
اولان اشخاصك اضلالى كندو قامتى مقدارنجه اولور پس ايمدى اول وقتده خطّ وسط السماء ايله
خيط مابيننده اجزاء ظلّدن اون ايكى ظلّ بولنورسه ظلّ اصابعدر واكر يدى بولنورسه ظلّ اقدامدر
اما هر ارتفاعك ظلّنى بلمك مراد اتسك خيطى قوس الارتفاع اولندن ارتفاع موجود مقداری
اوزرينه وضع ايدوب نظر ايله كه خيط اجزاء ظلّدن نه مقدار اوزره واقع اولديسه اول ارتفاعك
ظلّى اولمقدار اولور اكر مبسوط ايسه خيطله خطّ وسط السماء مابيننده اولان اجزادر واكر منكوس
ايسه خيطله خطّ مشرق ومغرب مابيننده اولان اجزادر واكر ظلّدن ارتفاع بلمك مراد اتسك
خيطى قوس ظلّدن ظلّ معلوم اوزرينه وضع ايدوب نظر ايله خيطله خطّ مشرق ومغرب مابيننده

اوّل قوس الارتفاع درجاتندن قاچ درجه بولنورسه اول ظلّك ارتفاعى اولمقدار اولور واكر هر
كونك ظلّ زوال مقدارين بلمك مراد اولنسه خيطى مراد اولنان كونك غاية ارتفاعى اوزرينه وضع
ايدوب كورسن خيطله خطّ نهار مابيننده اجزاء قوس ظلّ مبسوطدن قاچ درجه بولنورسه اول كونك
ظلّ زوالى اول اولور كه بوكا فى ء زوال دخى تسميه اولنور واكر معلوم اولان فى ء زوالدن مجهول اولان غايه
ارتفاع شمس بلمك مراد اولنسه خيطى قوس ظلّ مبسوطدن معلوم اولان فى ء زوال اوزرينه وضع
ايدوب نظر ايدهسن خيط قوس ارتفاع اولندن درجات قوس ارتفاعدن قاچ درجه اوزرينه واقع اولدى
اول كونده غاية ارتفاع شمس اولمقدار اولور واكر ظلّ مبسوطدن ظلّ منكوس بلمك مراد اولنسه
مراد اولنان ظلّ مبسوطك ارتفاعى قاچ درجه ايسه خيطى معكوس قوس ارتفاعدن اولمقدار درجه اوزرينه
وضع ايدوب نظر ايله خيط اجزاء قوس ظلّ مبسوطدن قاچ درجه اوزرينه واقع اولدى ايسه موجود اولان
ظلّ مبسوطك ارتفاعنك ظلّ منكوسى اول اولور

الباب الحادى عشر فى معرفة نصف الفضلة ونصف قوس النهار ونصف قوس الليل وقوسيهما كاملا

اون بريجى باب نصف فضله وكيجه نك وكوندزك نصف قوسلرى وبونلرك قوس كامللرين بلمكك بياننده در اولا معلوم اوله كه نصف
فضله جهة اعتدال وقتنك نصف قوس نهاری ايله اعتدال وقتندن غيرينك نصف قوس نهارنك مابيننده
اولان تفاوته ديرلر مثلا خطّ استواده شمسك طلوع وغروبى ايله آفاق مائله ده شمسك طلوع وغروبى
مابيننده اولان زمانه ديرلر بعض ربعلرده بو تفاوت اچون خطّ مشرق ومغربدن خارج مدار سرطانه
ياخود قوس ارتفاعه متّصل بر قطعه قوس رسم ايدرلر اول اوزرينه نصف فضله شماليه جهاتنه اشارت ايدرلر
بوكا نصف تعديل دخى ديرلر اما بونى بلمكك طريقى بودر كه خيطى منطقة البروج اوزرينه وضع ايدوب
مرى درجهٔ شمس اوزرينه نشانليوب بعده خيطى تحريك ايدوب تا مرى افق اوزرينه واقع اولنجه يه دك
صكره نظر ايله اكر شمس شماليه برجلرندن برنده اولورسه خطّ مشرق ومغربدن خارج قوس ارتفاعه ياخود مدار
سرطانه متّصل رسم اولنان قوس درجاتندن خيطله خطّ مشرق ومغرب مابيننده قاچ درجه بولنورسه
اول كونك نصف فضلهٔ شماليه سى اولمقدار اولور يعنى افق بلده شمس خطّ استوا افقندن اولمقدار
مقدّم طلوع وا اولمقدار مؤخّر غروب ايلر پس ايمدى بو فضلهٔ شماليه طقسان درجه اوزرينه زياده
ايليك مجموعى اول كونك نصف قوس النهارى اولور وبو نصف قوس النهارى يوز سكساندن
اخراج ايليك باقى نصف قوس الليل اولور واكر نصف قوس النهارى تضعيف ايليك كاملا
قوس النهار حاصل اولور وقوس النهارى اوچيوز التمشدن اخراج ايليك باقى كاملا قوس الليل اولور

واکر شمس جنوبیه برجلرده بولنوره اولورسه مرکز درجهٔ شمس اوزرینه نشانه وخیطی نقل ایله ماری افق
اوزرینه واقع اوله پس نظر ایله خیطله خط مشرق ومغرب مابیننده قوس ارتفاعدن قاچ درجه وار
ایسه اولکونک نصف فضلهٔ جنوبیه سی اولور یعنی افق بلددن خط استوا افقنده شمس اول مقدار
متقدم طلوع واول مقدار متأخر غروب ایدر وخیطله خط نصف نهار مابیننده اولان درجات اولکونک نصف
قوس نهاری اولور وبو نصف قوس نهاری یوز سکساندن طرح ایلسک اولکونک نصف قوس اللیلی
باقی قالور وبو نصف قوس النهاری تضعیف ایلسک اولکونک کاملا قوس النهاری حاصل اولور وبو
قوس النهاری اوچیوز التمشدن طرح ایلسک باقی اولکونک کاملا قوس اللیلی قالور واکر نصف فضله
تضعیف ایلسک افق بلدک قوس نهاری ایله خط استوانک قوس نهاری مابیننده اولان تفاوت
معلوم اولور ● والحق نصف تعدیلی بلکه نصف قوس النهاری ونصف قوس اللیلی وکاملا قوسلرین دخی
بلمک اولور طریقی بودرکه بروج شمالیه ده ایسه نصف تعدیلی طقسان اوزرینه زیاده ایله مجموعی نصف
قوس نهار اولور ونصف قوس نهاری یوز سکساندن طرح ایله باقی نصف قوس لیل اولور ونصف تعدیلی
تضعیف ایدوب یوز سکسان اوزرینه زیاده ایلسک مجموعی کاملا قوس النهار اولور وقوس النهاری
اوچیوز التمشدن طرح ایدیجک باقیسی کاملا قوس اللیل اولور واکر شمس بروج جنوبیه ده اولورسه نصف
تعدیلی طقساندن نقص ایله باقی نصف قوس نهار قالور ونصف قوس نهاری یوز سکساندن
طرح ایله باقی قوس اللیل قالور ونصف تعدیلی تضعیف ایدوب یوز سکساندن نقص ایلسک باقی
کاملا قوس النهار اولور وقوس النهاری اوچیوز التمشدن طرح ایلسک باقی کاملا قوس اللیل اولور
بودخی معلوم اوله که اجزاء شمالیه دن بر جزؤک مدارینک فوق الارض اولانی نظیرینک مدارینک
تحت الارض اولان قوسنه مساوی اولور وعکسی دخی بویله در ایدی لازم اولدیکه هر درجه نک قوس
النهاری نظیرینک قوس اللیلنه مساوی اوله عکسی دخی بویله در ● الباب الثانی عشر فی معرفة الدائر
وفضل الدائر من الارتفاع اون ایکنجی باب ارتفاع شمسدن دائر ایله فضل الدائری بلمک بیاننده در
معلوم اوله که دائر جزو نهارک اولندن یعنی ودخی نهارک آخرینه قلانه دیرلر یعنی طلوع شمسدن
وقت ارتفاعه دکین کچن مدته دیرلر اکر ارتفاع قبل الزوال اولورسه ووقت ارتفاعدن غروب
شمسه باقی قلان مدته دیرلر اکر ارتفاع بعد الزوال اولورسه وفضل الدائر که وقت ارتفاعدن
زواله باقی قلان مدته ووقت ارتفاعه دک زوالدن کچن مدته دیرلر پس بونلری بلمک طریقی
بودرکه اولا خیطی منطقهٔ بروج اوزرینه وضع ایله ومرکز درجهٔ شمسک اوزرینه نشانلیوب ارتفاع الـ

قاج درجه

قاج درجه ارتفاع بولنورسه مقنطراتدن اول مقدار مقنطره صایوب مری اوزرینه وضع ایله اندنصکره
خیطه نظر ایله قوس ارتفاع آخرندن یعنی خط نصف نهار جانبندن خیطه کلنجه قاچ درجه بولنورسه اول
ارتفاعک فضل الدائری اولور اکر الدوغک ارتفاع زوالدن اقدم اولورسه فضل دائر شرقیدر
یعنی ارتفاع الدیغک وقتدن زواله اول مقدار درجه قالمشدر وبو فضل الدائری اول کونک نصف قوس
نهارندن طرح ایله باقی نه قالورسه دائر اول مقدار اولور یعنی شمسک طلوعندن ارتفاع الدیغک وقتنه
کلنجه اول مقدار درجه کچمشدر واکر الدوغک ارتفاع زوالدن صکره اولورسه فضل دائر غربیدر یعنی
ارتفاع الدیغک وقته دک زوالدن اول مقدار درجه کچمشدر وبو فضل دائری نصف قوس نهاردن
طرح ایدیجک باقی قلانی دائر اولور یعنی ارتفاع الدیغک وقتدن شمسک غروبنه اول مقدار درجه باقی
قالمشدر ● وجه آخر اکر قبل الزوال فضل الدائری نصف قوس نهار اوزرینه زیاده ایلسک باقی من النهار
معلوم اولور یعنی ارتفاعدن شمسک غروبنه باقی قلان درجات اولور واکر بعد الزوال اولان فضل
الدائری نصف قوس نهار اوزرینه زیاده ایلسک ماضی من النهار معلوم اولور یعنی شمسک طلوعندن
وقت ارتفاعه دک کچن درجات اولور ● وجه آخر اول کونک کاملا قوس نهارینی معلوم ایتدکدنصکره
قبل الزوال اولان دائری قوس نهاردن نقص ایلسک باقی من النهار معلوم اولور یعنی وقت ارتفاعدن
غروب شمسه باقی قلان درجات اولور واکر بعد الزوال اولان دائری قوس نهاردن نقص ایلسک ماضی
من النهار معلوم اولور یعنی طلوع شمسدن وقت ارتفاعه دک کچن درجات اولور ● الباب الثالث عشر
فی معرفة عددات ساعات المستویة والمعوجة باجزائهم فی کل یوم اوچنجی باب هر کونده ساعات
مستویه وساعات معوجه واجزالرینی بلمک بیاننده در پس ایمدی ساعات مستویه بلمک
طریقی بودرکه اولا ساعات مستویه سنی بلمک مراد ایلدوکک کونک کاملا قوس نهارینی معلوم
ایدینوب بعده بو قوس نهار درجه لرین اون بشه مساوی قسمت ایلیجک هر قسمه ساعت مستویه
اولنور وساعت معتدله دخی دیرلر وبعد التقسیم هر نه کسر قالورسه اونی التمش ضرب ایله حاصل ضرب دقائق
ساعت مستویه اولور وبو ساعات مستویه نک هر ساعتنک حصه سی دائما اون بش درجه در
زائد وناقص اولمز اما عدد ساعات ارتر واکسلور کونک وکیجه نک ارتوب اکسلمه سی اعتباریله
ساعاتک دخی قلتی وکثرتی اعتبار اولنور پس ایمدی هر کونک ساعاتی نه مقدار در معلوم اولدی وقدنصکره
یکرمی دورتدن نقص ایلسک اول کونک کیجه سنک ساعات مستویه سی باقی قالور اما ساعات معوجه بونک
خلافنجه در زیرا بونک اعدادی دائما اون ایکی اولور اما اجزاسی ارتر واکسلور یعنی لیل ونهارک

ارتوب الکلمه سی دائما بو ساعات معوجه نک درجاتی زیاده و نقصانی اولمغله اعتبار اولنور هر کونده
ساعات متغیر اولمز و ذکر اولنان ساعات مختلف الزمان اولمغله ساعات زمانیه دیرلر بو ساعات زمانیه نک
هر بر ساعتی قوس نهارینک یا قوس لیلینک نصف سدسی مقداریدر اول سببدن اجزاسی کاه چوق اولور
کاه آز اولور اگر مراد اولنان کونک قوس نهاری کاملا اون ایکیه یا خود نصف قوس نهاری التی یه قسمت ایدوب
هر قسمی بر ساعت زمانیه اولور و بعد القسمه کسوردن نه باقی قالورسه بشه ضرب ایدرسن حاصل ضرب دقایق
ساعت معوجه اولور و بعضی بعد بو ساعت زمانیه نک هر کوننده اجزاسنک مقدارینی بلمک ایچون خط
نصف نهاره موازی مدار سرطان ایله مدار جدی مابیننده بر خط رسم ایدرلر پس ایدی بونک موافقی بو له دکم
مری یوم مفروضده درجه شمس اوزرینه نشانه ایدوب بعده خیطی تحریک ایلیه سن تا کم مری اول زمانیه ایچون
رسم اولنان خطه اوزرینه واقع اوله اندنصکره نظر ایله خیط ایله خط وسط السما مابیننده قوس الارتفاع
درجاتندن نه مقدار درجه بولنورسه اول کوننده ساعات زمانیه نک بر ساعتنک اجزاسی اول مقدار اولور
وجه آخر ساعت زمانیه نک اجزاسی نه مقداردر بلمک مراد ایلدوکک کونک ساعات مستویه سی
قاج ساعتدر بیلوب و بو ساعاتنک ربعنی کندویه زیاده ایدوب جمله دن قاج عدد حاصل اولورسه
اول کونک ساعات زمانیه سنک بر ساعتنک اجزاسی اول مقدار اولور مثلا یوم مفروضده ساعات
مستویه مز اون درت و اون دردک ربعی اوچ بچق بو اوچ بچقی دخی اون دورده زیاده ایلدکده
اون یدی بچق اولور بلدککم یوم مفروضده ساعات زمانیه نک بر ساعتنک اجزاسی اون یدی
بچق درجه ایمشدر • وجه آخر مراد اولنان کونک نصف تعدیلنی التی یه قسمت ایدوب خارج
قسمتی اون بشه زیاده ایده یجه شمالیه که و اون بشدن نقص ایده یجه جنوبیه که اول کونک ساعات
زمانیه سنک بر ساعتنک اجزاسی اول مقدار اولور و اگر کیجه ایله ساعت زمانیه نک اجزاسی
نه مقداردر بلمک مراد اولنورسه اولا اول کونک ساعت زمانیه سنک بر ساعتنک اجزاسی نه مقدار
معلوم ایدینوب بعده انی اوتوزدن طرح ایدرسن باقی قالانی اول کیجه نک بر ساعت زمانیه سنک
اجزاسی اولور و بو ساعات زمانیه ایله ماضی و باقی بلمک مراد اولنورسه طریقی بودر که اولا خطی
اول قوس الارتفاع درجاتندن اول کونک غایة ارتفاعی مقداری درجه اوزرینه وضع ایدوب
و مری مرکز ایله مدار سرطان مابیننده ساعات معوجه ایچون رسم اولنان قوسلرک التنجی قوسی
اوزرینه جلوب نشانه ایدرسن بعده خیطی تحریک ایدوب اول قوسی ارتفاعدن ارتفاع وقته
مقداری درجه اوزرینه نقل ایدرسن اندنصکره نظر ایله مری ساعات زمانیه قوسلرندن قاچنجی قوسک

اوزرینه و یا کسورلر اوزرینه واقع اولورسه ماضی من النهار اولور یعنی نهار اولندن وقت
ارتفاعه دک کچن ساعات زمانیه اولور و مری ایله خط نصف نهار مابیننده بولنان ساعات
زواله باقی قلان ساعات زمانیه اولور اگر ارتفاع قبل الزوال ایسه و اگر ارتفاع بعد الزوال ایسه
اول وقت خیط ایله خط وسط السما مابیننده اولان ساعات زوالدن کچن اولور و خیط ایله خط
مشرق و مغرب مابیننده اولان غروبه باقی قلان ساعات زمانیه اولور و بو ساعات زمانیه یه ساعات
اختیارات دخی دیرلر زیرا سبعه سیاره نک هر بری ایام اسبوعک بر کوننی تعیین ایدوب
و کیجه لرین دخی اول منوال اوزره بر کوکبه تعیین اتمشلر و کوندزینک و کیجه لرینک دخی ساعات
زمانیه لرینک هر بر ساعتنی ترتیب اوزره بر کوکبه تعیین ایدوب و کوندزین و ساعتلرین
یکشنبه دن و یکشنبه کیجه سندن عد ایدوب و کواکبک اسملرینک آخر حرفلرین حساب
ایدوب نهار ایچون و لیل ایچون دیهل سمح کلمه لریله جمع اتمشلردر که اکا کوره احکام نجومه
ایدوب عمل ایدرلر • الباب الرابع عشر فی معرفة اول وقت الظهر و ارتفاع العصر و الفضل
الدائر بین الظهر و العصر و الدائر بین العصر و المغرب او بو ردیجی باب ظهرک اول وقتنی
و عصرک ارتفاعنی و عصر ایله ظهر مابیننده اولان فضل دائرکه اکا حصة العصر دیرلر و غروب
شمس ایله عصر مابیننده اولان دائرکه اکا حصة الغروب دیرلر بلمسنک بیاننده در
پس ایدی معلوم اوله که اولا ظهرک اول وقتی زوالک عقبینده داخل اولور مثلا مرکز شمس دائره
نصف نهاردن تجاوز ایدوب غایة ارتفاعی نقصانه اوزره اولمغه باشلدقده ظهرک اول وقتی
داخل اولور اجماعا و بونی بلمسنک طریقی اولدر که اول کونده شمسک غایة ارتفاعنک تمام
وقتنه اوزره رصد ایله معلوم ایلیه سن که شمس بر ارتفاعه وارده که اندن تجاوز اتمیه بلکه نقصانه
میل ایلیه یعنی برابر ایدوب برقاچ کره ارتفاع الوب تنا قصه باشلدقده اندن اول اولان
ارتفاع قاچ درجه ایسه اول کونده شمسک غایة ارتفاعی اول مقدار اولور مثلا بر ارتفاع
الدق قرق سکز درجه بولدق بعده بر ارتفاع دخی الدق قرق طقوز درجه بولدق بعده بر ارتفاع
دخی الدق اللی درجه بولدق بعده بر ارتفاع دخی الدق قرق طقوز درجه بولدق بو دفعه تنا قصه
باشلدی پس بوندن اول الدیغمز ارتفاعی حفظ ایدوب بلدک که اول کونده شمسک غایة ارتفاعی
اللی درجه ایمش و ظهرک اول وقتی دخی بودر • وجه آخر ظهرک اول وقتنی بلمک مراد ایلدکده
کونک نصف قوس النهارنی معلوم ایدینوب قاچ درجه ایسه اول کوننده شمسک طلوعندن اول مقدار

درجه‌یه‌دکن ظهرك اول وقتی اولور ● وجه آخر بر جزیره استقامه اوزره بر مقیاس نصب
ایدوب شمسك دائره نصف نهاره کلمسنه مترصد اولوب ظل مقیاسی کوزه دوسن زیرا مادامکه
شمس دائره نصف نهاره کلمیه مقیاسك ظلی نقصان اوزره اولمقده اولور همانکه ظل مقیاس تناقص
اوزره ایکن زیاده‌یه اولوب اوزاغنه میل ایلیه شمس دائره نصف نهاری تجاوز ایدوب وقت زوال
اولور و ظهرك دخی اول وقتی اولور اما عصرك اول وقتنی و حصه عصری و حصه مغربی بلمنك
طریقی بودر که بعض ربعلرده عصر ایچون مدار سرطاندن مدار جدیه وارنجه بر قوس رسم ایدرلر اگر
بو قوس رسم اولنمش ایسه خیطی درجه شمسه وضع ایدوب مری اوزرینه چکوب ایدوسن بعده
خیطی تحریك ایدوب تعدیل ایلیوسن تا مری ذکر اولنان قوس عصر اوزرینه واقع اوله اندن نظر ایدرسن
افق ایله مرینك مابینده اعداد مقنطراتدن قاچ مقنطره بولنور ایسه اولکونده عصرك ارتفاعی
اولمقدار اولور و خیطله خط نصف نهار مابینده اولان قوس الارتفاع درجاتندن قاچ درجه
بولنور ایسه ظهر ایله عصرك مابینده مرور ایدن فضل الدائر اولمقدار اولور که بوکا حصة العصر دیرلر
و خط مشرق و مغرب ایله خیط مابینده اولان قوس ارتفاع درجاتندن قاچ درجه بولنورسه اول
کونك فضلنی دخی بونك اوزرینه شمالیده زیاده و جنوبیده فضله بوندن نقص ایدنجه طرحدن
و یا جمعدن هرنه حاصل اولورسه عصر ایله غروب مابینده اولان دائر اولمش اولور که بوکا حصة
الغروب دیرلر و اگر حصة العصری اولکونك نصف قوس نهارندن طرح ایلسك ینه باقیسی عصر ایله
غروب مابینك دائری اولور و اگر ربعده قوس عصر افاقی رسم اولنمش ایسه مرکز ربعده بعض
ربعلرده مدار سرطانه موازی و بعض ربعلرده قوس ارتفاعه موازی عدد متساوی قرقبش درجه
تقسیم اولنمش بر قوسدر اندن ارتفاع عصری بلمنك طریقی بودر که اولکونك غایة ارتفاعی
مقداری ایسه اول قوس الارتفاعدن خیطی اولمقدار درجه اوزرینه وضع ایدوب نظر ایله خیط قوس
عصر افاقینك اولندن قاچ درجه قطع ایتدی ایسه اولکونك ارتفاع عصری اولمقدار اولور
بعده درجه شمسه مری ایله نشانلیوب ارتفاع عصر مقداری مقنطره اوزرینه مری وضع ایدنجه
خیطله خط وسط السما مابینده اولان قوس ارتفاعدن قاچ درجه بولنورسه ظهر ایله عصرك مابینك
فضل دائری اول اولور یعنی اولکونك حصة العصری اولمقدار اولور و بو حصة العصری اولکونك
نصف قوس نهارندن نقص ایدنجه باقی عصر ایله غروب مابینك دائری اولور یعنی حصة الغروب
باقی قالور و اگر ارتفاع عصری ظل مبسوطدن بلمك مراد ایتسك اولکونك فیء زوالنی یعنی غایة

ارتفاعنك

ارتفاعنك ظل مبسوطنی تحصیل ایله که اکا ظل زوال دخی دیرلر بعده اول فیء زواله اوزرینه
بر قامه زیاده ایدوب اگر عصر اول مراد اولنورسه و ایکی قامه زیاده ایدوب اگر عصر ثانی مراد
اولنورسه کوره سن نه مقدار ظل حاصل اولورسه علی التقدیرین عصرك ظل مبسوطی اول اولور و بو
ظلك ارتفاعنی تحصیل ایلیه سن مثلا خیطی بو حاصل اولان ظل عصر اوزرینه وضع ایدوب نظر ایدرسن ضبط
قوس ارتفاعك اولندن قاچ درجه قطع ایلدی ایسه اولکونك عصرینك ارتفاعی اولمقدار اولور
و بو ارتفاعك فضل الدائرینی معلوم ایدینه سن ظهر ایله عصرك مابینده اولان فضل الدائر اولور
یعنی حصة العصر بو اولور و بونی نصف قوس نهاردن طرح ایدنجه عصر ایله غروب مابینده اولان
دائر معلوم اولور یعنی حصة الغروب باقی قالور تم الباب عصر اول اتخاذ جنکه بر غریب طریق
بودر که مراد ایتدوکك کونده درجه شمسك غایة ارتفاعنی اول سرطانك غایة ارتفاعندن تنقیص
ایله باقی هرنه قالورسه عشرینی حفظ ایله اولکونك غایة ارتفاعنك نصفی اوزرینه زیاده ایله که مجموعی
اول عصر اولکونك ارتفاعی مقداری اولور والعلم عند الله تعالی ● الباب الخمس عشر فی معرفة اول وقت المغرب
والعشاء و حصتی الشفق والفجر اون بشنجی باب مغرب ایله عشانك اول وقتلرینی و شفق ایله
فجر حصه‌لرینی بلمنك بیاننده در اولا معلوم اوله که مغربك اول وقتنك دخولی اهل شرعك
افق غربیسندن شمسك صحیح جرمی غروب ایتمه‌سیدر و بو شمسك غروبنی هرکس بلمز الا اول
ارتفاعینك علمنده و عملنده غایة اهتمام ایلینلر بیلورلر ● وجه آخر شمسك غروبی مشرق جانبندن
اثناسنده افقده ظلمت ظاهر اولمغله معلوم اولور زیرا مادامکه شمس تمام غروب ایلمینجه مشرق
جانبندن ظلمت ظاهر اولمز پس ایمدی شمسك صحیح جرمی غروب ایتدوکی معلوم اولدقده نفسکی اخشام
اوانی تأخیر ایلمك جائز دکلدر الا مگر که افق غربیده سحاب و یا غیری مانع اوله اول وقت بر درجه
مقداری تأخیر اولنمق احتیاطا فقیر زده غیشلر فقهانك دخی اتفاقی بونك اوزرینه در اما اکثر ناس
افق غربیده واقع اولان حمرت زائل اولمینجه اخشام وقتنه دخول ایتمز ظن ایدرلر اول حمرت
زائل اولدی ایسه عشانك اول وقتی دخول ایتمه‌سیدر بو سوز ایسه خطادر پس ایمدی شفق حیوه
امامین قولی اوزره افق مغربده غول فرز نقطه دیرلرکه شمس غروب ایتدکدن صکره ظاهر اولور
و حصه شفق حیوه شمسك غروبیله شفق احمرك غیبتی مابینده اولان مدت دیرلر امامین قولی
اوزره اکثر معمول بها اولان دخی بودر ● و فجر ایکی قسمدر بر قسمی فجر اولدر که بر ابتدا اوزون خط مستقیم
ممتد بیاض ضودر که اکا صبح کاذب دیرلر اما افقك اوستی ینه مظلمدر بعده بیاض مذکور زائل

اولوب برظلمه حاصل اولور اندنصكره برعريض منبسط بياض حادث اولور كه اكا صبح صادق
ديرلر زيرا بونك ضياسى صادق و آفاقنك اوستى منور اولور بعده حمرت ظاهر اولور بعده جرم
شمس طلوع ايدر • وحصهٔ فجر جو صبح صادقك ظهوريله شمسك طلوعى مابينده اولان زماندر ديرلر
پس اكر حصهٔ فجر يا حصهٔ شفقى بلمك مراد ايتسك اكر بعده قوسلرى رسم اولنمش ايسه
مرئ درجهٔ شمسك اوزرينه نشانه بعده خيطى تحريك ايله تا مرئ قوس فجرك يا قوس شفقك تقسيمى
مراد اولنوريسه اوزرينه واقع اوله اندنصكره نظر ايله خيط قوس ارتفاعك جانب اقربندن
قاج درجه قطع ايتديرايسه حصهٔ فجر يا حصهٔ شفق اولمقدار اولور اكر قوس فجر و شفق بعده مرسوم
دكل ايسه مقنطراتدن تحصيلنك طريقى بودر كه مرئ درجهٔ شمسك نظيرى اوزرينه نشانه و خيطى تحريك
ايله تا كه مرئ مقنطراتدن اون يدنجى مقنطره اوزرينه واقع اولنجه مراد اگر حصهٔ شفق ايسه واكر فجر ايكى
ايسه اون طقوزنجى مقنطره اوزرينه واقع اولنجه بعده نظر ايله خيطله اول قوس الارتفاع مابينده درجات
قوس ارتفاعدن قاج درجه وار ايسه انى حفظ ايله پس اكر شمس بروج جنوبيه‌ده ايسه نصف فضل عدد
محفوظ اوزرينه زياده ايله كه مجموع حصهٔ شفق يا حصهٔ فجر اولور و اكر شمس بروج شماليه‌ده اولور
عدد محفوظدن نصف فضلى طرح ايله باقى حصهٔ شفق يا حصهٔ فجر اولور بو طريق قوسلردن استخراج
ايتمكدن اولى‌در • الباب السادس عشر في معرفة سعة المشرق والمغرب اون التنجى باب
سعهٔ مشرق ايله سعهٔ مغرب بلمكك بياننده‌در معلوم اوله كه سعهٔ مشرق دائرهٔ افقدن
بر قوسدر كه مدار افق ايله تقاطع ايتدوكى نقطه ايله نقطهٔ مشرق مابينده محصور اوله و مدار
كوكب ايله نقطهٔ مغرب مابينده افقدن حاصل اولان قوسه سعهٔ مغرب ديرلر و اكر كوكب معدل النهاردن
اولسه سعهٔ مشرقى اولمز اكر كوكب مدار معدلدن جنوبيه اولورسه سعهٔ مشرق جنوبى اولور و اكر كوكب
مدار معدلدن شمالى اولورسه سعهٔ مشرقى دخى شمالى اولور بونلرى بلمكك طريقى بودر كه مرئ درجهٔ
شمس اوزرينه نشانه و خيطى تحريك ايليسن تا مرئ افق اوزرينه واقع اوله اندنصكره نظر
ايله مرئ اعداد سمتدن قاج سمت اوزرينه واقع اولديسه اولكونده اول درجه‌نك سعهٔ مشرق
اولمقدار اولور و سعهٔ مغربه دخى سعهٔ مشرقنك عينيدر زيرا مدار معدل موازيدر پس ايمدى
كوكبك سعهٔ مشرقى سعهٔ مغربنه موافق اولور اما حمل و ميزان اولدقلرنده سعهٔ مشرق و سعهٔ مغرب
اولمز زيرا كوكب معدل اوزرنده واقعدر • طريق آخر بر ربعده كه سموت رسم اولنمش اوله
مقنطراتدن سعهٔ مشرق و سعهٔ مغربى بلمكك طريقى بودر كه اولا اول كونك ميلى قاج درجه

معلوم

معلوم ايدينه‌سن بعده مدار حمل اوزرنده اولكونك ميلى مقدارى مقنطره مايوب و خيطى اول
مقنطره اوزرينه وضع ايدوب كوره‌سن خيط اول قوس الارتفاعدن قاج درجه قطع ايتديسه اول
كونك سعهٔ مشرق و سعهٔ مغربى اولمقدار اولور • الباب السابع عشر في معرفة الارتفاع الذى
لا سمت له اون يدنجى باب ارتفاع الذى لا سمت له بلمكك بياننده‌در معلوم اوله كه دائرهٔ
اول السموت سمت رأس و قدم و نقطهٔ مشرق و مغربه اوغرار بر دائرهٔ عظيمه‌در و قطبلرى نقطهٔ
جنوب و شمالدر و دائرهٔ نصف نهار ايله سمت رأس و قدمده تقاطع ايدر و بو دائره ايله فلك
نصف جنوبى و نصف شمالييه منفصل اولور پس دائرهٔ ارتفاع بو اول السموت دائره‌سنه منطبق
اولدقده دائرهٔ ارتفاعك قوس سمتى اولمز زيرا نقطهٔ سمتك بر نقطهٔ مشرقده و بر نقطهٔ مغربه
منطبق اولور و اول وقت كوكبك ارتفاعنه الارتفاع الذى لا سمت له ديرلر چونكه دائرهٔ ارتفاع
بو دائره‌دن ايرلمغه باشلدقده افق اوزرنده سمت پيدا اولمغه باشلر لهذا بو دائرهٔ سموتك
اوّلى اولور پس ايمدى سمتى اولمين ارتفاعى بلمكك طريقى بودر كه مرئ درجهٔ شمس اوزرينه نشانه
خيطى تحريك ايله تا مرئ دائرهٔ اول السموت اوزرينه واقع اولنجه اندنصكره نظر ايله مرئ اجزاء مقنطرات
قاج مقنطره اوزرينه واقع اولديسه سمتى ارتفاع اول اولور يعنى اولكونده شمس افقدن اولمقدار
درجه مرتفع اولدقده دائرهٔ اول السموت اوزرينه كلمش اولور و اول ارتفاعك سمتى اولمز • طريق
بر ربعده كه سموت رسم اولنمش اوله اندن ارتفاع الذى لا سمت له بلمكك طريقى بودر كه خيطى
خط مشرق و مغرب اوزرينه وضع ايدوب مرئ اجزاء مقنطراتدن اولكونده شمسك ميلى مقدارى ايسه
اولمقدار اوزرينه چكوب نشانه ايله بعده خيطى تحريك ايدوب خط نصف نهار اوزرينه نقل ايله پس
مرئ ايله مدار حمل مابينده قاج عدد مقنطره بولنورسه اولكونده اولمقدار درجه ارتفاعك سمتى اولمز
الباب الثامن عشر في معرفة سمت الارتفاع اون سكزنجى باب هر ارتفاعك سمتى نه مقدار اولدوغنى
بلمكك بياننده‌در طريقى بودر كه خيطى درجهٔ شمس اوزرينه وضع ايدوب مرئ نشانه ايله بعده وقت
وقتنده بر ارتفاع الوب اندن اول ارتفاع مقدارى مقنطره اوزرينه مرئ نقل ايدوب وضع ايله بعده نظر
ايله مرئ اجزاء مقنطراتدن قاج سمت اوزرينه واقع اولديسه اول وقتك ارتفاعنك سمتى اولمقدار
اولور و دخى معلوم اوله كه آفاق شماليه‌ده بروج جنوبيه‌نك سمتى دائما جنوبى اولور و بروج شماليه‌نك
سمتى الارتفاع الذى لا سمت له دن آز اولورسه شمالى اولور و اكر ارتفاع الذى لا سمت له دن چوق اولورسه
جنوبى اولور و اكر سمتى الارتفاع الذى لا سمت له مساوى اولورسه اول ارتفاعك سمتى اولمز و دخى

ارتفاع قبل الزوال ایسه شرقیدر و اگر ارتفاع بعد الزوال ایسه سمت غربی اولور **الباب التاسع عشر فی معرفة سمت القبلة اونطقوزنجی باب** سمت قبله بلمنک بیاننده در طریق بودر کم اولا
مکه شرفها الله تعالینک طولی وعرضی قاچ درجه در وقبله سن بلمک مراد ایلدوکک بلدک دخی طولی
وعرضی قاچ درجه در معلوم ایدنمک کرکدر بعده مکه مکرمه نک طولی ایله بلد مفروضک طولی بیننده
فضله الوب یعنی آزادلانی چوق اولاندن طرح ایدوب فضل مابین الطولین قاچ درجه قالور
بیلوب حفظ ایلمک کرکدر اندن صکره مکه مکرمه نک عرضی میل شمالی فرض ایدوب وخیطی خط نصف
نهار اوزرینه وضع ایدوب ومری ارحلانی شمال جانبنه عرض مکه مقدارنی مقنطره اوزرینه چکوب
نشانلیه سن که موضع مری مکه نک سمت راسی اولور بعده خیطی تحریک ایدوب آخر قوس ارتفاعده
فضل مابین الطولین مقدارنی درجات قوس ارتفاع اوزرینه وضع ایده سنکه موضع مری بلد مفروضک
سمت راسی اولور بعده مریه نظر ایله که اجزاء سموتدن قاچ سمت اوزرینه واقع اولدیسه اول بلدک
سمت قبله سی اول مقدار اولور ومری ایله خط نصف نهار مابیننده اجزاء سموتدن نه قالدیسه اول
بلدک سمت انحرافی اول اولور وجه آخر سمت قبله معلوم اولدقدن صکره طلقی ندن طرح اولنه
باقی سمت انحرافی قالور ومقنطرات تحت الحرقاچ مقنطره بولنورسه سمت مکه نک ارتفاعی اولور
اونکون طلق باقی قلانی مابین البلدتین اولور

الباب العشرون فی معرفة جهت سمت الکعبة یکرمنجی باب کعبه نک سمتنک جهتنی وقبله سی بلنمک مراد اولنان بلدک سمت قبله سی
نه جانبده در بلمنک بیاننده در بس آنمدن بونلری بلمک سکز احتمالدن خالی دکلدر زیرا مکه ایله
سمت قبله سی مطلوب اولان بلدک طولری برابر اولوبده عرضلری مخالف اولمق وار یا عرضلری
برابر اولوبده طولری مخالف اولمق وار یا طولری وعرضلری مخالف اولمق وار پس اگر
طولری برابر اولوبده عرضلری مخالف اولورسه ایکیدن خالی دکلدر یا مکه نک عرضی بلدک عرضندن
اکسک اوله یا ارتق اوله اگر بلدک عرضی مکه عرضندن ارتق اولورسه اول بلدک قبله سی خط
نصف نهار اوزرینه جنوب جانبنه اولور اگر بلدک عرضی مکه عرضندن اکسک اولورسه پس اول
شهرک قبله سی خط نصف نهار اوزرینه شمال جانبنه اولور اما اگر مکه ایله بلد مطلوبک عرضلری
برابر اولوبده طولری مخالف اولورسه بودخی ایکیدن خالی دکلدر یا مکه نک طولی بلدک
طولندن اکسک اوله یا ارتق اوله اگر مکه نک طولی بلدک طولندن اکسک اولورسه
اول بلدک قبله سی خط مشرق ومغرب اوزرینه غرب طرفنه اولور واگر مکه نک طولی بلدک

طولندن ارتق اولورسه اول بلدک قبله سی خط مشرق ومغرب اوزرینه شرق طرفنه اولور
واگر مکه ایله بلدک طولری وعرضلری بربرینه مخالف اولورسه بودخی درت حالدن خالی دکلدر
یا بلدک طولی وعرضی مکه نک طولندن وعرضندن اکسک اوله یا ارتق اوله یا مکه نک طولی
بلدک طولندن اکسک اولوبده عرضی عرضندن ارتق اوله یا مکه نک عرضی بلدک عرضندن اکسک
اولوبده طولی بلدک طولندن ارتق اوله پس ایمدی اگر مکه نک طولی وعرضی بلدک طولندن
وعرضندن اکسک اولورسه اول بلدک قبله سی جنوب طرفنده اولان خط نصف نهاردن غرب
جانبنه اولور واگر مکه نک طولی وعرضی بلدک طولندن وعرضندن ارتق اولورسه اول بلدک
قبله سی شمال جانبنده اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه اولور واگر مکه نک طولی بلدک طولندن
اکسک اولوبده عرضی بلدک عرضندن ارتق اولورسه اول بلدک قبله سی شمال جانبنده اولان خط
نصف نهاردن غرب طرفنه اولور واگر مکه نک عرضی بلدک عرضندن اکسک اولوبده طولی بلدک
طولندن ارتق اولورسه اول بلدک قبله سی جنوب جانبنده اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه اولور

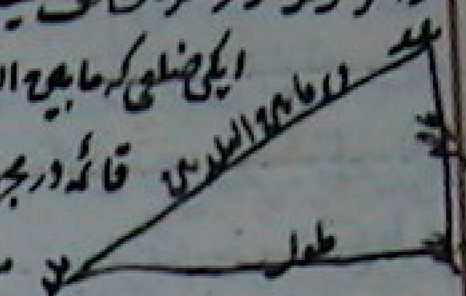
الباب الحادی والعشرون فی معرفة اخراج جهات الاربع وتعیین الکعبة یکرمی برنجی باب
جهات اربعه استخراج ایدوب قبله یی تعیین ایلمنک بیاننده در طریق بودر کم مراد ایلدوکک
زمانده ارتفاع الوب اول ارتفاعک سمتنک بیله سن قاچ درجه ایسه اگر اول وقتک سمتی شرقی
جنوبی و یا غربی شمالی اولورسه بو ایکی وقتده خیطی قوس ارتفاع اولندن سمت وقت مقدارنی درجات
قوسه وضع ایده سن واگر اول وقتک سمتی شرقی شمالی و یا غربی جنوبی اولورسه اول وقتده
خیطی قوس ارتفاعک آخرندن سمت وقت مقدارنی درجات قوسه وضع ایده سن وخیطی اول یره بر
موم ایله برکیدوب یاپشدره سن وکره آلتیه ورقی بر سطوح سطح اوزرینه وضع ایدوب بر وجهله که مرکز
شمس طرفنه ومحیط افق جانبنه اوله وبر آخر خیط برشاقول اصوب شمسه ربعک مرکزی مابیننده
برالکله موقرر طوتوب ربع دائره یه حواله ایده سن وبرالکله دخی ربعی آز آز تحریک ایدوب چونکه
تا اول آن که خیطک ظلی مرکزک اوزرینه اوغرایوب واول موم ایله برکن خیطک اوزرینه
تمام سترایلیه پس بویله اولدقده تقدیر جیب ربع جهات اوزرینه وضع اولنمش اولور و شول خطکه شمالی
عددلرندن ابتدا اولنمشدر اول خط خط مشرق ومغرب اولور واول برخط خط نصف النهار
اولور پس اول ایکی خطک هر برینی امتداد ایدوب زاویه قائمه اوزرینه تقاطع ایتدیرد کسن
جهات اربعه حاصل اولوب درت ربع اولور که برینه شرقی جنوبی وبرینه غربی جنوبی وبرینه شرقی شمالی دبرینه

غربي خطنه دیرلر پس ایمدی نظر ایلیسن مکه قنغی جهتده ایسه ربع دائره قالدیرو اول جهتک
ربعنك ایچنه وضع ایلیسن بر وضعله که ربع دائره نك خط مشرق ومغربی استخراج اولنان خط مشرق
ومغربه موازی اوله ودخی ربعك مرکزی اول ایکی تقاطع ایتدوکی نقطه یه رست منطبق اوله بعده ربعك
خط مشرقندن سمت مکه مقداری درجه قوس الارتفاع اوزرینه خیطی وضع ایلیسن یاخود ربعك خط
نصف نهارندن انحراف سمت مکه مقداری اجزاء قوس ارتفاع اوزرینه خیطی نقل ایلیسن علی کلا التقدیرین
خیط سمت قبله یه مطابق اولور وقبله جهتی قوس ارتفاع طرفنه اولور • طریق آخر شمسك ارتفاعی اولدیغی
لا سمت لهی اولورسه بر مقیاس نصب ایدوب ظلنی اول وقتده نشان ایلیسن زیرا مقیاسک ظلی
بو وقت خط مشرق ومغرب اوزرینه واقع اولور پس بو وقتده ظلك طولنجه ارضی اوزرینه بر خط
مستقیم رسم ایدوب وخطك اوزرینه سن بولوب خط مقداری بر دائره رسم ایله پس بو خط
خط مشرق ومغرب اولور وبو قطعی تنصیف ایدوب زاویه قائمه اوزرینه متقاطع بر خط دخی
رسم ایله تا خط نصف نهار حاصل اوله ورسم اولنان دائره دائره افق اولوب جهات اربعه دخی
متعین اولور • طریق آخر شمسك رصد ایله ارتفاع الوب نصف نهاره کلدوکی معلوم ایدنسن
بعده ربعی بر ارض مستویه اوزرینه وضع ایدوب هدفه لرین مشرق جانبنه ایله وربعك مرکزینه
استقامته اوزره بر مقیاس نصب ایدوب ربعی آهسته آهسته تحریك ایدوب چویرتا ظل مقیاس ربع
اوزرنده مرسوم اولان خط نصف نهار اوزرینه واقع اوله بعده خط مشرق ومغربی وخط نصف
نهاری ارض اوزرینه تمام رسم ایدوب مقدار ربعجه بر دائره رسم ایله که جهات محدود اولور • الباب
الثانی والعشرون فی معرفة المسافة بین البلدتین علی خط مستقیم یکرمی ایکنجی باب بلدتین ما بیننده
خط مستقیم اوزره مسافه لرینی یعنی ایکی بلدك بر برندن بعدلری قاج درجه در وقاج میل وقاج
فرسخدر بلمنك بیاننده در معلوم اوله که اولا ما بیننك مسافه سی مراد اولنان بلده لرك طوللرین
وعرضلرین بلمك کرکدر بعده سمت راسلرین استخراج ایدوب ارتفاع سمت راسلرین دخی معلوم
ایدنمك کرکدر بونلری بلمکه طریق بودر که خیطی خط وسط سما اوزرینه وضع ایدوب بعده مقنطرات
سمت راسی مطلوب اولان بلدیك عرضی مقداری عرض بلد جهتنه مدار راس حمل ومیزاندن مقنطره
عد ایدوب مری اول مقنطره اوزرینه چکوب نشان ایلیسن موقع مری سمت راس بلد مطلوب
السمت اولور اکر طول بلدین مساوی ایسه واکر طوللر مختلف اولورسه اقلی اکثردن طرح ایدوب
فضل الطولین مقداری خط وسط السمادن قوس ارتفاع درجاتندن عد ایدوب خیطی اول مقدار

عدد اوزرینه

عدد اوزرینه وضع ایدوسن ونظر ایلیه سن موقع مری بلد مفروضك سمت راسی اولور وشول
نسنه که سمتندن تحت المری واقع اوله اول بلدك سمت غربیسی اولور اکر مطلوب السمت
اولان بلدك طولی بلد مفروضك طولندن ناقص اولورسه واکر بر عکس اولورسه سمت شرقی اولور
انك تمامی طقسانه وارنجه انحرافی اولنسی اولور خط نصف نهاردن واکر عرض بلدین مساوی
اولورسه بو تقدیرجه بلدین مدار واحد تحتنده واقع اولورلر وبلدك سمتی اولمز زیرا مری اول
سمت دائره سنده واقع اولور اول تقدیرجه اول شهرك سمتی اولمز اما معلوم اوله که طول
بلدین مساوی اولورلر ایسه خط نصف نهار اوزرینه دوشر وبو تقدیرده شول نسنه که مقنطراتدن
تحت المری واقع اوله اول جزؤك ارتفاعی اولا اولور بلد مفروضك اول ارتفاعك اجزاسنی که
طقساندن طرح ایلیسن باقیسی ما بین سمت راس بلدین اولور ایمدی اوصه فلکدن بر درجه
ارضدن التمش التی میل وثلثا میل اولوب وهر اوچ میل بر فرسخ عد اولنور وسمت راس بلدینك
که بعدینی معلوم ایدیسن مسافه لری دخی امیال وفراسخ ایله معلوم اولور ایمدی اوصه سمت مکه
محروسه قسطنطنیه دن معلوم اولوب وما بینلرینك مسافه سی دخی ذکر اولنور معلوم اوله که
عرض بلد مطلوب السمت که مکه در یکرمی بر بچق درجه در خیطی خط وسط السما اوزرینه وضع
ایدوب مری راس حمل ومیزاندن شمال جانبنه یعنی مدار حملك ایچنده عرض مکه مقداری مقنطره
اوزرینه چکوب نشان ایلیدك بعده طول بلد قسطنطنیه که التمش درجه در وطول مکه یتمش یدی
درجه در بر برندن طرح ایلدك اون یدی درجه باقی فضل ما بین الطولین قالدی پس خط وسط
السمادن قوس ارتفاع درجاتندن فضل ما بین الطولین مقداری درجه عد ایدوب خیطی اوزرینه
وضع ایلدك پس مری یه نظر ایلدك غرق سکز سمت اوزرینه واقع اولدی اول سمت مکه در
انك تمامی طقسانه وارنجه فرق ایکی درجه انحرافیدر ومقنطراتدن التمش بش مقنطره اوزرینه دوشر
که ارتفاع سمت مکه در انی قسطنطنیه طقساندن طرح اولنسه یکرمی بش قالور که اوزاسی
سمت بلدین اولور وهر بر درجه که التمش التی میل وثلثا میل فرض اولنور بیکك التیوز التمش
التی میل وثلثا میل اولور وهر اوچ میل بر فرسخ ونصف تسع فرسخ اولور که مکه نك قسطنطنیه
بعدی اول مقدار اولور تقریبا • وجه آخر اولا بلدتینك طول وعرضلرین معلوم ایتدکدنصکره
اکر طوللری مساوی عرضلری مختلف ایسه ما بین العرضین درجه لرین محفوظ قیلوب هر درجه یه التمش
التی میل وثلثا میل اعتبار ایله رصد بطلمیوس اوزره یا التمش التی میل وثلثا میل اعتبار ایله

رصدمأمونده اوزره تا خط مستقیم ایله مابین البلدتین معلوم اوله واکر عرضده مساوی
طولده مخالف ایسه مابین الطولین درجه لری محفوظا قیلوب بیانی اولندیغی اوزره عملی تمام ایله
واکر طولده وعرضده مخالف ایسه بین البلدتین برصورت مثلث حاصل اولور • برین شکل
ایکی ضلعی که ما بین الطولین وما بین الوضعین درمعلومدر وبر ضلعی که وتر زاویه
قائمه در مجهولدر وبین البلدتین بو ضلعدر ایدی ضلعین معلومینک

مربعلرینک مجموعنک جذرین تحصیل ایدوب وجه مشروح اوزره
هر درجه اسیال اعتبار ایدوب واوچ میلی بر فرسخ اعتبار ایله که خط مستقیم ایله امیال وفراسخ
مابین البلدتین معلوم اوله والعلم عند الله بو دخی معلوم اوله که متقدمین ومتأخرین مقدار
امیال درجه ده اختلاف ایتدیلر زیرا بیانی اولندیکه بطلمیوس قولنده التمش التی میل وبر میلک
ثلثانی قدردر ومأمون رصدی اوزره اللی التی میل وثلثانی میل قدردر وبو اختلافه بنا ابن شاطر
زیجنده بر درجه التمش میل اعتبار ایدوب دیمشکه انی عملت علی ما بین الاقدمین والمحدثین
ایدی بو درجه علامه مذکورک قولنه کوره اخذ اولنمق مناسب کورینور • الباب الثالث
والعشرون فی معرفة ارتفاع سمت القبلة وفضل دائرة من خط الموضوع علی الربع ومعرفة القبلة
بظل المقیاس وبالدائرة السموت یکرمی اوچنجی باب معرفة ارتفاع سمت قبله ایچون رسم اولنان
متوسله سمت قبله نک ارتفاعی واول ارتفاعک فضل الدائره وظل مقیاسیله وسموتده دائره ایله
قبله بلمسنک بیاننده در طریق بودرکم مرئ درجه شمسی وضع ایدوب بعده خیطی تحریک ایدرسن
تا مری ارتفاع سمت مکه ایچون رسم اولنان قوسک اوزرینه واقع اوله اندنصکره خیطه نظر ایله
اول قوس ارتفاعدن قاچ درجه اوزرینه واقع اولدیسه اول کونده سمت مکه نک ارتفاعی اولمقدار
اولور اندن خیطی تحریک ایدوب مری اول ارتفاع مقدار مقنطره اوزرینه وضع ایدیجک خیطه خط
نصف نهار مابیننده قوس ارتفاع درجاتندن قاچ درجه بولنورسه اول ارتفاعک فصل الدائره
اول اولور یعنی نصف نهاره بو مقدار درجه قالدقده شمس مکه اهلنک رؤسلرینه تسامت
ایدر اولوقت استقامه اوزره سطح ارضه بر مقیاس نصب ایلیه سن اول مقیاسک ظلی ایکی قبله اولور
اما دائره ایله سمتدن قبله بلمسنک طریق مثلا شمس طلوع ایتدوکی زمانده سمت قبله اوزرینه کلدوکی
زمانه دکین اول نهار دن دائره نه در انی بلمسنک طریق بودرکم اولا بلد مطلوبک سمت قبله سی قاچ درجه در
معلوم ایدینوب بعده ضبطی درجه شمس اوزرینه وضع ایدوب مری نشانلیه سن اندنصکره خیطی تحریک

ایده سن تا مری اعداد سموتدن بلد مطلوبک سمت قبله سی مقدار سموت اوزرینه واقع اولنجه
بعده نظر ایله خیط قوس ارتفاعک اولندن قاچ درجه قطع ایلدیسه اول کونک نصف فضلسی انک
اوزرینه زیاده ایده سن شمس بروج شمالیه ده اولورسه ونصف فضلی نقص ایده سن بروج جنوبیه ده
اولورسه جمعدن یا طرحدن نه حاصل اولورسه اول نهاردن اول مقدار دائر اولنجه شمس سمت کعبه اوزرینه
کلمش اولور اولوقتده مستقامة اوزره نصب اولنان شینک ظلی بزه قبله اولور • الباب الرابع
والعشرون فی معرفة مطالع الفلکیة بالفلک المستقیم محسوبا من اول الجدی یکرمی دردنجی باب
فلک مستقیم ایله اول جدیدن محسوب اولان مطالع فلکیه بلمسنک بیاننده در معلوم اوله که مطالع
فلکیه اول جدیدن دائره نصف النهاردن کچدوکی زماننده شمس دائره نصف نهاره کلدوکی زمانک ما بیننده
کچن مدته دیرلر بو کا مطالع زوال دخی تسمیه اولنور بلمسنک طریق بودرکم قنغی درجه نک مطالعی مراد
اولنورسه خیطی منطقة البروج اجزاسنده اول درجه نک اوزرینه وضع ایدوب کوره سن خیط اول جدیدن
قاچ درجه قطع ایلدیسه اول جزؤک مطالع فلکیه سی اول اولور فلک مستقیم ایله اکر شمس بروج شتویه ده
یعنی جدی دلو حوت برجلرنده ایسه اما درجه شمس بروج ربیعیه ده یعنی حمل ثور جوزا برجلرنده اولور
اول قوسدن قاچ درجه بولنورسه طقسان اوزرینه زیاده ایدیجک حاصل اول درجه نک مطالع فلکیه سی
اولور واکر درجه شمس بروج صیفیه ده یعنی سرطان اسد سنبله برجلرنده اولورسه آخر قوسدن ضبط
کلنجه قاچ درجه بولنورسه یوز سکسان اوزرینه زیاده ایدیجک اول درجه نک مطالع فلکیه سی حاصل اولور
واکر درجه شمس بروج خریفیه ده یعنی میزان عقرب قوس برجلرنده اولورسه اول قوسدن ضبط کلنجه قاچ
درجه بولنورسه ایکیوز یتمش اوزرینه زیاده ایدیجک اول درجه نک مطالع فلکیه سی حاصل اولور •
الباب الخامس والعشرون فی معرفة مطالع البلدیة والشروق والغروب ومطالع الوقت
یکرمی بشنجی باب مطالع بلدیه شروق ومطالع بلدیه غروب ومطالع الوقت بلمسنک بیاننده در
اولا معلوم اوله که مطالع بلدیه نک مبداء حمل اولیدر ایدی مطالع بلدیه بو حمل اولی افقدن طلوع
ایتدوکی زمانله شمس طلوع ایتدوکی زمانک مابیننده کچن مدته دیرلر وبو کا مطالع شروق دخی
دیرلر پس ایله اوله حمل اولندن مطالع بلدیه اولمق ایدی مطالع بلدیه بلمسنک طریق بودرکم اولا
مراد اولنان کونک مطالع فلکیه سنی فلک مستقیم ایله معلوم ایدینوب واول کونک نصف
قوس نهاری قاچ درجه ایسه مطالع فلکیه سندن طرح ایلیه سن باقی قلانی اول کونک مطالع بلدیه سی
اولور بو کا مطالع بلدیه شروق تسمیه اولنور • تنبیه کچن نصف قوس نهار مطالع فلکیه دن

زيادة اولسه اول وقتده فلكيه اوزرينه دره يعني اوچيوز التمش درجه زيادة ايدوب جملهدن نصف
قوس نهار اسقاط اولنيجه باقي قلان مطالع بلديه شروق اولور اما مطالع نظيري بلمك مراد
ايدرسنك اكا مطالع غروب ديرلر طريقي بودركه مراد اولنان كونك نصف قوس النهاري اول
كونك مطالع فلكيهسي اوزرينه زيادة ايدهسن قاچ درجه حاصل اولورسه اول كونك مطالع نظيري
اول اولور • تنبيه مجموع اولان اعداد اوچيوز التمشدن زيادة اولورسه اولوقتده اول
زيادهيي اول مطالع النظير اولور واكر مطالع وقت بلمك مراد ايدرسنك بوكا مطالع الطالع دخي
ديرلر طريقي بودركه مراد اولنان كونك ارتفاع وقتنك دائرهيني معلوم ايدينوب بعده اول
كونك مطالع شروقي اوزرينه زيادة ايدهسن ياخود مراد اولنان كيجهنك اولندن بجمي دائرهني اول
درجهنك مطالع غروبي اوزرينه زيادة ايدنجه ايكي حالده دخي جملهدن مطالع وقت حاصل اولور •
اكر مجتمع اولان اعداد دوردن يعني اوچيوز التمشدن زيادة اولورسه اولوقت اول زائد اولان
عدد مطالع الوقت اولور بعده هر برجك مطالع بلديه حصهلريني باشقه باشقه نقد ايله حمل اولندن
ابتدا ايدوب هر برج حصهسن طرح ايلينجه قنغي برجك قنغي درجهسنه عدد نهايت بولورسه
اول برجك اول درجهسنك اوز دقيقهسي اولوقتده هنوز طلوع ايلمشدر • پس طالع الوقت بو اولور
اما بو دخي معلوم اوله كه هر برجك مطالع بلديه حصهلري بلدك عرضنه كوره استخراج اولنور پس الحاصل
بونك طريقي بودركه اولا جمله بروجك مطالع بلديهلريني استخراج ايدوب باشقه باشقه بر يره
ثبت ايدهلر اندنصكره مقدم اولان برجلرين مطالع بلديهلريني مؤخر اولان برجلرك مطالع بلديه
لريندن نقص ايدهسن باقي نه قالورسه هر برجك حصهسي اول اولور • الباب السادس والعشرون
في معرفة اوتاد الاربعة وتسوية البيوت اثني عشر يكرمي التنجي باب اوتاد اربعه وتسويه بيوت
اثني عشرك بياننده در بونك طريقي بودركه دائره مطالع بلديهده درجه شمس اوزرينه زيادة
ايدهلر نهارده ومطالع نظيره درجه شمس اوزرينه زيادة ايدهلر ليلده مطالع طالع حاصل اولور •
واول مطالع بلديهيه تحويل اولنوب تقويس اولنه طالع حاصل اولور ونظير طالع غارب اولور كه
اكا سابع ديرلر ومطالع طالعي اول جدولدن محسوب اولان فلك مستقيم ايله تقويس ايدنجه
عاشر معلوم اولور كه اكا وسط السما ديرلر وعاشرك نظيري رابع اولور كه اكا وتد الارض
ديرلر بونلر اوتاد اربعهدر وباقي سكز خانهنك طريقي بو وجهلهدركه درجه طالعك قوس النهارينك
سدسني طالعك بلديهسنه زيادة ايدهلر نه حاصل اولورسه اون برنجينك مطالعي اولور وينه انك

اون برنجنك

اون برنجينك مطالعي اوزرينه زيادة ايتدكده اون ايكنجينك مطالعي اولور وسدس مذكور اون
ايكنجينك مطالعي اوزرينه زيادة اولدقده ايكنجينك مطالعي حاصل اولور وثلث مذكور اون برنجينك
مطالعي اوزرينه زيادة ايتدكده اوچنجينك مطالعي حاصل اولور وذكر اولنان مطالع اول جدولدن
محسوب اولان مطالع فلك مستقيمدن درجه سوايه تحويل ايدهلر بو درت خانهنك درجهلري
معلوم اولور باقي درت خانه بونلرك نظيريدركه اكا كوره عمل اولنه • الباب السابع والعشرون
في معرفة العمل بالكواكب يكرمي يدنجي باب كواكبه عمل ايتمكنك بياننده در طريقي اولدركه اكر
كوكب ربعده موضوع ايسه مري كوكبك مركزينه وضع ايدوب نشان ايدهسن بعده خيطي خط وسط
السما اوزرينه نقل ايدوب كورهسن مدار حمل ايله مري مابيننده مقنطراتدن نه مقدار مقنطره بولنور
اول كوكبك بعدي اول اولور مدار سرطان ايله مدار حمل مابيننده ايسه بعد كوكب شمالي اولور واكر مدار
جدي ايله مدار حمل مابيننده ايسه بعد كوكب جنوبي اولور ومقنطراتدن موقع مري اول كوكبك غايت
ارتفاعي اولور بعده خيطي تحريك ايدوب مري افق اوزرينه وضع ايدنجه خيطله خط نصف نهار مابيننده
اجزاء قوس الارتفاعدن قاچ درجه بولنورسه اول كوكبك نصف قوس النهاري اول اولور وبو نصف
قوس النهاردن طقسان درجه نقص اولنوب باقيسي نصف تعديل كوكب قالور وينه اول حينده خيطي
يرندن تحريك ايتمدن اتم السموتدن مري كلنجه اجزاء سموتدن قاچ عدد بولنورسه اول كوكبك سعه
مشرقي وسعه مغربي اولدر بعده خيطي تحريك ايدوب مري اتم السموت اوزرينه وضع ايدنجه
اجزاء مقنطراتدن مرينك التنده نه مقنطره واقع اولورسه اول كوكبك ارتفاع الذي لا سمت له در
واكر بعده كوكب موضوع دكل ايسه اول وقت خيطي خط وسط السما اوزرينه وضع ايدوب نظر
ايله اكر بعد كوكب جنوبي ايسه مري كوكبك بعدي مقداري مدار الحملدن اشغا اجزاء مقنطرات اوزرينه
وضع ايدوب واكر بعد كوكب شمالي ايسه مري كوكبك بعدي مقداري مدار حملدن يوقرو اجزاء مقنطرات
اوزرينه وضع ايدوب بعده خيطي تحريك ايله تا مري افق اوزرينه واقع اوله اندنصكره نظر ايله
خيطله خط نصف نهار مابيننده اجزاء قوس الارتفاعدن قاچ درجه بولنورسه اول كوكبك
نصف نهاري اولور وخيطله خط مشرق ومغرب مابيننده نه بولنورسه تعديل كوكب اول اولور
واول حينده خيطي يرندن تحريك ايتمدن اتم السموتدن مري كلنجه اجزاء سموتدن قاچ عدد بولنورسه
اول كوكبك سعه مشرقي ومغربي اولمقدار اولور بعده خيطي قالدروب مري اتم السموت
وضع ايله اجزاء مقنطراتدن مرينك التنده نه واقع اولورسه اول كوكبك ارتفاع الذي لا سمت له

اولا اولور و اگر مرئی کوکبک ارتفاعی مقداری مقنطره اوزرینه نقل ایلیه‌سن اول کوکبک
دائری و فضل الدائری معلوم اولور و مرئینک التی اجزاء سموتدن بولنورسه کوکبک
ارتفاع وقتنک سمتی اولا اولور و دخی معلوم اوله که کوکبک بعدی یا عرض موافق اوله
یا مخالف اوله اگر موافق اولورسه یا تمام عرض بلددن ناقص اوله یا مساوی اوله یا زیاده اوله
اگر موافق اولورسه اوچ حالی واردر اوّلکیده کوکب طلوع و غروب ایدر ایکنجیده افقه ایرشیور
مرتفع اولمز اوچنجیده ابدی الظهور اولور و اگر بعدی مخالف اولورسه بونکده دخی اوچ حالی واردر
اوّلکیده طلوع و غروب ایدر ایکنجیده افقه ایرشیور مرتفع اولمز اوچنجیده ابدی الخفا اولور ●
پس ایمدی بو احوالی معلوم اولدقدنصکره کوکبک توسطندن ماضی و باقی بلمکک طریقی بودرکم
هر کوکب که کیجه ایله نصف النهاره کله شمسک مطالع غروبنی اول کوکبک توسطندن طرح ایلیه‌سن باقی
قلانی کوکبک توسطی وقتنده یعنی خط مساتره‌یه کلدوکی وقتنه دک کیجه‌دن کچمش اولور بوکا
ماضی من اللیل دیرلر و اگر کوکبک مطالع توسطنی مطالع شروق شمسدن طرح ایده‌سن بقیه‌سی
کوکبک توسطی وقتندن طلوع شمسه باقی قالور ● نوع آخر کوکبک طلوعندن یا غروبندن ماضی و
باقی بلمسنک طریقی بودرکه کوکبک بعدنی و مطالعنی و نصف فضله‌سنی و نصف قوس نهارنی
معلوم ایدنمک کرکدر بعده کوکبک نصف قوسنی مطالع توسطندن طرح ایدنجه مطالع شروق کوکب
باقی قالور و نصف قوس کوکبی مطالع توسطنه زیاده ایدنجه مطالع غروب کوکب حاصل اولور چونکه
بو کوکب کیجه ایله غروب ایدرکن کیجه‌دن نه مقدار کچمش بلمک مراد اولنه مطالع غروب شمسی مطالع
غروب کوکبدن طرح ایلیه‌سن باقی نه قالورسه غروب شمسدن اول مقدار کچمش اولور و چونکه بو کوکب
طلوع ایدرکن صباحه نه قالمش بلمک مراد اولنه کوکبک مطالع شروقنی مطالع شروق شمسدن
طرح ایلیه‌سن باقی نه قالورسه طلوع شمسه اول مقدار قالمش اولور ● نوع آخر هر کوکبک غروبی
ارتفاعی حینندن طلوع شمسه قاچ درجه باقی قالدیغی بلمسنک طریقی بودرکم اوّلا بر کوکب بعد التوسط
ارتفاع غربیسنک فضل الدائرینی معلوم ایدنوب بعده او فضل الدائری مطالع کوکب اوزرینه
زیاده ایدنجه نه حاصل اولورسه مطالع وقت کوکب اولور بعده بو مطالع الوقت کوکبی مطالع شروق
شمسدن نقص ایدنجه باقی قلانی وقت ارتفاع کوکبدن طلوع شمسه باقی قلانی درجه اولور و اگر مطالع
غروب شمسی بو مطالع الوقت کوکبدن نقص ایلسک باقی قلانی غروب شمسدن وقت ارتفاع
کوکبه دک کچن درجه اولور ● نوع آخر بر کوکبک شرقی ارتفاعی حینندن طلوع شمسه قاچ درجه

باقی قالدیغنی بلمکه مراد اولنسه طریقی بودرکم بر کوکبدنکه هنوز خط مساتره‌یه کلمامش
اوله یعنی توسط ایتمزدن اول ارتفاع شرقیسنک فضل الدائرینی معلوم ایدنه‌سن
بعده او فضل الدائری مطالع کوکبدن نقص ایده‌سن مطالع وقت کوکب اولور پس بو
مطالع الوقت کوکبی مطالع شروق شمسدن طرح ایدنجه باقی قلانی وقت ارتفاع کوکبدن
طلوع شمسه باقی قلان درجه اولور و اگر مطالع الوقت کوکبدن مطالع غروب شمسی نقص
ایلسک باقی غروب شمسدن وقت ارتفاعه دک کچن درجه قالور ● الباب الثامن و العشرون
فی معرفة اوائل السنین العربیة و شهورها و معرفة برج القمر فی کل یوم یکرمی سکزنجی
باب سنین عربیه‌دن هر سنه‌نک اوائل محرملرینک غره‌لرینه کوندروسا که ایلیکنک غره‌سی
ایام اسبوعک قنغی کونی واقع اولور و قمر هر کونده قنغی برجده در بلمسنک بیاننده در
اوّلا هر سنه‌نک محرمی نه کونده واقع اولور بلمسنک طریقی بودرکم هجرة نبویه‌نک ماضی
و سنه‌سنک منکسره‌سی اسقاط اولنوب باقیسی دورته ضرب اولنه حاصل ضربدن نه اولورسه اکا تحصیل
دیرلر و بنه ذکر اولنان باقی اون بره ضرب اولنوب حاصل ضربی اوتوزه تقسیم اولنه خارج قسمت
نه اولورسه تحصیل اوزرینه زیاده اولنه و قسمتدن اوتوزدن باقی قالدوغی زملدن اون التیدن
ناقص اولورسه عدد اولنیوب زیاده اولورسه اوتوز برینه عد اولنه و تحصیلیله خارج قسمت
مقداری عدد اولورسه انی یدیه تقسیم ایده‌سن اگر یدیدن باقی کسر قالورسه اکا اس دیرلر
و اگر کسر اولمزسه اس سبعه دیرلر و ابتداء عدد یکشنبه‌دن عد اولنوب اول باقی قلان عدد دک
هر کنکه ایریشور بو طرح اولنوب قنغی کونه عدد نهایت بولورسه اول کون اول سنه‌نک اول محرمی در
و اگر محرمدن غیری ایلرک غره‌لری قنغی کونده در بلمک مراد اولنورسه اوّلا شهور قمریه‌نک محرمدن
ابتدا ایدوب قاچ آی مرور ایتمش ایسه ایکی آیی اوچ عدد ایده‌سن یا فرد بر آیی اوتوز بر ایکی یی
طقوز عدد ایده‌سن ایکسنک حالی بر درنه اولورسه اس محرمی دخی اوزرینه زیاده ایده‌سن
اگر یدیدن زیاده اولورسه یدیشرنی اسقاط ایدوب باقی کسر قلانی اوسدر اگر کسر
اولمزسه اس سبعه‌در و ابتداء عدد کلیه یکشنبه‌دندر و انتهاء عدد اولمراد اولنان ایک اولور
وجه آخر اوّلا تاریخ هجریه‌نک سنین ناقصه‌سن ایکیشر یوز اون ایکیشر یوز اون طرح ایلیه‌سن
بعده ایکی یوز و یا خود ایکی یوز اوندن ناقص نه قالورسه آنک دخی سنین تامه‌سنی اوتوزه
قسمت ایدوب خارج قسمت هر نه اولورسه انی بشه ضرب ایدوب حفظ ایده‌سن و اول کلی قسمتدن

قاچ عدد باقی قالدیسه نظر ایدوب اول باقی قالان اعداد که کبیسه ایچون وضع اولنان
بهزیکجهج ادوط و فلرندن قاچ کبیسه وار در و قاچ بسیط وار در بش کبیسه قاچ
عدد ایسه انلری بشه ضرب ایلیسن و بسیط اعدادنی دورته ضرب ایلیسن و ایکی ضربدن نه حاصل
اولورسه جمع ایلیسن بعده یوقاروده خارج قسمتدن حفظ اولنان محفوظی بو جمله ضم ایتدکده
امر اوسط حسبنجه مراد اولنورسه بش عدد اوزره حسبنجه مراد اولنورسه التی عدد دخی بو جمله
زیاده ایدوب مجموعندن مقدار اولورسه یدیشر یدیشر طرح ایلیسن یدی ویاخود یدیدن ناقص قاچ
عدد باقی قالورسه یکشنبه دن ابتدا ایدوب هر کوننه ایچون اول باقی قالان اعداددن بر بر ویرسن
عدد قنقی کونه نهایة بولورسه اول سنه نک مدخل محرمی اول کون اولور اگر بش عدد زیاده قلندیسه
امر اوسط اوزرینه اما اگر التی عدد زیاده قلندی ایسه رؤیت اوزرینه ایرته سی اولمش اولور
و اگر محرمدن غیری آیلرک غره سی نه کوندر بلمک مراد اولنورسه اول سنه نک مدخل محرمی
نه کوندر معلوم اولمق کرکدر بعده محرمدن ابتدا ایدوب مراد اولنان آیه وارنجه شهور تامه دن قاچ
آی مرور اتمش ایسه برآیی تک و برآیی جفت عد ایدوب و کوره سن قاچ تک آی اولورسه
اول تک آیلری تضعیف ایدوب و جفت آیلری دخی مراد اولنان آیه کلنجه شهور تامه دن قاچ
عدد اولورسه اول تک آیلرک مضعفنه ضم ایدوب و اول سنه نک مدخل محرمی اولان دخی
عددنی دخی جمله زیاده ایتدکدن صکره مجموعنی یدیشر یدیشر طرح ایدوب یدی یاخود یدیدن ناقص
نه قالورسه یکشنبه دن ابتدا ایدوب هر کونه ایچون عددین بر بر ویرسن عدد نه کونه نهایة
بولورسه اول آیک غره سی اول کون اولور ● سه اگر مدخل محرمی امر اوسط اوزرینه اعتبار
ایدوب بش عدد زیاده ایتدک ایسه سائر آیلرک دخی غره لری امر اوسط اوزرینه اعتبار
اولنور و اگر مدخل محرمی رؤیت اوزرینه اعتبار ایدوب التی عدد زیاده ایتدک ایسه سائر آیلرک
غره لری دخی رؤیت اوزرینه اعتبار اولنور بو طریق اولکی طریقدن اولیدر و اگر هر کونده قمر
قنقی برجده در بلمک مراد اولنورسه طریقی بودر که شهور قمریه نک قچنجی کونیدر بلمک کرکدر
بعده آکا ایکی بچوق عدد دخی ضم ایدوب و جمله حفظ ایده سن بعده کوره سن شمس اول کونده
قنقی برجده ایسه انوندن ابتدا ایدوب هر برجه ایکیشر بچوق عدد ویره سن یاخود ایکی بچوق عدد
فتم المیوب و شمس اولدوغی برجده ما عدا علی التوالی هر برجه ایکیشر بچوق عدد ویره سن عدد
قنقی برجده نهایة بولورسه قمر اول برجده اولور تقریبا ● اما بو نصر نصابندن شهور قمریه

عددین تضعیف ایدوب و بش عدد دخی الحاق ایدوب هر برجه بشر عدد ویرمک اوزره
تعیین ایلمشدر اولفعل زائددر ● الباب التاسع والعشرون فی معرفة ارتفاع المرتفعات
یکرمی طقوزنجی باب یر اوزرنده قائم اولان اشخاصک ارتفاعلرنی بلمسنک بیاننده در
بو حقی ایکی وجه اوزرینه در بریسی شول مسقط حجرینه وارمق ممکن اولان شیلردر بس ایدی
مسقط حجرینه وصول ممکن اولان شخصک طول قامتیین بلمک مراد ایلدوکک وقتده بر
جانبده بر حوز ربع طوروب و خیطی قوس ارتفاعک قرق بش درجه سنه وضع ایدوب و ایکی
ایکی الکله طتوب هدفدن خالی اولان جانبنی ارتفاعنی الدوغنک شخصک طرفنه ایدوب
ایلرو کیرو آز آز حرکت ایده سن تا هدفه لرین اوزرندن یاخود دلکلرندن شعاع بصر نفوذ
ایدوب شخصک دپه سنه واصل اوله و خیطی نیه قرق بش درجه اوزرنده طوره اما شخصک
دپه سنک ارتفاعی قرق بش درجه اولدوغی کیمی قدمکوالتدن برنشانه ایده سن دا اول نشانه دن
ارتفاع الدیغک شخصک مسقط حجرینه وارنجه زراع ایله اولچه سن نه حاصل اولورسه بعد کوزدن
قدمکه وارنجه قامتکی دخی اول زراع ایله اولچوب انی دخی اول حاصل ضرب اوزرینه زیاده ایده سن
مجموعی قاچ ذراع اولورسه شخصک ارتفاعی اول مقدار اولور ● طریق آخر شخصک ارتفاعنی
رصد ایله تمام قرق بش درجه اولدوقده شخص مذکورک ظلنی ذراع ایله اولچه سن مقدار ذراع
اولورسه اول شخصک قامتی اول مقداردر ● اما ایکنجی وجهی شول مسقط حجرینه وارمق ممکن اولمیاندر
مثلا ابنیه ایچنده اولان مناره لر و سائر مرتفعات کبی که انلرک یانینه وارمق ممکن اولمیه
انلرک طریقی اولدر که هر نه محلدن دیلرسک اول ارتفاعنی بلمک مراد ایلدوکک شخصک
دپه سنده بر ارتفاع الوب و اول یرده ایکی قدمک التنه بر نشان ایدوب دخی اول ارتفاعک
ظل مبسوطنی تحصیل ایله و اول ظل مبسوط اوزرینه درت اصابع زیاده ایله که قامتک مقدار
ویاخود درت اصابع نقص ایله بعده اول نشاندن کروسنه کیده سن اگر ظلک اوزرینه درت
اصابع زیاده ایتدک ایسه و یاخود ایلروسنه کیده سن اگر ظلدن درت اصابع نقص ایتدک ایسه
تا اول ارتفاعنی الدوغک شخصک دپه سنده تکرار ارتفاع الدیسن اول حاصل اولان ظلک
ارتفاعی مقداردر اونجه انونصکره اول یرده دخی ایکی قدمک اراسنه بر نشان ایدوب دخی ایکی
نشان اراسنی ذراع ایله اولچه سن قاچ ذراع اولورسه اول شخصک ارتفاعنک ثلثی اولور
زیرا ثلث قامه ایله عمل اولندی بونی حفظ ایده سن بعده بصر کوزدن قدمکه وارنجه کندی قامتکی دخی

زیاده ایدوب اوزرینه
تصحیح ایدوب اولنور

اول محفوظ اوزرینه زیاده ایدوب نه حاصل اولورسه مجموعی اول شخصک طول قامتی اولور
طریق آخر مسقط حجرینه وصول ممکن اولمایان اشخاصک بر طرفندن فرق شی درجه ارتفاع
تحصیل ایدوب اول موضعه بر نشان ایله وخیطلی اجزاء ظلدن بر اصبع ایلروه یاکرو نقل ایله
وبر آخر یردن ینه اول ظلک ارتفاعی مقداری بر ارتفاع آلوب اول موضعه دخی بر نشان وضع
ایله بعده اول ایکی نشانک مابینی صایوب اونی ایکی یه ضرب ایله و قامتنی حاصل ضرب
اوزرینه زیاده ایله که مجموعی اول شخصک ارتفاعی مقداری اولور

الباب الثلثون

فی معرفة عرض الانهار وعمیق الآبار اوتوزنجی باب ارماقلرک و دکزلرک انلولکنی و
قیولرک اغزندن صوینه وارنجه درکلکنی نه مقداردر انی بلمسنک طریقی بودر که اولا عرضنی
بلمک مراد اولنان بحرک ویا نهرک کنارنده طوروب اول بر کنارک ربعیله انحفاظنی
الرسن و اول موضعده قدمک التنده بر نشان ایدرسن بعده اول انحفاظده ظل مبسوطنی
تحصیل ایدوب واول ظلک اوزرینه بر اصبع زیاده ایلیه‌سن بعده اول نشاندن ایلروسنه
کیدوب تکرار بر انحفاظ دخی آلوب نظر ایله تا موضع موضعی هدفه ریح ثقبه لرندن
بر خوشجه کورنجیه دک وخیطلی دخی اجزاء ظلدن زیاده ایلدوکن ظلک اوزرنده دوره بعده
انده دخی قدمک التنه بر نشان ایدوب اندن صکره اول ایکی نشانک مابینی ذراع
ایله اولچوب کوره سن قاچ ذراع اولورسه اونی ایکیه ضرب ایله سن حاصل ضرب نه مقدار اولور
اول بحرک یا اول نهرک عرضی اول مقدار اولور اما بر قیونک صوینه وارنجه درنلکی مقدار
بلمسنک طریقی اولدر که اولا اول قیونک اغزنک قطری نه مقداردر بر ارشون ایله اولچوب
حفظ ایده سن بعده قیونک بر کنارنده دوروب ربع ایله مقابله سنده اولان کنارنک صوینه
وارنجه انحفاظنی الهسن بو خیطلی اول انحفاظ مقداری درجه اوزرینه وضع ایدوب نظر ایله
خیطلا قدس ظل مبسوطدن قاچ درجه قطع ایلدی ایسه انی حفظ ایله و اول قیونک اغزینی قاچ ذراع
ایسه هر ذراعی اون ایکی فرض ایله نه حاصل اولورسه اول حفظ اولنان ظلک درجه لرینه تقسیم ایله
اندن صکره بعرک ایله قدمک مابینی قاچ ذراع ایسه خارج قسمتدن انی طرح ایله هر نه باقی
قالورسه اول قیونک اغزندن صوینه وارنجه درکلکی اول مقدار اولور والله اعلم بحقیقة الامور

وقد وقع الفراغ من هذه النسخة من ید عبد الضعیف درویش حسین کونوری فی الادرنه

هر که خواند کونوری را فاتحه • کان له باب جنت فاتحه

بطليوس كتاب ثمره سنده اللى ايجى كلمه سنده اشبو نمودارى بو عبارتله ذكر ايدر
موضع القمر في المولود هو الجزء الطالع من الفلك في مسقط النطفة وموضع
القمر في مسقط النطفة هو الجزء الطالع مع الولادة

مكث اوسط اشبو حسابنا عندن بانته ايكيوز يتمش اوچ كون بش ساعت واون ايكى
دقيقه در ٢٧٣ يوم ٥ ساعت ١٢ دقيقه اگر قمر طالعده اولسه مكث مولود مكث
اوسط اولور كه اون دوير قمريدر اگر قمر فوق الارض اولسه مكث
اوسطدن ناقص اولور اگر قمر تحت الارض اولسه مكث اوسطدن زياده
وغايت زياده ونقصانى دخى نيم دور قمرى اولور رجوع مدت مكث مولود
معلوم اولسه اول مقدار تاريخ ولادتدن كرويه كيدوب هر نه كون معلوم اولورسه
نهايتى اول ساعت ودقيقه ده قمر مسقط و قمر ولادت معلوم ايلمك كركدر
مثلا اصول طالع تخمينه نظر ايلديكده ٥ برج دلونك يكرمى
درجه‌سى واول وقتك قمريله استخراج ايلديكمز
برج حملك طقوز درجه فرق بر دقيقه اون طقوز ثانيه بولدق ميان طالع
وقمر ١ ١٤ ٤٥ ١٩ بو اولدى يعنى بر برج اون دورت درجه فرق
بر دقيقه اون طقوز ثانيه اولدى بر كونده قمرك سير وسطى
١٣ ١٠ ٣٥ يعنى اون اوچ درجه اون دقيقه اوتوز بش ثانيه در
مقسوم عليه ايدوب مذكور ١ ١٤ ٤٥ ١٩ مقسوم قلديق
خارج قسمت ٣ ٩ ٣١ يعنى اوچ كون طقوز ساعت اوتوز بر دقيقه
اولديكه تعديل مكث در وبو تعديلى مقدم ذكر اولنان مكث اوسط اوزرينه
زياده ايلديك قمر تحت الارض اولديغيچون ٢٧٦ يوم ١٤ ساعت ٤٤ دقيقه يعنى ايكيوز
يتمش التى كون اون دورت ساعت قرق اوچ دقيقه اولدى تقريبا بو قدر مدت
نشانمامده الكلمه بر وبو مدت مقدارى تاريخ ولادتدن كرويه وارد
اولديكده اول ساعت ودقيقه در بز

تقويم قمر ٢،٠٩،٤٥،١٩ — طالع ١٠،٢٥

٢٧

تقويم قمر ٢،٠٩،٤٥،١٩
طالع ٢٥،٠٠،٠٠
طالع ايله ميان قمر ١،١٤،٤٥،١٩
طالع ٢٥،٠٠،٠٠
نطفه و ولادت حقده ٢،٠٩،٤٥،٠٩

طالع ايله ميان قمر ١،١٤،٤٥،١٩

بكرمى درت ساعتده حركت وسطى قمر ١٣،١٠،٣٥

درجه
دقيقه
ثانيه

دقيقه
ثانيه ١٦١١١٩

كسر ١٨٨٤٤

خارج قسمت ايام ٣،٩،٣١

٣،٥٧٠
٠،٠٩،٣٠

١،١٤،٤٥،١٩
٢،٠٩،٤٠

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد فراوان وشکر بی پایان اول خالق زمین واسمان ورازق انس وجان حضرتلرینه که افلاک نجومی بلکه جمله معدومی کتم عدمدن عالم وجوده کتوردی انلردن نیجه مرهٔ اثر عنایت بی نهایتنه مظهر ایدوب صنع پاکنی ادراک ایچون عقل ادراک وذهن تابناک ایله اراسته وعلم وفراست وفهم وکیاست ایله پیراسته ایتدی زهی صانع برکمال وپادشاه بی زوال جل شانه وعظم برهانه وصلوات صافیات وتسلیمات وافیات اول مهر سپهر رسالت وماه برج سعادت خاتم النبیین وسید الاولین والاخرین خواجهٔ هر دو سرا حبیب خدا احمد مصطفی حضرتلرینک روح شریف وروات لطیفلرینه که حق جل وعلا انی سرور کائنات ومفخر موجودات وملجا عصات وشفیع یوم عرصات قیلدی صلی الله علیه وسلم وعلی آله وصحبه اجمعین مدح پادشاه اسلام

پادشاه اسلام کردون ضیا رام وانجم احتشام دعا ایتمک دخی هر مؤمنه اهم مرجاتدن بلکه جملهٔ عباداتدن در خصوصا سلطان سلاطین جهان وخاقان زمین وزمان فلک رفعت خرشید طلعت قمر موکب عطارد هنر ناهید بزم بهرام رزم مشتری عنوان کیوان ایوان اعنی حضرت صاحب قران دوران سلطان بن سلطان وخاقان بن خاقان سلطان سلیمان خان بن سلیم خان ابد الله تعالی عمره وایام سلطنته الی آخر الزمان وانقراض الدوران همیشه سریر سلطنتده متوطن وشستو عدالتده استوار ودائما اوج عزتده وبرج رفعتده وشرف سعادتده برقرار اولوب اعداسی هر آن خاک مذلته مقهور وزار حقیر وفی اعتبار اولهلر آمین بحرمة سید المرسلین

باعث ترتیب رساله بو رسالهنک ترتیب اولنمسنه باعث اولدر که بو بندهٔ بی مقدار وذرهٔ خاکسار کاتبی اوحی الفقرا اعنی سید علی بن حسین الحقیر مدت مدیده وزمان بعیده در که علوم الهیات وریاضات ایله مناسبت خصوصا اعمال نجومه مداومت ایدوب واول فنه متعلق اولان اکثر اعمالی تحصیل وتکمیل اولنوب وحفظ وضبط قلنمشدر اما علم نجومه متعلق اولان آلتلر ایچون یعنی اسطرلاب وربع مجیب وربع مقنطره وذات الکرسی ودائره معدل ایچون وضع اولنان عربی وفارسی وترکی رسالهلر کثیرسی متفرق بولنوب یعنی اکثر او تمام لازم ایکن ذکر اولنان رسائل معا بولنوب بلکه اکثرلرینک اندرک جملهسی اله کیروب کلی احتیاج مطلوب بولنمدیکی دخی اکثر عربی وفارسی اولوب هر کسی انلردن مستفید اولمغه مقصور بو حقیره خاطره اولدیکه انده متعلق اولان رسالهلرک هر برسی تتبع اولنوب وانتخاب قلنوب ترکی لغتده ذکر اولنان رسالهلرک هر برسی بر مقاله یعنی جملهسی مختصر ومفید بر رساله

اولوب جمیع زمانده معین اوزره هر برینه بو کتاب مراد اولنان اوقاتده احتیاج چکلیه اول نیتیله حضرت حقدن اعانت وانبیاء عظام واولیاء کرامدن استعانت طلب ایدوب جان وکوکلدن اقدام تا مطلع ابتدا قلنوب وبخت قوائده فی الجمله اولنوب احسن اوقاتده وابرک ساعاتده اتمام ایرشدرلوب اسمنی مرآت کائنات قودلر امید درکه مطالعه ایدوب انوکله عمل ایدنلر واقع اولان خطالرین قلم عفو ایله لطفلرندن اصلاح قیلهلر وموجود بوکر بو فقیره خیر دعادن فراموش ایتمیه لر اما بعد بو رساله بش مقاله ایله یوز یکرمی بابه مشتملدر اوکی مقاله اسطرلاب اعمالی بیانندر ایدر اوتوز بش بابدر اوکی باب اسطرلابک رسوم واسامی بیانندر ایدر اسطرلاب میزان شمس یعنی الة مرآت شمس ومرآت عالم دخی دیرلر علاقه اسطرلابده اولان باغدر خلقه مو وخوف علاقه الکیجوردر عروه خلقه کیجیجی خلقادر کرسی اسطرلابی احاطه ایدن دائره در مرتفع اولن موضعدر که عروه انکله اوزرنه سنده برکلمشدر حجره استند کرسی وضع اولنان محلدر الکام دخی دیرلر اوچیوز التمش درجه مساوی قسمت اولنمشدر واعداد انکه ابتداسی کرسی اتصال اولان خطدن دور واسطرلاب شماله صاغ جانبنه دور ایتمشدر بونی عدده یا اون عدده اسطرلابک عظمته کوره وقف جمل ایله یازلمشدر ذکر اولنان درجاته اجزاء حجره واجزاء ام دیرلر خط علاقه حجره نک قطری برخط مستقیمدر که علاقه جانبنه چکلمشدر انکه نصفنه علاقه خط وسط السما دیرلر وخط نصف النهار وخط الزوال دخی دیرلر ونصف اسفلنه خط وتد الارض وخط نصف اللیل دخی دیرلر خط المشرق والمغرب اولدخی حجره نک قطریدر برخطدر که خط علاقه ایله قائمه اوزرینه تقاطع ایتمشدر اکا خط استوا وافق الاستوا دخی دیرلر قوس الارتفاع خط علاقه ایله خط مشرق ومغربک ما بیننده طقسان درجه تقسیم اولنان قوسدر یعنی اسطرلابک قوس ارتفاع علامتی اولوب بونده جیب رسم ایلرلر وبعضنده جوبه سنه شهور شمسیه رسم ایدرلر ودرج شمسی بیلکیچون اون ایکی برج ورجالی ایله رسم ایدرلر و حدود و حجره وجوه سمت استاره دخی رسم ایدرلر وذکر اولنان کواکبک اسملرینک آخر حرفنی یازارلر اجزاء ظل سؤال اجزادر که قوس ارتفاع علامتی مقابلهسنده اولور وبعضی بونده رسم اولنمز اکا شکل مربع رسم ایدرلر ظل مبسوط وظل منکوس هر قنغی اولورسه اوزرینه یازارلر رسوم صفایح حجره ایچنده موقوف بعض لوح اولورکه انلره صفیحه دیرلر انلر بعض عرضنه

کوره رسم اولنمشلردر بونه عرضه کوره اوچ سطر اوزرینه یازلمشدر و عرض فلکه اطول نهارینک مقداری
دخی یازلنوره یازلمشدر صفیحهٔ آفاقیه بعض اسطرلابده بر صفیحه دخی رسم ایدرلر که انکله بلاد آفاقده
عمل اولنمقده انکله هر ربعنده دوائر کثیره رسم ایدرلر و اول دائره‌لر بربریله مدار رأس حمل و میزان
خط مشرق و مغرب ایله تقاطع ایتدوکی نقطه تقاطع ایتمشلردر و هر برینک عرض بلادینه مقداری اوزرینه
اوزرینه یازلمشدر اول نقطه‌ده بحبه کوره سمت قبله ترسیم اولنمشدر اکا کوره اسطرلابده اولان صفیحه‌لک
اول عرضه کوره رسم اولنان صفیحه‌سی جمله‌سنک اوزرینه وضع ایدوب عمل ایدرلر مدار الثلاثه صفیحه‌نک
اوزرنده اوچ دائره درکه مرکزلری اسطرلابک مرکزیدر و سوریلرینه مستقیم و تدویر بولیسی که صفیحه شمالیه
نکه کنارینه دوراندوب جمیع دوائر محیطه و جمله‌دن اعظمیدر اکا مدار رأس جدی و مدار منقلب شتوی
دیرلر و اول بریسکه مرکزه قریبدر و صغیردر اکا مدار رأس سرطان دیرلر و مدار منقلب صیفی دیرلر
و اول بریکه بونلرک مابیننده در اکا مدار رأس حمل و میزان و مدار اعتدالین و دائره معدل النهار
دیرلر خط وسط السما و خط وتد الارض صفیحه‌نک اوزرینه نقطه سمت رأسه اوغرایان خطه دیرلر
که انک نصف اعلاسنه خط وسط السما و خط نصف النهار دیرلر و نصف اسفلنه خط وتد الارض
و خط نصف اللیل دیرلر خط مشرق و مغرب صفیحه‌نک اوزرنده خط وسط السماء و خط وتد الارض
ایله قائمه اوزرینه تقاطع ایتمش صفیحه شمالیه‌ده انک نصف ایمنینه خط مغرب و نصف ایسرینه خط
مشرق دیرلر و تمامنه خط استوا و خط اعتدال و خط مشرق و مغرب و خط افق دیرلر مقنطرات
شول دائره‌لردرکه صفیحه‌لرک علاقه جانبنده خط وسط السما اوزرینه چزلمشدر و هر بونلرک مرکزی
بر بربرلرینک غیریدر و بربرلرینه صیغمقدر و انلرک بعضی تمام دائره‌در و بعضی ناقصدر و بعضی
اسطرلابده مقنطرات ایکیشر درجه اوزرینه وضع ایدرلر اکا نصفی دیرلر و بعضنده اوچر اوزرینه
ایدرلر اکا ثلثی دیرلر و بعضیسی التیشر اوزرینه ایدرلر اکا سدسی دیرلر اما اسطرلابکه زیاده عظیم
اوله بر درجه اوزرینه ایدرلر و اکا اسطرلاب تام دیرلر افق مقنطراتک اولکی دائره سیدر
اما تمام دکلدر و افقک ایکی نصفی که صفیحه شمالیه‌ده ناظرک صاغ جانبنده واقع اولور اکا
افق مغرب و صول جانبنده واقع اولان نصفنه افق مشرق دیرلر سمت الراس مقنطراتک
تضایق بولدوغی محلده بر نقطه‌درکه ٦٦ نک اوزرینه صح یازلمشدر طلت ؟ درجه درس سح زمانینه
اون ایکی قوسلردرکه افقک تحتنده و تدارضنده واقع اولمشدر التسع افق مغرب ایله خط وسط
السماء مابیننده و التسع افق مشرق ایله خط وسط السماء مابیننده دراعوا دیمکه اوقی افق

مونه‌لر افق مشرقه دك بردن اون ایکی‌یه دك عدده وارنجه یازلمشدر و بعض اسطرلابده ساعات
مستویه دخی رسم ایدرلر عرض بلد اقتضا ایتدوکی مقدار اما ساعات زمانیه‌دن فرق اولنجق
انلرکه اوزرینه بعض نقطه‌لر وضع ایدرلر سموت شول قوسلردرکه جمله‌سی نقطه سمت رأسه
اوغرار و بعض اسطرلابده سموت صفیحه‌نک نصف اعلاسنه و بعضنده نصف اسفلنه رسم ایدرلر
و انلرک اولی دائره اولیدر که نقطه مشرقده جنوب سمت رأسه اوغرایوب نقطه مغربه وارمشدر
و سموتک شمالیسی و جنوبیسی اولدقجه ایدرو اعدادلرنک مسما اولنورلر و ایکی جانبنده خط وسط
السمایه وارنجه عنکبوت صفیحه‌لرک اوزرنده اولان مشبک صفیحه‌یه دیرلر و اکا شبکه دخی دیرلر
منطقة البروج شبکه‌ده اولان تام دائره‌درکه اول اون ایکی‌یه تقسیم اولنمشدر و هر برینک اوزرینه
اون ایکی برجک بری یازلمشدر و هر برجک درجاتی اسطرلاب نصفی اولورسه اوچر و ثلثی اولورسه التیشر
رسم اولنور و بالجمله هر مقدار اولورسه مقنطراته کوره رسم اولنور و شبکه‌نک اعدادی اسطرلاب
شمالیسی صولنه دوران ایدرکه اکا توالی دیرلر دیرلر انک عکسنه خلاف توالی دیرلر و اول درجات
بحره‌نک خلافیدر مری شبکه‌ده راسی حدیره دائره‌دن خارج اولان چیزه‌در شظایای کواکب
شبکه‌ده شول اینجه مربوطه که هر برینک اوزرنده کواکب ثابته‌دن کوکب رسم اولنمشدر اندره آب
الکواکب و مریات الکواکب دیرلر حجره شبکه‌نک اوزرنده بر مدور قطعه‌در شبکه دوراندیکچون
ماسکه حجره انجیزه برکشتی بر متحیزدرکه صفیحه‌لره دیرلر و اول میخ ایچون ورلر شبکه ایله بیله
دوراندوغی چون اما بعض اسطرلابده حجره انجیزه بردلک ایدرلر و صنعتکنک رلوینه بر جانبنی
زیاده جا ایدوب اورده صوقارلر شبکه ایله بیله دوراتمویجون عضاده اسطرلابک ظهرنده دور
ایدن مسطره‌در هدفتین عضاده‌نک اوزرنده بر برینه مقابل ایکی مرتفع مربع قطعه‌در ثقبتین
هدفتینده اولان ایکی دلکدرکه اکا ثقبة الارتفاع و ثقبة النظر و ثقبة الشعاع دیرلر شظیه ارتفاع
عضاده‌نک ایکی اینجه اوجلرینه دیرلر و اکا مری العضاده دخی دیرلر حرف عضاده‌نک شظیه اولدوغی
کنارینه دیرلر و بعض اسطرلابده عضاده‌نک نصفنی اون ایکی‌یه تقسیم ایدرلر و اکا خطوط ساعات
زمانیه دیرلر و اول نصفنک اوزرینه جیب تقسیم ایدرلر قطب عضاده‌نک مرکزنده شکلده
مرکزینه صفیحه دیرلر فرس شبکه اوزرنده قطبک ثقبنه کچن میخه دیرلر فلس شبکه ایله فرس مابیننده
اولان حلقه‌یه دیرلر ایکنجی باب شمسک و سائر کواکبک ارتفاع اخذ اتمکی
و رصد ایله غایة ارتفاع بلمکی و غایت ارتفاع‌دن درجه شمسی بلمکی بیانندن ایدر شمسک و سائر کواکبک

ارتفاع اخذ اتمسنک طریقی اولدرکه علاقه‌ی صاغ الوکله محکم طتوب واسطرلابک ظهرینی کمنه بجانبکه
وکنارینی شمس طرفنه ایله‌سن وصول اولکله عضاده‌کی اجزاء ارتفاع اوزرنده دور ایتدوره‌سن تا شمسک
شعاعی هدفه‌ی علینک ثقبه سندن هدفه‌ی سفلینک ثقبه سنه کیرجه وکوره‌سن مری عضاده خط
مشرق ومغربدن بو قدر اجزاء ارتفاعدن قاچ درجه قطع ایدرسه اول وقتک ارتفاعی اولور اولوار ارتفاع
قبل الزوال ایسه شرقی اولور بعد الزوال ایسه غربی اولور واکر شمسک جرمی کورینیوب شعاعی اولماز
یعنی یوم غیم اولسه یا برکوکب ارتفاعنی بلمک مراد اولنسه اولا اسطرلابی صاغ الوکله طتوب قالدره‌سن
شمسک یا کوکبک جرمی ایله بصرکک ما بیننده واقع اولنجه دبرکوزیکی یوموب اول برکوزیکله هدفه‌ی
سفلینک ثقبه سنه نظر ایده‌سن تا نظرک ایکی هدفه‌نک ثقبه‌لرندن چیقوب شمسک یا کوکبک جرمینی کوره‌جه
وکوره‌سن مری عضاده خط مشرق ومغربدن بو قدر اجزاء ارتفاعدن قاچ درجه قطع ایدرسه شمسک
یا کوکبک ارتفاعی اول اولور ورصد ایله غایة الارتفاع بلمکک وغایة ارتفاعدن درجه شمسی بلمکک
طریقی اولدرکه اول زوال وقتنه رصد ایده‌سن یعنی شمسک یا کوکبک دائره نصف النهاره کلدوکی
محلده ارتفاعنی اخذ ایده‌سن که اول ارتفاعدن تجاوز اتمیه بلکه نقصانه میل ایده اولکونکه یا اول
کوکبک غایة ارتفاعی اولدر وغایة ارتفاعدن درجه شمسی بلمکک طریقی اولدرکه عرض بلده‌ی صحیح ...
خط وسط السما اوزرینه غایة ارتفاع قاچ درجه اولورسه انکله اوزرینه برنشان ایده‌سن وشمسک
حرکه ایتدوره‌سن فصولنی حتی فصل اوزرنده واقع اولورسه کوره‌سن منطقه‌ی بروجدن اوزرنشانه
اولن منطقه اوزرنده قنغی درجه معلوم اولنه که هر غایة ارتفاع منطقه‌دن ایکی درجه‌یه موافق در
اما اول سرطان ایله اول جدییه دکل زیرا انلرک غایة ارتفاعی متغایره در وایکی درجه‌یه موافق اولنلر
حمل اولی ایله میزانک اولی سنبله اولی وعقرب اولی ایله حوت اولی کبی اولنلردر وبعضیلر درجه شمسی
وطالع بلکده واجزاء مقنطراتی تعیین الحکوره تعدیل ذکر ایتمشلردر انما احتیاج یوقدر ومعلومدرکه
اسطرلابک نهایتی سدسی اولمقدرکه هر ایکی خطک ما بینی التی درجه اولور ما بینلرنده ایکشر نقطه
وضع ایده‌سن که هر ایکی نقطه‌نک ما بینی ایکیشر درجه اولور انکا کوره عمل اولنق کافیدر

اوچنجی باب شمسک میلینی وکواکبک بعدینی ذکر اولنان میل وبعد جنوبیدر یا شمالیدر
اندوکنی بلمک بیاننده در اولا میل شمسی بلمکک طریقی اولدرکه درجه شمسی خط وسط السما
اوزرنه وضع ایده‌سن وکوره‌سن انکله مدار رأس حمل ومیزانک ما بیننده مقنطراتدن قاچ
مقنطره وارایسه اول درجه‌نک میلی اول اولور درجه شمسی مدار رأس حمل ایله مدار رأس جدی

ما بیننده واقع اولورسه اول میل جنوبی اولور واکر مدار رأس حمل ایله مدار رأس سرطان ما بیننده
اولورسه شمالی اولور واکر کوکبک بعدینی جنوبیدر یا شمالیدر بلمکک طریقی اولدرکه شظیه‌ی کوکبی خط
وسط السما اوزرنه وضع ایده‌سن وکوره‌سن انکله مدار رأس حمل ما بیننده قاچ مقنطره واقع اولورسه
اول کوکبک بعدی اول اولور ومعدل النهاردن جنوبی اولورسه بعدی جنوبی اولور وشمالی اولورسه
بعدی شمالی اولور

دردنجی باب عرض بلده‌یی بلمکک بیاننده در طریقی اولدرکه کوره‌سن اکر
شمسک میلی اولمیه اولکونکه غایة ارتفاعی طقسان درجه‌دن نقص ایده‌سن اوندن باقی قالورسه اول
شهرک عرض البلده در زیرا حمل ومیزانک اولنده غایة ارتفاعی تمام عرض بلده مقدار ایدر اما شمسک میلی اولورسه
اول وقت میل شمالی ایسه غایت ارتفاعدن میل طرح ایده‌سن یا میل جنوبی غایة ارتفاع جنوبی اوزرنه
زیاده ایده‌سن حاصل اولورسه تمام عرض اولور انی طقساندن طرح ایده‌سن عرض بلده حاصل اولور
واکر میل جنوبی غایة ارتفاع شمالیدن نقص اولنسه یا میل شمالی غایة ارتفاع شمالی اوزرنه زیاده
اولنسه حاصل یا باقی تمام عرض بلده اولور ما دام که طقساندن نقصان اوله والا زیاده‌سی عرض بلده اولور

بشنجی باب نصف فضل ونصف قوس النهار ونصف قوس اللیل بلمکی بیاننده در طریقی اولدرکه
درجه شمسی افق مشرق اوزرنه وضع ایده‌سن وکوره‌سن مری اجزاء جیبدن قنغی درجه اوزرنه واقع
اولورسه انکله اوزرینه برنشان ایده‌سن ودرجه شمسی تقریبا افق مشرق ومغرب اوزرنه نقل ایدوب
تکرار کوره‌سن که مری اجزاء جیبدن نه قطع ایتمشدر انوکله اول نشانه ما بیننده نه مقدار درجه اولورسه
اولکونک نصف فضلی اول اولور ودیدوکی درجه شمسی وسط السما اوزرنه کتوره‌سن مری اجزاء جیبدن
نه قطع ایتمشدر انکله اول نشانه ما بینی اولکونک نصف قوس النهار اولور وشمسک تحت الارض
جانبنه حرکت ایتدره‌سن تا درجه شمسی خط وتد الارض اوزرنه واقع اولنجه وکوره‌سن مری اول نشانه ما بینی
دارنجه نصف اللیل حاصل اولور انوکله هر برنی که تضعیف ایده‌سن تمام قوسلر حاصل اولور

التنجی باب ارتفاعدن دائر وفضل دائر بلمکی وبلوغ حصوصک فضل الدائر معلوم اولوقده نصکره
بلوک کیفیت فضل الدائر بلمکی بیاننده در دائر بو وقت طلوعدن کچن زمان باقی قالان دیرلر
وفضل الدائر دائره نصف النهاردن باقی قلان دیرلر ودائره نصف النهاردن کچنه دیرلر اولا
ارتفاع شمسدن دائر وفضل الدائر بلمکک طریقی اولدرکه ارتفاع الذی قد تعلم درجه شمسی
افق مشرق اوزرنه وضع ایده‌سن رأس مری اجزاء جیبدن قنغی درجه اوزرنه واقع اولورسه انکا
برنشان ایده‌سن وشمسک ترتیبی اوزرنه دور ایتدوره‌سن تا درجه شمسی اجزاء مقنطراتدن اول ارتفاعک

ارتفاعی مقداری مقنطره اوزرینه واضع اولنمش و کوره سن اول علامتدن راسی مریه کلنجه اجزادن قاچ
درجه واقع اولورسه اول ارتفاعک دائره‌سی اولور و مری تقاطع ایتدوکی درجه‌نک اوزرینه بر
علامت ایدوب شبکه‌یی دوراندوره سن تا درجه شمس خط وسط السماء اوزرینه کلنجه و کوره سن
ایکنجی علامتدن مریه کلنجه اجزا و حجره‌دن نه کچوب کوکورسه اول ارتفاعک فضل الدائری اولور و اگر
درجه شمس افق مغرب اوزرینه کلنجه شبکه دور اولنه اول وقت ایکنجی علامتدن مریه کلنجه اجزاء
حجره‌دن اول ارتفاعک غروبه قلن دائری حاصل اولور و بلد مخصوصک فضل الدائری معلوم اولدقدن
صکره بلد آخرک فضل الدائرینی بلمنک طریقی معلوم که اولا بلد مخصوص ایله بلد مطلوبک طولترینی
معلوم اولوب ما بینلرندن فضل الوب بعده نظر ایدرسن اگر بلد مطلوبک طولی بلد مخصوصک
طولندن زیاده اولورسه اول فضلی بلد مخصوصک فضل الدائرندن نقص اولنه و اگر اول شهر
مطلوبک طولی بلد مخصوصک طولندن ناقص اولورسه اول فضلی بلد مخصوصک فضل الدائری
اوزرینه زیاده اولنه ایکی سنک هر برنده حاصل اولورسه بلد مطلوبک اول وقت فضل الدائری
اولور اولوقت عمل اولنان فضل الدائر قبل الزوال اولورسه اما بعد الزوال اولورسه عمل بر عکس اولور
یعنی بلد مخصوصک طولی بلد مطلوبک طولندن زیاده اولورسه اول وقت اول فضلی بلد مخصوصک
فضل الدائری اوزرینه زیاده اولنه و اگر ناقص اولورسه نقص اولنه که بلد مطلوبک فضل الدائری
حاصل اوله بوندن معلوم اولدیکه شرق جانبنده اولان شهرک فضل الدائری اول وقتده
غرب جانبنده اولان شهرک فضل الدائرندن ناقص اولور **یدنجی باب** ساعات مستویه
و ساعات زمانیه بلمکی بیانندر ساعات مستویه اولدر که دائما درجات ساعات اون بشر درجه
اولوب زیاده و ناقص اولمیه ساعات مستویه ایله ارکوع مقدارلر بلمکه مراد اولنسه طریق
اسهل اولدر که دائما قوس النهاری اون بشه تقسیم ایده سن خارج قسمت ساعات النهار اولوب
کسور درجاتی اولور اول که یکرمی درته طرح اولنه باقی سی ساعات لیل اولور درجاتی ایله
و مراد اولنان وقتده ساعات مستویه‌دن نه کچوب نه باقی قالور مثلا بلمکه مراد اولنسه
نهارده طلوع شمسدن ویا لیلده غروبدن نظیر درجه شمسدن اول وقته که دائر مقدار اولور معلوم
ایدینوب انی اون بشه تقسیم ایده سن خارج قسمت اولان مانده کچن عدد ساعات مستویه
اولوب کسور درجاتی اولور اگر عمل نصف النهاردن و یا نصف اللیلدن مقدم اولورسه دائر
غروبه باقی قلان اولور دائر وقتی نصف قوس النهاردن یا قوس اللیلدن که طرح ایده سن

اول کونکه یا اول کیجه‌نک فضل الدائری حاصل اولوب و ساعات زمانیه اولدر که دائما لیل و نهارک
اون ایکیشر ساعاتی اولوب زائد و ناقص اولمیوب لیل و نهارک زیاده سی نقصانی درجات ساعاتی
ایله اوله اکا ساعات معوجه دخی دیرلر و ساعات زمانیه ایله اول نهاردن یا اول لیلدن نه کچمشدر
و اول ساعاتک اجزای مقدارلرین بلمنکک طریقی اولدر که شبکه‌یه حرکت ایتدوره سن تا درجه شمس
اجزای مقنطراتده ارتفاع مقداری مقنطر اوزرینه واقع اولنجه و کوره سن اگر ارتفاع نهاردن آلنمش اولورسه
درجه شمسک نظیرینه اشارت ساعات زمانیه‌دن قاچنجی ساعت اوزرینه یا کسورده اوزرینه واقع اولورسه
ساعات زمانیه‌دن اول کچمش اولور و اگر لیلده اولورسه درجه شمس نظیر اولنه ارتفاعده اول لیلدن
اوکچمش اولور و اگر لیلده اولورسه درجه شمس نظیر اولنه ارتفاعده اول لیلدن اوکچمش اولور
اما اجزاء ساعات بلمنکک طریقی اولدر که درجه شمسک نظیرینی اول ساعتلردن بر ساعتک اوزرینه
وضع ایده سن و راسی مریده بر نشان ایده سن و شبکه‌یه حرکت ایتدوره سن تا درجه شمسک نظیری
ایکنجی ساعتک اوزرینه کلنجه و کوره سن راسی مری قطع ایتدوکی درجاتدن اول نشانه
وارنجه قاچ درجه وار ایسه اجزاء ساعات نهار اولور و اگر جزء شمس ایله عمل اولنورسه اجزاء
ساعات لیل اولور و اگر ایکی ساعت ما بینلرنده واقع اولورسه انکله تعدیلی اولور اما تعدیله احتیاج
یوقدر قیاس ایله عمل اولنمق کافیدر **سکزنجی باب** ارتفاع عددندن ظل و ظلدن ارتفاع بلمکی
بیانندر معلوم اوله که ظل ایکی قسمدر و اسطرلابک ظهرنده رسم اولنور و بعض اسطرلابده
شکل مربع رسم ایدرلر اولا کنارنده یازیلی ظلک طریقی اولدر که شظیه عضاده قوس ارتفاعده
فرق بشی عدد اوزرینه وضع اولنوب نظر اولنه اگر شظیه‌نک اول بر طرفی اون ایکی ظل اوزرینه واقع
اولورسه اوکنارده رسم اولنان ظل اصابع در و اگر بر ظل اوزرینه واقع اولورسه ظل اقدام در اما
مشهور اصابعدر صنعتی اولورسه بر ارتفاعک ظلی مراد اولورسه شظیه عضاده‌نک بر سینی
اول معلوم اولان ارتفاعک اوزرینه وضع ایده سن و کوره سن کنارده اولان ظلدن نه واقع اولورسه
اول ارتفاعک ظلی اول اولور اما اول بر ظل که مربع شکلده واحدا وسط جانبنده اون ایکیشر
رسم اولنمشدر بعضنک اوزرینه ظل مبسوط یازلمشدر و ایکی کنارنده اولنک اوزرینه ظل قائم
یازلمشدر انلردن ظل بلمنک طریقی ایکیسنده خالی دکلدر یا بودر که ارتفاع فرق بشی درجه‌دن زیاده
یا ناقص اوله اگر ارتفاع زیاده اولورسه شظیه عضاده قوس ارتفاعده ارتفاع مقدارینه
الکوب اوزرینه وضع ایده سن و کوره سن حرف عضاده‌نک اول بر مربع ظلدن قاچ ظل قطع ایدر

اول ارتفاعه کلی ظل مبسوطی اولا اولور اما ارتفاع قرق بش درجه اولسه ظل مبسوطی ظل منکوسی
مساوی اولور زیرا کوردی قرق بش ارتفاعده بر اولوب سائرلرده متغایر اولورلر و ارتفاع
قرق بشدن ناقص اولورسه اول وقت عضاده ذکر برادینی ارتفاع درجه‌سنك اوزرینه وضع ایده‌سن
برکوره‌سن کنار ظل قائمه‌ده که ظل منکوس سورنه قطع ایلرسه انکه اوزرینه یوز قرق دورت عدد تقسیم
ایده‌سن خارج قسمت نه اولورسه اول ارتفاعه کلی ظل مبسوطی اول مقدار اولور و ظلدن ارتفاع بلمکك
طریقی اولورکه حرف عضاده‌ده اول کنار کی اولان ظل معلوم مقدارایله انکه اوزرینه وضع ایده‌سن
وکوره‌سن که شظیه اجزاء قوس ارتفاعدن قاچ درجه قطع ایلرسه اول مقدار ظلك ارتفاعی اولا اولور
وا ور مربع شکلا اولان ظلدن ارتفاع بلمکك طریقی اولورکه اولا معلوم اوله که ظل مبسوطنك بردن
اونه اکیه‌سنه تاریخ ارتفاعی شیئی ایله بولنمز اما اونه اکیدن زیاده اولورسه دالی یوز قرق دورت
عددی انکه اوزرینه تقسیم ایده‌سن خارج قسمت قاچ عدد اولورسه انی ظل منکوس فرض ایدوب حرف
عضاده‌ده اول منکوس اوزره وضع ایده‌سن وکوره‌سن شظیه آخری قوس ارتفاعدن قاچ درجه قطع
ایلرسه اول مقدار ظل مبسوطنك ارتفاعی اولا اولور **طقوزنجی باب** ظهرك اول وقتنی معرفتی
ارتفاعده و ظهرله عصرك مابیننده کچن مقداردر انی و عصر ایله غروب شمس مابیننده کچن دائره
بلمکی بیاننده ایدر اولا ظهرك اول وقتی شمسك مرکزی دائرهٔ نصف النهاردن کچوب زوالی بلمکك
طریقی اولورکه دقت ایله اولکونکی غایة ارتفاعی ضبط ایده‌سن بر مرتبه‌یه وارده که انده تجاوز ایتمیه
بلکه نقصانه میل ایده اول زمانده ظهرك اول وقتی اولا دخی اولور یا شمسك طلوعندن صکره حصه‌سی اعتبار ایله
اولکونك نصف قوس النهاری حساب ایکنجی نصف قوس النهاره ابتدا ایده بینه ظهرك اول وقتی اول
اولمش اولور و یا ظل مبسوط انتقاصی بر درجه‌یه واره که بینه زیاده اولمغه میل ایده اول زمانده دخی
بینه ظهرك اول وقتی اولمش اولور معلوم اوله که شرقی اولان بلدك نصف النهاری غربی اولان بلدلکدن
نصف النهارندن مقدم اولور و حصهٔ عصر بلمکك طریقی دخی ایکی وجه اوزرینه‌در زیرا اسطرلابده
تحت الافق خط عصر اولا یا اولمیه اگر اولورسه اول وقت درجهٔ شمسك نظیرنی مقنطره‌سنده خط زوال
اوزرینه وضع ایدوب کوره‌سن زائل مری اجزاء حجره‌دن نه درجه اوزرینه واقع اولورسه انده بر نشان
ایده‌سن و شبکهٔ اسطرلابی شمالیه صاغ طرفه حرکت ایتدیره‌سن تا درجهٔ شمسك نظیری خط عصر اوزرینه
واقع اولنجه و اولکی نشاندن مریه کلنجه اجزاء حجره‌دن قاچ درجه واریسه اولکونك حصهٔ عصری
اولا اولور اما اسطرلابده خط عصر اولمزسه انکك طریقی اولورکه شظیه عضاده‌ده قوس ارتفاع درجه‌سنده

اولکونکه

اولکونك غایة ارتفاعی مقدار مری درجه اوزرینه وضع اولنه اول شظیه آخری ظل مبسوطدن قاچ ظل قطع
ایدرسه غایة ارتفاعك ظلی اولا اولور اکا فیء الزوال دیرلر و انکه اوزرینه قامت که اونه ایکی اصبعدر
زیاده اولنه عصر اولنك ارتفاعك ظلی حاصل اولور و حرف عضاده‌ده اجزاء ظلدن حاصل اولان عدد
اوزرینه وضع ایده‌سن وکوره‌سن شظیه آخری قوس ارتفاعدن قاچ عدد قطع ایدرسه اکی رأی
اوزرینه عصرك ارتفاعی اولا اولور و حصهٔ عصر اولکونك نصف قوس النهارندن طرح اتسك عصردن
غروبه قلان حاصل اولور **اونجی باب** نمازشامك و صلاة عشانك اول وقتی و شفقك و فجرك
حصه‌لرین و نیت صوم رمضانده زمانه دکلك جائزی و بیرام نمازی قلنمغه اوقات و مقترنی بلمکی
بیاننده ایدر طریقی اولورکه اولا نمازشامك اول وقتی دخولی هرکونده که افق مغربده شمسك
صحیح جرم غروب ایتمه‌سنده عبارتدر اما اکثر ناس افق غربیده واقع اولان حمرت زائل اولنجیه تصور ایدرلر
اول صلاة عشانك اول وقتی دخولی انکه‌در و حصهٔ شفق شمسك غروبی ایله حمرتك غایبه اولماسی
مابیننده اولان مدتدن عبارتدر اما فجر ایکیدر بریسنه فجر اول دیرلر که اول صبح کاذبدر و بریسی فجر
ثانیدرکه اکا صبح صادق دیرلر اول وقت نماز صبح دخولیدر و حصهٔ فجر صبح صادقك طلوعی ایله شمسك
طلوعی مابیننده اولان مدتدن عبارتدر انلری بلمکك طریقی اولورکه کوره‌سن اکر اسطرلابده خط شفق و فجر
درجهٔ شمسی افق مغرب اوزرینه وضع ایده‌سن که خط شفق اول جانبنده در انده زائل مری تقاطع ایتدوکی
درجه‌یه بر نشان ایده‌سن و درجهٔ شمس خط شفق اوزرینه کتوروب نظر ایده‌سن اول نشاندن مریه کلنجه
اولکونده حصهٔ شفق اولا اولور و اکر فجر ایچون اولورسه اول وقت درجهٔ شمس افق مغرب اوزرینه وضع
ایده‌سن و اجزاء حجره‌دن مریه درجه قطع ایدرسه انده بر نشان ایدوب و شبکهٔ اسطرلابی شمالیه صاغ
طرفه حرکت ایتدیره‌سن تا درجهٔ شمس قوس فجر اوزرینه واقع اولنجه و کوره‌سن مری قطع ایتدوکی درجه‌دن
نشانه وارنجه اولکونك حصهٔ فجری اولا اولور و بعض اسطرلابده بو ایکی قوس بر عکس اولنسه علاوه‌ی عکس
اولور اما اسطرلابده خط شفق اولمزسه اول وقت درجهٔ شمسك نظیری افق مشرق اوزرینه وضع اولنوب
نظر اولنه مری اجزاء حجره‌دن قاچنجی درجه اوزرینه واقع اولورسه انکه اوزرینه بر علامت اولنه و شبکه
اسطرلابی شمالیه صاغ طرفه دور اولنه یعنی تعالی اوزرینه اوله تا درجهٔ شمسك نظیری مقنطرات
اون سکز درجه مقدار مقنطره‌ده اوزرینه واقع اولنجه وکوره‌سن اول علامتدن مریه کلنجه اجزاء حجره‌دن
قاچ درجه واقع اولورسه اولکونك حصهٔ شفق اولا اولور اما فجر ایچون درجهٔ شمسك نظیری افق
مغرب اوزرینه وضع اولنوب اجزاء حجره‌دن مری ده بر نشان اولنه و شبکه دور اولنوب درجه

شمسك نظیری اولان نظیره مقنطره اوزرینه واقع اوله و كوره سن مری اوزرنشده وارنجه قالان درجه وارایه
اولدر كوننك حصه فجری اولا اولدر و معلوم اولدركه بو مذكور حصه شفق و حصه فجر بر دكلدر مثلا شمس
سرطانك اولنده اولسه قسطنطینیه عرضنده حصه شفق اوتوز درجه و حصه فجر اوتوز التی درجه اولور
اما فارزو ولایتنده یعنی اول عرضده اولوزمانده صلاة عشانك وقتی بلنمز زیرا شفق غایب اولمادن
فجر طالع اولور حتی اول عرضده اولان خلقه اول ایامده عشا فرض اولمز دیو كتب فقهیه ده ذكر اولنمشدر
و نیت صوم رمضان نصف یوم شرعیدن اول جائزدر كه اول ضحوه كبری در یعنی صبح صادق طلوعندن
ضحوه كبرایه وارنجه مقدار نصف یوم شرعیدر معلوم اوله كه ضحوه كبری زمانی قوه بردكلدر بلكه
نهارك زیاده سی و نقصانی تابعدر و بیرام نمازینك اول وقتی شمسك افقدن بر نیزه و یا ایكی نیزه
مقداری مرتفع اولدوغی زماندر دیو كتب فقه ده ذكر اولنمشدر و بعض عید فطرده شمسك
طلوعندن ربع ساعت و عید اضحی ده خمس ساعت كچدكدن نصكره اولور دیشلردر غالب بو قدر ولایت عربیه
كوره در زیرا دیار روم ده اطول ایامده بش درجه و اقصر ایامده نصف ساعتدن اون درجه وارنجه
كچمك لازم در مثلا شمسك جرمی افقدن كورنسه قرق دقیقه ده تمام طلوع ایدركه تخمینا درجه در اول
تقدیرجه اطول ایامده طلوع شمسدن بش درجه كچدكده بو برنسنه قطری مقداری افقدن مرتفع اولور بر نیزه مقداری
دكل بلكه ایكی نیزه یه قریب مرتفع اولمش اولور اما اقصر ایامده شمس افقدن یوقرو طلوعده مرتفع اولدوغی اجلدن
ذكر اولنان اسلوب اوزره اولمز زیرا شمس افقه قریب قالور نصف ساعتدن زیاده كچمینجه بر نیزه مقداری
یا دخی زیاده اولمز و عرض زیاده اولدقجه اقصر ایامده بر ساعت بلكه دخی زیاده كچمك كركدر حتی تمام
میل كلی یه قریب اولان افاقده اقصر ایامده بر كره شمس افقدن ایكی نیزه مقداری اوقدر یوقرو…

اون برنجی باب

شمسك و یا كوكبك سعه مشرقیه و سعه مغربیه بلمك بیاننده ایدر طریقی اولدركه درجه شمس یا مری اولسون
كوكبی افق مشرق اوزرینه وضع ایدوب نقطه مشرقدن قالن ضیفی سمتده واقع اولورسه اول كوكبك یا اول كوكبك سعه
مشرقی اولور و سعه مغربی دخی او مقدار اولور

اون ایكنجی باب

شمسك سمتی او طیانك ارتفاعی
وارتفاعنك سمت و سمتندن ارتفاع بلمك بیاننده ایدر شمسك ربع شمالیده سمتی اولمین ارتفاعی شولدر وقتی
اولدر كه شمس بروج شمالیه ده اولسن برا و بر بروج جنوبیه ده اولدوغی وقتده هر ارتفاعك سمتی بولنور
انی بلمكه طریقی اولدر كه درجه شمسی افق مشرق جانبنده وار ایكی اوزر سمت اوزره وضع ایدوب كوره سن
مقنطرات اوزرنده درجه شمس نه مقنطره قطع ایدرسه اول مقنطره سمتی اولان ارتفاع اولور وار ارتفاعندن
سمت بلمكه طریقی اولدركه درجه شمس یا مری اولسون كوكبی افق شرقیده ارتفاع مقداری مقنطره اوزرینه

وضع

وضع ایدوب كوره سن درجه شمس یا شظیه كوكب سمتوته قنغی سمت اوزرینه واقع اولورسه اول ارتفاعك سمتی
اول اولور و سمتدن ارتفاع بلمك طریقی وار شمسك سمتی كه جنوب یا شمالی دیر وقتنده كه سمت واردر اوله سمتی
ایكی قطبده جانبنده اولان شمالی اولور و اكر طشره كچرسه اولورسه جنوبی اولور و سمتدن ارتفاع بلمكه طریقی
اولدركه درجه شمس یا مری اولان كوكبی افق شرقیده اكر قبل الزوال اولورسه افق غربیده اكر بعد الزوال اولورسه
مراد اولنان سمت اوزرینه وضع ایدوب كوره سن نه مقنطره ده اتدی قالان مقنطره واقع اولورسه اول سمتك
ارتفاعی اولور و قبل الزوال اولان سمته شرقی دیرلر و بعد الزوال اولان غربی دیرلر

اون اوچنجی باب

سمت قبله بلمك و جهت ارض عرض و طول جدولنده ایلكی نصب قبله بلمك بیاننده ایدر اقامت قبله بلمكه طریقی اولدركه مكه نك
طول و عرضی قالان درجه ده در و قبله سی مراد اولنان شهرك طول و عرضی قلان ده درجه در معلوم اوله … حفظ اولنه
و جدول اكر مسكن … جدولی … سمتی … اوزرنده بر علامت اولنه زیرا … درجه
میلی … بعده … مدار … نصف … اوزرنه … درجه
قطع ایدرسه … اوزرنده … نشانه اولنه … شهر مطلوبك طولی مكه طولندن اقل اولورسه … اسطرلاب … ایده
شمسك خط نصف النهار … جانبه حركت ایتدره سن تا مری اول نشانه اوزرینه یتوره فضل الطولین مقداری
درجه اوزرینه كلنجه و كوره سن جزو مكه … مرطانك اول نشانه درجه سی اولان سمتوته قنغی سمت اوزرینه
واقع اولورسه اول شهرك نقطه مشرقدن سمت قبله سی اولور و نقطه جنوبدن وارنجه انحراف قبله سی حاصل
اولور اما مراد اولنان شهرك طولی مكه طولندن زیاده اولورسه اول وقت شمسك خط نصف النهاردن صاغ طرفه
حركت اولنه تا مری اول نشانه اولان یردن فضل الطولین مقداری درجه اوزرینه كلنجه و كوره سن جزو مكه و یا مرطانك
اول نشانه اولان درجه سی اول سمتوته قنغی سمت اوزرینه واقع اولورسه اول شهرك نقطه مغربدن سمت قبله سی
اولور و نقطه جنوبدن وارنجه انحراف قبله سی حاصل اولور … شهرك سمت قبله سی … طرفه
اولان نقطه جنوبدن انحراف قبله سی حاصل اولور … ذكر اولنان … عرضی زیاده اولان شهرلرده در
عرض مكه عرضندن اقل اولان شهرلرده انحراف قبله سی نقطه شمالدن اولور و بو شهرك سمت قبله سی جانبنده در
انی بلمكه مراد اولنورسه بو … طولی و عرض اول شهرك طولندن و عرضندن اقل و یا اكثر
اولور و یا خود طول مكه اقل و عرضی اكثر اولور و یا بر عكس اولور یا طولین برابر اولوب عرض مكه اقل و یا اكثر اولور
یا خود عرضین برابر اولوب طول مكه اقل و یا اكثر اوله كه ذكر اولنان سكز قسم … ایدر اكر مكه نك
طول و عرضی بلد مخصوصك طولندن و عرضندن اقل اولورسه انده سمت غربی جنوبی اولور اكر اكثر اولورسه
انده سمت شرقی و شمالی اولور اكر طول مكه اقل و عرض اكثر اولورسه انده سمت غربی و شمالی اولور و اكر بر عكس

اولسه انک سمتی شرقی وجنوبی اولور اما اکر کرهٔ ملکنک طولی بلدک طولنه مساوی اوله و عرضی کرکنک کبر ذکر کرا
قبیل اولسه قبله خط نصف النهار اولور یعنی اول وقت سمت قبله نقطهٔ جنوب اولور اکر عرضی بلدک عرضندن
زیاده اولورسه اول نقطهٔ شمالی اولور اما کره عرضی برابر اولسه سمت قبله خط مشرق ومغرب اولمز نعکسیمه
کورشدر بعض حکما اخطار فاضل ایدوب عرضی برابر اولوب طولری مختلف اولسه قبله خط مشرق
ومغرب اولور دیمشلر در اما اتفاق مابینه حکم دکلدر سببی طبع سلیم اولنه ظاهر در وجها شاد بحمد الله هج
ایدوب ونصب قبله اتکدکه طریقی اولورکه اوقلا مراد اولنان وقتک ارتفاعی قاچ درجه اولورسه اول
ارتفاعک سمتی معلوم اولور استکشاف جهتی دخی معلوم اوله اکر مراد اولنان وقتک سمتی اسطرلابک صحایفه
دائره اول السموتنه ایجاد اولورسه اول سمت شمالی اولور و اکر طشره‌ده اولورسه اول سمت جنوبی اولور و اکر
دائره اول السموت اوزرنده واقع اولورسه اول ارتفاعک سمتی اولمز دائر ارتفاع که شرقی اولسه سمت دخی
شرقی اولور وغربی اولورسه غربی اولور بو نلر معلوم اولدقدن نصکره اول وقتک سمتی شرقی وجنوبی یا غربی
ویا شمالی اولورسه اسطرلابک ظهرنده حرف عضاده‌کی برج ارتفاعک صاغ جانبنده سمت مقداری درجه
اوزرنه وضع ایدرسن تاکه اول سمت غربی وجنوبی یا شرقی وشمالی اولورسه حرف عضاده‌کی برج ارتفاعک
صول طرفنده سمت مقداری درجه اوزرنه وضع ایدرسن و اسطرلابی بر سطح یره یاتورهسن کم ظلی یره
بو فرق اولوب کنارلرینه معاریز اوله بو خیطات فوزک آصوب و الکوه طیب اسطرلابک دوراینه‌کی
تا اول خیطک ظلی عضاده‌نک برابر جنبنده اول بر طرفنده وارنجه تمام اوور تنجه و اسطرلابک عضاده‌سی
جنوب جانبنده اوله بو تقدیر جه بو فرق و علامه‌دن ایتنده قطر خط نصف النهار اولور و انوکله تقاطع اولان
قطر خط مشرق ومغرب اولور بو نلر معلوم اولدقدن نصکره اسطرلابک عضاده‌سی اینه خط نصف النهاردن
انحراف قبله مقداری جهتنده یعنی یا شرقه ویا غربه تحویل ایدرسن کم خط نصف النهاردن اهل شهرک قبله‌سی
اولور اولور وعضاده‌نک کنارنی جانب قبله کنده‌سی اولور **اون دردنجی باب** خط استوانک
مطالع بروجیه و مراد اولنان شهرک صحیح سنوده مطالع بلدیه‌سی بلمکی بیانده ایدر طریقی اولورکه
حمل اولنه فتنقی درجه مراد اولورسه اکی خط مشرق ومغرب اوزرنه وضع ایدرسن اکر خط استوا مطالع
مراد اولنورسه و اکر غربی شهرک مطالعی مراد اولنورسه افق مشرق اوزرنه وضع ایدرسن و کورهسن اجزاء
مجره نکه اولنه نه ناسی مری کلنجه قاچ درجه وار ایسه خط استوانک مطالعی یا مراد اولنان شهرک
مطالعی اول اولور و اکر هر برجک سنه الاتوزاد مطالع بلدیه‌سی بلمک مراد اولنسه هر برجک اولنی
افق مشرق اوزرنه وضع ایدرسن و اجزاء مجره اوزرنه ناسی مری نه بو نشانه ایدرسن وشبکه اسطرلابی

شمالیه

شمالیه صاغ طرفه حرکت ایتدرهسن تا اول برجک آخری افق مشرق اوزرنه واقع اولنجه وکورهسن
اول نشانه نه ناسی مری حالیه قاچ درجه وار ایسه اول برجک باشنده مطالع بلدیه‌سی اول اولور
اون بشنجی باب اوتاد اربعه‌که طالع وعاشر وسابع ورابعدر انلرک وفلکک سائر بیوت که
سکز خانه‌در معلومی ذکر اولنان بلمکی بیانده ایدر طریقی اولورکه درجه شمس مراد اولنان ارتفاع
قاچ درجه ایسه اول مقدار درجه اوزرنه وضع ایدرسن و کورهسن افق مشرق اوزرنده نه برج ونه درجه
واقع اولورسه طالع وقت اول اولور وخط نصف النهار اوزرنده واقع اولان جزء عاشر اولور و افق
مغرب اوزرنده واقع اولان جزء سابع اولور الی غاربی فی دیرلر وتحت الارض اوزرنده واقع اولان جزء
رابع اولور بو درت اجزایه اوتاد اربعه دیرلر و جزء سابع که جزء غارب جزء سابع زمانینه نکه الحی ساعات
اوزرنه وضع ایدهسن شول جزء که خط وسط السما اوزرنه واقع اوله اکا بیت حادی عشر دیرلر انک نظیرنه
بیت خامس دیرلر و جزء سابعی دخی ساعت اوزرنه وضع ایلیک شول جزء که خط وسط السما اوزرنه
واقع اولور اکا بیت ثانی عشر دیرلر انک نظیرینه بیت سادس اولور و جزء طالع اونجی ساعت اوزرنه
وضع اتسک شول جزء که خط وسط السما اوزرنه واقع اوله اکا بیت تاسع دیرلر انک نظیرینه بیت ثالث
اولور و ینه جزء طالع سکزنجی ساعت اوزرنه وضع اتسک شول جزء که خط وسط السما اوزرنه واقع اوله اکا
بیت ثامن دیرلر انک نظیری ثانی اولورکه اون ایکی خانه تمام اولور **اون التنجی باب**
بر کوکبک خط استواده طلوع ایلمه مراد اولنان شهرده طلوعینک مابیننده تفاوت مقداری در
انی ور کوکبک مطالعنی ویره جوزا شول درجه‌دخی بیلدرکه بو کوکب ایله خط وسط السماده بله توسط
ایلیه اکا درجهٔ ممر دیرلر و بو درجه که کوکب ایله بله طلوع و غروب ایلیه انی بلمکی بیانه ایدر اولا
بر کوکبک خط استواده طلوعی ایله مراد اولنان شهرده طلوعینک مابیننده تفاوت مقداری در
انی بلمنک طریقی اولورکه شظیه کوکبی افق مشرق اوزرنه وضع ایدوب اجزاء مجره‌ده ناسی مری تقاطع
ایتدوکی درجه‌ده بر نشانه ایدهسن و شظیه کوکبی حرکت ایتدرهسن تا خط مشرق اوزرنه واقع اولنجه
و کورهسن ناسی مری اول نشانه‌دن قاچ درجه حرکت ایتمشدر اول کوکبک خط استواده طلوعی ایله مراد
اولنان شهرده طلوعینک مابینی اول مقدار اولور و کوکب اکر مدار حمل شمالی اولورسه
اول مراد اولنان شهرده اول کوکبک طلوعی خط استواده طلوعندن مقدم اولور و اکر مراد اولنان
کوکب مدار حملدن طشره اولورسه اول کوکبک طلوعی خط استواده طلوعندن صکره اولور و هر کوکبک
مطالعنی و درجه ممرینی بلمک مراد اولنسه طریقی اولورکه شظیه کوکبی خط وسط السما اوزرنه وضع

ایدوب کوره سن ذاتی مرور ایدوب جزء دخی درجه قطع ایدرسه اولکوکبک مطالعی اولداولور وبروجه
خط وسط سماء اوزرنده فلکی برجک درجه سی واقع اولورسه اول کوکب اول برجک درجه سیله توسط
ایدر که اکا درجه ممر دیرلر وکواکبدن برکوکبک شظیه سنی افق مشرق اوزرینه وضع ایدوب کوره سن اول
کوکب افق مشرقده یعنی برجک فلکی درجه سیله واقع اولورسه اول کوکبک طلوعی اول درجه ایله اولور ومراد
اولندیغی کوکبک شظیه سنی افق مغرب اوزرینه وضع ایدوب کوره سن اول کوکب افق مغربده بر برجک
فلکی درجه سیله واقع اولورسه اول کوکبک غروبی اول درجه ایله اولور اون یدنجی باب کواکب ثابتهدن
فلکی کوکبک درجه سندن طلوعی مقدم اولوب غروبی صکره اولور ویا طلوعی صکره اولوب غروبی مقدم
اولدیغنی بلمکی بیان ایدر طریقی اولدر که هر کوکبک مدار جملهسی ابجی واولا اول کوکبک طلوعی درجه سندن
مقدم وغروبی صکره اولور وبونلرک عرضی بکری اوچ بچقی درجه دن زیاده اولن محلده اولور
اما رشهوره عرضی بکری افق بچق درجه دن ناقص اولا اولور وقتده عمل بووجهله در که کوکبک شظیه سنی
اول شهوره صحیح سنکده افق مشرق اوزرینه وضع ایدوب اولکوکبک درجه سنی نقل ایدرسن یعنی بر برجک
فلکی درجه سنده درر اول برجک درجه سی تحت الافقده اولورسه اول کوکب درجه سندن مقدم طلوع ایدر
واگر فوق الافقده اولورسه اول کوکب درجه سندن صکره طلوع ایدر واگر کوکبی افق مغرب اوزرینه
وضع اتسک اول کوکبک درجه سی فوق الافقده اولورسه اول کوکب درجه سندن مقدم طلوع ایدر واگر اول کوکب
درجه سی افقده اولورسه اول کوکب درجه سندن صکره غروب ایدر اون سکزنجی باب کواکب ثابتهدن عرض
بلد درجه سن بلمکی بیان ایدر طریقی اولدر که مراد اولن کوکب یا شمس کبی طلوع وغروب ایله یا ابدی الظهور
اول طلوعی وغروبی اولندر کما طریقی شمس بخصه عکا اولنورسه اولی دربعض الاسطرلاب شمالیده اگر کوکبک
شظیه سی مدار جملهسی ابجی واولورسه الکی بعوق غایت ارتفاعدن فضلی ایدهسن بوشمالی غایة جنوبی
اولورسه وار طرده اولورسه ایکسنی جمع ایدهسن ایکسی دخی جنوبی اولورسه وزره حاصل اولور طلق اوزه
طرح ایدوسن عرض بلد حاصل اولور اما بعد جنوبی غایة ارتفاع شمالیدن نقص اولنسه یا بعد شمالی غایة
ارتفاع شمالی اوزرینه زیاده اولنه حاصل یا باقی بیننه تمام عرض بلد حاصل اولور دائما طلق نیزن ناقص اولوم
والا زیادهسی عرض بلد اولور اما ابدی الظهور اولن کوکب ایله عرض بلد بلمکک طریقی اولدر که اول کوکبک
شظیه سن خط وسط السماء اوزرینه وضع ایدوب کوره سن اگر اول کوکبک شظیه سی سمت رأسدن آشاغه
افق جانبنده واقع اولورسه افقده اورتفعه نظر اول کوکبک غایة ارتفاعی در مقدار اینه اکا غایة
ارتفاع اعلی دیرلر انی حفظ ایدهسن وشبکه حرکت ایتدرهسن تا کوکبک شظیه سی اشاغهده اولا

خط

خط وسط سماء یه کلنجه کوره سن شظیه کوکب منتظرا قدر مقدار منحطه قطع ایدرسه اکا غایة ارتفاع اسفل
دیرلر ابدی الظهور اولن کواکبک غایة ارتفاعلری ایلی کره ده بر قطبدن بر مرکز دیدی قطبده نشأت
اولور وعرض بلد بلمکک طریقی اولدر که اسفل اولن غایة ارتفاعی اعلا اولاندن طرح ایدهسن اوزره باقی
قالورسه تنصیف ایدهسن دخی کذا اولن تنصیفی اسفل اولن غایة ارتفاع ایله جمع ایدهسن ویا نکه
اعلا اولندن طرح ایدهسن تنصیف اولورسه اول شهرک عرضی بلد حاصل اولور اون طقوزنجی باب
شبکه ده اولن کواکب ثابته یرلو یرنده صحیح موضوع اولدیغنی بلمکی بیان ایدر طریقی اولدر که مراد
اولنان کوکبک صحیح بعدنده یا غایة ارتفاعندن یا درجه ممرندن یا درجه طلوعندن یا درجه غروبندن
یا سعة مشرقندن یعنی ذکر اولنلرک هر قنغی ایله اولورسه معلوم اولور اما مقدار دقت اولنمیسی اولنور
صحیح اولور یگرمنجی باب شول محلده که شفق ایله فجر متصل اولور انی بیان ایدر اولا معلوم اوله که
دائما شفقک مرتبه سی اریردهده شمسک تحت الافق انحفاضی اون یدی درجه اولوب فجرک مرتبه سی
اون طقوز درجه اولنور اما قدما کتب هیئتده ایکسنی دخی اون سکز درجه ذکر ایتشلر در ایمدی شفق ایله
فجر متصل اولن محلی بلمکک طریقی اولدر که ربع شمالیده شمسک سرطاندن اولنده تحت الافق نهایة
انحفاضی که اون سکز درجه اولمالی حیل علی که ۴۸ل دقیقه در انکله جمع ایدهسن ملط دقیقه اولنور
انی طلق ... طرح ایدهسن ۴۸ل دقیقه حاصل اولور معلوم اوله که شفق ایله فجر متصل اولن محلدن قرق
سکز بچق درجه عرضی اولن محلده در انده بیلده برکره شمس سرطانه اولنده اولدوغی زمانده شفق
غایب اولمدن فجر طلوع ایدر یعنی برر بیننه متصل اولور اولرده بو زمانلرده وقت صلاة عشا بولنمز حتی اول
عرضده اولن خلق اولزمانده صلاة عشا فرض اولمز جوکتب فقهده مذکوردر وعرضی زیاده اولنورده فجر
شفق غایب اولمادن فجر طلوع ایدر اگر برر بیننه متصل اولمز بعضی موضعده بیلده اون ایکی وبعضنده
یگرمی واوتوز وقرق واللی گیجه ودخی زیاده شفق غایب اولمادن فجر طلوع ایدر زیرا عرضی که قرق سکز بچق
درجه دن زیاده اوله شفق ایله فجر برر بیننه متصل اولمز وبودخی معلوم اوله که بر موضعده درجه شمسک
زوالدن غایة ارتفاعی اون سکز درجه اوله او موضعده اول گیجه نک نصف اولی حصه شفق ونصف آخری
حصه فجر اولورها بیلنمز سنه قالمز وبونلر عرضی قرق سکز بچق درجه اولن محلده ۴۸ اولدقده یگرمی برنجی باب
اسطرلابده رسم اولن کواکبدن قنغی کوکب یلدز کبی گیجه دکونزده وقتی وقنده طلوع ایدر وقنغی
وقتده نصف النهاره کلور وقنغی وقتده غروب ایلر انی بلمکی بیان ایدر طریقی اولدر که مراد اولنان
کوکبی افق مشرق اوزرینه وضع ایدوب کوره سن اول کوزه درجه شمس افقدن نه قدر متصاعد اوزره

واقع اولمش اوله اول کوکبک طلوعی کوندز اولور و اکر درجهٔ شمس تحت الافقده ساعات زمانیه مابیننده بولنورسه
اول کوکبک طلوعی کیجه اولور و بر کوکب نصف النهاره کیجه‌می کلور و کوندزمی کلور بیلمک مراد اولنسه نقطهٔ
کوکبی نصف النهار اوزرینه کتوروب کوره‌سن درجهٔ شمس فوق الافق اولورسه اول کوکب نصف النهاره کوندز کلور
اکر تحت الافق اولورسه کیجه کلور اما اول کوکب کیجه‌ده و کوندزده نه وقتده طلوع ایدر و نصف النهاره
نه وقتده کلور و نه وقتده غروب ایدر انی بیلمکک طریقی اولدر که اول کوکبی افق مشرق اوزرینه وضع
ایدوب کوره‌سن اجزا مجیبه‌ده مری نه درجه قطع ایدرسه انده بر نشان ایده‌سن و شبکه‌یه حرکت اتدروب
تا درجهٔ شمس افق مشرق اوزرینه واقع اولنجه و کوره‌سن مری تقاطع ایتدوکی درجه‌دن اول نشانه
اولنجه درجه وارنجه‌یه بولنورسه اول کوکبک طلوعندن شمسک طلوعنه وارنجه اول مقدار درجه کیجمش
اولور اول تقدیرجه اول کوکب کیجه طلوع اتمش اولورسه اول کوکبی افق مغرب اوزرینه وضع ایدوب
و ذاتی مری‌ده بر نشان ایده‌سن و درجهٔ شمسی افق مغرب اوزرینه کتوروب کوره‌سن مری تقاطع
ایتدوکی درجه‌دن اول نشانه اولنجه درجه وارنجه مقدار درجه بولنورسه اول کوکبک غروبندن شمسک
غروبنه وارنجه اول مقدار درجه کیجمش اولور اول تقدیرجه اول کوکب کوندزده غروب اتمش اولور و اول
کوکبی نصف النهار اوزرینه وضع ایدوب ذاتی مری‌ده بر نشان ایده‌سن درجهٔ شمسی نصف النهاره کتوروب
کوره‌سن مری تقاطع ایتدوکی درجه‌دن اول نشانه اولنجه درجه وارنجه مقدار درجه بولنورسه اول
کوکب نصف النهاره کلدوکندن کره شمس نصف النهاره کلنجه اول مقدار درجه کیجمش اولور اول تقدیرجه اول
کوکب نصف النهاره کوندزده کلمش اولورسه **یکرمی ایکنجی باب** شمالی اولان مواضعک بعضنده شمس بیلده
بر کره فلکک سمت الراسنه کلوب و بعضنده ایکی کره کلوب و اکثرنده اصلا کلمیوب و کلن یرلرده
نه وقتلرده کلور انی بیان ایدر و بعضنده دخی اوته ایکی برج زمان واحدده افقده ظاهر اولور و بنه بعضی
مواضعده ثور برجی حملدن و حمل حوتدن و حوت دلودن مقدم طلوع ایدر و عقرب میزاندن و میزان سنبله‌دن
و سنبله اسددن مقدم غروب ایدر انی بیان ایدر طریقی اولدر که مراد اولنان شهرک صفیحه‌سنده سمت الراس
نقطه‌سنه نظر ایده‌سن اکر اول نقطه راست مدار سرطان اوزرینه واقع اولورسه اول شهرده شمس سرطانده اولنده
اولدوغی کون سمت الراسه کلور و اول شهرک عرضی میل کلی مقداری یعنی یکرمی اوچ بچوق درجه اولور اما سمت
الراس نقطه‌سی مدار راس السرطاندن خارجده صفائحه مرکزی جانبنه اولورسه یعنی اول شهرک عرضی میل کلیدن
ناقص اولورسه اول موضعده دائما سمت الراسه سیلده ایکی کره کلور و سمت الراس نقطه‌سی مدار راس
السرطاندن ایچروده مرکز جانبنه اولورسه یعنی اول شهرک عرضی میل کلیدن زیاده اولورسه اول شهرده

اصلا سمت الراسه کلمز و شمس ایکی کره سمت الراسه نه وقتلرده کلور بیلمک مراد اولنورسه اول عرضک صفیحه‌سی
اوزرنده شبکه‌یه حرکت ایتدره‌سن منطقه بروجده سمت الراس اوزرنده نه درجه واقع اولورسه انک اوزرینه
بر نشان ایده‌سن و بنه حرکت ایتدره‌سن بنه سمت الراس اوزرنده منطقه بروجده نه درجه واقع اولورسه
انک اوزرینه دخی بر نشان ایده‌سن تقویمده شمس بو نشانلره اولان ایکی جزء اوزرینه کلدکده اول ایکی وقتده اول
موضعده سمت الراسه کلور و تمام میل کلی صفیحه‌سی اوزرنده شبکه‌یه حرکت ایتدره‌سن و کوره‌سن اول ایکی برده
زمان واحدده افقده ظاهر اولورلر اول وقت قطب فلک البروج شمالی سمت الراسده اولوب اول بر
قطبی سمت قدم اولور و صفیحه‌که انک اوزرنده یمین صحیح یازلمشدر شبکه‌یه انک اوزرنده حرکت
ایتدره‌سن و کوره‌سن افق مشرقده ثور برجی حملدن و حمل حوتدن و حوت دلودن مقدم طلوع ایدر و افق مغربده
ایده‌سن عقرب میزاندن و میزان سنبله‌دن و سنبله اسددن مقدم غروب ایدر و ذکر اولنان موضعده جوزا ایله
سرطان برجی دائما ظاهر اولوب طلوع و غروب اتمزلر و قوس ایله جدی برجی دائما مختفی اولوب کورنمزلر
یکرمی اوچنجی باب اسطرلابده رسم اولنان کواکبک ارتفاع الوب و اول ارتفاعلریله کیجه‌دن نه قدر کیجمش
دائر و صباحه باقی قلانی بیلمکی بیان ایدر طریقی اولدر که مراد اولنان کوکبک شظیه‌سی ارتفاعی مقداری
مقنطرات اوزرینه وضع ایده‌سن اجزا مجیبه‌ده ذاتی مری تقاطع ایتدوکی درجه‌ده بر نشان ایده‌سن و شبکه‌یه حرکت
ایتدره‌سن تا درجهٔ شمس افق مغرب اوزرینه واقع اولنجه و کوره‌سن مری ایله اول نشانک مابینی قاج درجه
اولورسه کیجه‌دن نه کیجمش دائر اولور و درجهٔ شمسی افق مشرق اوزرینه وضع ایده‌سن اول نشان ایله
بونلرک مابینی قاج درجه اولورسه کیجه‌دن باقی قلان اولور و بو ایکی عملی که جمع ایده‌سن اول کیجه ...
حاصل اولور **یکرمی دردنجی باب** ارسیده طالع سال اوله نه وقتده تحویل ایدر انی بیلمکی بیان ایدر مقدم اولکی
طالع سال معلوم اولمق شرطیله طریقی اولدر که متقدم اولان سالک طالعی نه برج و قنغی درجه در اول
افق مشرق اوزرینه وضع ایدوب و ذاتی مری اجزا مجیبه‌ده نه درجه قطع ایدرسه انده بر نشان ایده‌سن
و اسطرلابه شمالیده شبکه‌یی اصابع جانبنه حرکت اتدره‌سن تا مری اجزا مجیبه‌ده اول نشاندن سکسان
یدی بچوق درجه وارنجه و کوره‌سن افق مشرق اوزرنده اجزا بروجدن نه درجه واقع اولورسه مراد اولنان
سالک طالعی اول اولور و اکر ذکر اولنان طالع افق مشرقیله افق مغرب مابیننده فوق الارضده واقع
اولورسه اول طالع نهاری اولور و اکر تحت الارضده واقع اولورسه اول طالع لیلی اولور اکر نهاری اولورسه
اول وقت ذاتی مرینه بر نشان ایده‌سن و شبکه‌یه حرکت اتدره‌سن تا درجهٔ شمس افق مشرق اوزرینه
واقع اولنجه و کوره‌سن ذاتی مری اجزا مجیبه‌ده شمسک طلوعندن تحویل زماننه دکین کیجن دائر اولور

وا کر طالع لیلی اولورسه اول وقت رأس مریه برنشانه ایدوب و شاقوله حرکت ایتدورهسن تا درجهٔ شمس
افق مغربی اوزرینه واقع اولنجه دکورهسن رأس مری اجزاء مجیبده اولان نشانه نه قدر درجه قطع ایدر
اول وقت شمسک غروبندن تحویل زمانندک کچن دائر اولور **یکرمی بشنجی باب** صفیحهٔ آفاقیه
بعض اعمال استخراج ایتمکی بیانندهدر معلوم اوله که ذکر اولنان صفیحهٔ آفاقیهده اکثر عرضلرک افقلرینی رسم
ایتمشلر و اوج مدار اوزره یعنی مدار رأس حمل و میزان و مدار رأس سرطان و مدار رأس جدی اوزرینه تقسیم
ایدوب و جدولده خط مشرق و مغربه اولمشلر و بعضنک خط اوسط سمایه اولمشلر و بو افقلردن هر عرضک
نصف فضلهسی و نصف قوس النهاری و نصف قوس اللیلی معلوم اولور و انلردن نیجه نکه دکوندزک تمام
قوسلری معلوم اولور اما ارتفاعدن دائر و فضل الدائر بلمک صفیحهٔ آفاقیهدن معلوم اولمز مستغنی است
اولمدوغی اجلدن اول سبیدندر که بعض اسطرلابکده ظهرنده حاشیه جیب رسم ایدرلر بعض اعمالی دائر
فضل الدائر و سمت و غیرنه اولورسه عمل اولمق ایچون تحقیقنده ذکر اولنور و صفیحهٔ آفاقیه که هر عرضک نصف
فضلهسی قوس النهاری و نصف قوس اللیلی که معلوم اولور طریق اولدر که درجهٔ شمس یا شظیهٔ کوکبی مراد
اولنان عرضک افقی اوزرینه وضع ایدوب اجزاء مجیبدن رأس مریه قطع ایدرسه انده برنشانه ایدهسن
و شاقوله حرکت ایتدورهسن درجهٔ شمس یا کوکب خط مشرق و مغرب یا خط نصف النهاره یعنی هر قنغیسی قریب
اولورسه انکه اوزرینه کلنجه دکورهسن اول نشانهدن رأس مریه نه قدر درجه وارسه اول عرضده نصف
فضله اول اولور ربع شمالیده بروج شمالیهده اولورسه نصف فضله الحق نه درجه اوزرینه زیاده ایدهسن
و اکر بروج جنوبیهده اولورسه ملحق نه طرح ایدهسن زیادهدن و طرحدن هرنه حاصل اولورسه مراد اولنان
کوننک نصف قوس النهاری اولور انلرکه هر بری یوز سکسن درجهدن طرح اولنسه هر برینک نصف
قوس اللیلی اولور بونلرکه هر بری که تضعیف اولنسه تمام قوس النهار و تمام قوس اللیلی حاصل اولور
یکرمی التنجی باب جیب قوس و قوس جیب و سهم قوس و قوس سهم بلمکی بیانندهدر طریقی اولدر که
اول قوس ارتفاع عکسی اولنده قوس معلوم نه مقدار درجه اولورسه جیبی معلوم ایدینوب نظر اولنه
اول مقدار قوسدن نه جیب قطع ایدرسه اول قوسک جیبی اول اولور و جیب معلوم ایله که قوسه اینه کی نه
درجه واقع اولورسه اول قوسدن اول جیبک قوسی اولور و قوس معلوم که اول قوسدن عکس
اولنوب اول محلدن جیب منکوس ایله جیب تمام مقابس اجزاء معکوسهدن نه بولنورسه اول قوسک
سهمی اول اولور و سهم معلوم ایله که نسبتی کبی معکوسهدن عد اولنوب اول محلدن جیبه
نسبتی ایله قوسکنه سن قوسک معکوسندن نه بولنورسه اول سهمک قوسی اول اولور **یکرمی یدنجی باب**

اسطرلابه

اسطرلابه ظهرنده اولان جیبدن بعد قطر و اصل بلمکی بیانندهدر طریق اولدر که عضادهنک خط نصف النهار
اوزرینه وضع ایدوب و مراد اولنان کوننک میلینک جیبی نه مقدار ایسه مرکزدن اول جیب ایله عضاده کلوب
اوزرینه برنشانه ایدهسن و عضادهنک خط مشرقک صاغ طرفندن یوقرو حرکت ایتدورهسن تا عرض بلد
مقداری درجه اوزرینه واقع اولنجه دکورهسن عضادهده اولان نشانه نه قدر جیب قطع ایدرسه اول کوننک
بعد قطری اول اولور و اصل بلمکنک طریقی اولدر که عضادهنک خط نصف النهار اوزرینه وضع ایدوب
نصف النهاردن صاغ طرفه میل مقداری عدد که معکوسنک جیبی ایله عضاده [illegible] دائره برنشانه
ایدهسن و عضادهیی صاغ طرفه حرکت ایتدورهسن تا عضادهنک اوجی خط مشرقدن یوقرو تمام عرض
بلد اوزرینه واقع اولنجه دکورهسن عضادهده اولان نشانه نه قدر جیب مستوی قطع ایدرسه اول
کوننک اصلی اولور **یکرمی سکزنجی باب** نصف فضله و نصف قوس النهار و نصف قوس اللیل بلمکی بیانندهدر
طریقی اولدر که عضادهنک خط نصف النهار اوزرینه وضع ایدوب جیب مبسوطنک مستویهسندن اول کوننک
اصل مقداری جیب عضادهنک محلنده واقع اولورسه انکه اوزرینه برنشانه ایدهسن و عضادهیی صاغ
طرفه حرکت ایتدورهسن تا عضادهده اولان نشانه اول کوننک بعد قطری مقداری جیب اوزرینه واقع اولنجه
دکورهسن عضادهنک اوجی قوس ارتفاعده اولندن نه قدر درجه قطع ایدرسه اول کوننک نصف فضلهسی اول
اولور ربع شمالیده شمس بروج شمالیهده اولورسه نصف فضله ملحق نه درجه اوزرینه زیاده ایدهکدن
حاصل اولورسه اول کوننک نصف قوس النهاری اولور و نصف قوس النهاری یوز سکسن درجهدن طرح ایدهسن
باقی قالان اول کوننک قوس اللیلی اولور انلرک هر برینی تضعیف ایلسک تمام قوسلری حاصل اولور **یکرمی
طقوزنجی باب** اسطرلابک جیبندن دائر و فضل دائر بلمکی بیانندهدر و عصرک ارتفاعی و ظهر ایله
عصرک ما بیننده کچن مقداری و عصر ایله غروب ما بیننده اولان دائرهی بلمکی بیانندهدر دائر
و فضل الدائر بلمکده طریق السهل اولدر که ربع شمالیده بعد قطر ایله ارتفاعک جیبی ما بیننده فضله
الدرج شمس بروج شمالیهده اولورسه الحاق و جنوبیهده اولورسه ایکیسنی جمع ایدهسن هرنه حاصل اولورسه
اصل معدل اولور و عضادهیی صاغ طرفه حرکت ایتدورهسن تا عضادهنک کنارنده مراد اولنان کوننک
اصل مقداری جیب اوزرینه واقع اولنجه و تعلق طرفه عضادهنک اوزرینه برنشانه ایدهسن و
عضادهیی حرکت ایتدورهسن تا عضادهده اوزرینه اولان نشانه جیب [illegible] اصل معدل مقداری جیب اوزرینه
واقع اولنجه دکورهسن عضادهنک اوجی قوس ارتفاعک آخرندن یعنی نصف النهاردن قاچ درجه
قطع ایدرسه اول کونده اول ارتفاعک فضل الدائر اول اولور ذکر اولنان فضل الدائر اول کونده

نصف قوس النهار نونه طرح ایده سن اول ارتفاعکه دائر اولور و عصرک ارتفاعنی بلمک طریقی اولکه
اول کونک غایة ارتفاعنی بلوب اول ارتفاعکه ظل مبسوطنی معلوم ایده سن طریق ظلی بابنده کچمشدر
و اوزرنه اوتوز ایکی قامة زیاده ایده سن نه اولورسه عضاده‌یی اول مقدار ظل اوزرنه وضع ایده سن
وکوره سن قوس ارتفاعده عضاده نکاوجی نه قطع ایدرسه اول کونک عصرک ارتفاعنی حاصل
اولور اول ارتفاعک ظلی ایله عصر مابینی معلوم اوله که طریقی فضل الدائر بابنده کچمشدر
و ذکر اولنان مابینی اول کونک نصف قوس النهار نونه طرح ایده سن عصر ایله غروب مابینده اولان
دائر اولور **اوتوز ایکنجی باب** سمت مشرق و سمت مغرب بلمکک بیاننده ایدر طریق اسهل اولدر که عضاده‌یی
خط نصف النهار اوزرنه وضع ایده سن و تمام عرضک جیبنی مقدار ایسه اول جیب ایله عضاده‌یه جیوب
اوزرنده بر نشان ایله سن و عضاده‌یی حرکت ایتدره سن تا اول نشانه اول کونک میلی نه مقدار ایسه انک
جیبی اوزرنه واقع اوله وکوره سن عضاده نکاوجی قوسک اولنده قایچ درجه قطع ایدرسه اول
کونک سمت مشرق اولور و سمت مغربی دخی اول مقدار اولور **اوتوز اوچنجی باب** اسطرلابک جیبنه
ارتفاعک سمتنی بلمکک بیاننده ایدر طریق اسهل اولدر که عضاده‌دن مراد اولنان عرضک تمامی اوزرنه
وضع ایده سن و اول ارتفاعک جیبی ایله عضاده‌یه چیقه سن و تقاطعنده نشانه جیب تمامه ایله سن
وکوره سن جیب تمامک اقلنده که مرکزدن خط مشرقی اوزرنه اولانلردن قایچ جیب قطع ایدرسه اول کونده
اول ارتفاعک تعدیل سمتی اول اولور اگر شمس حمل و میزانک اولنده اولورسه و اگر غیرنده ایسه اولور
حصه سمت اولور اول وقت بروج شمالیه‌ده اولورسه که سمت مشرقک جیبی ایله حصه‌یی جمع ایده سن اگر
شمس بروج جنوبیه‌ده اولورسه و اگر شمالیه‌ده اولورسه بر بربرندن طرح ایده سن جمعنده حاصل اولورسه
اول ارتفاعک تعدیل سمتی اولور و عضاده‌یی خط نصف النهار اوزرنه کتوره سن تمام ارتفاعک
جیبی ایله عضاده‌یه چیقه سن و عضاده اوزرنه بر نشان ایده سن و عضاده‌یی حرکت ایتدره سن اول نشانه
جیوب مبسوطه‌ده تعدیل سمت مقدارنک جیبی اوزرنه واقع اولنجه وکوره سن عضاده نکاوجی
قوس ارتفاعک اولنده قایچ درجه قطع ایدرسه اول کونده اول ارتفاعک سمتی اول اولور معلوم
اوله که بروج شمالیه‌ده اگر شمس شمالی اولورسه مشرقک جیبی حصه سمته زیاده اولورسه اول
سمت شمالی اولور و اگر ناقص اولورسه جنوبی اولور اما بروج شمالیه‌ده ایکیسی بر اولسه اول وقت
اول ارتفاعک سمتی اولمز و شمس که بروج جنوبیه‌ده اوله سمت دائما جنوبی اولور **اوتوز دردنجی باب**
هر شهرک سمت قبله‌سی نه جانبده در انی بلمکک بیاننده ایدر طریق اولدر که اول مکانک طولنی

قایچ

قایچ درجه در معلوم اوله تفاوت الطولین نه مقدار اولورسه انی فضل الدائر فرض ایدرلر ذکر اولنان
فضل الدائرک ارتفاعنی جدوده‌سن طریقی اولدر که اقلیم عرضی مکه که کاف یکرمی بر بحق درجه در انی میل
شمالی فرض ایده سن ذکر اولنان میل ایله بعد قطر واصل استخراج ایده سن که طریقلری کچمشدر ذکر
اولنمشدر و عضاده‌یی خط نصف النهار اوزرنه کتوره سن مرکزدن اصل مقدارنک جیبی ایله عضاده‌یه
کلوب و عضاده نک اوزرنده بر نشان ایده سن و عضاده‌یی حرکت ایتدره سن تا عضاده نکاوجی
بو فرق و علاقه جانبنده فرض اولنان فضل الدائر مقدارنک قوس ارتفاع درجه‌سی اوزرنه واقع اولنجه
وکوره سن اول نشانه التنده جیوب مبسوطه‌ده قایچ جیب قطع ایتمش ایسه اصل معدلی حاصل اولور
انی کلا اوزرنه بعد قطر زیاده ایده سن سمت قبله نک ارتفاعنک جیبی اولور اول مقدار جیب ایله
قوسلاینه‌سن سمت قبله نک ارتفاعی اولور و عضاده‌یی خط مشرق و مغرب جانبنده سمت
قبله نک ارتفاعی مقدارنک درجه اوزرنه وضع ایدوب فضل الدائر فرض مقدار درجه نک جیبی ایله
عضاده‌یه چیقوب عضاده‌یه بر نشان ایده سن و عضاده‌یی حرکت ایتدره سن تا عضاده نکاوجی
قوس ارتفاعک علاقه جانبنده عرض مکه مقدارنک درجه‌سی اوزرنه واقع اوله زیاده دقت ایله کوره
عضاده‌یه اول نشانه خط نصف النهاره تقاطع ایدن جیوبدن نه جیب قطع ایدرسه اول جیب ایله
که صاغ جانبنده اولا قوسلاینه‌سن اول قوس خط مشرقدن واریجه قایچ درجه وار ایسه اول شهرک
سمت قبله‌سی اولور **اوتوز بشنجی باب** ارض اوزرنه قائم اولنان ارتفاعنی بلمکک بیاننده
ایدر طریقی ایکیدر خالی دکلدر یا شیئی اولدر که انک مسقط حجرینه وارلمق ممکن اوله و یا شیئی اولدر که
مسقط حجرینه وارلمیه اولا مسقط حجرینه وارلمق ممکن اولنک طریقی اولدر که شخصیه ارتفاعی
معین عضاده نکاوجی فرق بش درجه اوزرنه وضع ایدوب و مراد اولنان نه اولورسه ارتفاعی
اخذ ایده سن یعنی اسطرلابی ایکی الکله طوتوب یوقاری قالدره سن و بر کوزیکی یومیوب اول بر کوزله
عضاده نکاوجی ایکی ثقبه سندن تا اول مراد اولنان نه اولورسه انک ذروه سنده ارتفاعنی فرق
بش درجه اولنجه ایلرو و کیرو دونه واره که سن ارتفاع تمام فرق بش اولدوغی یره اولدوردغک
محلده ارتفاعنی الدوغک نه اولورسه مسقط حجرینه وارنجه بر ذراع ایله اولچه سن قایچ ذراع
اولورسه بر کوزنک قدمکه دک اول ذراعی اولچوب انکا الحاق ایده سن نه مقدار اولورسه انک
ارتفاعی اول مقدار اولور و اگر مراد اولنان شخصک مسقط حجرینه وارلمق ممکن اولمزسه انک طریقی
اولدر که ارض اوزرنه بر غایت مستوی محلده دورکه مراد اولنان نه اولورسه ذروه سنده ارتفاع

الوب اول ارتفاعکه ظل مبسوطی معلوم ایدینلر طریقی محلنده ذکر اولنمشدر واول محلنده قدمک
باصوده جی یرده بر نشانه ایدوب واول ظلک اوزرینه بر اصبع زیاده ویا نقص ایده سن و بو زیاده
ویا نقص اولان ظلک ارتفاعی معلوم ایدینه سن و عضاده نک اوجنی بو ارتفاعک اوزرینه وضع
ایدوب واول اولکی نشانه کوروسنه کوره سن اکر ظلک اوزرینه بر اصبع زیاده اتدوکسه واکر
نقصان ایلدوکسه واره سن تا اول شخصک دپه سنکه ارتفاعی حاصل اولان ظلک ارتفاعی مقداری
اولنجه کوره سن ایکی قدمک اورته سنده تا اول اولکی نشانه وارنجه قاچ ذراع حاصل اولورسه اونی
ایکی عددنه ضرب ایده سن نه اولورسه انی حفظ ایده سن و بر کره قدمک وارنجه اول ذراع ایله اوکی
مقدارا اولورسه حفظ اولنمشک اوزرینه زیاده ایده سن جمله نه مقدار حاصل اولورسه اول شخصک ارتفاعی اول
اولور اوتوزدورتنجی باب بحارک و انهارک عرضی و چاهلرک اغزندن صوینه وارنجه
درینلکی بیاننده ایدر طریق اولدر که بر بحرک ویا بر نهرک کنارنده طوروب مقابله سی اولان کنارینک
انخفاضنی اخذ ایده سن که اول ارتفاعک عکسیدر قاچ درجه در انی حفظ ایده سن و بر کره قدمک
وارنجه قامت فرض ایدرسه که مشهوردر اوده ایکی اصبعدر یعنی اونده ایکی بخشی ایده سن و ذکر اولنان اونی
ایکی بخشی تمام ایله اوزره حفظ اولنان انخفاضک ظل مبسوطنی اخذ ایلیه سن نه مقدار اولورسه اول بحرک
یا اول نهرک عرضی اول مقدار اولور اما چاهلرک صوینه وارنجه درینلکی نه مقدارده ر انی بلمکک
طریقی اولدر که مراد اولنان چاهک اغزی نه مقدارده ر بر ذراعله اولچوب انی قامه فرض ایلیه سن
و چاهک اغزینک کنارنده راست طوره سن اسطرلابله اول چاهک مقابله سنده اولان صوینک
راست کنارنه انخفاض مقداری درجه اوزرینه وضع ایدوب کوره سن عضاده نک بر اوجی اجزاء
ظلدن قاچ ظل قطع ایدرسه حفظ ایده سن واول چاهک اغزینک مقدار ذراع اولورسه اربعین اونی
ایکی فرض ایده سن جمله سی قاچ اولورسه محفوظ اوزرینه بخشی ایده سن نه اولورسه بر کره قدمک وارنجه
قاچ ذراع اولورسه انی طرح ایده سن باقی نه قالورسه اول چاهک اغزندن صوینه وارنجه درینلک
نکی او مقدار اولور اوتوزبشنجی باب اسطرلابک آلتلری صحیح درکلمیدر انلری
بلمکی بیاننده ایدر طریق اولدر که علاقه برابرنده طقوب و رشته کوکه برابر ایلکه باغلیوب
عروه نک الشدنه اشاغه صالندره سن اکر اول ایلکک علاقه خطی اوزرینه منطبق اولورسه
صحیحدر والا دکلدر و هر دائره نک ارباعنی بر پرکار ایله امتحان ایده سن برابر اولورسه راستدر
والا دکلدر و عضاده نک بر طرفنده شمعه ارتفاع الوب درحال عضاده نک دونوب بر طرفنده

الوسن ایکی ارتفاع بر برینه موافق کلورسه صحیحدر والا دکلدر و برشطیین علاقه خطنه توجیه
یا مشرق و مغرب خطنه تقریب اول برشطیه راست مقابله سنه کلورسه درستدر والا دکلدر و منطقة البروج
مدار راس حمل بر مقنطره اوزرینه واقع اوله که او مقنطره ضحیه عرضنده تمامنه برابر اوله و مدار راس سرطان
و راس جدی هر برینک ده راس حملدن بعد میل کلی مقداری یعنی تقریبا یکرمی اوچ بچق درجه اوله و مدار
راس حمل و دائره افق و خط مشرق و مغرب جمیعی بر اوجی بر نقطه اوزرینه متقاطع اولورلر درستدر
والا دکلدر و پرکار ایله امتحان مراد اولنسه پرکارک بر اوجنی مدار جدی خط وسط سما الکه تقاطع
اتدوکی نقطیه قویه سن و پرکاری دوندره سن اکر افق مغرب ایله مدار جدی تقاطع ایتدوکی نقطه یه ایرشیرسه
کلورسه درستدر والا دکلدر و مدار جدی ایله خط وسط سما تقاطع ایتدوکی نقطیه پرکارک
بر اوجنی قیوب بر اوجی ایله شرق جانبنه اوچر اوچر یا التیشر التیشر مدار جدی مقنطره
اوزرینه قیوب و پرکاری مغرب جانبنه دوندروب اوچر یا التیشر مقنطره راست کلورسه صحیحدر
والا دکلدر و شول مقنطره لرکم تمام دائره اوله لر انلرک امتحانی اولدر که پرکارک بر اوجنی
اونکی مدار جدی ایله خط وسط سما تقاطع اتدوکی محلده قیوب و بر اوجنی هر قنغی دائره نک
اولورسه ایکی طرفنی دخی بعد فرض ایده سن اکر برابر کلورسه درستدر والا دکلدر و منطقة البروج
امتحانی اولدر که کمو اجزاسندن بر درجه افق مشرق اوزرینه قیوب کوره سن انک نظیرا افق
مغرب اوزرینه کلورسه صحیحدر و بینه انک کبی بر درجه خط مشرق و مغرب اوزرینه یا خود
وسط سما اوزرینه قیوب کوره سن نظیری راست کلورسه صحیحدر والا دکلدر و پرکار ایله امتحانی
جدی برجینک مقدار قوسی برجیله دلو عقرب ایله و قوس اسد ایله و حوت سرطان ایله برابر
اکر موافق کلورسه صحیحدر والا دکلدر و ساعت زمانیه امتحانی اولدر که هر مدارده نیچه ساعت
پرکار ایله ما بینلری نه مقدار اولورسه سائر ساعتلرینکده دخی اول مقدار اولور واکر موافق
اولورسه درستدر والا دکلدر

تمام شد این رساله اسطرلاب از دست درویش حسین کوثری طلاب در نصف النهار
پنجشنبه شانزدهم ذی الحجه در سال یکپنجاهم وصد و هزار از هجرت فخر اقطار

هر که خواند کوثری را فاتحه
کانه له باب جنت فاتحه

سنه ١١٥١

ارباب هیئت واصحاب حکمت متفقدر که باذن الله تعالی فلک الافلاک جمیع اجرام فلکیه وعناصر اوراق کلم مثال بر برینک
درونده حالکراتدن عدیده درکه کرات عظامه محیط ومحدق وجمیع جهاتدن مماس ومنطبق اولوب جمله‌سی کره واحده
شکلنه کیرمشدر وبو جمیع اجرام کائنات عالیات وعناصر سفلیاتک کجاوق ومنطقه برجزء متوهم واردر که مرکز
عالمدر وزیرنده جمیع امهدر وسماوات اکبر واعظمی انتهی در واقدمی فلک اطلسدر که شرعده اکا عرش دیرلر
نجوم وکواکبدن معرا ونقوشدن مجرد وکهکشاندن مبرا اولوب محدد جهات ومعین ازمان واوقاتدر سائر افلاک
قبضه حکومت وزیردست حکمتنه اولوب یکرمی درت ساعتده بر کره جمیع کواکب ونیرات وثابتات وسیاراتکی قهر
غلبه جور ایدوب انلرک طلوع وغروب کر لیل ونهار روز روشن وشب تارک واقع اولور انک حرکته منوط در بوجه
لا اله الا هو رب العرش العظیم وانک تحتنده واقع اولان جرم اثیر وفلک کبیر فلک البروجدر که شرعده اکا کرسی
دیرلر کواکب ثابتات ایله محلی ومزین در وتصاویر بروج اثنی عشر ایله معنوندر فلک مزبور اکثر متأخرین قاتلرنده التمش
بیک ییلده بر حرکت ایدر ودوشمش مرکوز اولان ثوابت ایله عزیزدر شرقه کیدر وسع کرسیه السموات والارض ولا یؤده
حفظهما وهو العلی العظیم بعده انک فلک سابعدر محل نحس اکبر زحل هندو در که بروج اثنی عشره حرکت ذاتیه سیله
یکرمی طقوز ییل وبش آی واتی کونده دور ایدر بعده انک فلک سادسدر که متوسعد اکبر مشتری سعادت کستر در او اون ایکی
ییلده بالتمام اقطار منازل دمقام ایدر بعده ذلک فلک خامسدر که محل نحس اصغر مریخ جلاد منظر در که بر ییل والتی
آی ویکرمی ایکی کونده بر کره قطع فلکی قطع ایدر بعده انک فلک خورشید انور در که کار زیب فرینله برقرار دائما جبهه
طلعت [illegible] فلکی توتیا [illegible] التمش بش کونده [illegible] ایدر والشمس تجری لمستقر لها ذلک تقدیر
العزیز العلیم بعده ذلک فلک ثالثدر زهره زهرانک دیری [illegible] منظر دیر که [illegible] دیار
شمسیه بر کره تمام [illegible] التمش درجه [illegible] ایدر بعده ذلک فلک عطارددر که دبیر فلک دیکله مشهور در
دیرا اعظم [illegible] ییلده بر کره دور ایدر دیکله مذکور در بعده انک فلک داخل در که قمر جهت منظر انکله قطع [illegible]
مراحل ایدوب عوالی بروجه عروج ایدر ویکرمی سکز کونده اولان خروج ایدر والقمر قدرناه منازل حتی عاد کالعرجون
القدیم فسبحان الله القادر بو فلک داخر [illegible] جرم اثیر کوبا بر مجوف طوبدر که کائنات حدوث وعالم کون وفسادی جمیع جهاتدن
محیط اولوب کرات عناصر واستقصاتک درونده مرتبه سنجه قرار ونبات بولمشدر ومقتضای دلائل حکمت وموجب اسباب
طبیعت بودر که اخف عناصر اولان آتشی خفت [illegible] ایله صعود اولوب اجرام علویه سمتنه صعود ایدر وعنصر هوا که خفت
وحرارت ورقت ولطافتده طبع ناره قریبدر کذا ازره ثانی وثالث اوله بعده عنصر آب وبعده عنصر تراب [illegible] بر کره تامه
اولوب کره [illegible] طبیعت [illegible] مرکز عالمه منطبق وعنصر آب [illegible] جهتدن محیط ومحدق اوله لکن عنایت ازلیه
وارادت الهیه حیوانات بریه‌نک خلقتی وبسیط ارضده [illegible] الی اجل معلوم تعیشی وحیاتنه متعلق [illegible]

بعضی جهتدن عنصر آبدن بارز وظاهر اولدیلر لاجرم عنصر آب واصل تراب بکیمی کره واحده شکلنه کیردی بعده دکر ایام و
وکرور شهور وایام اعوام ایله بعض ریاح وحرکات سیولر قصر مکشوفه تأثیر وحلول ایدوب درجه ارضده غار و
دهالر دوا عذار وایجاد احداث ایلدی وهر بر دره خلال دخنه هوا اسیله قطع مکشوف محیط اوله دائره خاک آب که سو اشغال
ایدوب موضع هاویه ومساکن خالیه یه نزول ایلدکلری کی له عنصر آب منقطع ومتفرق اولوب سواحل وجبال اولمشلر
وخلال مسافات ارضده بحار وخلجان متکون اولدیلر پس که عده مذکوره مقتضاسنجه بر شخص نقطه مغربدن نقطه مشرقه
بر دوانسته سیر وحرکت ایله الشبه تعالی منه داخل اولور ونقطه مشرقدن جهة مغربه سار اولدقلری مخصوص جهت مزبوره داخل اولور
کذلک جهة جنوبیه سو ایدوب جانب شماله کذر ایدر وجهة شمالدن سیر ایدن قصر جنوبی [illegible] ایدر وعلی کل حال جانب محیط
جهة فوق وجانب مرکز جهة تحت اولوب بسیط ارض وماحوله سائر اولدقلری کی [illegible] سیر ایدر فلک قمر وما [illegible] مرکز عالم
جهتنده واقع اولدیغی مقرر اولدی پس بعض بلاد ومواطن بعض آخرک جهة تحتنده متمکن اولوب بلاد مزبوره نک
اشخاصی کنه وبالری بر برینه مقابل اولمق مستبین ولکن اصل مزبوره بنا بعض اهالی دیمشلر که وجبار فلکک بر طرفنده
واقع اولدیغی جرم مستقیم وجه آخره کذر ایدر فرضا ارض انده بر ثقب مستقیم احداث اولنسه ارضک جهتنه جسم مسعود اولسه
مرجوع جغرافیادن نقل ایدر که عهد بطلمیوس حکمادن دنیا درت بیک الشیوز اوتوز اوچ عدد ایدی وجبال ایکیوز دخی
زائد وکره ارض محیط اولان بحار [illegible] وجمله ارضدن نابع اولان عیون کبار ایکیوز اوتوز اوچ [illegible] علی الدوام
جاریه اولان انهار ایکیوز [illegible] ودر آغلی [illegible] مزبوره مواضع آخره [illegible] مذکوره در ارض
اوزرنده فرض اولنان دائره عظیمه نک محیطی اجزا ارتفاع قطب [illegible] یکرمی درت بیک فرسخ اولدیغی
مهندسینک معلومی اولمشدر [illegible] بیک فرسخ ایسه [illegible] عشر [illegible] یولدر پس جمله دوره عرض بیک کوننک یولی
اولور پس ایکی بیک ییل ایله ایکیوز یتمش کونده سیر اولنمق ممکن اولور نقل نسخه شیخ الکلام شیخ جلال سیوطی هیئت
سنیه ده دیمشدر که وهب ابن منبه دن اخراج اولندیکه حضرت باری جلت حکمته وعظمة قدرته عرشی نورندن خلق ایلدی
وکرسی عرشه ملتصقدر وماسوای جمله سی جوف عرشده در وماسی تحتنده در وابن مالکدن اخراج اولندی کرسی تحت
عرشده در وسوبدن اخراج اولندی سموات وارض جوف کرسیده در وابن مسعوددن اخراج اولندی سماء دنیا ایله ارض مابینی
بشیوز ییللق مسافه در وهر سمانک تحتی بشیوز ییللق یولدر وسماء سابعه ایله کرسینک مابینی بشیوز ییللق یولدر وکرسی ایله
مانک مابینی بشیوز ییللق یولدر وعرش دخی ما اوزرنده در ابن عباسدن اخراج اولندی یوز خلق بحار اخلاط ایتمشدر دیو
[illegible] حضرت علیدن اخراج اولندی سماده اون ایکی برج وار وهر برج جزیره [illegible]
[illegible] ابن عباسدن اخراج اولندی شمسک اوچیوز التمش کره سی وار هر کون بر کره دن طلوع ایدر
[illegible] بر کره دن طلوع ایدر یحیی ابن عباده دن اخراج اولندیکه شمس هر برجده بر آی [illegible] وهر برج اوتوز

مطلعده

مطلعده عبد الرحمن بن زیددن اخراج اولندی عاشق ثریانک سقوطیدر وانک سقوطی فتنه انشام وطلوعی حجوق اولور
ابو هریره دن اخراج اولندی هر قچنکه ثریا طالع اولور جملة ما قدر عاهات وعاقی مرتفع اولور عبد ابن ابی لبابه دن
اولندی دنیا یدی اقلیمدر التی اقلیمی یاجوج ومأجوج دیر اقلیمی سائر ناس ساکندر حسان بن عطیه دن اخراج اولندی که
سیره ارض بالطول والعرض بشیوز ییللق یولدر اوچیوز ییللغی بحار ایله معمور دیوز ییللغی بحر ایله خرابه خالی ویوز ییللغی
معمور دیر قتاده الجزره مکحولدن روایت ایدر سبعه دنیا بشیوز ییللق سیره در ایکیوزی ماء بحر ایله معمور ایکیوزی خرابه خالیدر
وسکسن ییللغی تمام یاجوج دیکری ییللغی حبوش ارض خلائقدر وقتادهدن روایت ایدر دنیا یکرمی درت بیک فرسخدر اون ایکی
بیک سودان وسکز بیک فلکی روم واوچ بیک عجم وبیک فرسخی ملک عربدر ابن الوزد حی بن [illegible] دیشدر که جبل سرندیب
که مهبط آدمدر مبارک قدمنک اثری بر حجر اوزره ظاهردر که یتمش شبر قدر در هر کون جبل مزبور اوزره مطر نازل اولوب قدمی
غسل ایدر ومروی در که قطوه وچین کمابینه اولان بحرلرکجشدر ساحل دریا ایکی مرحله بر قدم ایجشدر وابن مسعود کلامی
تسنیم ایدی دیمشدر جزیره مزبوره یه قریب بیک جزیره دخی واردر که جمله سنه زامین دیرلر مستقل ملکی واردر جزائر مزبوره معادن ذهب
خشب بقم وجیرران بیچدر [illegible] وکره عظیم الخلقه [illegible] فیلر [illegible] وبلاد [illegible] کافور قیصور [illegible] جزائر مزبوره قریبیدر
وجزیره مزبوره قریب بر جزیره واردر که انده اولان اوی برلرده امم عجیبه واردر وطوائف عزیبه سکنیدر [illegible] که زر واد طرفه
قریب اولان سغایین ومراکب قراب صغار ایله عنبر ونارجیل الیدرلر حدید وثیابه بیع ایدرلر وجزائر مزبوره قریب جزائر جنوبی
واردر که جمله سنه آدمانه در لر انده دخی عجیب الصور وغریب المنظر آدملر واردر که مولر قارشمش وصاچلری برینه کیرشمش بونلر آدملر
فاره وقودلر شاخی جنازه بکزرهر بر بیک بلاذرع برذراع بیکلردر وارد وطائفه مزبوره سفاینه مالکی اولمدقلری جزائرده
خود جهانلردر [illegible] ایله بر عزیب انهر کرده وبر برینه دوشمک نصیب ایله بلاد [illegible] باشنه اوشترمه بحار دیو دیرلر
اثنا ذکرده مذکور اولان انهار کبار وعیون [illegible] ایدرلر سعود [illegible] دیمشلر فلاسفه ذکرا ایلدکلری بحر نیل درجه
[illegible] بعض اقوال اوزره [illegible] جمله بیک فرسخ [illegible] ایده صعید مصردن بلاد سودانه داخل اولور وبعض جبال
[illegible] داخل اولوب [illegible] مصردن طرف اسفل سائر اولان سفاین موضع مزبورک ورسینه نجی وزیمکن دکلدر کزلک جبال مزبوره
[illegible] اولان قوم نوبه نک سفاین مزبوره [illegible] ایسه [illegible] مصر کلامز [illegible] نیل مزبور بحار وزاکیده
[illegible] بلاد [illegible] قطع ایدوب جبل [illegible] وارض فیوم [illegible] مرور ایدوب فسطاطه داخل اولور [illegible] اولوب بلاد [illegible]
دمیاط مرور ایدر [illegible] بحر روم [illegible] اولور [illegible] معظم مابین خلیج اسکندریه [illegible] اولوب بلاد اسکندریه وبلاد مزبوره
ایدرلر وموضعه اسکندریه خلیج مزبور [illegible] اولدقده [illegible] فوائد [illegible] کزردلر [illegible] خلیج مزبورک [illegible] اولدقده حالا
[illegible] اسکندریه [illegible] بر مرحله [illegible] اولور [illegible] ایکی آی بلاد اسلام [illegible]
[illegible] ایکی [illegible] آی خرابه [illegible] ایدر [illegible] جبل قمر [illegible] خط استوانک [illegible] در

و عمقلکه ... اولدر ... دیو ... جبل ... دار ... ایدوب ... [illegible]

... [illegible] ... نیل ... [illegible] ... فرات ... [illegible]

که حضرت رسول ... سیحان و جیحان و نیل و فرات ... انهار جنتدندر ... دجله ...

نه خود ... نه ماده

تمت

عالمک مرکزی ارض در کرة الشکلدر ماء دخی کرة الشکلدر لکن ارضک جمیع جوانبندن احاطه ایتمشدر بلکه ارضک بو کسکی
یرلرده صودن ظاهر قالمشدر تا که بو یرلرده حیوانات ساکن اوله بیلر هوا دخی کرة الشکلدر ارض ایله مائک جمیع جوانبنی
احاطه ایتمشدر نار دخی کرة الشکلدر هوانک جمیع جوانبندن احاطه ایتمشدر بونلره عناصر اربعه دیرلر و بو عناصر اربعه
طقوز افلاک احاطه ایتمشدر اولا نارک فلکی قمر ثانی فلک عطارد ثالث فلک زهره رابع فلک شمس خامس فلک مریخ سادس فلک
مشتری سابع فلک زحل ثامن فلک ثوابت تاسع فلک اعظم احاطه ایتمشدر و کواکب سبعه سیاره که عطارد و زهره شمس مریخ مشتری
زحل در هر برینک فلکی در اما بونلردن غیری کواکبک جملهسی فلک ثوابتده در بو فلکه فلک البروج دخی دیرلر اون ایکی بروج
بونده تخییل اولنمشدر و فلک اعظمه فلک اطلس دیرلر کواکبدن خالی اولدیغیچون ... فلک ثوابته کرسی و فلک
اعظمه عرش دیرلر هر فلکک ایکی قطبی و بر منطقهسی وار در قطب شول ایکی جانبده اولان نقطهلردر که اصلا حرکت ایتمزلر
... [illegible] ... ایکی طرفنه ... قطب دیرلر منطقه
شول دائرۀ عظیمهدر که ایکی قطبک مابیننده اورته یرنده فرض اولنور فلک اعظمک منطقهسنه معدل النهار دیرلر
منطقه اورته یه کلدوکی وقتده جمیع عالمده کیجه و کوندز برابر اولور و بو معدل النهارک سمتنده یر یوزنده فرض اولنان دائره
خط استوا دیرلر بو دائره اورته یرده واقع اولدیغی ... کیجه و کوندز برابر اولور بو دائره کرۀ ارضی قاطع فرض
اولنسه ارض ایکی قطعه اولور نصفی جنوبی و نصفی شمالی افق استوا دیرلر بر دائره دخی وار در ... قاطع فرض اولنسه
ارض دورت قطعه اولور ایکیسی جنوبی و ایکیسی شمالی و بو ایکی ربع شمالینک بر ربعینه ربع مسکون دیرلر ارضک معمور اولان
یری بو ربعده در باقی قالان اوچ ربع خراب در علما ... جمیع ...
... [illegible] ... غیری معموره وار میدر ...
... [illegible] ... غیری معموره وار میدر کورلر ...
... [illegible] ... اما حالا ... پورتقال ... ربع شمالینک ...
... معموره ... ارضک نصف شمالیسی معمور اولوب نصف مسکون
... علمای هیئت بو ربع مسکونی خط استوادن ... دائره فرض ایدوب ... هر برینه اقلیم دیدیلر ... اقلیمک
اولی خط استوادن اون ایکی درجه و ... دقیقه شمال جانبنده ... اقلیم
اولی ... اون ایکی ساعت ... اون ایکی درجه ... دقیقه شمالدن اعتبار اولنور ... اقلیمک
غایه ... اقلیم اولک شرقندن غربه ...
ایکی ... اقلیم اولک ...

اهلنک لونی قره در اقلیم ثانی نک طولی اوچ بیک یوز دورت فرسخدر عرضی یوز اوتوز بش فرسخدر اوزون کونی
اون اوچ ساعت اون بش دقیقه در و بونده یکرمی طاغ و یکرمی ایرماغ واردر اکثر اهلنک لونی قره ایله قره یاغز اراسنده
اقلیم ثالث اوزون کونی اون دورت ساعتدر طولی ایکی بیک طقوز یوز یکرمی دورت فرسخدر بونده اوتوز اوچ طاغ و
یکرمی ایکی ایرماغ واردر اکثر اهلنک لونی قره یاغزدر اقلیم رابعک اوزون کونی اون دورت بچق ساعتدر طولی ایکی بیک
یدی یوز یکرمی بش فرسخدر عرضی یوز اوتوز فرسخدر بونده یکرمی بش طاغ و یکرمی ایکی ایرماغ واردر اکثر اهلنک لونی
بغدای اکلودر و بیاضدر بونلرک اخلاق حسنه سی واردر ناسک اعدلیدر انوکچون معدن انبیا و اولیا و حکما در اقلیم خامسک
اوزون کونی اون بش ساعتدر و طولی اوچ بیک بشیوز التی یوز فرسخدر و عرضی یتمش اوچ بچق فرسخدر و بونده اوتوز
طاغ و اون بش ایرماغ واردر اهلنک لونی بیاضدر اکثرنا اقلیم سادسک اوزون کونی اون بش بچق ساعتدر و طولی ایکی
بیک اوچیوز طقسان بچق فرسخدر و عرضی یتمش ایکی فرسخدر و بونده اون بر طاغ و قرق ایرماغ واردر بو اقلیمک اکثری صاریدر
اقلیم سابعک اوزون کونی اون التی ساعتدر و طولی ایکی بیک ایکی یوز التی فرسخدر و عرضی التمش ایکی فرسخدر
و بونده اون بر طاغ و قرق ایرماغ واردر اکثر اهلی بیاض و صفره اراسنده در دربیان فرسخ هر فرسخ اوچ میلدر و
هر میل دورت بیک ذراعدر و هر ذراع یکرمی دورت اصبعدر هر اصبع التی دانه اربه در که بر بریته بطنی بر بریک ظهرینه
کلمه در هر اربه نک اینی التی دانه قاطر قویروغی قیلنک اینیجه در مهندسین بونلری تقسیم اتمشلردر بو ذکر اولنان
اقالیم اقالیم حقیقیه در اقلیمک بر قسمی دخی واردر اکا اقلیم عرفی دیرلر که بر نیچه شهری مشتمل اولان شام کبی عراق کبی اقالیم عرفیه
جمله یکرمی طقوزدر ١ جزیرة العرب ٢ دیار مصر ٣ بلاد جنوب ٤ جزیره اندلس ٥ بحار مغربیه اولکه جزائر ٦ شام ٧ جزیره که دجله ایله
فرات مابیننده در ٨ عراق ٩ خوزستان ١٠ فارس ١١ کرمان ١٢ سجستان ١٣ سند ١٤ هند ١٥ چین ١٦ بحار شرقیه اولکه جزایر ١٧ روم ١٨ ارمنیه
واران و اذربیجان ١٩ بلاد جبل که اکا عراق عجم دیرلر ٢٠ دیلم و کیلان ٢١ طبرستان ٢٢ خراسان ٢٣ زابلستان ٢٤ خوارزم ٢٥ [illegible]
ما وراء النهر ٢٦ ترکستان ٢٧ ارضک طرف جنوبی ٢٨ ارضک طرف شمالیسی ٢٩ مکه مشرفه نک طولی التمش یدی درجه عرضی
یکرمی بر درجه در قسطنطنیه نک طولی التمش طقوز درجه در پس مکه نک طولی اوندن سکز درجه زیاده اولمش اولور اوندن یوز
یتمش فرسخ اولور و قسطنطنیه نک عرضی مکه نک عرضندن یکرمی درجه زیاده اولمش اولور یکرمی درجه عرضندن دورت یوز
قرق فرسخ اولور مجموعی التیوز اون فرسخ بو جمله ارکوب سکز فرسخدن توتسیا یتمش التی کونلک یول اولور مکه ایله
استانبولک آراسی در اقلیم اولی خط استوادن اعتبار اینلر قاتنده اقلیمسز بعضک آخر عمارت در اما اون ایکی درجه
و قرق دقیقه در و اوندن اعتبار اینلر قاتنده آخر عمارت غایه اوزون کونی اون التی ساعت و ربع ساعت اولدوغی حینده و
بعضیلر اوزون کونی یکرمی ساعت اولدوغی یرده بر جزیره وار و معمور در آدینه تولی دیرلر اول جزیره نک خلقی غایت
صوغوق حماملرده ساکن اولورلر ایمش و اوزون کونی یکرمی اوچ ساعت اولدوغی یرده آدملر واردر وحوش

بلکز دیرلر سبته بو غلط در عوام غلط ایدوب سبته دیرلر مد دکزک قبارمسیدر جزر اکسلمسیدر بونک سببی
بودر که شمس بو قدر قالوبجه روزگار قالقوب ایله دکز قبارر و شمس اینوبجه روزگار یاتوب دکز اولکی قرارینه وارر کونک
کیجه لوتنه روزگار حرکت باشلر آخرنه سکن اولور بو نظره جزر یومی و مد یومی دیرلر مد و جزرک شهری و دخی اولور
قمرک نوری زیاده اولدوقجه دکزک صویی زیاده اولور سببی بودر که قمر رطوبت عالمه اثر ایدر آی طولی ایکن کمال
ایلکدر و اخلاط زیاده اولور حجامت و فصد آی طولی ایکن کرکدر دیدیکلری بو نوندن اوتوریدر آی طولی ایکن
یغلر تز بیور و آی کیدر شدت کیمه یه نزله و رطوبت اثر ایدر و ایلکک اولدوغی اوزره سنه وارنجه بالقلر دکز یوزینه
چقارلر اوزره سنه آخرنه وارنجه دکز دیبنه کیدر بلکه بر کیجه آی مشرقدن نصف نهار دائرسنه کلنجه صو اوزرینه کلوب
نصف نهاردن مغربه وارنجه قعود دریایه کیدر غرندل غین معجمه و رای مهمله نک ضمه سیله و سکون نون و دال مهمله و لام
ایله غرندل قلزم بحر قیصر عجایبدن ایدوب یتمش میل قدر واسع اولور اول احمد کوسیه که غرندل دیرلر اینی و ضع اولمشلر
بر ضلعک اسمیدر بحر برکه مصر یا بوتش منه انجذوب تا جبال اوضم انی حبشی و بعضاًلی و برمزاید بحر الروم
یعنی آق دکز بو دریا بحر اوقیانوسدن جنوب شرق طرفنه چکیلور ابتداسی سبته ایله اندلس قره سی مابیننده در بو بحرک
طولی بیک بدیوز اوتوز التی فرسخدر و بونده یوز قرق جزیره واردر بحر قلزم بوکا قزل دکز دیرلر اما حجازده بحر قلزم
دیرلر بونک طرف شمالیسنه قلزم برشهر در بو بحرک ابتداسی عدن قره سیله جبل مندب مابیننده در بحر هند دن
جنوبدن شماله چکیلوب سواحل یمنی تجاوز ایدوب جده یه متصل اولور بحر نیطش کسر نون و سکون یا و تحتیه و کسر
طا مهمله و شین معجمه ایله قره دکزک آدیدر ما النیطش ازاق دکزنک آدیدر قره دکزک فنارندن انتهاسنه وارنجه
اوزونلغی بیک اوچیوز میلدر و قره دکزده التی جزیره واردر بحر بردیل بحر ورنک بحر خزر فتح خا معجمه و الکی
زای معجمه ایله باب الابواب اردندن ترکدن برانت عظیمه در بونلرک بلادینه بلاد الخزر دیرلر بو بحر اول بلاده نسبت اولنور
و بوکا بحر آبکون و بحر جرجان و بحر طبرستان دخی دیرلر بو بر مستقل آچیق دکزدر دکه دریای محیط و سائر دکزلره اتصالی
یوقدر و طول لا [illegible] و استداره قریبدر جانب غربی شروان و دربند و دمور قپو دیدیکلری موضعدن ابتدا ایدوب جنوبا
و شرقا ممتد اولوب اردبیل و لاهیجان و موغانه و بلاد کیلان و دیلم اوغرایوب آبکون بو بحرک نهایت شرقیه سیدر بعده
شمالا و مغربا ممتد اولوب دمور قپو یه کلور بونلرک شرقدن غربه طولی ایکیوز التمش فرسخدر عرضی ایکیوز فرسخدر و بونده
جزایر معموره یوقدر اما خرابه واردر بحیره ونطیه ترکیبی کول دیدیکلریدر خط استوانک جنوب طرفنده ایکی کول
واردر بری غربی بری شرقی جبل قمرک نیلک چقدیغی طاغدر اول طاغدن اون ارماق جنوبدن بشی غربی اولان کوله
و بشی شرقی اولان کوله دوکیلور نیل مصرک اصلی بونلردر بحر کور خط استوا اوزرنده بر کولدر ذکر اولنان ارماقلر
بوکا دوکیلور بعده اوچ بلوک اولوب بری شماله آقوب مصره کلور نیل مصر در بری شرقا آقوب زنج و حبش

ولالتینده مقد شویه کلور نیل مقد شو در برّ غربه آقوب بلاد سودانه غانه یه کلور نیل غانه در بعضیلر بو کولنه

اهالی نیل مصر چوق دیشلر نیل مقد شو دیر نیل غانه نه غیر طاغدن چیقر دیشلر **بحیرهٔ زغر** قصبهٔ زاده فتح غینه یعنی بحیرهٔ لوط در اوا

معطل ایدرلر من بر قریه نک اسمیدر اصلی زغر حضرت لوطک قرینینک آدیدر بو قریه کوکب اولدوغیچون زغر دیشلر

و بوکوله **بحیرهٔ منتنه** دیرلر یعنی قوقش بالقلری و غیری بونده اصلا اونمز بوکوب اولدوغیچون **اردون** ارماغی

دخی بوکا آقوب قالورلر بو کولکه **حمره** دیرلر بر شهر چوق اولدیار کبی خلقی آنه باغلی بیتک جیقلرینه سورلر

ارکک اخریای دیشی حرمای اصحاق کبیدر دیرلر بو کولک دوری ایکی کونلکدر زیاده **بحیرهٔ قدس بحیرهٔ حمص**

دخی دیرلر **نهر ارنوط** حمص ابرکولدن طرف شمالیسنده طاشله بر ستریا بلمنه اسکندریا بهشترد دیرلر اوکسترکه

شرقدن غربه طولی بیک ایکیوز سکسان ییرد ذراعدر و عرضی اوتوز سکز بیچوق ذراعدر اول صوفی جسری ایدوب کول

ایدر بو ارنوزلسه کول ارماغی اولور شمالدن جنوبه طولی اوچ کونلک یولدر عرضی سکسنده برابردر بو لک بالتقر واردر

واوریسنده قره طاش بناء ولنمشدر ایکی بوبچ واردر **نهر جیحان** علی قندلس بوکا جهان صوبی دیرلر بونک اصلی

مرعش اوجکونلک یرده چیقوب قابح ارماغلاردر **عیون جیحان** دیکله معروفلردر شمال طرفنده جنوب بحر رومه دوکیلور

نهر سیحان منبعی ملاطیه به اوجکونلک یرده در جیحاندن کیچه کور حصارینک طرف شرقیسنده جنوب **مصیصه**

اسنده جیحانله براولوب بحر رومه اوغارلر **نهر انقره** قره دکزه آقر **نهر هرتل** علا بچه طغیلدن سیناب جانب

انیوب قره دکزه دوکیلور **هرقله** بو نهرک کنارنده بحره قریب برشهر ایدی انقاضی ردن کرشیو خراب ایتمشدر **نهر تیج**

دیو کلر جیحوندر **نهر شاش** سیحوندر **نهر مهران** سندده در ناحیهٔ **ملتان** ده اوغار سیوکده و طلتوندر در بر تیره

بوندن بشهدر واردر **نهر کنک** اهل هند قاتنده معظمدر ایکا حج ایدرلر و کندولرینی انده غرق ایدرلر کنارنده کشیلر

قتل ایدرلر آب زمزم کبی هدیه ایلترلر **قنوجک** طرف شرقیسنه اوغار قلزم دواهی و مضایقه معناسنه در

بحر قلزم اول جهتدن دیلدکه ایکی طاغک ارسنده مضایقه ده واقع اولمشدر متوتیر بو بحرک ساحلنده غربی

واقع مصرک شرقیسنده برمدینه وار ایدیکه اکا قلزم دینلور ایدی و اوداخرابه اولمشدر بو بحرک اول مدینه نک اسمیله

تسمیه اولنمشدر **در بیان عدد کواکب مرصوده** قورشیه بینکده یکرمی طقوز اقسام کواکب ایکیدر سیاره و ثابته

یدیدر ایکا کواکب سیاره زحل مشتری مریخ شمس زهره عطارد قمر بو یدی سیاره یه خمسه متحیره دینور قران اقسام الجنس الجوار

الکنس فالمدبرات امرا دیرلر و کندونه مطلع بونلر در خنس دینور سیرنده مستقیم اولوب سیراده رجوع ایدوب کنس دینور بر دخی

جو یانها ایدوب بنه نهار اولور بعضیلر شمس و قمر خمسه دیشلر بحیره خنس جوع معناسنده کنس ...منه دخولدر

اولور کنس کوکب شمسک وجنوبی التنه کیردکده دیشلر بونلر متحیره دخی دینور سمت سیرلرنده رجوع ایدوب حرکه

شرقیه و غربیه تابع اولورلر عینی دبونلرک اسامیسی ضمنیه متعقده رحلان اثنا ابطال در صل حقد معناسنه

دیشلر قرانی نجم ثاقبدن مراد اولدر دینور **مشتری** دینور کو یا حسنه کندو یه جاتولدر نجم سعد و شرف اولدوغیچون

دیشلر **مریخ** مرضخ ماخوذدر بر برینه سورلر آتش چوق قزل اولدوغیچون مریخ دینور بعضیلر ایدر مریخ شفق اوده

دینور که ملکه اودور انلر قیرمزی کترمک وصول حسابر مریخ کبی اعوجاج واردر **شمس** کواکب سیاره

اورته سنده در سماء وسط طوقوز اولور **زهره** ابیض و نیر دیمکدر **عطارد** نافذ در مرام بها اکا کاتب دینور کواکب اکا

مقارن و ملابس اولانله تصرف چوق اولدوغیچون **قمر** بابنده اثر لرز خلقه کیوان مشتری یه تیر و حیسی مریخه بهرام شمسه مهر

زهره یه ناهید و بیدخت عطارده ارس قمره ماه دینور ما عدا یه ثابته دیرلر او کواکب اتیمدی کیچه باقی بطلوع کترلر

و سبعهٔ سیاره دن هر برینک خاصه بر فلکی وار در طبقه ر فلکلر بزه قریبی فلک قمر و فلک عطارد و فلک زهره و فلک

شمس و فلک مریخ و فلک مشتری و فلک زحل در و فلک ثوابت سبعهٔ سیاره دن اوزکه کوریلن نجوم فلک ثوابتده در

او ززنده فلک محیط در اکا فلک اطلس و فلک الافلاک و فلک الکل دینور بعضیلر ایدر فلک سماء المحیط ایدر فلک ثامن

کرسی و فلک تاسع عرش در و فلک تاسع دائما دور ایدوب دو لاب کبی ایرکیرمی درت ساعتده برکره دوادابیکه دورانه

شرقدن اولوب غربه دور دور ایکه افلاک ثمانیه دونورلر کواکبیله دوکتی قسریه دریغه کندو اختیارلریله کلدر فلک

اطلس افرر دونورلر و فلک تاسعک ذکر اولان حرکتنه اولور لیل و نهار نهاردن مراد جرم شمسک افق ارض فوقنده

اولدوغی زماندر تحتنده اولدوغی زمانی لیلدر و فلک کواکب ثابته اون ایکی قسمدر برقا و نه الف الف اولوب هر

قسم اون ایکی قسمدر هر قسمه بر برج دینور اسمای حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبله میزان عقرب قوس جدی دلو حوت

بونلر دورد برج التمش قسمدر هر قسمه بر درجه دینور و هر درجه التمش قسمدر هر قسمه بر دقیقه دینور و هر دقیقه التمش

هر برینه ثانیه دینور بهکذا ثالثه رابعه خامسه و ثوانی عشر ما فوقنه وارنجه هر اوچ برجه بر فصل دینور زمانی دوت فصلدر

ربیع صیف خریف شتا جهات اقطار دخی اولدر شرق غرب شمال جنوب وارکان دخی دورتدر نار هوا آب تراب طبایع

دخی دورتدر حرارت برودت یبوست رطوبت اخلاط دخی دورتدر بلغم قان صفرا سودا ریاح دخی دورتدر صبا دبور شمال

جنوب حمد بحد و ثناء لا یعد اول کاف نون والقلم و ما یسطرون که بروج دوازده و طبقات زرنگار کواکب سبعهٔ سیاره

و انجم سیاره برله مزین و خطه زمینی انهار و انجم کلشن ایلدی و درود نا محدود اول صاحب مقام محمود و لوای محمود

و حوض مورود که خاک پای فرق فرقد سا تاج و لمعهٔ نور جبینه ضیاء زینت بخش جدود و آل عظام و اصحاب کرام که سعادت چرخ

انجم درخشان و هدایت اوج مهر درخشانلردر **در بیان افلاک** بعده چونکه ارادهٔ ازلیه و مشیت لم یزلیه عالمک عدمدن

وجوده کتورمکه تعلق ایلدی اقتضا و تشریع ایلدی تا که اولوا الابصار و ذوو الاعتبار موجب فاعتبروا یا

اولی الابصار اثرندن متاثر استدلال ایدوب وجود واجب الوجودی و وحدانیت محضه و دلیل ساطع و برهان قاطع آثار

غیر شمار و قدرت دثار ایله ابتنا و اخبار اسما حق اکا بودلولر برجوم بسیط خلق ایدیکه علمای علم و تفسیر و بلاغة

وفضلای اهل سنت وجماعت اول جوهره قلم دیرلر نتکم رسول عم بیوررلر اول ما خلق الله القلم وحکما آکا عقل اول
جوهر عقل مجرد دیرلر بو قولده اشارت مصطفویه وارددر اول ما خلق الله العقل اما اصحاب تحقیق وارباب تدقیق
یانلرنده اول جوهر کرتن روح خاتم النبیین علیه افضل الصلوات واکمل التحیات زیرا روح رسول عم مبین مبدا افلاکدر نتکم
حق تعالی حدیث قدسیده بو معنایه ایما ایتمشدر لولاک لولاک لما خلقت الافلاک پس حق تعالی اول جوهره نظر عظمت
بله ناظر اولیجق اینسه ذوالجلال وهیبتندن ماه رنکارنک طاقت قدرت وقدرت استقامت قالمیوب مانند زجاج اریوب بحر
مواج اولوب دردن بر جوش وبعضی صدمه خروش ایله اضطراب والتهاب اولدی … بو حرکت اوزره برقرار اولمق
ایله بر بخار وکف اولدی بخار لطیفندن طبقات افلاکی وکف کثیفندن کرۀ خاکی خلق ایلمشدر نتکم جلال الدین بلخی بو معنایه اشارتله بیورر
یک گوهری چو بیضه جوشید گشت دریا . کف کرد وکف زمین شد زدود آسمان شد . واول گوهر پاکک و
جوهر تابناکک انوار عنایت شعار وآثار هدایت دثارندن کواکب طلوع ایلیوب سقف مرفوع بیت معمور کبی تزیین وترصیع
ونجوم ملیح رجوم شیاطین ایلمشدر انا زینا السماء الدنیا بمصابیح وجعلناها رجوما للشیاطین واول نجومدن یدیسنه حکما
زعمنجه فردیشوکه وتأثیرات واردر ودیرلر هر بری بر فلکه وبر اقلیمه پادشاه ایلمشدر زحل مشتری مریخ آفتاب زهره
عطارد قمر در بیان عدد افلاک حکمای متقدمین وفیلسوفان پیشین … مصر وفیثاغورث وسقراط اوزره
کیچه هر فلکه نام تعیین ایدوب آنلره غیری بیلمیوب تبیین ایدرلر اولکی فلکه فلک قمر وآسمان دنیا دیرلر ایکنجی کوکه چرخ عطارد
اوچنجی فلکه آسمان زهره ودردنجی کوکه فلک آفتاب بشنجی چرخ فلک مریخ التنجی آسمان فلک مشتری یدنجی فلک زحل
سکزنجی فلک ثوابت اما اهل شرع اول کوکه کرسی اعظم دیرلر طقوزنجی فلکه فلک الافلاک وفلک اعظم وچرخ
اطلس دیرلر نقوش وصور آندن مبرا اولدوغیچون اما اهل شرع آکا عرش معظم اطلاق ایدرلر ما وراسنه معقول بشر
یول بولمز الا لاخلا ولا ملا دیرلر آنی اول ذات پاک وخالق متعال داناتر که علام الغیوبدر در بیان اطلاق بروج
حکمای عبرة شمس وحکمه دان وعلمای سبعه قیاس وساحة بیان بطلمیوس ومحیطی که ریاضته قوی وعلم رصد …
بولمشلردر ایلدیلر که سبعه سیاره دن غیری نجوم جمله فلک ثوابته ده ثابت در برقرار وعقود صور شکل فلکی ثوابتی اون ایکی
ایدوب هر قسمه بر برج اطلاق ایلدیلر وهر قسمده موجود اولان یلدیزلره نظر ایدوب کیمی باش یرنده وکیمی آیاق یرنده
کیمی صورتنه ملاحظه ایدوب جمله سندن بر حیوان صورتن اخذ ایدوب اول حیوانک اسمیله تسمیه ایلدیلر شول حمل ثور عقرب
سرطان اسد حوت جدی جوزا کبی وبعضی قسمک یلدیزلرنی حیوانات تشبیه ایمیوب جمادات نسبیه تسمیه ایلیوب
ادراکه آدمیله دیر دیلر میزان دلو سنبله قوس کبی بر برجک اسمی بویله در حمل ثور سرطان جوزا اسد سنبله میزان
عقرب قوس جدی دلو حوت وهر بر برجه خانه اطلاق ایلدیلر جمله اون ایکی برج سبعه سیاره نک بیتیدر که زحل
ومشتری ومریخ وزهره وعطارد متحیره در ایکیشر خانه دیر دیلر زحلک جدی ودلو برجی دیرلر مشتری قوس وحوت

برجی

برجی عطاردک سنبله وجوزا برجی وایکی یلدز غیر متحیره در بری آفتاب در آکا اسد برجی دیرلر وبری قمر در سرطان
برجی ویردیلر در بیان سبعه سیاره حکمای … علمای رصد نشین نتکه افلاکک هر برینه بر اسم ورسم ویردیلر
سبعه سیاره هم وانجم دوازده نک دخی هر برینه بر اسم ورسم بیان وسعادت ونحوست … ایدوب هر برینک تدبیر فلکی
ایدوب وحکمت تأثیرن ذکر ایدوب برینه زحل دیرلر بر آدی کیوان نحس اکبر در یدنجی فلکک پادشاهی واقلیم اولک حاکمی
مرقومه حقانان وهندستان اونک ایکی برجی اوتوز ایکی یلده دور ایدر وبرینه دخی مشتری دیرلر واورمزد وبرجیس
دخی دیرلر التنجی فلکک وایکنجی اقلیمک پادشاهیدر سعد اکبر در مربی انبیا واولیا وعلما وحکما در اونک ایکی برجی اون ایکی یلده
دور ایدر وبرینه دخی مریخ دیرلر بر آدی بهرام … جلاد فلکدر نحس اصغر در بشنجی فلکک میرانی اوچنجی اقلیمه امیردر مربی اهل
سلاح واتراک وخونریزیدر … اونک ایکی برجی ایکی ییلده بر آیده سیر ایدر وبرینه آفتاب دیرلر بر آدی نیر اعظم و
خورشید وخور … دخی دیرلر دردنجی فلکک پادشاهی واقلیم چهارم شاهیدر سعد … پادشاه زمانه ووزرای
عالی مکانه وارباب دولت واصحاب سعادت … در سعادته ونحوسته غالبدر هر آیده بر برجی دور ایدر تمام بر ییلده اون ایکی
برجی سیر ایدر وبرینه دخی زهره دیرلر بر آدی ناهید در اوچنجی فلکک امیری واقلیم پنجم میری در سعد اصغر در مربی زنان
خوانندکانه ومطربانه در اونک ایکی برجی سکز آیده سیر ایدر وبرینه عطارد دیرلر بر آدی دبیر فلکدر ایکنجی فلکک شاهی واقلیم ششم
پادشاهیدر مربی اهل قلم وارباب رقم وارباب … وفضلای معصومدر … اونک ایکی برجی اوچ آیده
… سعادته رغبت کاه نحوسته طالبدر وبرینه قمر دیرلر اولنیر اصغر دخی اطلاق ایدرلر آسمان دنیا
شاهی واقلیم هفتمک پادشاهی … مربی عوام واهل سوقدر … اونک ایکی برجی بر آیده دور ایدر
تتمه حکما بنی آدمک عمرینی … اوزره بیان ایلیوب هر یلدزه نسبت ایدوب … اطلاق ایلدیلر … اول یلدز
اولدر کان … آدم … وما یعلم تاویله الا الله هو مثلا زحلک سیری غایت بطی اولمغین دوری کلی
آدم جسیم وقوی ودراز عمر اولور وشمولی مانند قمره منسوب دیرلر سیری غایت تیز اولمغین بوده دور کلان آدم وانجبار
کوچک اولور … تیز هلاک اولور دیرلر والله اعلم در بیان احوال ربع مسکون کتب صور الاقالیم وکتب مسالک
وکتب … وطبقات منجمین حکمای متقدمین وعلمای متاخرین … نقل اولندوغی اهل دانش علم هندسه بر ایله فلکک
مقدارلری قیاس ایلدیلر که انسان … بو یوز سیلدیلر قطع ایدر اما بو یوز سیلک یولی … قطع ایدر
دوری … مرور ایام وعبور شهور واعوام … سبب … بر … مقدار جانب
شمالیسی … قالوب … ربع مسکون دیرلر وباقی … جانب شمالیسی … یوقدر
یولی غایت شدت … ونهایت … سرمادن خالی قالوب جانور … وجانب جنوبی اکثر دریا … دیرلر وطرف
جنوبیسی … غایت حدت حرارتندن خالی قالوب حیوانات قرار ایدهمیوب ریکستان اولمشدر

اکا دریای رومک رهانی دیرلر انی الحق بول اعتدار قالدی حکما اول معموره دن بر بخش ایدوب سیدی اقلیم دیولر
فی الجمله بر احاطه ایدوب معمورده خریب بر بخش ایدوب سیدی دریا اطلاق ایدرلر بونلردر دریای محیط دریای احمر
دریای حجاز دریای حبش دریای قلزم دریای طبرستان دریای مغرب دریای محیط کره ارضی تمام دور ایلمشدر انکچون
دریای محیط دیرلر ذکر اولنان التی دریا بحر محیطه اولشور اما بعضی مشرقدن مغربه اقار دریای مغرب شرقه اقر دریای محیطی
الله تعالی برجانبه دکلدر بر کره درایلر **دربیان اقلیم اول** اقلیم آوار زحله متعلقدر ابتداسی اول مکاندندر اعتبار المنتر کی
کونن غایة اوزون اولدقده اون ایکی و ربع ساعة اوله و اول دیارک اورته سی غایة کوننک اوزونی اون اوچ ساعة
اوله مکاندر اقلیم اولک مشرقدن مغربه دک بیک ایکیوز بش فرسخدر و انی یوز فرق بیدرم فرسخدر بو اقلیمده یکرمی بیوک
طاغ واردر و اوتوز بیوک ارماق واردر و بیک پاره شهر واردر بش پاره سی سواد اعظمدر اول شهرلر بونلردر
سیام و فرغانه و بعض بلاد البربر و سودان بلکه معدن آلتوندر و حبشه و صنعا که دار الملک یمندر و نجران و ظفار و جرش
و زبید مهره و دنقله و مدینة النوبه و جرمی که دار الملک حبشدر و یمن دیارنک اکثری و زبید و عدن و نجد و سبا
و حضرموت و مدینة الطیب که فاضل طبیبی بو شهردندر کشف حاشیه سی واردر و معلا و ضفاره که قبه عدندر و دیار
حجازک جانب جنوبیسی و جزیره کرک هندستانک جانب جنوبندن بعض شهرلر و دیار صیننک بعض شهرلری بو اقلیمک
آدمیسی قره لردر **دربیان اقلیم ثانی** ایکنجی اقلیم مشتریه متعلقدر ابتداسی اول مکاندرکه غایة کونی اوزون
اولدقده اون اوچ و ربع ساعة اوله و اورته سی اون اوچ بچوق اوله بو اقلیمک طولی مغربدن مشرقه دک ایکی بیک
دورتیوز فرسخدر و عرضی بیک یوز اوتوز التی فرسخدر بو اقلیمده یوز بیوک طاغ واردر کوه جواهر دخی بو دیاردهدر
و اوتوز بیوک ارماق واردر و ایکی بیک پاره شهر واردر التیسی سواد اعظمدر اول شهردن بعضی بونلردر بربر شهرلرک
بعضی و دیار کشمیرک بعض شهرلری و چین شهرلرینک بعضیسیدر و جنوب هند دیارنه وارر و سند شهرلرنک اکثری
منصوره و سرندیب و دریای کجی و بعض شهر عرب جزیره سندن مکه و مدینه و طائف و جده و نجران و هرمز
و بعض بلاد الصین بو اقلیمک آدمیسی قره ایله کندم کونی اورته سندر **دربیان اقلیم ثالث** اوچنجی مریخه متعلقدر بو
اقلیمک ابتداسی غایة کونی اوزون اولدقده ساعة اون اوچ و ربع اولان موضعدر و اورته سی اون درت اولنمقدر و بو دیارک طولی
مشرقدن مغربه دک ایکی بیک یوز یکرمی فرسخدر بو اقلیمده اوتوز التی معظم طاغ واردر و یکرمی بر نهر عظیم واردر و اوچ
بیک شهر واردر بو جمله دن یکرمی ایکیسی شهر عظیمدر بعض دیار طنجه و بعض دیار بربر و افریقیه و قیروان و طرابلس و اسکندریه
و مصر و دمیاط و مداین و بیت المقدس و شام و کوفه و مداین و بغداد و واسط و بصره و حمص و اهواز و اصفهان
و فارس و یزدک و کرمان و سیستان و زابل و مولتان سند شهرلرندن و قندهار هندلرندر و کشمیر و دار الملک و چین
و شیراز و تبت بو روخوزستان و دیار دقتک و بعض شهرلری و سیرانه ملای روان و غزنه بو اقلیمک آدمیسی قره بوغدایدر

دربیان اقلیم رابع

دربیان اقلیم رابع بو اقلیم آفتابه متعلقدر بو اقلیمک ابتداسی کونی غایة اوزون اولدقده ساعة اون درت
و ربع اولان مکاندر و اورته سی اون درت بچوق ساعة اولان یردر بو اقلیمک طولی ایکی بیک بو یوز ظن فرسخدر
و عرضی یوز اوتوز فرسخدر بو اقلیمده یکرمی بش کوه عظیم و اوتوز نهر فراوان واردر و درت بیک پاره شهر واردر
ایکی یوزی سواد اعظمدر اول شهرلر بونلردر طنجه و افرنجه و جزیره قبرس و رودس و طرابلس الشام و طرسوس
و انطاکیه و حلب و ملاطیه و قره امد و ارزنجان و نصیبین و موصل و سرمن رای و تبریز و حلوان و ارزروم
و سهرورد و زنجان و نهاوند و سلطانیه و همدان و ابهر و قزوین و ساوه و قم و کاشان و ساریه و سمنان
و دامغان و استراباد و بسطام و جرجان و اسفراین و شهرستان و سبزوار و طوس و نیشابور و تون و
روزن و هرات و سرخس و مرو و بلخ و ترمد و بدخشان و تبت و بعض بلاد ختن و خطا بو اقلیمک آدمیسی
کندم کونی اولور **دربیان اقلیم خامس** بشنجی اقلیم زهره یه متعلقدر بو اقلیمک ابتداسی اول مکاندرکه کونی
غایة اوزون اولدقده اون درت بچوق و ربع ساعة اوله بو اقلیمک طولی مشرقدن مغربه وارنجه ایکی بیک التی
بش فرسخدر و عرضی یوز یکرمی فرسخدر بو اقلیمده اوتوز بش پاره کوه سرافراز و اوتوز نهر عظیم واردر و اوچ بیک
پاره شهر واردر ایکی یوزی سواد اعظمدر اول شهرلر بونلردر اندلس و سمعوریه و قونیه و آقسرای و اقشهر و
قیصریه و سیواس ارض الروم و دیار ارمنیه و شروان و خوارزم و بخارا و سمرقند و خجند و ختن و اقصی
بلاد الترک و دوده که شهر بطلیموسدر و برغاس که شهر جالینوسدر و جاج و ترکستان و ایغورخان دیارنک بعضی
بو اقلیمک آدمیسی بغدای الیکی آقه مالدر **دربیان اقلیم سادس** التنجی اقلیمک زحلیسی عطارددر بو اقلیمک
ابتداسی اول موضعدندرکه کونی غایة اوزون اولدقده اون بش و ربع ساعة اوله اورته سی اون بش بچوق ساعة
اوله بر یردر بو اقلیمک طولی مشرقدن مغربه وارنجه ایکی بیک و طقوزیوز سکسان فرسخدر و عرضی طقسان
فرسخدر بو اقلیمده یکرمی طاغ و اوتوز اوچ پاره بیوک ارماغ واردر و ایکی بیک پاره شهر واردر طقوز پاره سی
سواد اعظمدر اول شهرلر بونلردر شمال اندلس و روم شهرلرنک بعضی [illegible] بو اقلیم
سادسک اورته سیدر اما سولای تعلق قوش ری اوزره اقلیم خامس [illegible] و
باب الابواب و مونتار و تورکستان و قرم و روم ایکی [illegible] **دربیان اقلیم سابع**
یدنجی اقلیم قمره منسوبدر ابتداسی اول مکاندرکه کونی غایة اوزون اولدقده [illegible] و ربع اولور
و وسطی اول مکاندر [illegible] بو اقلیمک طولی مغربدن مشرقه [illegible] ایکی بیک ایکیوز التی
فرسخدر و [illegible] کوه کران و فرح نهر روان واردر و بیک پاره شهر واردر
اون پاره سی سواد اعظمدر بونلردر دیار سقالبه نک بعض شهرلری و دیار روسک بعض شهرلری بلغار

وشمال بلاد یاجوج وماجوج بواتلبمك آدمیسی آنلر جاری ادرنه سنه در بو قدر یراوزره ربع مسکونده یوز سکسان طاغ واردر والتیمش اون دورت ارماغ واردر واون بیك شهر اولور بونلرک عددی سواد اعظم جملهسی الله تعالی کلام عمانیه والالم جرم ارضك سبعه سیاره یه نسبتی در

اعظم اجرام کونشدر بوندن فلك مشتری اندن فلك زحل اندن مریخ اندن زهره اندن قمر اندن عطارددر کونش تخمینا جرمی یوز التمش جرم ارض دکلودر جرم مشتری سکسان ایکی ارض دکلودر جرم زحل یتمش بیر دنیا دکلودر جرم مریخ تخمینا بر بچوق دنیا دکلودر جرم ارض ادتوز جرم زهره دکلودر جرم ادتوز طقوز جرم قمر دکلودر جرم ارض تخمینا بیك یکرمی ایکی جرم عطارد دکلودر والله اعلم بحقیقة الحال وکیفیة المقال

ابن الوردی جریده سنده دیمشدر بطلمیوس قتنده استوادن عرض یکرمی دورت بیك میل اولدوغی تقدیرجه سکز بیك فرسخدر وهر میل ذراع ملك ایله اوچ بیك ذراعدر وذراع مذکورک هر بری اوچ شبردر وهر شبر اون ایکی اصبعدر وهر اصبع بش شعیر عرض قدردر وصحن ارض یوز بیك التیوز ادتوز میل اولدوغی تقدیرجه ایکی بیك بشیوز قرق بش فرسخدر ونقشه فرسخدر بس بسیط ارضك کلیسی یوز اوتوز ایکی بیك کره بیك والتیوز بیك میل وایکی یوز سکسان سکز فرسخدر

والله اعلم

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی زین الاقالیم السبعة بالبلاد وعمرها باهل الاسلام من العباد والصلاة والسلام علی نبیه محمد صاحب الشفاعة وامام العباد وعلی اله وصحبه الذین هم الاقطاب والاوتاد الی یوم التناد وبعد ارباب معارف واصحاب لطایفه خفی اولمیه که خلق مابینده اطراف عالمده واقع اولان شهرلرک شهرستانی بولدغی عددر واکا قریب قاج آلتی وقاج کونلك یولدر دیو اخبار بعض مجالسده سویلنکلمك عادت اولمشدر وسویلنن اخبارک دخی بعضی صحیح اولوب اکثری غیر صحیح اولدوغی معلومدر زیرا اکثر بعضی کمسه مبالغه قصد ایدوب واقع اولان بعددن زیاده ذکر ایدر و بعضی دخی سبیل تخمین وتقدیره وصف ایدر بو سببدن بو اضعف العباد وافقرهم الی الله ولی الارشاد مصطفی بن علی الموقت فی جامع الخاقانی السلیمانی رحمه الله رقم ایلدم بو رسالهٔ عالیشانی وفلك دستکاه سلطان ارحم واعظم وخاقان اعدل واکرم مستخدم خواقین العرب والعجم مستعبد سلاطین الامم اضاء نور اقباله فی ظلمات التجور والطغیان وافاض علی البرایا مزایا البر والاحسان وهطلت من اکرامه نعم المفاخر علی العالمین وحصلت بانعامه دیم العواطف علی سکان العالمین سلطان ابن سلطان سلیمان خان عمرت بنیانه خزانهٔ عامرهٔ حقیرانه تحفه وهدیه اولمق ایچون اقالیم سبعه ده واقع اولان بلادن یوز شهر اختیار ایدوب که بعضی بو دیارک خلق مابیننده مشهوردر و بعضی غیر مشهوردر وهر شهر دخی اقالیم سبعه نک قانغیسی اقلیمنده اولدوغنی و شهر قسطنطنیه ایله که مرکز بلاددر بو طول شهر خط مستقیم تقدیریله بعد نسبی نه مقدار میل اولدوغنی بیان ایلدم و میل قوم بیننده واقع اولان اصح اقوال وشرع شریفده معتبر اولان میل دورت بیك ذراعدر هر ذراعك طولی یکرمی دورت بارمق انیجه در واوچ میل دخی بر فرسخدر و بر آتلو ایام بهارده سیر وسط ایله بر کونده تخمینا بر کوننده نهایتی یکرمی سکزه قریب میل انجق قطع ایدر اوله وا کر بعضی کمسه نک ده هنه بو رساله ده یازیلان نسنه یه مخالف کلور ایسه ذکر اولنان شهرلرک طرق اعوجاجندن ملاحظه ایلیه زیرا بر شهر قسطنطنیه دن فرضا ذکر اولنان شهرلره خطوط مستقیم چکلور اولنسه بو رساله ده ذکر اولنان امیالجه در تقریبا دیرز نتکم سابقا اکا اشارة اولندی و دخی هر شهرک اطول نهارلرکه شمس نهایتینه جنوب دوندوکی بو صفده اولور قاج ساعة وقاج درجه واقصر نهارلرکه شمس انتهاسنه انیوب ینه دوندوکی بو صفده اولور قاج ساعة وقاج درجه اولدوغی معلوم اولنه که هر اون بش درجه بر ساعتدر و دخی هر شهرک انحراف قبله سی خط نصف نهاردن قاج درجه اولدوغی شرقی میدر یا غربی میدر جنوبی میدر یا شمالی میدر نتیجه اینکر دخی بیله ذکر ایلدم و دخی هر شهرک اویله سی قسطنطنیه اویله سندن قاج ساعة وقاج درجه اوکدر ویاخود قاج ساعة ویا قاج درجه صکره اولدوغی شهرینه کوره و دخی هر شهرک طلوع وغروبی و نصف نهاری که اوکوردر ویا صکره اولدوغنی تفصیله بیان ایلدم اما بو قرار وار در که هر شهرک نصف نهاری متفاوت دکلدر هر کونده بر قرار دکلدر واما طلوع وغروبی متفاوت در هر کونده بر قرار دکلدر بو سببدن هر شهرک اطول نهاری واقصر نهاری و قنلرینه کجیه کوندز برابر اولدوغی و قتده طلوع وغروبی اوقاتنی حساب ایلیوب بیان ایلدم واکر

بعضلرک نکته‌سی بو دفعه جزیره‌سی که قسطنطینیه ایله ذکر اولنان مداین اوزره کسن اولکان امیالنک وسائر اعمالک
الطولی بویله ایدوکی بوندن معلوم اولمشلر جواب ویررزکه امانده معلومدر که هر شهرک طولی وعرضی واردر
اما طولنیک مبدئی جمهور اهالی افق جنوب جانبندن طوتلمشلردر الا بو قدر واردر که بعض اقصای جزائر خالداتدن
طوتمشلردر که زماننده قدیمده ذکر ایلدکلری معمور جزیره‌لردن ایدی شمدی معمور دکللردر ذکر نامعتمددر اکثر اهل فن طولنی بو
عالمقدر وبعضیسی ساحل بحر دیکله معروف اولان موضعدن طوتمشلردر که الآن معمور اولان موضعنک مسرقی اندن
اون درجه یعنی التیوز میله قریب جزائر خالداتدن برو در پس کیمدر طولی بلدهٔ اولی بلاد انک مبدئی نه موضعدن
ایسه او موضعک دائرهٔ نصف نهاریله او امراد اولنان شهرک نصف نهارینک مابیننده معدل النهار دائره‌سندن
بر قوسه دیرلر اما عرضنک مبدئی خط استوا دیدکلری موضعدن طوتمشلردر که دائرهٔ معدل النهار دائماً اونک موضعی
سمت الرأسندن مرور ایدر پس عرض بلد اول موضعک سمت الرأسیله مقصود اولنان شهرک سمت الرأسنک مابیننده نصف
نهار دائره‌سندن بر قوسه دیرلر پس طولیله عرضی نه ایدوکی معلوم اولدقدنصکره ایکی شهرک مابیننده اولان میلک
مقداری وسائر اعمالی طوللرندن وعرضلرندن استخراج اولنور تعیین اولنمشدر مثلا قسطنطینیه‌نک طولی س یعنی التمش
درجه در عرضی ما ه قرق بر درجه و اوتوز دقیقه در دمشقک طولی ع یتمش درجه در و عرضی لج ل اوتوز اوچ
درجه در و اوتوز دقیقه در که بچق درجه در فضل ما بین الطولین ی اون درجه در جیبی ی که ح اون درجه
و یکرمی بش دقیقه و سکز ثانیه در تمام عرض دمشق نو ل اللی التی درجه و اوتوز دقیقه که بچق جیبی ن ا نط
ثانیه در جیب ما بین الطولین جیبی تمام عرض دمشقه ضرب ایلدکده جیب تعدیل الطول ح ما نه ثانیه حاصل اولور
اندنصکره بو تعدیل المقتضی طرح ایلدک تمام تعدیل الطول فط و سه درجه و اوتوز ایکی دقیقه و التی ثانیه
حاصل اولور بونک جیبی الدق قرق دقیقه جیب تمام تعدیل الطول نط کر ثانیه اولدر اندنصکره عرض دمشقک
لج ل ع ثانیه در جیب تمام تعدیل الطول اوزرینه قسمه ایلدکده خارج قسمت لج ل ی ثانیه اولدر تقویس ایلدکده
تعدیل العرض قسطنطینیه عرضندن نقص ایلدک تعدیل عرض قسطنطینیه عرضندن اقل اولدوغندن اوتوز یدی عرضی بعد
معدل جنوبی ر کا دقیقه حاصل اولدر بونی طقساندن طرح ایلدک تمام عرض معدل فح لط دقیقه باقی قالدی
جیبی الدق جیب تمام عرض معدل لط لح ثانیه حاصل اولدر اندنصکره جیب تمام عرض معدل جیب تمام
تعدیل طولده ضرب ایلدکده حاصل ضرب مح لـ و ما ثانیه جیب تمام بعد بین البلدین اولدر تقویس ایلدکده
تمام بعد البلدین مح سو که ثانیه اولدر بونی طقساندن طرح ایلدک قسطنطینیه ایله دمشقک مابیننده بعد ما ح
ثانیه حاصل اولدر اندنصکره بو بعدی نوم الکی التی میل دخی ثلث نه میلدن متأخرین قاتنده بر درجه بو مقدار
میلدر ضرب ایلدکده ح کح ما ثانیه اولدر اندنصکره ضربدن حاصل اولان جدولک استینک التمشنجی جدولنده

تقویس ایلدکده قسطنطینیه ایله دمشق مابیننده ح کج میل و ل اوتوز دقیقه التیوز یکرمی سکز بچق میل حاصل اولور پس
ایدی میل احوالی معلوم اولدقدنصکره دمشقک وسائر اعمالک ایکی طریقین بیانی ایدیلم مثلا دمشقک عرضی لج ل دقیقه در
ظلی لط مه ثانیه در جیب المیلم که کج ـ سز ثانیه در ظلنی عرض دمشقه ضرب ایلدکده حاصل ضرب ه ٥ ٩ کج
ثانیه اولدر اندنصکره ضرب جیب تمام میلک اوزرینه که نه ١٩ د ثانیه قسمه ایلدکده خارج قسمت یو مه دقیقه نصف
التعدیل حاصل اولدر بو نصف تعدیلی طقسان درجه اوزرینه زیاده ایلدکده دمشقک نصف قوس نهار اطولی قو مه
دقیقه حاصل اولدر تضعیف ایلدکده اطول نهار رو عح کج دقیقه یعنی ایکیوز اون اوچ درجه و یکرمی سکز دقیقه حاصل اولدر
بو اجزاء اون بش درجه تقسیم ایلدکده بر ساعت اجزاسیدر دمشقک اطول نهاری اوندرت ساعت واوچ بچق درجه حاصل
اولدر و خوف بو ساعتی و درجاتی یکرمی درت ساعتدن نقص ایلدکده طقوز ساعت واون بچق درجه اقصر نهاری حاصل اولدر
مثلا دمشقک طولی ع و عرضی لج ل و مکه‌نک طولی عز ـ دقیقه در و عرضی کا لـ دقیقه در بونلر معلوم اولدقدنصکره
تمام عرض مکه‌یه ضرب ایلدکده و ز مه ثانیه اولدر تقویس ایلدکده تعدیل الطولی و لط ه ثانیه حاصل اولدر طقساندن طرح
ایلدکده محفوظ اول لج د ی ثانیه حاصل اولدر بونک جیبی نط له م ثانیه در اندنصکره عرض مکه‌نک جیبی
کا لط کد ثانیه در محفوظ اولک جیبی اوزرینه قسمه ایلدکده خارج قسمت کـ ح کج ثانیه اولدر تقویس ایلدکده
محفوظ ثانی کا م ه ثانیه حاصل اولدر اندنصکره محفوظ ثانی دمشقک عرض بلدی اوزرینه که نو لـ دقیقه در
زیاده ایلدکده محفوظ ثالث مح مد ی ثانیه حاصل اولدر بونک جیبی که مح لح لح ثانیه حاصل اولدر محفوظ اولک
جیبندن ضرب ایلدکده حاصل ضرب مح نط ثانیه اولدر تقویس ایلدکده محفوظ رابع ع و م کو م ثانیه اولدر اندن
محفوظ رابعی طقساندن نقص ایلدکده لح لح لح ثانیه باقی قالدر بونک جیبی اوزرینه که نو م ثانیه در جیب تمام محفوظ
اولک جیبی و نه مه ثانیه در قسمه ایلدکده خارج قسمت کط لح لح ثانیه جیب الانحراف اولدر تقویس ایلدکده
دمشقک جنوب جانبندن اولان نصف نهاردن شرق طرفنه انحراف قوسی کط له دقیقه اولدر یعنی یکرمی طقوز درجه
و اوتوز بش دقیقه و اما طلوع و غروبی شول فضل الطولین که ی درجه در دمشقک نصف نهار اطولی اوزرینه
که قو مه دقیقه در زیاده ایلدکده دمشقک طولی قسطنطینیه طولندن اکثر اولدوغندن اوتوز قو مد دقیقه اولدر
و دخی بو مجموعدن قسطنطینیه‌نک نصف قوس نهار اطولی که ص که دقیقه در طرح ایلدکده ربط دقیقه
باقی قالدر یعنی دمشقک اطول نهاری وقتنده شمسک طلوعی قسطنطینیه طلوعندن درت بچق درجه اوکوردر
اولدر اما غروبنه مثال مثلا فضل الطولین قسطنطینیه‌نک نصف قوس نهار اطولی اوزرینه که ص که دقیقه
زیاده ایلدکده طولی اقل اولدوغندن اوتوز ق کب که دقیقه اولدر و دخی بو مجموعدن دمشقک نصف قوس نهار
الطولی نقص ایلدکده ٥ ما دقیقه باقی قالدر دمشقک اطول نهاری وقتنده شمسک طلوع وغروبی قسطنطینیه

عروبنده برساعت وبر بچق درجه اوکوردر اولور واما اقصر نهاری وقتنده طلوعی وغروبی بونك عكسيدر يعنى بونك
طلوعی نه مقدار اوکوردر ایسه اول وقتده غروبی اول مقدار اوکورر اولور وغروبی نه مقدار اوکوردن ایسه اول وقتده طلوعی
اول مقدار اوکورر اولور وباقی اقليملرده شهرلرك امثالی وسائر اعمالی ذكر اولنمشدر قاعده اوزرینه استخراج اولنوب تعیین
اولنمشدر ودخى معلوم اولنه كه افلاكك حركتى ايكى درلودر بريسى فلكك حركتى مشرقدن مغربه در وبرى دخى مغربدن مشرقه در
اما حركت ظاهره كه هر بر كيسه مشرقدن مغربه اولان حركتيدر حركت بالعرضدر وفلك الافلاك يعنى فلك الاطلس فلك
الاعظم مشرقدن مغربه كيتدوكى حركت بطيئه سيدر سائر افلاك دخى بالعرض بو كله متحركلردر يوم نكده حركت
دولابيه نوع اوزرینه در بر نوع حركت حمائليه در وحركت طولانيه اولان نوع خط الاستوا دیدكلری موضعده اولور كه
دائما اول موضعده نصف نهار اون ايكى ساعتدر نهاری ونه كيجه سى بر قرار در دائره معدل كه فلك الاطلسك منطقه سى
دائما اول موضعده سمت راسندن مرور ايدر وكندى اوقدر اما حركت دموتيه اولان نوع شول موضعده اولور كه دائره معدل
دائما اول موضعده افقك دائره سى اوزرینه منطبق اولور فلكك دوری رافعه موازی رحی دوری گبی دور ايلر بروج
شماليه كه التيدر دائما بونلر افقدن يوقرو ظاهر اولور وبروج جنوبيه كه بونلر دخى التيدر دائما افقدن اشغه اولور
پس ايدر اول جهتدندر كه قچن شمس بروج شماليه ده اوله دائما اول موضعده كوندز اولور تا التى آيه وارنجه كيجه اولمز
وقچن بروج جنوبيه ده اوله شويله التى آيه وارنجه كيجه اولور كوندز اولمز بر ييل دائما اول موضعده بر كون وبر كيجه اولور
واما حركت حمائليه اولان نوع بو ايكيسنك مابينده اولان موضعده اولور كه دائما اول موضعلرده ليل ونهار مختلف
اولور [illegible] بر قرار دكلدر بو يرلر كبى معتدل سمت راسلرندن مائل اولدوغندن اولورلر ودخى بر شهرده
وار در [illegible] اقليمده [illegible] اولنمشدر ودخى اقليم سابعده بعض شهرلر وار در كه انلرده بعض اوقات عشانك وقتى
بولنمز [illegible] ازاق كبى [illegible] مقدار ايدوكى بعضيسى بريده ذكر اولنمشدر واما اقليم سابعدن اشغه بعض
معمور جزيره لر وار در انلرده بعضسنك قدرى [illegible] مقدارى احوالى بيان ايليم مثلا انكلتره ايله غرب مابينده بر معمور
جزيره وار در تولى ديرلر درت آى واردن كوندن مقدار عشانك وقتى بولنمز شفق غائب اولمدين فجر طلوع ايدر
اوتوز دخى اطول نهاری يكرمى ساعتدر واول جزيره نك اقصر نهاری دورت ساعتدر واول جزيره نك خلقى التى آى معمور
[illegible] كيجه اولور انلردن اشغه دخى بر جزيره وار در انك خلقى حيوانات گبى [illegible] بيلورلر برضعيفه
اشغه [illegible] كه انلرده اطول نهاری يكرمى بر ساعتدر بو وقتده دورت بش كون مقدارى كيجه اولمز واقصر نهاری
وقتنده اول مقدار كوندز اولمز ودخى بونلردن اشغه بعض يرلر وار در كه اطول نهاری وقتنده بر آى مقداری
كوندز اولمز بعض يرلرده ايكى آى مقدارى وبعض يرلرده اوچ آى مقدارى وبعض يرلرده دورت آى مقدارى وبعض
يرلرده بش آى مقدارى التى آيه وارنجه بو وجهله اما اكثرى معمور دكلدر صوغوغك زياده لكندن مسكن اولمغه

قابلية

قابليتى يوقدر [illegible] اوتورر واما اعلم شهر [illegible] شهرلره دخول ايلدك قسطنطينيه اقليم خامسدندر اطول
نهارى اون بش ساعت واقصر نهارى طقوز ساعتدر وانحراف قبله سى جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق
طرفنه قرق ايكى درجه در بروسه اقليم خامسدندر قسطنطينيه ايله مابينلرى التمش بر بچق ميلدر اطول نهارى اون
دورت ساعت واون اوچ بچق درجه در واقصر نهارى طقوز ساعت وبر بچق درجه در وانحراف قبله سى جنوب جانبنه
اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه اوتوز سكز بچق درجه در ودائما نصف نهارى بر درجه اوكورر اولور
واطول نهارى شمسك طلوعى برابر اولور وغروبى ايكى درجه اوكورر اولور وليل ونهار برابر اولدقده طلوعى
وغروبى بر درجه اوكورر اولور واقصر نهارى طلوعى ايكى درجه اوكورر اولور كتاهيه اقليم خامسدندر
قسطنطينيه ايله مابينى يوز اوتوز دورت ميلدر ودخى اطول نهارى اون دورت ساعت واون بر بچق درجه در واقصر
نهارى طقوز ساعت واوچ بچق درجه در وانحراف قبله سى جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه قرق
درجه در ودائما نصف نهارى ايكى درجه اوكورر اولور واطول نهارى شمسك طلوعى بر درجه وغروبى اوچ
بچق درجه اوكورر اولور وليل ونهار برابر اولدقده طلوعى وغروبى ايكى درجه اوكورر اولور واقصر نهارى
طلوعى اوچ بچق درجه وغروبى بچق درجه اوكورر اولور قره حصار اقليم خامسدندر قسطنطينيه ايله مابينى
ايكيوز ايكى بچق ميلدر ودخى اطول نهارى اون دورت ساعت واون بر درجه واقصر نهارى طقوز ساعت وايكى
بر درجه در وانحراف قبله سى جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه اوتوز التى درجه در ودائما
نصف نهارى دورت درجه اوكورر اولور واطول نهارى شمسك طلوعى ايكى درجه وغروبى التى درجه اوكورر
اولور وليل ونهار برابر اولدقده طلوعى وغروبى دورت درجه اوكورر اولور واقصر نهارى طلوعى التى درجه وغروبى
ايكى درجه اوكورر اولور قونيه اقليم رابعدندر قسطنطينيه ايله مابينى ايكيوز يكرمى سكز بچق ميلدر ودخى
اطول نهارى اون دورت ساعت وطقوز بچق درجه در واقصر نهارى طقوز ساعت وبش بچق درجه در وانحراف
قبله سى جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه اوتوز ايكى درجه در ودائما نصف نهارى التى بچق
درجه اوكورر اولور واطول نهارى شمسك طلوعى بش بچق درجه اوكورر اولور وغروبى اون بچق درجه
اوكورر اولور وليل ونهار برابر اولدقده طلوعى وغروبى سكز درجه اوكورر اولور واقصر نهارى طلوعى
اون بچق درجه وغروبى بش بچق درجه اوكورر اولور قيصرى اقليم خامسدندر قسطنطينيه ايله مابينى
دورت يوز ميلدر ودخى اطول نهارى اون دورت ساعت واون بر درجه در وانحراف قبله سى جنوب جانبنه اولان
خط نصف نهاردن شرق طرفنه يكرمى دورت درجه در ودائما نصف نهارى طقوز درجه اوكورر اولور واطول
نهارى شمسك طلوعى بر درجه وغروبى اون بر درجه اوكورر اولور وليل ونهار برابر اولدقده طلوعى وغروبى

طقوز درجه اوكوردر اولور **انكوری** اقليم خامسدندر قسطنطينيه ايله مابيني ايكيوز يكرمی التی ميلدر
دخی سدس ميلدر ودخی اطول نهاری اون بش ساعتدر واقصر نهاری طقوز ساعتدر وانحراف قبله سی جنوب
جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه اولان خطا اوتوز ايكی درجه در وداٸی نصف نهاری بش درجه
اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی بش درجه وغروبی بش درجه اوكوردر اولور وليل ونهار برابر
اولدقده طلوع وغروبی دورت درجه اوكوردر اولور واقصر نهارده طلوعی وغروبی بش درجه اوكوردر اولور
قسطمونی اقليم خامسدندر قسطنطينيه ايله مابيني ايكيوز [illegible] يدی بچق ميلدر ودخی اطول نهاری اون بش
ساعت بر درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت اون دورت درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن
شرق طرفنه يكرمی سكز درجه در وداٸی نصف نهاری التی درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی التی بچق
درجه در وغروبی بش درجه اوكوردر اولور وليل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی التی درجه اوكوردر اولور
واقصر نهارده طلوعی بش بچق درجه اوكوردر اولور **سناب** اقليم خامسدندر قسطنطينيه ايله مابيني اوچيوز
اللی بر ميلدر ودخی اطول نهاری اون بش ساعت واوچ درجه در واقصر نهاری سكز ساعت واون ايكی درجه در
وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه يكرمی ايكی درجه در وداٸی نصف نهاری سكز
درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی التی بچق درجه وغروبی طقوز بچق درجه اوكوردر اولور
وليل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی سكز درجه اوكوردر اولور واقصر نهارده طلوعی طقوز بچق درجه اوكوردر
اولور **اماسيه** اقليم خامسدندر قسطنطينيه ايله مابيني دورت يوز اللی يدی ميلدر ودخی اطول نهاری اون
دورت ساعت واون اوچ درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت وايكی درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط
نصف نهاردن شرق طرفنه يكرمی بر درجه در وداٸی نصف نهاری اون بچق درجه اوكوردر اولور واطول نهارده
شمسك طلوعی طقوز بچق درجه وغروبی اون بچق درجه اوكوردر اولور وليل ونهار برابر اولدقده طلوعی
اون بر بچق درجه اوكوردر اولور **سامسون** اقليم خامسدندر قسطنطينيه ايله مابيني درتيوز اون طقوز ميلدر
ودخی اطول نهاری اون بش ساعت واوچ درجه در واقصر نهاری سكز ساعت واون ايكی درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه
اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه اون سكز درجه در وداٸی نصف نهاری طقوز بچق درجه اوكوردر اولور واطول
نهارده شمسك طلوعی اون بر درجه وغروبی يدی بچق درجه اوكوردر اولور وليل ونهار برابر اولدقده طلوع و
غروبی طقوز بچق درجه اوكوردر اولور واقصر نهارده طلوعی بر بچق درجه وغروبی اون بر درجه اوكوردر
اولور **سواس** اقليم خامسدندر قسطنطينيه ايله مابيني بشيوز يكرمی بر بچق ميلدر ودخی اطول نهاری اون
دورت ساعت ودورت درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه اون التی درجه

وداٸی نصف نهاری اون بر بچق درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی اون درجه وغروبی اون اوچ
بچق درجه اوكوردر اولور وليل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی اون بر بچق درجه اوكوردر اولور واقصر
نهارده طلوعی اون اوچ بچق درجه اوكوردر اولور **طرسوس** اقليم رابعدندر قسطنطينيه ايله مابيني درتيوز
التمش بر ميلدر ودخی اطول نهاری اون دورت ساعت وسكز درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت ويدی درجه در وانحراف
قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه يكرمی سكز درجه در وداٸی نصف نهاری سكز بچق درجه اوكوردر
اولور وليل ونهار برابر اولدقده واطول نهارده شمسك طلوعی بش درجه وغروبی اون ايكی درجه اوكوردر اولور
حلب اقليم رابعدندر قسطنطينيه ايله مابيني التيوز اون طقوز ميلدر ودخی اطول نهاری اون دورت ساعت والتی
بچق درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت وسكز بچق درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن
شرق طرفنه اون بر بچق درجه در وداٸی نصف نهاری اون ايكی درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی
اون سكز درجه وغروبی اون التی درجه اوكوردر اولور وليل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی اون ايكی درجه اوكوردر اولور
واقصر نهارده طلوعی اون التی درجه وغروبی سكز درجه اوكوردر اولور **طرابلس شام** اقليم رابعدندر قسطنطينيه ايله
مابيني بشيوز طقسان يدی ميلدر ودخی اطول نهاری اون دورت ساعت ودورت درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت واون بر
درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه يكرمی طقوز درجه در وداٸی نصف نهاری
طقوز بچق درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی دورت درجه وغروبی اون التی درجه اوكوردر اولور
وليل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی طقوز بچق درجه اوكوردر اولور واقصر نهارده طلوعی اون التی درجه وغروبی
دورت درجه اوكوردر اولور **دمشق** اقليم ثالثدندر قسطنطينيه ايله مابيني التيوز يكرمی سكز ميلدر ودخی اطول
نهاری اون دورت ساعت واوچ بچق درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت واون بر بچق درجه در وانحراف قبله سی
جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه يكرمی طقوز درجه در وداٸی نصف نهاری اون دورت درجه
اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی دورت بچق درجه وغروبی بر ساعت وبچق درجه اوكوردر اولور
وليل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی اون درجه اوكوردر اولور واقصر نهارده طلوعی بر ساعت وبچق درجه
دورت بچق درجه اوكوردر اولور **غزه** اقليم ثالثدندر قسطنطينيه ايله مابيني التيوز اون اوچ ميلدر ودخی
اطول نهاری اون دورت ساعت وبر بچق درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت واون اوچ درجه در وانحراف قبله سی
جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه قرق اوچ درجه در وداٸی نصف نهارده شمسك طلوعی
بچق درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی بچق درجه وغروبی اون بچق درجه اوكوردر اولور
وليل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی يدی درجه اوكوردر اولور واقصر نهارده طلوعی اون اوچ بچق درجه

وغروبی یجی درجه اوکوردی اولور **القدس الشریف** اقلیم ثالثدندر قسطنطنیه ایله مابینی التیوز ایکی میلدر
ودقیقه اطول نهاری اون دورت ساعت و بریجی درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق
طرفنه قرق بش درجه در و دائر نصف نهاری التی یجی درجه اوکوردی اولور و اطول نهارنده شمسک طلوعی برابر و
غروبی اون اوچ درجه اوکوردی اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی التی یجی درجه اوکوردی اولور
جزیرهٔ قبرس اقلیم رابعدندر قسطنطنیه ایله مابینی دورتیوز طقسان طقوز میلدر و دقیقه اطول نهاری اون دورت
ساعت و التی درجه در و اقصر نهاری طقوز ساعت و طقوز درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن
شرق طرفنه اوتوز درجه در و اطول نهارنده شمسک طلوعی دورت درجه و غروبی اون اوچ درجه اوکوردی اولور و لیل
و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی سکز یجی درجه اوکوردی اولور و اقصر نهارنده طلوعی اون اوچ درجه و غروبی
دورت درجه اوکوردی اولور **انطاکیه** اقلیم رابعدندر قسطنطنیه ایله مابینی اوچیوز اللی یجی میلدر و دقیقه اطول نهاری
اون دورت ساعت و طقوز درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه اوتوز
التی درجه در و دائر نصف نهاری بش درجه اوکوردی اولور و اقصر نهارنده طلوعی سکز درجه و غروبی ایکی درجه اوکوردی اولور
و اطول نهارنده طلوعی ایکی درجه و غروبی سکز درجه اوکوردی اولور **مغنیسا** اقلیم خامسدندر قسطنطنیه ایله
مابینی ایکیوز یگرمی اوچ میلدر و دقیقه اطول نهاری اون دورت ساعت و اون بر درجه در و انحراف قبله سی جنوب
جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه قرق سکز درجه در و اقصر نهاری طقوز ساعت و دورت درجه در و اطول
نهارنده شمسک طلوعی بریجی درجه و غروبی ایکی درجه صکره اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع ایکی یجی درجه
غروبی ایکی یجی درجه صکره اولور **رودس** اقلیم رابعدندر قسطنطنیه ایله مابینی اوچیوز طقوز میلدر و دقیقه
اطول نهاری اون دورت ساعت و بر درجه در و اقصر نهاری طقوز ساعت و سکز درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه
اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه قرق التی درجه در و دائر نصف نهاری ایکی درجه اوکوردی اولور و اطول
نهارنده شمسک طلوعی ایکی درجه صکره اولور و غروبی ایکی درجه اوکوردی و اقصر نهارنده طلوعی التی درجه اوکوردی اولور
و غروبی ایکی درجه صکره اولور **سبا** اقلیم ثالثدندر قسطنطنیه ایله مابینی بشیوز سکسان التی میلدر و دقیقه اطول
نهاری اون دورت ساعت و بر درجه در و اقصر نهاری اون ساعت و اون درجه در و انحراف قبله سی شمال جانبنه اولان
خط نصف نهاردن غرب طرفنه اون اوچ درجه در و دائر نصف نهاری بر ساعت و اوچ درجه اوکوردی اولور و
اطول نهارنده شمسک طلوعی اوچ یجی درجه و غروبی ایکی ساعت و ایکی یجی درجه اوکوردی اولور و لیل و نهار
برابر اولدقده طلوع و غروبی بر ساعت و اوچ درجه اوکوردی اولور و اقصر نهارنده طلوعی ایکی ساعت و ایکی یجی
درجه اوکوردی اولور **صنعان** اقلیم اولدندر قسطنطنیه ایله مابینی بیک یدیوز اوتوز اوچ میلدر

ودقیقه اطول نهاری اون ایکی ساعت و اون اوچ درجه در و انحراف قبله سی شمال جانبنه اولان خط نصف نهاردن
اوتوز ... و دائر نصف نهاری بر ساعت و ایکی درجه اوکوردی اولور و اطول نهارنده شمسک طلوعی بر درجه و غروبی
ایکی ساعت و اوچ درجه اوکوردی اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی بر ساعت و ایکی درجه اوکوردی اولور
و اقصر نهارنده طلوعی ایکی ساعت و اوچ درجه و غروبی بر درجه اوکوردی اولور **عدن** اقلیم اولدندر قسطنطنیه ایله
مابینی بیک سکزیوز سکسان طقوز یجی میلدر و دقیقه اطول نهاری اون ایکی ساعت و طقوز یجی درجه در و اقصر
نهاری اون بر ساعت و بش یجی درجه در و انحراف قبله سی شمال جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه بش درجه
و دائر نصف نهاری بر ساعت و بر درجه اوکوردی اولور و اطول نهارنده شمسک طلوعی بریجی درجه و غروبی ایکی ساعت
و اوچ یجی درجه اوکوردی اولور و لیل و نهار برابر اولدقده غروبی بر ساعت و بر درجه اوکوردی اولور و اقصر نهارنده
طلوعی ایکی ساعت و اوچ یجی درجه و غروبی بریجی درجه اوکوردی اولور **ظفار** اقلیم اولدندر قسطنطنیه ایله مابینی
بیک طقوزیوز یگرمی میلدر و دقیقه اطول نهاری اون ایکی ساعت و اون اوچ درجه در و اقصر نهاری اون بر ساعت و ایکی
درجه در و انحراف قبله سی شمال طرفنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه قرق ایکی درجه در و دائر نصف نهاری
بر ساعت و طقوز درجه اوکوردی اولور و اطول نهارنده شمسک طلوعی سکز درجه و غروبی ایکی ساعت و اون درجه اوکوردی
اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی بر ساعت و طقوز درجه اوکوردی اولور و اقصر نهارنده طلوعی ایکی ساعت
و اون درجه و غروبی سکز درجه اوکوردی اولور **حرمی** اقلیم اولدندر قسطنطنیه ایله مابینی بیک ایکیوز اللی
التی میلدر و دقیقه اطول نهاری اون اوچ ساعت و اوچ درجه در و اقصر نهاری اون بر ساعت و اون ایکی درجه در و انحراف
قبله سی شمال جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه یتمش سکز درجه در و دائر نصف نهاری بش درجه اوکوردی اولور
و اطول نهارنده شمسک طلوعی و غروبی بر ساعت و التی درجه اوکوردی اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و
غروبی بش درجه اوکوردی اولور و اقصر نهارنده طلوعی بر ساعت و التی درجه اوکوردی اولور و غروبی اون بر درجه صکره
اولور **العقبه** اقلیم اولدندر قسطنطنیه ایله مابینی ایکی بیک اچیوز التمش بریجی میلدر و دقیقه اطول نهاری
اون ایکی ساعت و اقصر نهاری اون ایکی ساعت نه آرتر نه اکسیلور و انحراف قبله سی شمال جانبنه اولان خط نصف نهاردن
غرب طرفنه قرق بش درجه در و دائر نصف نهاری ایکی ساعت و اون درجه اوکوردی اولور و اطول نهارنده شمسک
طلوعی بر ساعت و ایکی یجی درجه اوکوردی اولور و لیل و نهار برابر اولدقده شمسک طلوع و غروبی ایکی ساعت و ایکی
یجی درجه اوکوردی اولور و اقصر نهارنده طلوعی دورت ساعت و ایکی یجی درجه اوکوردی اولور **دمیاط**
اقلیم ثالثدندر قسطنطنیه ایله مابینی بشیوز سکسان التی میلدر و اطول نهاری اون دورت ساعت و بر درجه در
و اقصر نهاری طقوز ساعت و اون دورت درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه

القی اوچ درجه دره و دائما نصف نهار درت درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی اوچ
درجه صکره اولور وغروبی اون بر درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی اون بر درجه اوکوردر وغروبی
اوچ درجه صکره اولور رشید اقلیم ثالثدندر قسطنطنیه ایله مابینی التیوز بشی بچوق میلدر ودخی اطول
نهاری اون درت ساعتدر واقصر نهاری اون ساعتدر وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق
طرفنه القی بش درجه دره و دائما نصف نهاری اون بچوق درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی اوچ بچوق
درجه صکره وغروبی اون بر درجه اوکوردر اولور ولیل و نهار برابر اولدقده طلوع وغروبی اوچ بچوق درجه
اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی اون بر درجه وغروبی اوچ بچوق درجه اوکوردر اولور اسکندریه اقلیم
ثالثدندر قسطنطنیه ایله مابینی التیوز ... بچوق میلدر ودخی اطول نهاری اون درت ساعت واقصر نهاری اون
ساعتدر وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه القی سکز درجه دره و دائما نصف نهاری
ایکی درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی بش بچوق درجه صکره اولور وغروبی طقوز درجه اوکوردر اولور
ولیل و نهار برابر اولدقده طلوع وغروبی ایکی درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی طقوز درجه اوکوردر و
غروبی بش بچوق درجه صکره اولور مصر اقلیم ثالثدندر قسطنطنیه ایله مابینی التیوز یتمش اوچ میلدر ودخی اطول
نهاری اون اوچ ساعت و اون درت درجه در واقصر نهاری اون ساعت و بر درجه دره وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه
اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه القی اوچ درجه دره و دائما نصف نهاری درت بچوق درجه اوکوردر اولور
واطول نهارده شمسک طلوعی اوچ بچوق درجه صکره اولور وغروبی اون ایکی بچوق درجه اوکوردر اولور ولیل و
نهار برابر اولدقده طلوعی اون ایکی بچوق درجه اوکوردر وغروبی اوچ بچوق درجه صکره اولور مدینهٔ منوره اقلیم
ثانیدندر قسطنطنیه ایله مابینی بیک یوز سکسان بشی بچوق میلدر ودخی اطول نهاری اون ساعت و سکز درجه
واقصر نهاری اون ساعت و یدی درجه دره وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه طقوز
درجه دره و دائما نصف نهاری بر ساعت و بچوق درجه وغروبی بر ساعت و اون بر درجه اوکوردر اولور واطول نهارده
شمسک طلوعی درت بچوق درجه وغروبی بر ساعت و اون بر درجه اوکوردر اولور ولیل و نهار برابر اولدقده طلوعی
وغروبی بر ساعت بر درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی بر ساعت و اون درجه وغروبی درت بچوق درجه اوکوردر
اولور مکهٔ مکرمه اقلیم ثانیدندر قسطنطنیه ایله مابینی بیک اوچیوز سکسان یدی بچوق میلدر ودخی اطول
نهاری اون اوچ ساعت و درت بچوق درجه در واقصر نهاری اون ساعت و اون بچوق درجه در و قبلهٔ عالمدر
و دائما نصف نهاری بر ساعت و ایکی درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی درت بچوق درجه
وغروبی بر ساعت و اون درت بچوق درجه اوکوردر اولور ولیل و نهار برابر اولدقده طلوع وغروبی بر ساعت

وایکی

وایکی درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی بر ساعت و اون درت بچوق درجه وغروبی درت بچوق درجه
اوکوردر اولور طربوزان اقلیم خامسدندر قسطنطنیه ایله مابینی بشیوز القی درت بچوق میلدر ودخی اطول
نهاری اون بش ساعت و ایکی درجه در واقصر نهاری سکز ساعت و اوچ درجه در وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اولان خط
نصف نهاردن شرق طرفنه اون درجه دره و دائما نصف نهاری اون اوچ درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی
اون درت بچوق درجه وغروبی اون اوچ درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی اون بر بچوق درجه وغروبی اون ...
اوکوردر اولور ارزنجان اقلیم رابعدندر قسطنطنیه ایله مابینی التیوز اوتوز یدی میلدر ودخی اطول نهاری اون
درت ساعت و طقوز بچوق درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت و بش بچوق درجه دره وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اولان
خط نصف نهاردن شرق طرفنه اون درجه دره و دائما نصف نهاری اون درت درجه اوکوردر اولور واطول نهارده
شمسک طلوعی اون بر ساعت و بر بچوق درجه وغروبی اوکوردر اولور ولیل و نهار برابر اولدقده شمسک
طلوع وغروبی اون درت درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی بر ساعت و بر بچوق درجه وغروبی اون بچوق درجه
اوکوردر اولور آمد اقلیم رابعدندر قسطنطنیه ایله مابینی التیوز ... میلدر ودخی اطول نهاری اون درت
ساعت و طقوز بچوق درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت و بش بچوق درجه در وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اولان خط نصف
نهاردن شرق طرفنه الی بچوق درجه دره و دائما نصف نهاری بر ساعت اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی
اون ایکی بچوق درجه وغروبی بر ساعت و ایکی بچوق درجه اوکوردر اولور ولیل و نهار برابر اولدقده طلوع وغروبی بر ساعت
اوکوردر اولور موصل اقلیم رابعدندر قسطنطنیه ایله مابینی سکزیوز اوتوز میلدر ودخی اطول نهاری اون درت
ساعت و بش درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت و اون درجه دره وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن کذا
اون بش درجه دره و دائما نصف نهاری بر ساعت و ایکی درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی اون ایکی بچوق درجه
وغروبی بر ساعت و اوچ بچوق درجه اوکوردر اولور ولیل و نهار برابر اولدقده طلوع وغروبی بر ساعت و ایکی درجه اوکوردر
اولور واقصر نهارده طلوعی بر ساعت و اوچ بچوق درجه وغروبی اون ایکی بچوق درجه اوکوردر اولور بغداد اقلیم
ثالثدندر قسطنطنیه ایله مابینی طقوز یوز ... میلدر ودخی اطول نهاری اون درت ساعت و اوچ بچوق درجه در واقصر نهاری
طقوز ساعت و اون بچوق درجه دره وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه اون درت درجه در
و دائما نصف نهاری بر ساعت و بش درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی اون درت درجه وغروبی بر ساعت
و اون بر درجه اوکوردر اولور ولیل و نهار برابر اولدقده طلوع وغروبی بر ساعت و بش درجه واقصر نهارده طلوعی
بر ساعت و اون بر درجه وغروبی اون درت درجه اوکوردر اولور تبریز اقلیم رابعدندر قسطنطنیه ایله مابینی
طقوز یوز یتمش بش میلدر ودخی اطول نهاری اون درت ساعت و طقوز بچوق درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت

وبشی درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه اون سکز درجه در و دائم
نصف نهاری بر ساعت و بیر درجه اوکوردر اولور و اطول نهاری شمسک طلوعی بر ساعت و طقوز بچق درجه اوکوردر
اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی بر ساعت و بیر درجه اوکوردر اولور و اقصر نهاری طلوعی بر ساعت و
طقوز بچق درجه و غروبی بر ساعت و دورت بچق درجه اوکوردر اولور شماخی اقلیم خامسدر قسطنطنیه ایله مابینی
بیک قرق دورت میلدر و دخی اطول نهاری اون دورت ساعت و اون دورت درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه
اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه یکرمی بر درجه در و دائم نصف نهاری بر ساعت و طقوز بچق درجه اوکوردر اولور
و اطول نهاری شمسک طلوعی بر ساعت و اون بر درجه و غروبی بر ساعت و اون درجه اوکوردر اولور و لیل و نهار برابر
اولدقده طلوعی بر ساعت و اون درجه و غروبی بر ساعت و اون بر درجه اوکوردر اولور همدان اقلیم رابعدر
قسطنطنیه ایله مابینی بیک و یتمش التی بچق میلدر و دخی اطول نهاری اون دورت ساعت و بش بچق درجه در و اقصر
نهاری طقوز ساعت بچق درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه یکرمی اوچ
درجه در و دائم نصف نهاری بر ساعت و سکز درجه اوکوردر اولور و اطول نهاری شمسک طلوعی بر ساعت و اوچ بچق
درجه و غروبی بر ساعت و اون ایکی درجه اوکوردر اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی بر ساعت و سکز درجه
اوکوردر اولور و اقصر نهاری طلوعی بر ساعت و اون ایکی بچق درجه و غروبی بر ساعت و اوچ بچق درجه اوکوردر
اولور اصفهان اقلیم ثالثدر قسطنطنیه ایله مابینی بیک اوچیوز ایکی میلدر و دخی اطول نهاری اون دورت ساعت
و ایکی درجه در و اقصر نهاری طقوز ساعت و اون اوچ درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهار
غرب طرفنه قرق ایکی درجه در و دائم نصف نهاری بر ساعت و اون اوچ درجه اوکوردر اولور و اطول نهاری شمسک
طلوعی بر ساعت و بش بچق درجه و غروبی ایکی ساعت و اوچ درجه اوکوردر اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع
غروبی بر ساعت و اون اوچ درجه اوکوردر اولور و اقصر نهاری طلوعی ایکی ساعت و اوچ درجه و غروبی بر ساعت
و بش بچق درجه اوکوردر اولور شیراز اقلیم ثالثدر قسطنطنیه ایله مابینی بیک دوردیوز قرق اوچ
میلدر و دخی اطول نهاری اون اوچ ساعت و اون بچق درجه در و اقصر نهاری اون ساعت و دورت بچق درجه در و انحراف
قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه التی اوچ بچق درجه در و دائم نصف نهاری بر ساعت
و اون اوچ درجه اوکوردر اولور و اطول نهاری شمسک طلوعی بر ساعت و التی درجه اوکوردر اولور و لیل و نهار
برابر اولدقده طلوع و غروبی بر ساعت و اون اوچ درجه اوکوردر اولور و اقصر نهاری طلوعی ایکی ساعت و التی
درجه و غروبی بر ساعت و بشی درجه اوکوردر اولور هرمز اقلیم ثالثدر قسطنطنیه ایله مابینی بیک یدیوز
التمش بر بچق میلدر و دخی اطول نهاری اون اوچ ساعت و التی بچق درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه

اولان

اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه یتمش طقوز درجه در و دائم نصف نهاری ایکی ساعت و ایکی درجه اوکوردر
اولور و اطول نهاری شمسک طلوعی بر ساعت و التی بچق درجه و غروبی ایکی ساعت و اون بچق درجه اوکوردر
اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی ایکی ساعت و ایکی درجه اوکوردر اولور و اقصر نهاری طلوعی
ایکی ساعت و اون ایکی بچق درجه و غروبی بر ساعت و التی بچق درجه اوکوردر اولور بخارا اقلیم خامسدر
قسطنطنیه ایله مابینی التی یوز طقوز بچق میلدر و دخی اطول نهاری اون دورت ساعت و اون ایکی درجه در و اقصر
نهاری طقوز ساعت و اوچ درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه التی درجه
و دائم نصف نهاری ایکی بچق ساعت اوکوردر اولور و اطول نهاری شمسک طلوعی ایکی ساعت و التی بچق درجه در
و غروبی ایکی ساعت و طقوز درجه اوکوردر اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی ایکی بچق ساعت اوکوردر
اولور و اقصر نهاری طلوعی ایکی ساعت و طقوز درجه و غروبی ایکی ساعت و التی درجه اوکوردر اولور سمرقند اقلیم
خامسدر قسطنطنیه ایله مابینی بیک التیوز سکسان ایکی میلدر و دخی اطول نهاری اون دورت ساعت و اون ایکی
درجه در و اقصر نهاری طقوز ساعت و اوچ درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن
غرب طرفنه التی اوچ درجه در و دائم نصف نهاری ایکی ساعت و طقوز بچق درجه اوکوردر اولور و اطول نهاری
شمسک طلوعی ایکی ساعت و سکز بچق درجه و غروبی ایکی ساعت و اون بر درجه اوکوردر اولور و لیل و نهار برابر
اولدقده طلوع و غروبی ایکی ساعت و طقوز درجه اوکوردر اولور و اقصر نهاری شمسک طلوعی ایکی ساعت و اون
بر درجه و غروبی ایکی ساعت و سکز بچق درجه اوکوردر اولور باب الابواب اقلیم خامسدر قسطنطنیه ایله مابینی
بیک التی بچق میلدر و دخی اطول نهاری اون بش ساعت و ایکی درجه در و اقصر نهاری سکز ساعت و اون اوچ
درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه یکرمی درجه در و دائم نصف
نهاری بر ساعت و اون درجه اوکوردر اولور و اطول نهاری شمسک طلوعی بر ساعت و اون بر بچق درجه اوکوردر
اولور و غروبی بر ساعت و سکز بچق درجه اوکوردر اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوعی و غروبی بر ساعت
و اون درجه اوکوردر اولور و اقصر نهاری طلوعی بر ساعت و سکز بچق درجه و غروبی بر ساعت و اون بر بچق درجه
اوکوردر اولور تفلیس دار الملك کرجی اقلیم خامسدر قسطنطنیه ایله مابینی طقوز یوز التمش سکز
بچق میلدر و دخی اطول نهاری اون بش ساعت و ایکی درجه در و اقصر نهاری سکز ساعت و اون اوچ درجه در و انحراف
قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه اون بشی درجه در و دائم نصف نهاری بر ساعت و سکز
درجه اوکوردر اولور و اطول نهاری شمسک طلوعی بر ساعت و طقوز بچق درجه و غروبی بر ساعت و التی بچق
درجه اوکوردر اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی بر ساعت و سکز درجه اوکوردر اولور و اقصر

نهارك طلوعی بر ساعت و طقوز بچق درجه اوكوردر اولور **سمرقند** اقلیم سادسدندر قسطنطنیه ایله مابینی
طقوز یوز اوتوز سكز میلدر ودخی اطول نهاری اون بش ساعت و سكز بچق درجه در واقصر نهاری سكز ساعت
واتی بچق درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه اون بر درجه در و دائرهٔ
نصف نهاری یدی ساعت و بر درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی بر ساعت و اون بر بچق درجه در
وغروبی بر ساعت و ایكی بچق درجه اوكوردر اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی بر ساعت و یدی درجه
اوكوردر اولور واقصر نهارده طلوعی بر ساعت و ایكی بچق درجه وغروبی بر ساعت و اون بر بچق درجه اوكوردر
اولور **كفه** اقلیم سادسدندر قسطنطنیه ایله مابینی درتیوز التمش درت میلدر ودخی اطول نهاری اون بش
بچق ساعتدر واقصر نهاری سكز بچق ساعتدر وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه
اون یدی درجه در و دائرهٔ نصف نهاری اون درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی اوچ درجه
وغروبی التی بچق درجه اوكوردر اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی اون درجه اوكوردر اولور
واقصر نهارده طلوعی التی بچق درجه وغروبی اون درجه اوكوردر اولور **بلغار** اقلیم سابعدندر اطول نهاری
وقتنده اون كون مقداری عشا اولمز وقتی بولنمیوبدر قسطنطنیه ایله مابینی بیك یوز یتمش میلدر و اطول
نهاری اون التی ساعت و بر درجه در واقصر نهاری یدی ساعت و اون دورت درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه
اولان خط نصف نهاردن اون طقوز درجه در و دائرهٔ نصف نهاری بر ساعت و اون ایكی درجه اولور واطول
نهارده شمسك طلوعی ایكی ساعت و بش درجه وغروبی بر ساعت و دورت درجه اوكوردر اولور ولیل ونهار برابر اولدقده
طلوع وغروبی بر ساعت اوكوردر اولور واقصر نهارده طلوعی بر ساعت و دورت درجه وغروبی ایكی ساعت و بش درجه
اوكوردر اولور **نهایة الروس** اقلیم سابعدندر اطول نهاری وقتنده یتمش بر كون مقداری عشا اولمز وقتی
بولنمیوبدر قسطنطنیه ایله مابینی بیك ایكیوز اللی اوچ بچق میلدر ودخی اطول نهاری اون التی ساعت
واون ایكی درجه در واقصر نهاری یدی ساعت واوچ درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط
نصف نهاردن غرب طرفنه اون بر درجه در و دائرهٔ نصف نهاری بر ساعت و اون ایكی بچق درجه اوكوردر
اولور واطول نهارده شمسك طلوعی ایكی ساعت و اون بر درجه وغروبی اون دورت درجه اوكوردر اولور
ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی بر ساعت و اون ایكی بچق درجه اوكوردر اولور واقصر نهارده
طلوعی اون دورت درجه وغروبی ایكی ساعت و اون بر درجه اوكوردر اولور **جزیرهٔ تولی** شمال الله غرب مابیننده
بر مشهور جزیره در سیلیه دورت آی واون كون قدر عشا اولمز وقتی بولنمیوبدر واطول نهاری یكرمی
ساعتدر واقصر نهاری دورت ساعتدر صووغی شول قدر اولور كه خلق قشین آكرچ آی حاضرلر كه ساكن اولورلر

اوزكند من التاآر اقلیم سادسدندر قسطنطنیه ایله مابینی بیك یدی یوز اوتوز دورت بچق میلدر و
دخی اطول نهاری اون بش ساعت و التی درجه در واقصر نهاری سكز ساعت و طقوز درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه
اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه اقلی درجه در و دائرهٔ نصف نهاری ایكی ساعت و اون ایكی درجه اوكوردر اولور
واطول نهارده شمسك طلوعی اوچ ساعت و ایكی بچق درجه وغروبی ایكی ساعت و اون بر بچق درجه اوكوردر اولور
ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی ایكی ساعت و اون ایكی درجه اوكوردر اولور واقصر نهارده طلوعی ایكی ساعت
واون بچق درجه وغروبی اوچ ساعت و ایكی بچق درجه اوكوردر اولور **ختن** اقلیم سادسدندر قسطنطنیه ایله مابینی
ایكی بیك طقسان سكز میلدر ودخی اطول نهاری اون بش ساعت و دورت بچق درجه در واقصر نهاری سكز ساعت و التی
بچق درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه التمش ایكی درجه در و دائرهٔ نصف
نهاری اوچ ساعت و التی درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی اوچ ساعت و سكز بچق درجه اوكوردر اولور
ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی اوچ ساعت و التی درجه اوكوردر اولور واقصر نهارده طلوعی اوچ ساعت و اوچ
بچق درجه وغروبی اوچ ساعت و سكز بچق درجه اوكوردر اولور **قراقرم** اقلیم سادسدندر قسطنطنیه ایله مابینی
ایكی بیك ایكیوز یكرمی سكز میلدر ودخی اطول نهاری اون بش ساعت و سكز درجه واقصر نهاری سكز ساعت و التی بچق
درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه اون سكز درجه در و دائرهٔ نصف نهاری
اوچ ساعت و اون درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی اوچ ساعت و اون دورت بچق درجه وغروبی
اوچ ساعت و بش بچق درجه اوكوردر اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی اوچ ساعت و اون درجه اوكوردر
اولور واقصر نهارده طلوعی اوچ ساعت و بش بچق درجه وغروبی اوچ ساعت و اون دورت بچق درجه اوكوردر اولور
منصوره اقلیم ثالثدندر قسطنطنیه ایله مابینی ایكی بیك ایكیوز اون بچق میلدر [illegible] اوچ
ساعت و اون ایكی بچق درجه در واقصر نهاری اون ساعت و ایكی بچق درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان
خط نصف نهاردن غرب طرفنه سكسان دورت درجه در و دائرهٔ نصف نهاری اوچ ساعت اوكوردر اولور واطول
نهارده شمسك طلوعی ایكی ساعت و التی بچق درجه وغروبی اوچ ساعت و سكز بچق درجه اوكوردر اولور ولیل ونهار
برابر اولدقده طلوع وغروبی اوچ ساعت اوكوردر اولور واقصر نهارده شمسك طلوعی اوچ ساعت و سكز بچق درجه
وغروبی ایكی ساعت و التی بچق درجه اوكوردر اولور **مولتان من الهند** اقلیم ثالثدندر قسطنطنیه ایله مابینی ایكی
بیك یوز اون التی میلدر ودخی اطول نهاری اون بچق ساعت و اون بچق درجه در واقصر نهاری اون ساعت و بر بچق
درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن غرب طرفنه سكسان درجه در و دائرهٔ نصف
نهاری اوچ ساعت و بر بچق درجه اوكوردر اولور واطول نهارده شمسك طلوعی ایكی ساعت و سكز بچق درجه

وغروبی اوچ ساعت وطقوز بچق درجه اوکوردر اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی اوچ ساعت دورت بچق
درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی اوچ ساعت وطقوز بچق درجه وغروبی ایکی ساعت وسکز بچق درجه اوکوردر
اولور قندهار اقلیم ثالثده در سرطانه ایله ما بینی ایکی بیک اوتوز اوچ میلدر ودقی اطول نهاری اون دورت
ساعت واون ایکی درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولکه خط نصف النهاردن غرب طرفنه یتمش دورت درجه
ودائره نصف نهاری اوچ ساعت ودر بچق درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی ایکی ساعت واون بر بچق
درجه وغروبی اوچ بچق ساعت ۲ اوکوردر اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی اوچ ساعت ودر بچق درجه
اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی اوچ بچق ساعت وغروبی ایکی ساعت واون بر بچق درجه اوکوردر اولور قنوج
دار ملک هند اقلیم ثالثده در سرطانه ایله ما بینی ایکی بیک بر یوز دورت بچق میلدر ودقی اطول نهاری اون اوچ
ساعت واون درجه در واقصر نهاری اون بر ساعت وبش درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولکه خط نصف النهاردن
غرب طرفنه سکسان طقوز درجه در ودائره نصف نهاری اوچ ساعت واون بر درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی
اوچ ساعت وبر درجه وغروبی دورت ساعت وبش بچق درجه اوکوردر اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی اوچ ساعت
واون بر درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی دورت ساعت وبش درجه وغروبی اوچ ساعت وبر درجه اوکوردر اولور
یثرب اقلیم اولده در سرطانه ایله ما بینی اوچ بیک سکز یوز قرق یدی بچق میلدر ودقی اطول نهاری اون ایکی
ساعت وطقوز درجه در واقصر نهاری اون بر ساعت والتی درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولکه خط نصف النهاردن
غرب طرفنه یتمش درجه در ودائره نصف نهاری دورت ساعت واون درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی اوچ ساعت
ویدی درجه وغروبی بش ساعت واوچ درجه اوکوردر اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی دورت ساعت واون
درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی بش ساعت درجه وغروبی اوچ ساعت ویدی درجه اوکوردر اولور کوفه
القصیر اقلیم ثالثده در سرطانه ایله ما بینی اوچ بیک سکز یوز بش بچق میلدر ودقی اطول نهاری اون ساعت ودورت
درجه در واقصر نهاری اون ساعت واون بر درجه در وانحراف قبله سی شمال طرفنه اولکه خط نصف النهاردن غرب طرفنه
یدی درجه در ودائره نصف نهاری بش ساعت وایکی بچق درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی دورت
ساعت ودورت بچق درجه وغروبی التی ساعت وبچق درجه اوکوردر اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی
بش ساعت وایکی بچق درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده شمسک طلوعی التی ساعت وبچق درجه وغروبی دورت
ساعت ودورت بچق درجه اوکوردر اولور جالجوم القصیر اقلیم اولده در سرطانه ایله ما بینی دورت بیک
بر یوز التمش دورت بچق میلدر واطول نهاری ایکی ساعت واون بر بچق درجه در وانحراف قبله سی شمال جانبنه
اولکه خط نصف النهاردن غرب طرفنه یدی درجه در ودائره نصف نهاری یدی بچق ساعت اوکوردر اولور

واطول نهارده

واطول نهارده شمسک طلوعی التی ساعت والتی درجه ویدی بچق ساعت اوکوردر اولور واقصر نهارده شمسک طلوعی
سکز ساعت وطقوز درجه وغروبی سکز ساعت وطقوز درجه اوکوردر اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی
یدی بچق ساعت اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی سکز ساعت وطقوز درجه وغروبی التی ساعت والتی درجه اوکوردر
اولور مدینه یاجوج اقلیم سادسده در سرطانه ایله ما بینی دورت بیک ایکیوز یکرمی یدی بچق میلدر ودقی
اطول نهاری اون بش ساعت ودورت درجه در واقصر نهاری سکز ساعت واون بر درجه در ودائره نصف نهاری یدی ساعت
وبش بچق درجه اوکوردر اولور واطول نهارده شمسک طلوعی بر بچق ساعت وغروبی یدی ساعت واوچ درجه اوکوردر
اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی یدی ساعت وبش بچق درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده شمسک طلوعی
یدی ساعت واوچ بچق درجه وغروبی یدی بچق ساعت اوکوردر اولور مدینه ماجوج اقلیم سادسده در سرطانه ایله
ما بینی دورت بیک اوچیوز اون میلدر ودقی اطول نهاری اون بش ساعت وبر درجه در واقصر نهاری سکز ساعت واون
دورت درجه در ودائره نصف نهاری یدی ساعت والتی درجه اوکوردر اولور وانحراف قبله سی غرب طرفنه
درجه در واطول نهارده شمسک طلوعی یدی ساعت والتی بچق درجه در وغروبی یدی ساعت وبش بچق درجه اوکوردر اولور
ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی یدی ساعت والتی درجه اوکوردر اولور واقصر نهارده طلوعی یدی ساعت وبش
بچق درجه وغروبی یدی ساعت والتی بچق درجه اوکوردر اولور جوری اقلیم خامسده در سرطانه ایله ما بینی قرق
التی بچق میلدر ودقی اطول نهاری اون بش ساعت وبچق درجه در واقصر نهاری سکز ساعت واون دورت بچق درجه
وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولکه خط نصف النهاردن شرق طرفنه قرق اوچ درجه در ودائره نصف نهاری بر درجه
صکره اولور واطول نهارده شمسک طلوعی بر بچق درجه صکره اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی
بر درجه صکره اولور واقصر نهارده طلوعی ایکی بچق درجه وغروبی بر درجه صکره اولور ادرنه اقلیم خامسده در
سرطانه ایله ما بینی طقوز یوز بش میلدر واطول نهاری اون بش ساعت وبر درجه در واقصر نهاری سکز ساعت واون
دورت درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه اولکه خط نصف النهاردن شرق طرفنه قرق دورت درجه در ودائره نصف
نهاری ایکی درجه صکره اولور واطول نهارده شمسک طلوعی بر بچق درجه صکره اولور وغروبی ایکی بچق درجه صکره اولور
ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی بر بچق درجه صکره اولور واقصر نهارده طلوعی ایکی بچق درجه وغروبی
بر بچق درجه صکره اولور ملغره اقلیم خامسده در سرطانه ایله ما بینی سکز یوز سکز بچق میلدر ودقی اطول نهاری
اون بش ساعت وبچق درجه در واقصر نهاری سکز ساعت واون دورت بچق درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبنه
اولکه خط نصف النهاردن شرق طرفنه قرق دورت بچق درجه در ودائره نصف نهاری ایکی درجه صکره اولور
واطول نهارده شمسک طلوعی بر بچق درجه وغروبی ایکی بچق درجه صکره اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی

وغروبی ایکی درجه حصه‌لری اولور واقصر نهاری طلوعی ایکی بچق درجه وغروبی بربچق درجه حصه‌لری اولور [illegible]
اقلیم خامسده‌در وسطنطنیه ایله مابینی سکز التی بچق میلدر ودرجی اطول نهاری اون بش ساعت دخی بچق درجه در
واقصر نهاری سکز ساعت واوتز دورت بچق درجه در وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اوللا خط نصف نهاردن
شرق طرفنه قرق بش درجه دروداتی نصف نهاری ایکی درجه حصه‌لری اولور واطول نهاری شمسک طلوعی ایکی
درجه وغروبی ایکی درجه حصه‌لری اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی ایکی درجه حصه‌لری اولور واقصر نهاری
طلوعی ایکی درجه وغروبی ایکی درجه حصه‌لری اولور **قلعه** اقلیم خامسده‌در وسطنطنیه ایله مابینی یوز التمش بش میلدر
ودرجی اطول نهاری اون بش ساعت وایکی درجه‌در واقصر نهاری سکز ساعت واوتز اوچ درجه‌در وانحراف قبله‌سی جنوب
جانبنه اوللا خط نصف نهاردن شرق طرفنه قرق بش درجه دروداتی نصف نهاری اوچ درجه حصه‌لری اولور ولیل
ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی اوچ درجه حصه‌لری اولور واقصر نهاری طلوعی اوچ درجه وغروبی بر درجه حصه‌لری
اولور **صوفیه** اقلیم خامسده‌در وسطنطنیه ایله مابینی ایکیوز یکرمی بچق میلدر ودرجی اطول نهاری اون بش
ساعت واوتز اوچ درجه‌در واقصر نهاری سکز ساعت وایکی درجه‌در وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اوللا خط نصف
نهاردن شرق طرفنه قرق درجه دروداتی نصف نهاری دورت درجه حصه‌لری اولور واطول نهاری شمسک طلوعی
ایکی بچق درجه وغروبی بش بچق درجه حصه‌لری اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی دورت درجه حصه‌لری
اولور واقصر نهاری طلوعی بش درجه حصه‌لری اولور **سمندره** اقلیم سادسده‌در وسطنطنیه ایله مابینی اوچیوز
یکرمی التی بچق میلدر ودرجی اطول نهاری اون بش ساعت وبر درجه‌در واقصر نهاری سکز ساعت وسکز درجه‌در وانحراف
قبله‌سی جنوب جانبنه اوللا خط نصف نهاردن شرق طرفنه قرق التی بچق درجه دروداتی نصف نهاری التی درجه حصه‌لری
اولور واطول نهاری شمسک طلوعی ایکی بچق درجه وغروبی طقوز بچق درجه حصه‌لری اولور ولیل ونهار برابر اولدقده
طلوعی وغروبی التی درجه حصه‌لری اولور واقصر نهاری طلوعی طقوز بچق درجه وغروبی ایکی بچق درجه حصه‌لری اولور
اق کرمان اقلیم سادسده‌در وسطنطنیه ایله مابینی دورتیوز یکرمی بر میلدر ودرجی اطول نهاری اون بش ساعت
واوتز دورت درجه‌در واقصر نهاری سکز ساعت وبر درجه‌در وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اوللا خط نصف
نهاردن شرق طرفنه یکرمی یدی بچق درجه دروداتی نصف نهاری اوچ درجه اوکوزدر اولور واطول نهاری
شمسک طلوعی اون درجه اوکوزدر اولور وغروبی دورت درجه حصه‌لری اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی
اوچ درجه اوکوزدر اولور واقصر نهاری طلوعی دورت درجه حصه‌لری اولور وغروبی اون درجه اوکوزدر اولور
سرای اقلیم سادسده‌در وسطنطنیه ایله مابینی بشیوز بربچق میلدر ودرجی اطول نهاری اون بش ساعت وسکز
بچق درجه‌در واقصر نهاری سکز ساعت والتی بچق درجه‌در وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اوللا خط نصف نهاردن

شرق

شرق طرفنه التی درجه دروداتی نصف نهاری اون درجه حصه‌لری اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی
اون درجه حصه‌لری اولور واقصر نهاری طلوعی اون بش بچق درجه وغروبی دورت بچق درجه حصه‌لری اولور **اسکوب**
اقلیم خامسده‌در وسطنطنیه ایله مابینی اوچیوز التمش سکز میلدر ودرجی اطول نهاری اون بش ساعت واوچ درجه
واقصر نهاری سکز ساعت واوتز ایکی درجه‌در وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اوللا خط نصف نهاردن شرق طرفنه
التی بچق درجه دروداتی نصف نهاری سکز درجه حصه‌لری اولور واطول نهاری شمسک طلوعی بش بچق درجه وغروبی
اون بچق درجه حصه‌لری اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی سکز درجه حصه‌لری اولور واقصر نهاری طلوعی
اون بچق درجه وغروبی بش بچق درجه حصه‌لری اولور **سیروز** اقلیم خامسده‌در وسطنطنیه ایله مابینی اوچیوز یکرمی میلدر
واطول نهاری اون بش ساعت واقصر نهاری طقوز ساعتدر وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اوللا خط نصف نهاردن
شرق طرفنه التی ایکی درجه دروداتی نصف نهاری سکز درجه حصه‌لری اولور واطول نهاری شمسک طلوعی سکز بچق درجه
وغروبی یدی بچق درجه حصه‌لری اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی سکز درجه حصه‌لری اولور واقصر
نهاری طلوعی یدی بچق درجه وغروبی سکز درجه حصه‌لری اولور **سلانیک** اقلیم خامسده‌در وسطنطنیه ایله مابینی
اوچیوز التی بر میلدر ودرجی اطول نهاری اون دورت ساعت واوتز اوچ درجه واقصر نهاری طقوز ساعت وایکی درجه
وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اوللا خط نصف نهاردن شرق طرفنه التی سکز درجه دروداتی نصف نهاری اون
درجه حصه‌لری اولور واطول نهاری شمسک طلوعی اون ایکی بچق درجه وغروبی سکز بچق درجه حصه‌لری اولور ولیل
ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی اون درجه حصه‌لری اولور واقصر نهاری طلوعی سکز درجه وغروبی اون ایکی بچق
درجه حصه‌لری اولور **مدللو** اقلیم خامسده‌در وسطنطنیه ایله مابینی ایکیوز اوتوز دورت میلدر ودرجی اطول نهاری
اون دورت ساعت واوتز بر درجه واقصر نهاری طقوز ساعت واوتز درجه‌در وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اوللا
خط نصف نهاردن شرق طرفنه التی اوچ درجه دروداتی نصف نهاری اون دورت بچق درجه حصه‌لری اولور واطول نهاری
شمسک طلوعی التی بچق درجه وغروبی ایکی بچق درجه حصه‌لری اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی
دورت بچق درجه حصه‌لری اولور واقصر نهاری شمسک طلوعی ایکی بچق درجه وغروبی التی بچق درجه حصه‌لری اولور
صقز اقلیم رابعده‌در وسطنطنیه ایله مابینی اوچیوز میلدر ودرجی اطول نهاری اون دورت ساعت وطقوز درجه

ساقز

واقصر نهاری طقوز ساعت وبش بچق درجه‌در وانحراف قبله‌سی جنوب جانبنه اوللا خط نصف نهاردن شرق
طرفنه التی بش درجه دروداتی نصف نهاری بش درجه حصه‌لری اولور واطول نهاری شمسک طلوعی بربچق
درجه وغروبی ایکی بچق درجه حصه‌لری اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوعی وغروبی بش درجه حصه‌لری اولور
واقصر نهاری طلوعی ایکی بچق درجه وغروبی بر بچق درجه حصه‌لری اولور **آتینه مدینة الحکما**

اقلیم رابعدندر سطنطنیه ایله ما بینی التیوز اوچ میلدر ودخی اطول نهاری اون درت ساعت وسکز بچوق درجه در
واقصر نهاری طقوز ساعت والتی بچوق درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبندن اولان خط نصف نهاردن شرق
طرفنه التمش سکز درجه در ودائر نصف نهاری اون درت بچوق درجه صکره اولور واطول نهارده شمسک طلوعی
بر ساعت وایکی بچوق درجه غروبی اون بر درجه صکره اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی اون درت بچوق
درجه صکره اولور واقصر نهارده شمسک طلوعی اون بر درجه وغروبی بر ساعت وایکی بچوق درجه صکره اولور اغریبوز
اقلیم خامسدندر سطنطنیه ایله ما بینی التیوز اوتوز بش میلدر واطول نهاری اون درت ساعت واون بر درجه واقصر نهاری
طقوز ساعت ودرت درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبندن اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه التمش اوچ
درجه در ودائر نصف نهاری اون ایکی درجه صکره اولور واطول نهارده شمسک طلوعی اون درت درجه وغروبی
اون درجه صکره اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی ایکی درجه صکره اولور آولونیه اقلیم خامسدندر
سطنطنیه ایله ما بینی بشیوز سکسن بر میلدر ودخی اطول نهاری اون درت ساعت واون ایکی درجه در واقصر نهاری طقوز
ساعت واوچ درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبندن اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه التمش بش درجه در
ودائر نصف نهاری اون اوچ درجه صکره اولور واطول نهارده شمسک طلوعی بر ساعت وغروبی اون بر درجه صکره
اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی اون درجه صکره اولور واقصر نهارده طلوعی اون بر درجه
غروبی بر ساعت صکره اولور بالیه بادره اقلیم خامسدندر سطنطنیه ایله ما بینی التیوز اوتوز میلدر ودخی اطول
نهاری اون درت ساعت واون بر بچوق درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت ودرت درجه در وانحراف قبله سی جنوب
جانبندن اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه التمش یدی درجه در ودائر نصف نهاری بر ساعت صکره اولور واطول
نهارده شمسک طلوعی بر ساعت وایکی درجه وغروبی اون اوچ درجه صکره اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع و
غروبی بر ساعت صکره اولور واقصر نهارده طلوعی اون اوچ درجه وغروبی بر ساعت وایکی درجه صکره اولور
اناطولی اقلیم خامسدندر سطنطنیه ایله ما بینی التیوز یدی بچوق میلدر واطول نهاری اون درت ساعت واون درت
درجه در واقصر نهاری طقوز ساعت وبر درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبندن اولان خط نصف نهاردن شرق
طرفنه التمش ایکی درجه در ودائر نصف نهاری اون اوچ درجه صکره اولور واطول نهارده شمسک طلوعی
اون اوچ بچوق درجه وغروبی اون ایکی بچوق درجه صکره اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروب
اون بش درجه صکره اولور واقصر نهارده طلوعی اون ایکی بچوق درجه وغروبی اون اوچ بچوق درجه صکره
اولور رومیلی اقلیم خامسدندر سطنطنیه ایله ما بینی التیوز یدی بچوق میلدر ودخی اطول نهاری اون بش
ساعت وبر درجه در واقصر نهاری سکز ساعت واون التی درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبندن اولان خط نصف

نهاردن

نهاردن شرق طرفنه التمش ایکی درجه در ودائر نصف نهاری اون درت بچوق درجه صکره اولور واطول نهارده
شمسک طلوعی اون درت درجه وغروبی اون درت بچوق درجه صکره اولور ولیل ونهار برابر اولدقده
طلوع وغروبی بر ساعت صکره اولور واقصر نهارده طلوعی بر ساعت وغروبی اون درت درجه صکره اولور
وندیک اقلیم سادسدندر سطنطنیه ایله ما بینی بریوز اون اوچ میلدر ودخی اطول نهاری اون بش
ساعت ویدی درجه در واقصر نهاری سکز ساعت وسکز درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبندن اولان خط نصف
نهاردن شرق طرفنه التمش بچوق درجه در ودائر نصف نهاری بر ساعت وبر بچوق درجه صکره اولور واطول نهارده شمسک
طلوعی اون اوچ درجه وغروبی بر ساعت وبش درجه صکره اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی بر ساعت
وبر بچوق درجه صکره اولور واقصر نهارده طلوعی بر ساعت وبش درجه وغروبی اون اوچ درجه صکره اولور سریه
اقلیم خامسدندر سطنطنیه ایله ما بینی بریوز قرق بر بچوق میلدر ودخی اطول نهاری اون بش ساعت وایکی درجه در و
اقصر نهاری سکز ساعت واون اوچ درجه در وانحراف قبله سی جنوب طرفنه التمش درت بچوق درجه در ودائر نصف نهاری
بر ساعت وایکی بچوق درجه صکره اولور واطول نهارده شمسک طلوعی بر ساعت واوچ بچوق درجه صکره اولور ولیل ونهار
برابر اولدقده طلوع وغروبی بر ساعت وایکی بچوق درجه صکره اولور واقصر نهارده طلوعی بر ساعت واون بچوق درجه
وغروبی بر ساعت وبر بچوق درجه صکره اولور جنویز اقلیم سادسدندر سطنطنیه ایله ما بینی سکزیوز سکسن بش بچوق
میلدر ودخی اطول نهاری اون بش ساعت واون درت درجه در واقصر نهاری سکز ساعت واون بر درجه در وانحراف
قبله سی جنوب جانبندن اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه التمش بر بچوق درجه در ودائر نصف نهاری بر ساعت
والتی درجه صکره اولور واطول نهارده شمسک طلوعی بر ساعت ودرت درجه وغروبی بر ساعت وسکز درجه صکره اولور
ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی بر ساعت وسکز درجه وغروبی بر ساعت ودرت درجه صکره اولور طرابلس غرب
اقلیم ثالثدندر سطنطنیه ایله ما بینی سکزیوز التمش سکز میلدر ودخی اطول نهاری اون درت ساعت وبر بچوق درجه در
واقصر نهاری طقوز ساعت واون اوچ بچوق درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبندن اولان خط نصف نهاردن شرق
طرفنه یتمش سکز درجه در ودائر نصف نهاری بر ساعت صکره اولور واطول نهارده شمسک طلوعی بر ساعت والتی بچوق
درجه وغروبی سکز بچوق درجه صکره اولور ولیل ونهار برابر اولدقده طلوع وغروبی بر ساعت صکره اولور واقصر
نهارده طلوعی سکز بچوق درجه صکره وغروبی بر ساعت والتی بچوق درجه صکره اولور مهدیه اقلیم ثالثدندر
سطنطنیه ایله ما بینی طقوزیوز طقسان بچوق میلدر ودخی اطول نهاری اون درت ساعت وایکی درجه در واقصر
نهاری طقوز ساعت واون اوچ درجه در وانحراف قبله سی جنوب جانبندن اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه یتمش
طقوز درجه در ودائر نصف نهاری بر ساعت واوچ درجه صکره اولور واطول نهارده شمسک

طلوعی بر ساعت و طقوز بچق درجه و غروبی اون بچق درجه سکز اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوعی اون
بر بچق درجه و غروبی بر ساعت و طقوز بچق درجه سکز اولور تونس اقلیم رابعدندر و مکه ایله مابینی
طقوز یوز یتمش اوچ بچق میلدر و اطول نهاری اون درت ساعت و یدی درجه در و اقصر نهاری طقوز ساعت
و سکز درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه یتمش یدی درجه در و دائره
نصف نهاری بر ساعت و التی درجه سکز اولور و اطول نهارده طلوع شمس بر ساعت و اون درجه و غروبی بر ساعت ایکی درجه
سکز اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی بر ساعت و التی درجه سکز اولور و اقصر نهارده طلوعی بر ساعت و ایکی درجه
سکز اولور و غروبی بر ساعت و اون درجه سکز اولور قرطبه دار ملك اندلس اقلیم رابعدندر و مکه ایله مابینی
بیك یوز التی بش بچق میلدر و اطول نهاری اون درت ساعت و بش درجه در و اقصر نهاری طقوز ساعت و طقوز بچق درجه
و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه یتمش طقوز درجه در و دائره نصف نهاری بر ساعت
التی بچق درجه سکز اولور و اطول نهارده شمسك طلوعی بر ساعت و اون بر درجه و غروبی بر ساعت و ایکی درجه سکز اولور و لیل و نهار
برابر اولدقده طلوع و غروبی بر ساعت و التی بچق درجه سکز اولور و اقصر نهارده طلوعی بر ساعت و ایکی درجه سکز و غروبی
بر ساعت و اون بر درجه سکز اولور مراکش اقلیم رابعدندر و مکه ایله مابینی بیك بشیوز اون طقوز میلدر و اطول نهاری
اون درت ساعت اوچ بچق درجه در و اقصر نهاری طقوز ساعت و اون بر بچق درجه در و انحراف قبله سی جنوب جانبنه اولان خط نصف
نهاردن شرق طرفنه سکسان بش درجه در و دائره نصف نهاری ایکی ساعت و بش درجه اولور و اطول نهارده شمسك طلوعی [illegible]
و ایکی درجه و غروبی ایکی ساعت و اوچ درجه سکز اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی ایکی ساعت درت درجه سکز اولور
و اطول نهارده شمسك طلوعی ایکی ساعت اون بر درجه سکز و غروبی بر ساعت اون درجه سکز اقصر نهارده بر ساعت اون درجه غروبی ایکی ساعت
اون بر درجه سکز اولور قصبه طنجه مغرب اقلیم ثالثدندر و مکه ایله مابینی بیك طقوز یوز التمش میلدر و اطول نهاری اون درت
ساعت و بر بچق درجه در و اقصر نهاری طقوز ساعت اون بچق درجه در انحراف قبله سی شمال طرفنه اولان خط نصف نهاردن شرق طرفنه
سکسان التی درجه در و دائره نصف نهاری ایکی ساعت و اون ایکی درجه سکز اولور و اطول نهارده شمسك طلوعی اوچ ساعت و اون بچق
درجه و غروبی ایکی ساعت و بش درجه سکز و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع غروبی ایکی ساعت و اون ایکی درجه سکز و اقصر نهارده طلوعی
ایکی ساعت و بش بچق درجه و غروبی اوچ ساعت اوچ بچق درجه سکز اولور سوس اقصی اقلیم ثالثدندر و مکه ایله مابینی ایکی بیك
[illegible] یتمش بش میلدر و اطول نهاری اون اوچ ساعت بش درجه اقصر اون ساعت اون درجه در و انحراف قبله سی شمال جانبنه اولان
خط نصف نهاردن شرق طرفنه یتمش سکز درجه در و دائره نصف نهاری ایکی ساعت و التی بچق درجه سکز اولور و اطول نهارده
شمسك طلوعی اوچ ساعت و ایکی درجه سکز اولور و لیل و نهار برابر اولدقده طلوع و غروبی ایکی ساعت اون درت بچق درجه
سکز اولور و اقصر نهارده شمسك طلوعی ایکی ساعت ایکی درجه غروبی اوچ ساعت اون ایکی درجه سکز اولور والله اعلم